

КРИС ЮЪН
ПЪТЕВОДИТЕЛ НА ДОБРИЯ
КРАДЕЦ (ЗА) АМСТЕРДАМ

Част 1 от „Чарли Хауърд“

Превод от английски: Анна Христова, 2009

chitanka.info

На Джо

1.

— Искам да откраднеш нещо за мен.

Не за пръв път чувах тези думи, макар че обикновено човекът, който ги изричаше, обичаше първо да подготви почвата. Не и Американеца. Той мина директно на въпроса, и то съвсем небрежно. Ако бях по-посредствен писател, щях да ви кажа, че това накара звънчетата в главата ми да зазвънят тревожно, или че по гръбнака ми преминаха тръпки. Истината е, че ме накара да се заслушам малко по-внимателно.

— Нещо сте се объркали — отвърнах му. — Аз съм писател, не крадец.

— И то какъв. Следя работата ти. Добър си.

Усмихнах се.

— Драскач със скъпо образование, нищо повече.

— Да, като писател. Но като крадец, виж това е друго нещо. Имаш талант, хлапе, а това трудно се намира тук.

„Тук“ означаваше Амстердам. Или по-точно „тук“ бе един сумрачен бар на северното протежение на канала Кайзерсграхт, на двайсет минути пеша или на десет минути с колело от апартамента ми. Тясно местенце, стоплено повече от близостта на стените, отколкото от догарящите въглени в камината срещу масата ни. Бях се отбивал в него преди, макар и само пътъом, и когато Американеца ми предложи да се срещнем там, името не ми подсказа нищо. И ето ме тук с халба холандско пиво пред мен, последвана от опасно предложение.

Американеца се беше свързал с мен чрез страницата ми в интернет. Повечето автори на криминални романи в днешно време имат уеб страници и в моята, човек можеше да намери най-различна информация за мен и книгите ми. Имаше място за всяко едно от криминалетата, които бях написал досега и раздел с актуални новини с подробности за всички литературни четения, в които участвах, както и някои лични данни, които феновете ми вероятно искаха да научат, като например къде живея, докато пиша новия си роман. Освен това имаше

и линк, който позволяваше на читателите да ми изпращат имейли и точно така се беше свързал Американеца с мен.

Работа за теб, беше написал той. *Кажу си цената. Изслушай ме в „Кафе де Бруг“ . 22 часа, четвъртък (утре).*

Нямах представа кой е Американеца, нямах и причина да му вярвам, но трябва да призная, че отдавна бях престанал да се боря с изкушението, което представляваше всяка нова задача. Защото истината, ако още не сте се досетили, е, че аз не само пиша романи за изпечени крадци — по една случайност и аз самият съм такъв.

— Талантът, за който споменахте — отвърнах, — да предположим, че наистина притежавам такъв.

— Това с предположението ми харесва.

— Добре, тогава да предположим, че наистина притежавам този талант — любопитно ми е как бихте искали да го използвам.

Американеца се озърна през рамото ми към вратата, после през неговото рамо към дъното на бара. Когато се увери, че вратът му е в изправност и че никой не подслушва разговора ни, той бръкна във вътрешния джоб на якето си, извади малък предмет и го постави върху дървената маса пред мен. Оказа се фигурка на маймунка, горе-долу колкото палеца ми. Маймунката седеше на задните си части със свити към гърдите колене, затулваше с ръце очи, а устата ѝ бе широко отворена, сякаш бе поразена от видяното във вътрешността на якето.

— Не видях — казах, донякъде на себе си, Американеца кимна и кръстоса ръце на гърдите си.

Взех маймунката да я огледам по-отблизо. От теглото и сухата грапавина разбрах, че фигурката е направена от гипс, това обясняваше защо изглеждаше леко недодялана. Според замисъла на създателя ѝ смаяното изражение можеше да означава страх или дори глуповата радост. С оглед на всичко това трудно можех да допусна, че струва повече от шепа лири, или в случая долари или евро.

— Има още две такива маймунки — каза Американеца, което изобщо не ме изненада. — Едната си запушва ушите, втората — устата.

— Не думай.

— Искам да ги откраднеш.

Наведох глава на една страна.

— Да предположим, че мога... да ти ги взема. Не съм сигурен, че си струват усилията.

Американеца се наведе към мен и повдигна едната си вежда.

— Колко искаш, за да си струва усилието ти?

Намислих си цифра, после я удвоих.

— Десет хиляди евро.

— Тази вечер ли ги искаш?

Разсмях се.

— Но това не си струва — отвърнах и метнах фигурката обратно на Американеца, който побърза да я хване, преди да падне върху масата.

— За мен си струва, хлапе — рече той, внимателно избърса маймунката и я пъкна обратно във вътрешния джоб на якето си. — Какво ще кажеш?

— Ще си помисля. Още една бира?

Изправих се, взех халбите, без да изчакам отговора му и се запътих към бара, където доста привлекателна блондинка пълнеше купички с кашу. Беше висока и слаба, с онзи бронзов тен, с който някои скандинавци могат да се похвалят през цялата година и който винаги успяваше да ме накара да се почувствам типичен англичанин. Личеше си, че е свикнала глупаци като мен да я свалят и когато очите ѝ срещнаха моите, в погледа ѝ се четеше добре отрепетирано извинение.

— Две бири, моля — успях да кажа на холандски и същевременно вдигнах два пръста, да не би случайно да се почуди какво искам, въпреки че стоях пред кранчето на бирата с две празни халби.

— Разбира се — отвърна тя на завален английски.

Отметна косата си зад ухото, после взе една от чашите и започна да я пълни. Докато го правеше, се помъчих да отклоня мисълта си от луничките по врата ѝ и се почудих как Американеца е разбрал за мен. Беше ми любопитно, защото гледах да пазя уменията си на крадец в тайна и това беше една от причините да пътувам толкова много. Единственият човек, пред когото бях разкрил тайното си амплоа, се намираше в Лондон, а тук, в Амстердам, през последните четири месеца бях извършил само три обира, като нито един не беше от типа кражби, които привличат много внимание. Вярно, че един от обирите бях извършил по поръчка, но мъжът, който ме нае, беше белгиец и

предаде указанията си чрез парижката ми свръзка, на когото по една случайност се доверявах. Така че едва ли белгиецът беше казал на Американеца за мен, особено като се имаше предвид, че никога не се бяхме срещали. Та как Американеца беше разбрал по какъв начин да се свърже с мен? И защо, за бога, искаше да открадна две нищо и никакви фигурки?

— Бирите ти — рече блондинката, като обра пяната от половинлитровите халби с пластмасова шпатула и ги постави пред мен.

— Онзи мъж — попитах, като кимнах с глава към Американеца. — Идвал ли е преди?

— Да, той е американец.

— Често ли идва тук?

Тя се нацупи.

— Мисля, че доста често.

— Знаеш ли как се казва?

— Не — отвърна тя и поклати глава. — Но е учтив и винаги оставя бакшиш.

Много ясно, че ще оставя. Сложих няколко банкноти повече на бара и взех бирите.

Американеца гонеше шейсет, предположих аз, макар че трудно можеше да се каже повече за него. Имаше гъста прошарена коса, подстригана на етажи, по младежки фасон, и изглеждаше в сравнително добра форма за възрастта си. Якето му отиваше, караше го да изглежда спортно, като човек, който се занимава с ветроходство в свободното си време. Тъкмо си отбелязвах наум да обърна внимание на ръцете му и да потърся следи от въжета, когато той ме изкара от мислите ми с думите:

— Ако искаш да разбереш името ми, питай. Казвам се Майкъл.

— Майкъл...

— Няма нужда да го произнасяш толкова бавно.

— Изчаквах да чуя фамилията ти.

— Е, има да почакаш. Маймунките — продължи той — са на две места. За мен е важно да вземеш и двете. Също така важно е да ги вземеш в една и съща нощ.

— На две различни места?

— А-ха.

— В Амстердам.

— Точно така. Две места на петнайсет минути разстояние пеша.

— И тези места са частни квартири.

— Частни квартири — повтори той. — Боже! Едното е апартамент, а другото баржа, ясно? Няма нужда да се тревожиш за аларми, нито да се притесняваш, че някой ще те изненада, защото вечерта, когато ще го направиш и на двете места няма да има никого.

— Как така?

— Мъжете, които живеят на тези две места ще бъдат на вечеря.

Тук. С мен.

Замислих се. Чутото не ми се понарава особено.

— Звучи объркано — рекох. — Защо не вземеш маймунките сам?

Едва ли ще липсват на някого.

— Първо — отвърна той, като повдигна вежди, — мъжът в баржата има сейф и пази комбинацията в тайна. Другият има апартамент в Йордаан — на последния етаж на пететажна сграда и по една случайност на вратата има три ключалки, доколкото знам.

— Но няма аларма.

— Няма.

— Сигурен ли си?

— Слушай, не можеш да инсталираш аларма на баржа — ако връхлети буря или баржата заплува прекалено бързо, движението на водата в канала ще я задейства.

— А апартамента?

— Както казах, той е на петия етаж. Доколкото разбирам, човекът е решил, че няма нужда от аларма.

— Ключалките...

— Няма да са проблем за теб. Аз нямам нито шперцове, нито твоя талант, затова водим и този разговор.

— Хрумна ми още нещо — рекох. — Да предположим, че за тези двама мъже фигурките са също толкова ценни, колкото и за теб, какво ще стане, когато се приберат у дома след вечерята и забележат, че маймунките липсват — веднага ще те заподозрат.

Той поклати глава.

— Имат ми доверие.

— Може би. Но ако те заподозрат и дойдат да те търсят, разбираш колко лесно може да изскочи името ми.

— Не и от тази уста.

— Ти го казваш. Но на мен не ми харесва.

— Добре, ще опитам по друг начин — нямам намерение да съм на място, където могат да ме открият. Срещаме се в седем и ще сме приключили с вечерята до десет — това ти дава три часа да си свършиш работата, което според мен е достатъчно време. Барът затваря в единайсет, а аз съм предвидил да дойдеш с фигурките в десет и половина. Ако всичко върви по план, ще съм напуснал Амстердам до полунощ. И няма да се върна повече.

— Напускаш Холандия?

— Виж сега, няма нужда да знаеш толкова, нали така?

Замълчах, опитах нещо друго.

— Времето е малко. Да кажем, че не успея да отворя сейфа.

— Ще го отвориш.

— Или не открия маймунката в апартамента.

— Мъжът я държи под възглавницата си.

Намръщих се.

— Спи с нея?

— Хич не ме е грижа дали спи с нея. Но ще я откриеш под възглавницата му.

Облегнах се назад и огледах помещението. Блондинката бършеше барплота с влажна кърпа, косата танцуваше около лицето ѝ. Единствените други клиенти бяха трима холандци, които пиеха бира на една маса близо до вратата. Смееха се и се потупваха един друг по гърба, ухилени до ушите, сякаш животът просто не можеше да стане по-хубав. Зад тях проливният дъжд биеше по витрините и замъгляваше контурите на осветения мост над канала, който виждах от другата страна на стъклото. Въздъгнах и му го казах направо:

— Слушай, ще трябва да ти откажа. Не знам как си ме открил и това е част от проблема. Другото нещо е, че искаш да стане утре вечер и това ме притеснява. Обичам да огледам една работа, да я обмисля, преди да се заема с нея, а ти не ми даваш нужното време.

Американеца сплете пръсти върху масата и заудря палците си един в друг.

— Да кажем, че удвоя хонорара ти?

— Колкото и да е странно — отвърнах му аз, — това ще ме притесни допълнително. Виждаш ли, сега вече съм сигурен, че за теб е

жизненоважно, неизвестно поради каква причина, това да стане утре вечер. И фактът, че си готов да ми платиш двайсет хиляди, ме кара да мисля, че рискът е двойно по-голям, отколкото смятах първоначално.

— Рискът е част от работата. Както и възнаграждението.

— Все пак, отговорът ми е не.

Американеца се намръщи и уморено поклати глава. После бръкна в ръкава на якето си и извади къс хартия. Поколеба се за миг, погледна ме още веднъж право в очите, преди да плъзне листчето към мен.

— Хлапе, ще трябва да рискувам. Тук са написани адресите. Искам да ги имаш. Да речем, че дойде утре вечер, стане седем часа и ти промениш решението си.

— Няма да стане.

— И ти си уверен в това? Но защо да не допуснем възможността, че може да размислиш? В такъв случай имаш подробностите, които ти трябва и всичко е под твой контрол. Ти решаващ.

Погледнах го на свой ред втренчено и какъвто бях глупак се пресегнах и взех листчето.

— Точно така, хлапе — каза ми той. — Моля те само да си помислиш.

2.

Че си помислих, помислих си, правих това през по-голямата част от нощта и през целия следващ ден. Мислех за това, дори когато редактирах ръкописа, който седеше на бюрото ми, мислех и по време на обедната си разходка и после, когато излязох да си купя пакет цигари към три часа. И продължавах да мисля, когато се озовах пред витрината на „Кафе де Бруг“ в седем и петнайсет по-късно същата вечер.

Американеца наистина беше вътре, седнал на същата маса и с него имаше още двама мъже. Те бяха по-млади от Американеца и се обличаха по европейски, макар че не можех да кажа дали бяха холандци, без да ги чуя да говорят. Имаха еднакви кожени якета и светли джинси, но физически бяха пълна противоположност. Мъжът с гръб към мен беше як с дебел врат и бръсната глава, докато приятелят му беше слаб като клечка, почти болнав на вид, с хлътнали бузи — имаше вид на човек, който е дръпнал препалено силно от цигарата и е забравил да издиша. Това ли бяха мъжете, които живееха на баржата и в апартамента в Йордаан и ако бяха — кой от тях къде живееше? Разконспирирах Слаботелесния като собственика на баржа, защото не си го представях да слиза и качва пет етажа всеки ден без помощта на медицински екип и агитка от група мажоретки отпред, но пък Здравеняка не ми изглеждаше достатъчно паралия, за да живее в Йордаан. Защо съдиш за книгата по корицата, ще речете вие. Самият аз при всички случаи се надявах, че изобщо не изглеждам като крадец.

Бръкнах с ръце в джобовете и напипах листа хартия с двата адреса, написани върху него. За миг се поколебах дали да не проиграя ситуацията още веднъж, да претегля всички „за“ и „против“, които имах, но нямаше смисъл. Искам да кажа, кого заблуждавах, стоях пред кафето и се правех, че взимам решение? Имаше по-голяма вероятност да откажа да се търкулна нощеска с блондинката на бара, отколкото да зарежа работата сега. Така че се отдалечих от витрината, прекосих моста над канала, направих няколко завоя насам, после натам и не след

дълго вече прекрчвах от улицата към боядисаната метална палуба на една голяма стара холандска баржа.

Предполагам, че някои хора може да останат изненадани от факта, че повечето професионални крадци избягват да проникват с взлом посред нощ. Да, тогава наоколо наистина се навъртат по-малко хора, но ако някой случайно те забележи да клечиш пред заключена врата в три сутринта, ще стане доста подозрителен. От друга страна, ако се захванеш със същата ключалка, да кажем, в седем и половина вечерта, рискуваш да бъдеш видян от повече хора, но пък има голяма вероятност те изобщо да не се разтревожат. В края на краищата взломаджиите действат след полунощ, нали така?

Както се оказа, моя милост нямаше нужда да се тревожи изобщо. Първо, вече беше тъмно и духаше студен хапещ вятър, който караше хората да си стоят по домовете и да не излизат по улиците. Но да караме по същество, отне ми повече време да извадя миниатюрната си отвертка и комплекта шперцове от джоба, отколкото да отключи старата ключалка с патрон на вратата на баржата.

Почуках и изчаках достатъчно дълго някой да ми отвори, преди да отключи напълно вратата. Не долових шумолене или тропане, в интерес на истината не се чуваше никакъв шум, което не ме изненада особено, защото вътре в баржата беше тъмно и аз знаех (или поне си мислех, че знам), че собственикът е излязъл да вечеря навън и в момента нагъва пържола на скара. Почуках още веднъж и когато се уверих, че въкъщи няма никой, влязох вътре, заключих вратата след себе си (за по-сигурно) и щракнах ключа на лампата. Предполагам, че някои хора ще останат изненадани и от това, но то е продиктувано от здравия разум — пускането на осветлението предполага, че имаш право да се намираш на това място, докато проблясването на лъча на фенерче наоколо е просто поредното ненужно издайническо действие.

Помещението беше просторно, отворен тип, издържано в еkleктиката на седемдесетте — дървена ламперия, боядисана в жълто, рошав кафяв китеник и оранжеви завеси на прозорците. Дръпнах няколкото завеси, които не бяха дръпнати и се огледах за миг наоколо. Нямаше кой знае колко мебели, само едно голямо легло при носа на лодката, покрито със смачкани чаршафи и разхвърляни дрехи, пластмасова кухненска маса, затрупана с мръсни чинии и кутии с храна за въкъщи и протритото канапе с изкорубени възглавници, обърнато

към телевизор, предполагам от времето, когато помещението е било ремонтирано за последен път. В дъното имаше вградени полици, някои от тях украсени с карирани възглавници за сядане, имаш и миниатюрно помещение, което се подаваше от едната стена, предположих, че там се намира банята.

Вдигнах ръце и изпуках кокалчетата на пръстите си подобно на пианист, който се готви за концерт, или, казано по-точно, крадец с лек артрит. После огънах пръстите си и ги размахвах във въздуха, сякаш можех да се настроя към някакво космическо присъствие и да отгатна скривалището на сейфа. Пръстите ми леко изшумоляха, докато правех това, защото носех хирургически ръкавици за еднократна употреба от кутията вкъщи. Нея на свой ред бях откраднал от градската болница при скорошно посещение (по повод артритата ми, естествено). Носех ръкавици по навик — отпечатъците ми не фигурираха в никоя база данни извън Обединеното кралство и едва ли някой щеше да тръгне да ги търси там — но навикът и рутината ми бяха добри приятели, най-сигурният начин, който знаех, да се предпазя от скъпоструващи грешки.

Отплеснах се. Сейфът!

Като оставим размахването на пръсти, най-добрият начин да го намеря беше да проведа логично, методично претърсване, да започна от предната част на баржата и мина по двете страни, първо левия, после десния борд, като прегледам всеки долап и отвор, докато не стигна до спалнята в дъното, ако предположим, че ми отнеме толкова много време. Това беше подходът, който със сигурност щях да приложа, след като първо изпробвам един-два чалъма.

И така, ако аз бях сейф, къде щях да се скрия? Банята? Не, там не. Кухнята? Каква кухня? Над леглото? Нямах и помен. Зад леко килнатата картина на поле с лалета, която висеше на стената над канапето? А, благодаря ти. Както щеше да се окаже, нашият корабовладелец не се страхуваше от някое и друго старо клише.

Нито пък, за мое най-голямо съжаление, беше привърженик на класическото заключване на сейфове. Това беше жалко, защото бях прекарал повече вечери, отколкото ми се иска да си спомням, с ухо, долепено до металните врати на един или два от по-разпространените модели, ослушвайки се за издайническото щракване на допирните точки на шайбата, отбелязвайки цифрите, на които щраканията

отговаряха, върху милиметрова хартия и разгадавайки поредицата от цифри, необходими за отварянето на непроницаемата допреди малко врата. В случая обаче цялата тази тренировка беше напразна, защото сейфът пред мен имаше електронна ключалка. Всичко на всичко десет цифри, от нула до девет, намиращи се върху добре защитена клавиатура. Можех да опитам да се ослушвам за щракания, но нямаше да има голяма полза, понеже електронната ключалка не издава никакъв звук. Или пък да опитам всички възможни комбинации и току-виж се окаже, че трябва да прекарам остатъка живота си тук, макар че едва ли щях да проявя достатъчно търпение за това. Не, електронната ключалка беше труден клиент и аз знаех само три начина да се справя с нея.

Първият, и най-непривлекателният, беше да запаля сейфа. Разбирате ли, сейфовете по принцип се делят на две категории — или са взломоупорни, или са огнеупорни. Колкото и удивително да изглежда, рядко можеш да попаднеш на домашен сейф, който да изпълнява едновременно и двете задачи, поради простата причина че това би го направило прекалено скъп. Така че, макар и взломоупорните сейфове да се проектират и произвеждат, за да устоят на опити да се проникне в тях, те не предпазват от огън. Което беше чудесно, но не ми помагаше много, тъй като няхах време да наклада безопасен огън, който да отдели такава топлина, че да разтопи металната каса и което беше по-важно, подобен подход най-вероятно щеше да превърне сейфа в пещ и да стопи предмета, който трябваше да открадна.

Вторият метод, който е далеч за предпочитане, беше да използвам кода. Простете, че казвам очевидни неща, но истината е, че независимо колко пъти ни се казва да не го правим, повечето от нас записват на листче кодовете на кредитните си карти и мобилните си телефони и да, на сейфовете също, и доста често държат тези удобни бележки точно пред нещото, което въпросните кодове трябва да предпазват. Така че взех да търся кода. Погледнах на полицата на самия сейф, по стената около сейфа, отпред, а после и отзад на картината, която беше закачена пред сейфа, в шкафовете и чекмеджетата наблизко, в шкафовете и чекмеджетата и по-надалече, в банята, сред мръсните чаршафи, под леглото. Не открих нищо. Нито цифричка. Но си заслужаваше да опитам.

Накрая ми остана последната възможност, която, макар и да си приличаше с втората е малко по-пипкава, макар да се основава на прости факти — за да отвориш електронна ключалка, трябва да натиснеш клавиатурата. И щом натискаш клавиатурата, хайде сега, това какво означава? Отпечатьци, да! Много отпечатьци. И да предположим, че не си сменяте кода прекалено често (или още по-добре — изобщо) отпечатьците ви могат да подскажат на изобретателния крадец кои копчета да натисне, но уви, не и реда на натискането им. Между другото единственият начин според мен за избягването на този капан е да носиш ръкавици винаги когато отваряш сейфа си, но пък кой носи ръкавици в собствения си дом, освен вашия мил квартален крадец?

Ако разполагах с малко повече време, можех да използвам един особено елегантен трик и да намажа с ултравиолетово мастило най-близката повърхност, която собственикът на лодката вероятно щеше да докосне, преди да отвори сейфа, като например рамката на картината и после да се върна в удобен за мен момент с черна светлина (която чудесно щеше да пасва на декора) и по този начин да се сдобия с кода. Но за жалост, времето не беше на моя страна и ми оставаше да разчитам на следващото най-добро нещо — комплектът за снемане на отпечатьци.

И така от малката колекция с взломаджийски инструменти в джоба си извадих малката пудриера, която преди няколко месеца бях напълнил с прах за снемане на отпечатьци. Отворих я, взех четчицата, която беше защипана вътре и започнах внимателно да пудря всеки клавиш от клавиатурата. Когато свърших, духнах излишния прашец, после загасих лампата за миг и наклоних лъча на джобното си фенерче, докато не открих каквото търсех. Готово — четири клавиша бяха покрити с пластове отпечатьци — тайните числа бяха 9, 4, 1 и 0. Когато фокусът свърши, запалих отново лампата, изтрих праха от клавиатурата, доколкото можах и започнах да набирам различните комбинации от кода, с които се бях сдобил, водейки се от предположението, че той съдържа само четири цифри. В един момент, след десетина минути, докато си мечтаех как натискам клавиатурата до следващата неделя, най-сетне чух приятно изщракване, последвано от бръмченето на заключващия механизъм, който се дезактивираше и, нима се съмнявахте, вратата на сейфа щракна и се отвори.

Понеже си бях любопитен, я отворих докрай и надникнах вътре. Мястото беше малко и вътре имаше само четири неща. Първото беше смачкана фотография на двама мъже, застанали пред кална река с въдици и кутии с такъми, които се усмихваха към обектива. В единия познах слаботелесния мъж от кафенето, а другият почти сигурно бе баща му. Под снимката имаше купчина банкноти в евро. Взех ги и ги преброих. Банкноти от по сто евро, общо шейсет на брой. Върнах ги обратно там, където ги бях намерил, до кафеникавия калъп, който приличаше на канабис. До канабиса стоеше фигурката на маймуната. Тя притискаше ушите си, сякаш я беше страх, че може да съм искал да взривя сейфа. Взех я и я претеглих върху дланта си, тежеше толкова колкото и онази, която Американеца ми беше показал. Пъхнах я в джоба си и се замислих какво да направя след това.

Това, което реших да направя след това, бе да прибера парите. Вярно, че ми се плащаше повече от добре за работата, която вършех, но това не означаваше, че трябва да подмина малко допълнителни пари, когато си стояха и ме чакаха да ги взема. И въпреки че канабисът не представляваше интерес за мен — Амстердам беше труден пазар за наркопласъори, а ако някога ми се приискаше да се напуша, щяха да го направя много по-успешно с евтината трева, която се продаваше в безбройните кафенета, до които можах да стигна пеша от апартамента си — взех и дрогата. Така, ако Слаботелесния решише да провери сейфа си, когато се прибереше у дома, най-вероятно нямаше мигом да предположи, че човекът, който е влязъл с взлом в дома му, е търсил фигурката. Това поне беше моята теория.

След като опразних сейфа и вътре остана само фотографията, затворих и заключих отново вратата, окачих картината на стената, както я бях заварил и загасих осветлението. После дръпнах завесите и се измъкнах навън, заключих вратата на баржата зад мен и си свалих ръкавиците.

Погледнах си часовника. Наближаваше девет без петнайсет и трябваше да побързам, за да се вместя в графика. С небрежно отмятане на китката, хвърлих канабиса през борда на баржата в тъмните води на канала отдолу, след което стъпих на паважа и тръгнах да търся велосипед.

3.

В Амстердам непрекъснато се крадат велосипеди. Това е една от причините всички велосипеди да са толкова стари — никой не иска да инвестира в нещо, което всеки момент може да му бъде откъснато. Странното е колко много жители на града са готови да заменят откраднатите си велосипеди пак с откраднати. Купуват ги от крадците, които се навъртат на площад Дам, като по този начин поддържат рекета.

Не мога да ви кажа колко велосипеди се крадат дневно, но знам, че са много. Така че съм убеден, че и крадците на велосипеди никак не са малко. Буквално всичките до един, така ми се струва поне, използват арматурни клещи, за да прережат веригата и катинара на колелото, колкото се може по-бързо. В този смисъл аз съм нетрадиционалист, защото обичам да използвам шперцове си. Ако катинарът е достатъчно прост, съм почти толкова бърз, колкото и с чифт арматурни клещи, а и шперцове не се набиват толкова на очи. А като допълнителен бонус не съсипвам заключалката на собственика, която често струва много повече от самото колело.

В случая избрах велосипед с фарове и удобна на вид седалка, след което за по-малко от минута свалих катинара и веригата. После заключих веригата обратно около рамката и спокойно си го подкарах. Оказа се, че скоростите са малко височки за мен, но нищо не можех да направя, защото колелото имаше само една предавка. Спирачките действаха само на контра, нещо, което не бе позволено във Великобритания и въпреки че задният стоп жужеше, фарът отпред едвам проблясваше. Но при все това карането ми доставяше удоволствие. Продължи малко повече от пет минути и щом стигнах до улицата, която ми трябваше, почти съжалих, че трябва да слеза и да зарежа колелото, опряно до едно дърво.

Сградата, в която се намираще апартаментът, беше типична за Йордаан. Тъмен камък, висока и тясна, с островърх покрив и стар рудан най-отгоре му. Представляваше част от еднотипна редица,

съставена може би от четиридесетина подобни сгради, като всяка една от тях гледаше към канала Сингел, хубаво местенце беше.

Изкачих стъпалата до входната врата и хвърлих един поглед на звънците, монтирани върху рамката на вратата. На най-горния звънец, който предположих, че е на апартамента на петия етаж, който търсех, нямаше никакво име. Облегнах се на звънеца и зачаках. С оглед на възрастта на сградата, а и поради липсата на домофон, не смятах, че задействам съвременна система и затова дадох на живущия достатъчно време или да отвори прозореца и да ми изкрещи, или да слезе пет етажа и да ми отвори вратата. Изчаках минутната стрелка на часовника ми да направи две пълни обиколки и когато нищо подобно не се случи, натиснах още веднъж звънеца и изчаках още малко. Накрая, какъвто си бях досетлив, заключих, че няма никой въщи.

Разбира се, липсата на домофон ме лиши не само от време, но и от лесен достъп до сградата. В модерните жилищни кооперации винаги можеш да звънна на друг апартамент и да накарам някой доверчив човек да ме пусне. Тук обаче не можеш да го направя, защото човекът, на когото звъннах и се окажеше у дома, трябваше да слезе и да ми отвори вратата, което означаваше, че щеше да се наложи да обясня някак идването си и да му дам възможност да запомни лицето ми. Едва ли щеше да ми свърши работа, а дори и да свършеше, беше рисковано.

Самата входна врата бе много яко нещо, поне с половин метър по-висока и по-широка от стандартната, сякаш се надяваше да ме възпре, като ме стресне с размерите си. За мой късмет обаче се оказа, че бравата върху нея може да устои на чара ми толкова, колкото някоя от полуголите жени, които танцуваха зад осветените с червена светлина витрини само на няколко пресечки разстояние. И също като повечето реклами на въпросните дами вратата прие кредитната ми карта, която плъзнах нагоре по рамката, докато езичето на бравата отстъпи назад. Имаше и втора брава с резе, която щеше да ми създаде проблеми, ако добрите хора, живеещи в сградата, бяха рошили да я заключат.

Отворих вратата и влязох вътре. Пред мен имаше почти вертикално стълбище, което започнах да изкачвам горе-долу така, както се изкачва бояджийска стълба. Дървените стъпала издаваха такива непредсказуеми скърцания и стенания, че се разтревожих да не

би от някой от апартаментите да се покаже любопитен съсед и да ме попита кой съм. Другата част от мен ругаеше глупака, построил стълбата под ъгъл, подходящ за атракцион в някой увеселителен парк. Това ме накара да се замисля, че всеки, който живееше над партера, трябваше да е сравнително млад и здрав и че ако се наложеше да се измъквам бързо, нямаше да е никак просто. В главата ми се появи гадна картинка на това как се подхлъзвам, падам и си чупя крака на няколко места и се намръщих, когато чух въображаемия звук от неколкократното изпукване на бедрената ми кост, приличаше на пукането на кубче лед в чаша чешмяна вода.

Най-сетне стигнах до последния етаж. Спирах на два пъти, за да си поема дъх и да позволя на млечната киселина в мускулите да се оттече от бедрата ми, но не срещнах никого по пътя и бях благодарен за това. Вратата, която търсех, беше в дъното на коридора и когато изпънах рамене и се запътих към нея, изпитах нервна възбуда при мисълта, че ще вляза на още едно забранено за мен място. Този път част от тръпката беше предизвикателството, което представляваха бравите. Бяха три на брой, точно както беше казал Американеца, но бяха от съвсем различен клас в сравнение с бравите, с които се бях справил по-рано. Причината — бяха „Веспенслотен“, което буквално означаваше *брава оса*. „Веспенслотен“ бяха най-скъпите брави на холандския пазар, и имаше защо. Още когато за пръв път дойдох в Холандия купих няколко и ми отне доста време, за да разгадая конструкцията им. Големият пробив настъпи чак когато разглобих една от бравите и после я сглобих отново, за да разбере кое им беше толкова специалното. Отговорът бе, че имаше допълнителен комплект пластинки в основата на патрона, както и на върха, но това, че го знаех, не значеше, че ключалката ми е в кърпа вързана и обикновено ми трябваша няколко опита, за да открия по какъв начин се отключва.

Но преди да се захвана с бравите, почуках силно на вратата и отново изчаках. Когато никой не дойде да види какво искам, се почувствах достатъчно сигурен, за да надяна хирургическите ръкавици и да извадя фенерчето от джоба си. Осветих с лъча ръба на вратата, за да проверя за някакви издайнически жици. Американеца се оказа прав за всичко, което ми беше казал досега, но ако ме хванеха, аз рискувах главата си, така че исках да съм сигурен, доколкото можех, че няма

аларма. Не видях жици и макар това да не бе стопроцентова гаранция, ми стигаше за начало.

Реших да започна първо с най-горната брава, после с най-долната, защото и двете бяха секретни, вероятно щяха да са по-лесни от ключалката с резе по средата. И така извадих си аз миниатюрната отвертка и шперцовете и с фенер в уста започнах да опипвам вътрешните щифтчета, които пречеа на езика на най-горната ключалка да се плъзне назад. Скоро фенерчето между зъбите взе да ми пречи, заболя ме челюстта и понеже светлината така и така не ми вършеше кой знае каква работа, издърпах светилото от устата си и го пуснах обратно в джоба. Раздвижих челюстта си, докато не изпука и когато отново се оправи, продължих да бърникам и ръчкам из ключалката, като от време на време бях възнаграждаван с приглушеното щракане на щифтче, което се вдига нагоре и застава върху малката вдлъбнатина отвътре, която си представях наум. Не след дълго бях вдигнал горните щифтове, след което завъртях шперца на обратно и затърсих долните. Пипкава работа беше, но се бях заинатил и исках да направя всичко както трябва, без да разбивам вратата, затова продължих да се мъча, докато и последният щифт не си отиде на мястото и силата, която приложих с отвертката, не накара цилиндричния механизъм да се завърти. След като приключих трудната част, прибрах езичето и повторих същата процедура върху най-долната брава, докато след малко и тя не се отвори.

Оставаше само средната брава, забавих се малко, преди да я почна, понеже спрях да си поема дъх и да изтрия потта от челото си с ръкава на палтото. Когато накрая съсредоточих цялото си внимание върху ключалката, осъзнах с пъшкане, че беше „Веспенслотен Специал“, продукт, който напълно отговаряше на името, което хората от маркетинга му бяха измислили. „Специал“, както се досещате, действаше на същите основни принципи като двете брави, които вече бях обезвредил, но освен това имаше и няколко допълнителни трика, които не си струва да описвам подробно, достатъчно е да кажа, че изисквах малко повече мислене и голяма доза гениалност. Това можеше да ме забавлява в спокойната атмосфера на собствения ми дом, но беше доста дразнещо, когато се случеше да ми пречи да вляза в нечий чужд. Проклех късмета си, стиснах зъби, въздъхнах, стегнах се отново и започнах да се съсредоточавам върху проклетията, първо си

поиграх с щифтчетата, а после правих с ръката си какви ли не фокуси и импровизации, допълнени от груба сила, докато, след малко повече от пет минути, езикът беше готов да се завърти. Точно тогава открих нещо отвратително, което вероятно трябваше да предвидя — заключващият механизъм не беше свързан към обикновено резе, а беше прикрепен към доста по-широк стоманен прът, който се простираше напречно от другата страна на вратата.

Това вече беше проблем и то, защото вероятно нямаше да мога да приложа достатъчно сила с миниатюрната си отвертка, за да отместя пръта, а не бях предвидил да си взема и по-голяма. Направих крачка назад и се замислих за миг, реших, че нямам достатъчно време да се върна за подходящия инструмент, за да свърша работата. Просто трябваше да се справя с подръчния. И така, изключвайки от ума си всички неща, които бе много вероятно да се объркат, врътнах колкото се може по-силно и по-бързо малката отвертка и за голямо мое облекчение металният прът отстъпи, преди отвертката да се счупи.

След като преодолях и последното препятствие, извадих шперцове от всяка една от ключалките, след което отворих вратата и надникнах зад нея, оглеждайки се за инфрачервеното мигане на сензори за движение. Когато не видях такива, прескочих изтривалката, да не би под нея да има сензори за натиск и после проверих под нея, за да се уверя най-накрая, че апартаментът наистина няма аларма. След като се убедих веднъж завинаги, затворих и заключих отново вратата зад гърба си, запалих осветлението и тръгнах да търся спалнята.

Оказа се, че апартаментът има две спални и двете се намираха в задната част на сградата, далече от гледката към канала, която се разкриваше от големите прозорци във всекидневната отпред. Едната от спалните беше малка и в нея имаше само разхвърляно походно легло, без възглавница. Минах покрай него и влязох във втората, доста по-голяма спалня, заета основно от голям двоен матрак по средата на пода. Коленичих до матрака и бръкнах под единствената възглавница върху него. После потърсих вътре в калъфката. После издърпах възглавницата от калъфката и обърнах калъфката наопаки. И там нямаше нищо.

Сложих възглавницата обратно така, както я бях намерил и затърсих под пухената завивка и наоколо, а след това и под матрака. После проверих още веднъж в калъфката на възглавницата, след което

седнах и огледах стаята. Беше празна, като изключим голямата дървена ракла. Тя имаше малък катинар, отключих го, без много-много да се замислям и надникнах вътре. Имаше цял куп дрехи, няколко блистера с хапчета по всяка вероятност за главоболие и купчинка презервативи в различни цветове. Разрових по-надълбоко и пръстите ми докоснаха нещо твърдо и студено. Разбрах какво е още преди да го издърпам от сандъка, но въпреки това го извадих.

Беше пистолет. Вярно, познанията ми на тема оръжия бяха меко казано елементарни, но всеки глупак можеше да каже, че пистолетът е опасно нещо. Докато го държах в ръка, се замислих за кой ли път, че наистина трябва да науча малко повече за огнестрелните оръжия. Така, щом попаднеш на някое (което ставаше по-често, отколкото ми се искаше), щях да мога да извадя патроните или да повредя спусъка, за да не може да стреля. Но поради някаква причина, нямах желание. Може би, защото изучаването на оръжията беше занимание за лошите момчета. Или за полицаите.

Понеже не можех да обезвредя пистолета, започнах да си мисля къде да го скрия, тактика, която бях прилагал веднъж-дваж в миналото. Проблемът, разбира се, беше, че в спалнята единственото място, където можеше да се скрие пистолета, беше раклата и имах странното усещане, че собственикът ще го потърси тъкмо там. Една от възможностите бе да взема пистолета с мен, но не ми харесваше. Ами ако някой патрулиращ полицаи ме спреше и ме претърсеше пред апартамента и откриеше взломаджийските инструментите и пистолета у мен? Перспективата не беше никак привлекателна.

И изобщо не биваше да си губя времето с нея. В крайна сметка истинският проблем беше къде се е дянала маймунката. Ако все още беше в апартамента, откриването ѝ нямаше да е толкова лесно, колкото намирането на сейф в стената. Да, апартаментът беше оскъдно мебелиран, но фигурката беше висока едва няколко сантиметра и можеше да е скрита буквално навсякъде. И то ако преди всичко предположим, че все още е тук. Американеца беше категоричен, че ще е под възглавницата, а нея я нямаше.

Отново си погледнах часовника. Наближаваше девет и половина, което означаваше, че ми остава само един час до срещата с Американеца и само половин час, докато Здравеняка и Слаботелесния приключат с вечерята си. Времето за действие притеснително

намаляваше, и то ако предположех, че Американеца не го ограничи още повече, пожелавайки по-рано лека нощ на приятелчетата си. Толкова ли беше невероятно? В крайна сметка той не знаеше, че съм размислил, дори и да се е надявал, че може да го направя.

Десет минути. Само толкова щях да си позволя и времето изобщо не беше много. Със сигурност не можех да се мотая повече. Но откъде да започна? Поклатих глава и вдигнах очи към тавана вероятно с надеждата да открия някаква следа. Беше много странно, защото всъщност открих нещо много по-добро — капак.

Капакът беше точно над главата ми и не го бях забелязал досега, защото беше боядисан със същия цвят като тавана. И както може би се досещате, той се намираше точно над раклата. Любопитно, нали?

Мигом напъхах пистолета в колана на панталоните си, затворих раклата и се покатерих върху нея. Изправих се на пръсти, бутнах капака нагоре към тавана и внимателно го плъзнах настрани. После опипах с връхчетата на пръстите си около отвора. Дървото беше грубо и грапаво, покрито с прах. Плъзнах ръка покрай дървената рамка, но така и не намерих това, което търсех. Но понеже имах някакво странно предчувствие, пъгнах фенерчето в устата си и с добре премерен отскок и набиране, успях да провра глава в отвора. Разбира се, не бях предвидил да включа проклетото фенерче, така че се наложи да се издигна по-високо, докато лактите ми не се опряха от вътрешния край на отвора и взех фенерчето в свободната си ръка. Включих го и прокарах лъча по студения, миришещ на влага интериор. Не открих нищо интересно, затова използвах лактите си, за да се завъртя, краката ми висяха долу в стаята, направих почти пълен кръг, преди да видя фигурката на маймунката. Беше точно до дървената рамка на отвора, лежеше настрани върху порестата изолация на тавана, ококорила очи от изненада и запушила здраво уста с ръце. Пресегнах се към нея, стиснах я в шепа и се почудих как, по дяволите, можеше да си струва всичките тези усилия.

Учудих се още повече, когато чух силен удар откъм коридора, последван от втори удар и трясък на сцепено дърво.

4.

Последваха нови удари и трясъци, не толкова яростни, сякаш неканеният гост разчистваше треските от дупката, която бе пробил във вратата. После чух да се отключват бравите и си представих как е промушил ръка през дупката, за да ги достигне.

Не че висях и чаках да видя дали съм прав. В интерес на истината още щом чух първия удар, се покатерих на тавана и сега бързах да плъзна капака обратно на мястото му, колкото се може тихо. Светлината от спалнята проникваше през страничните процепи на капака, но бях съвсем сигурен, че съм го сложил както трябва. Много скоро щях да разбера дали греша.

Осветих тавана с фенерчето, колкото да се уверя, че тялото ми лежи върху напречните греди, а не върху изолацията и шперплата отдолу. После изгасих фенерчето и зачаках.

Вратата на апартамента се отвори и някой влезе вътре. Спря се за миг, вероятно изненадан, че лампата свети и се почуди дали не трябва да почука първо.

— Ехо?

Беше мъж и звучеше като холандец. За миг ми хрумна, че бих могъл да отговоря и че може би само звукът от гласа ми щеше да го накара да побегне. После реших, че трябва да разкарам подобни глупави идеи дори от последната клетка на мозъка си.

Чакахме, неканеният гост и аз, и когато той най-сетне реши, че апартаментът е празен, както беше предполагал първоначално, тръгна в моята посока, шумът от стъпките му отекваше в гредите, върху които се мъчех да пазя равновесие.

Явно отписа малката втора спалня толкова бързо, колкото и аз бях сторил това и после се запъти към голямата спалня и спря само на няколко метра под мен. Дали не бях забравил нещо долу? Едва ли. Всъщност бях сигурен, че не съм. И бях оставил завивките и матрака така, както ги бях заварил, капакът на раклата също беше затворен. Съществуваше обаче вероятността да съм съборил прах, докато

претърсвах тавана и да се е образувала уличаваща купчинка на пода отдолу, но това не беше кой знае колко вероятно, пък и на неканения гост щеше да му е нужен орлов поглед, за да забележи посипаната прах от другия край на стаята.

Споменах праха, защото беше възможност, макар и доста невероятна, която бях разиграл в един от ранните си криминални романи. Героят на поредицата ми Фолкс се беше промъкнал във вентилационната система на една берлинска художествена галерия с намерението да изчака затварянето ѝ, след което да се спусне с въже и да открадне една картина. За беда случайно събори някакви боклуци през решетката точно пред бдителния възрастен пазач. Пазачът погледна подозрително нагоре и Фолкс, на когото доста му сечеше акълът, започна да драска с нокти по вентилационната шахта. Импровизацията му на плъх беше достатъчно убедителна, за да накара пазача да изтръпне, но не виждах как това щеше да ми помогне в дадената ситуация.

Какво, по дяволите, правеше той тук?

Предпазливо сведох глава и притиснах ухо до капака. Но това ни най-малко не ми помогна — изглежда само увеличи шума от кръвта, нахлула в ушите ми. Опитах се да надникна през малката пролука в края, но успях да видя само неясна светлина. Изправих се и се заслушах отново, напрягах слух, за да заглуша думкането на сърдечния си ритъм. Чух някакво раздвижване, макар че не бях сигурен точно какво. Доколкото можех да предположа, претърсваше леглото, защото какъв шум можеше да вдигне подобно действие? Със сигурност нямаше да е силен.

Пуф!

Прозвуча така, сякаш матракът падна на пода, като че ли неканеният гост го беше вдигнал, за да претърси отдолу. Още стъпки. Бавно скърцане и тихо тупване. Предположих, че претърсва раклата. Не ѝ отдели много време. После го чух как плъзга раклата по пода, вероятно за да провери дали няма нещо под него, виж аз не бях се сетил за това, миг по-късно чух продължителни звуци от умишлено раздиране. Това ми бе ясно — разрязваше завивките на леглото, което означаваше, че има нож.

Ножът не беше приятна новина. Искам да кажа, кой носи нож, ако не е от типа хора, готови да го използват? Представих си

обезобразен едноок скитник, който прехвърля ножа от едната ръка в другата, направо го сърби да порне злочестия крадец, озовал се по една случайност скрит на мразовития таван над главата му.

Вероятността да ме открие обаче беше малка, а дори и да го направеше, винаги имаше шанс да успея някак си да го придумам да ме пусне. Бях успявал и преди. Веднъж една собственичка ме бе спипала как доволно прибирам в джоба си най-хубавото от среброто й и бях успял да се измъкна, забаламосвайки я с приказки каква чудесна колекция притежава.

Но къде ми беше акълът? Нали имах пистолет, пъхнат в колана на панталона си, за бога?! Кое то като се замислех, си беше доста притеснително, защото дори не бях проверил дали предпазителят е спуснат, преди да го натикам с дуло към чатала си и да запълзя из тесния таван.

Колкото се може по-живо се претърколих на една страна и извадих пистолета от панталоните си, после насочих тежкото дуло надолу към капака. Нахалникът вече можеше да заповяда, а ако ме принудеше, щях да му пръсна главата като едното нищо.

В крайна сметка държах пистолета толкова дълго, че китката ме заболя, а междувременно поренето и рязането продължаваше. После, толкова внезапно колкото беше и започнало, поренето престана и нахалникът се премести във втората спалня. Поставих пистолета на пода, разтърсих изтръпналата си ръка и с помощта на фенерчето погледнах към часовника на китката си да видя колко е часът. Беше станало десет, което означаваше, че Здравеняка можеше да се прибере всеки момент. А той знаеше за капака, дори и вторият крадец да не го забележеше.

Обърнах лъча на фенерчето към маймунката и се почудих какво й беше толкова специалното. Маймунката ме гледаше изпод светлината като ужасен заподозрян по време на разпит. Продължаваше да притиска устата си с ръце, сякаш се опасяваше, че може да издаде тайната си, или още по-лошо, да изпищи и да разкрие скривалището ни. Бях готов да притисна малката негодница, за да я накарам да проговори, когато долових отново стъпките на мъжа, този път се движеха по-уверено, макар че, слава богу, се отдалечаваха от мен. После чух как входната врата се отвори със замах и шумът от стъпките му заглъхна в далечината.

Беше си отишъл, уверен бях, но за всеки случай изчаках още няколко минути. Когато се убедих без всякакво съмнение, че го няма, се изправих и протегнах изтръпналите си крака и схванатия си гръб. След като отново бях в състояние да се движа, отместих внимателно капака и провесих крака през отвора на таванското помещение. После се наведох колкото се може повече на една страна, вдигнах парче от изолацията и напъхах пистолета под него, заврях маймунката в джоба си, спуснах се през отвора и скочих на пода на спалнята.

Можех да върна раклата обратно на мястото ѝ, да стъпя върху нея и да затворя капака. Но нямаше особен смисъл. Последователят ми беше извършил такава свинщина с чаршафите и матрака, че стаята изглеждаше така, сякаш в нея беше имало бой с възглавници. Целият под, чак до вратата, бе покрит с парцали и перушина и нямаше как да върна всичко по местата му. И дори и да бях успял магически да измъкна отнякъде същия чифт чаршафи, усилието щеше да е напълно безсмислено, заради дупката от чук, която зееше на входната врата на апартамента.

Затова се изтупах от прахта и се измъкнах колкото се може по-бързо, като оставих вратата отворена и изтрополих надолу по петте етажа стълби, докато не стигнах до входа на сградата. Оказа се, че ѝ с нея се бяха отнесли както с братовчедка ѝ от последния етаж, макар че този път бравата бе отнесла удара на чука.

Проврях се през вратата и излязох на улицата, поех си глътка студен въздух и открих, че имам повод да се усмихна. Колелото ми още беше там.

5.

Когато се върнах, „Кафе де Бруг“ беше празно. Лампите не светеха и вратата беше заключена. Бях закъснял само с пет минути, но от Американеца нямаше следа. Зачудих се за миг дали не ми е извикал тихичко от някоя тъмна уличка, но такива неща се случваха само на страниците на моите криминални романи. Огледах се наоколо за всеки случай и видях, че улицата е пуста. Ако исках, имах идеалната възможност да проникна в кафенето, макар че не виждах за какво може да ми послужи това. В крайна сметка, натиснах дръжката на вратата още веднъж и после ударих силно с длан по стъклото.

След малко от задната стаичка се появи русата барманка. Светна лампите и забърза към вратата да ми отключи, дори не спря, за да види какво искам. Движенията ѝ бяха припрени и изглеждаше притеснена. Не бих казал, че беше преbledняла, защото тенът ѝ беше прекалено силен, но веселието със сигурност беше изчезнало от лицето ѝ. Заклучи вратата зад гърба ми, после застана, прехапа устни, стисна ръце, отметна коса зад ухото и ми даде още стотина не толкова явни сигнали, че се е побъркала от тревога.

— Отведоха го — каза ми, без да може дъх да си поеме.

— Двамата мъже ли?

Тя кимна.

— Преди час. До апартамента му.

— Вътре ли си?

Тя се поколеба. Извадих една от маймунките от джоба си и ѝ я показах. Щом я видя, нещо сякаш застана на гърлото ѝ и тя кимна, сините ѝ очи останаха приковани към фигурката.

— Как се казваш?

— Марике?

— Каква ти е връзката с Американеца?

Тя премигна и аз веднага разбрах колко глупав беше въпросът ми. После отново погледна към фигурата на маймунката и аз я пъхнах обратно в джоба си.

— Едва ли ще се върне, нали? — попитах аз.

Тя поклати глава, сякаш за да освободи ума си от магията, която маймунката ѝ беше направила.

— Каза, че ще остане тук цяла нощ — отвърна ми тя. — Че няма да си ходи.

— Но нещо е променило решението му.

— Те.

— Да — потърсих из кафето някакъв род вдъхновение. Явно не ми достигаше вдъхновение. — Апартаментът, за който спомена, била ли си там? — попитах.

Тя кимна.

— По-добре ме заведи.

Блондинката отново изчезна в стаичката зад бара, оставяйки ме да натикам всички съмнения, които имах относно това, с което се бях захванал, в най-затулените и тъмни ъгълчета на съзнанието си. Когато се върна, беше облечена с подплатено зимно палто и носеше връзка ключове, които използва, за да заключи вратата на кафето, преди да ме поведе през моста на канала през лабиринт от калдъръмени улици, докато токчетата ѝ отекваха в мрака. Започна да ръми, вдигнах яката на палтото си и тикнах ръце в джобовете, докато крачех редом с нея. Не ми харесваше начина, по който се оформяха нещата — първо, втората маймунка не се беше оказала там, където трябваше да бъде, после пистолетът и крадецът, а сега и това. Цялата работа миришеше на неприятности и ми беше пределно ясно как може да свърши, но ставаше въпрос за едно момиче, което явно се нуждаеше от малко помощ и, евентуално, за двайсет хиляди евро, които да прибера.

Сградата, в която живееше Американеца, каза ми Марике, се намира на „Сент Якобстраат“, недалеч от Централна гара. Самата улица беше на втора линия в квартала на Червените фенери, осеяна с мърляви барове и кафенета и претъпкана с туристи, които се щураха безцелно, отклонили се от Дамарк само за да бъдат налезени от тъмни типове, които продават дрога. Един от досадниците тръгна след нас и ме попита дали не искам да купя малко виагра за дамата. Не му обърнахме внимание и той ни остави на мира, като през това време преминавахме покрай прозорци на нивото на улицата, осветени с цветни луминесцентни лампи, зад които проститутките зад стъклото изглеждаха отегчени от цялата шарада. Една от тях седеше върху

дървен стол, обута в бикини от ликра с разкрасени крака, опряла високите си токчета на стъклото и пишеше съобщение на някого по мобилния си телефон.

Прекосихме почти половината улица, преди Марике да спре пред провиснала врата до едно от кафенетата. Вратата беше покрита с обяви и графити и изглеждаше така, сякаш неведнъж и дважд е отваряна насилствено. Пъхна ключ в ключалката и влезе във фойето, което беше осветено от гола, нескопосано монтирана крушка и вонеше на застоял дим от ганджа. Мълчаливо се качихме един етаж, опитвах се да не вдигам много шум и да не привличам вниманието ѝ, докато слагах ръкавиците си за еднократна употреба, Марике беше заета да рови из ключовете си.

Оказа се, че не е имало нужда да си прави труда. Вратата към апартамента на Американеца беше откритата.

Минах покрай Марике, влязох през вратата и се озовах в тясно стайче без прозорци, което служеше едновременно за спалня и всекидневна. Мястото беше оскъдно мебелирано, но чисто и подредено. В единия ъгъл имаше единично легло с тъмнозелена покривка и бели чаршафи. Върху леглото лежеше отворен куфар. Прерових го набързо. Пълен беше с идеално сгънати дрехи, вътре имаше някакви документи за пътуване и малък лаптоп, нищо друго интересно. До леглото стоеше скрин с чекмеджета, всичките до едно отворени и празни. От другата страна на стаята имаше дървена маса с два сгъваеми стола, газова фурна, свързана с газова бутилка и една мивка с няколко издраскани чаши за вода, похлупени да се оцедят отгоре. Право пред нас, малко скрита встрани, имаше втора врата.

Марике се запъти към вратата преди мен, но аз сложих ръка на рамото ѝ и влязох пръв. Не останах особено изненадан от това, което заварих; само дето още беше жив. Лежеше проснат в порцелановата вана, целият в кръв. Кръвта беше гъста, окислена и тъмна като хубаво мастило. Отляво на слепоочието му зееше дупка и успях да видя бели парченца от счупени кости сред сплъстената му от кръв коса. Дясната му ръка висеше извън ваната, пръстите му бяха огънати назад под ужасен ъгъл, но макар да бе със затворени очи и явно в безсъзнание, гръдният му кош се надигаше и спадаше на пресекулки.

Зад мен Марике извика и изпусна ключовете си на пода, което беше по-добре от това да припадне, предполагам. Обърнах се да я

изведа навън в другата стая и точно тогава чух сирените, последвани от скърцане на спирачки. След секунди някой отвори с ритник входната врата на сградата и изкрещя: „Полиция!“, докато тичаше нагоре по стълбите.

Наречете ме старомоден, но в подобни ситуации гледам да си плюя на петите. Марике стоеше с празен поглед и трепереше, но аз направих каквото можах с оглед на обстоятелствата.

— Дошла си сама — казах ѝ. — Не съм бил тук. Дошла си и си го заварила така, само това знаеш. Марике? Разбра ли ме?

Тя се свлече на пода, главата ѝ увисна и не бях сигурен разбра ли ме, или не. Нямах време да се уверя. Прозорецът в банята се вдигаше, отворих го и се спуснах върху плоския покрив отдолу. После се обърнах, надигнах се и затворих прозореца, след което побягнах с всички сили.

6.

На следващата сутрин останах до късно в леглото, а в ранния следобед разпечатах окончателния вариант на последния си роман. След като подредих всички страници и ги приготвих за изпращане, ги стегнах с един ластик, написах на ръка няколко думи на първа страница и напъхах купчината листове в голям кафяв плик. След което разходих плика до централна поща, където отброих достатъчно пари, за да съм сигурен, че на следващия ден ще пристигне в Лондон, после се отправих към Централна гара и си купих билет отиване и връщане до Лайден, близкото университетско градче.

Имах нужда да се измъкна за малко от Амстердам и Лайден изглеждаше толкова подходящо място, колкото и всяко друго. Пътуването дотам не изискваше кой знае какво усилие, отне само трийсет минути с влак и щом си купих едно кафе на изпроводяк и нов пакет цигари за из път, с удоволствие отпуснах кокалите си върху мястото до прозореца в долната част на двуетажния вагон и се зазяпах разсеяно през зацапаното стъкло към гърбовете на отминаващите къщи и офис сгради и после към фермите и отрязъците от асфалта на магистралата, която водеше към летище Шипхол. Влакът спря точно по разписание в подземната гара на летището и повечето от пътниците, които пътуваха с мен, напуснаха вагона и затъркаляха пластмасови куфари към ескалаторите в дъното на перона. Щом като влакът потегли отново, продължих пътуването си, без да има какво друго да ме разсейва, освен хипнотичното тракане на колелетата върху релсите и спорадичното вдишване на никотин.

Не помня добре какво правих в Лайден. Краката ми ме носеха из калдъръмените улици и алеите покрай канала, но умът ми витаеше в друго измерение, пренебрегнал напълно заобикалящата ме реалност. Често изпадам в това състояние, когато ми се случи нещо важно. Имам нужда от промяна на пейзажа, за да подредя мислите си, но обикновено видът на пейзажа няма голямо значение. Можех спокойно да съм в Африка или на Северния полюс и ефектът щеше да е същият.

Имах нужда да остана сам за малко, трябваше ми пространство, в което да избистря ума си и само три часа по-късно отново бях във форма, качих се обратно на влака за Амстердам и се върнах в града.

След два дни, през които не се случи абсолютно нищо, ми се обади моята агентка Виктория от Лондон, за да обсъдим книгата, която ѝ бях изпратил.

— Чудесна е, Чарли — започна тя, което ми се стори добър знак.

— Не го казваш просто така?

— Разбира се, че не. Това е една от най-хубавите ти книги досега.

— Малко се притеснявах за финала.

— Ти винаги се притесняваш за финала.

— Този път наистина.

— Какво те притеснява? Куфарчето ли? Мислиш, че всеки ще се върне да чете назад и ще забележи, че няма как само да е стигнало до апартамента на Никълсън?

— О, ужас! — възкликнах и разтърках чело.

Изчака една секунда.

— Виж, не е чак толкова голям проблем.

— Как да не е?

— Ще го оправим.

— Не трябваше „ние“ да го оправяме. Трябваше сам да го хвана. Какво друго? Щом това съм пропуснал, сигурно съм пропуснал и други неща.

— Нищо съществено. Наистина. Трябва само да се пипне тук-таме.

— Сигурна ли си? Защото тази книга стана доста по-сложна, отколкото я бях замислил.

— Хубаво е да е сложна.

— Само ако мога да сглобя всички парченца — отвърнах ѝ аз и се пресегнах за бележник и химикалка.

— Ще го направиш. Знам. И куфарчето е последното парче от пъзела.

— Така би трябвало да е — съгласих се, като скицирах куфара върху бележника си, после го задрасках и го промуших с химикалката си за всеки случай. — Но защо имам чувството, че ако реша тази, ще изникне нова засечка.

— Възможно е. Но колко скучно щеше да ни бъде без подобни засечки?

— О, не знам. Списъкът с бестселъри? Церемонии по награждавания? Цветни притурки?

— Ще стане, Чарли.

— Да, добре. Само да измисля как да преместя куфара от полицейския склад за веществени доказателства в апартамента, без да издам кой е убиецът.

— Може куфарът да е бил с колелца?

Усмихнах се и метнах химикалката встрани.

— Да, или може би съм пропуснал да спомена в Осма глава как Никълсън е натрупал парите си, като е изобретил машина за телепортиране.

— Моята идея повече ми харесва.

— Винаги така казваш.

— Както и да е — отвърна Виктория, като ме дари с една от по-театралните си въздишки, — как е Амстердам?

Въздъгнах на свой ред. Добра въздишка се получи, така че я повторих.

— Холандска му работа — отвърнах ѝ, след като спрях да се възхищавам на вокалните ни способности.

— Леле! — отвърна тя. — Да знаеш, че точно заради това се съгласих да те представявам — заради удивителните ти умения да описваш разни неща.

— Искаш лалета, дървени обувки и вятърни мелници?

— Има вятърни мелници в града?

— Видях няколко.

— И холандците ходят с дървени обувки?

— Туристите купуват дървени обувки. В мига, в който видя холандец да кара колело с дървени обувки, се махам оттук.

— Но засега оставаш там?

— Ами, зависи — отвърнах ѝ аз.

И тогава ѝ разказах за последното си изпълнение; за Американеца и маймунките, за баржата, апартамента, другия крадец и за ослепителната блондинка и полумъртвия янки накрая. Докато ѝ обяснявах всичко подробно, Виктория слушаше, почти без да ме прекъсва — това беше едно от нещата, които най-много харесвах у нея.

Всъщност способността ѝ да изслушва до най-малки подробности поредната гадост, в която апашките ми наклонности ме бяха забъркали, откакто говорихме за последен път, ставаше особено ценен в съчетание с умението ѝ с лекота да открива дупките в сюжета и навика да задава точните въпроси в точното време, което и направи в мига, в който стигнах до края на историята си.

— Значи Американеца не е умрял?

— Не още — отговорих ѝ аз. — Обаждах се в болницата тази сутрин, казаха, че бил в кома.

— Казаха ти го просто така?

— Е, не, първо трябваше да обясня, че съм личният лекар на господин Майкъл Парк.

— И те ти повярваха?

— Беше сестра. Мисля, че не беше наясно с процедурите. Пък и може акцентът да ми е помогнал малко.

— Хм... Чакай малко, как разбра името на Американеца?

— Пишеше го върху пътническите чекове, които открих в куфара — отвърнах. — А и в криминалните хроники на вестниците.

— Вече можеш да четеш на холандски?

— Случаят е отразен в „Интернешънъл Хералд Трибюн“.

— О! Мислиш ли, че е важна клечка?

— Не знам. Може би. Или пък са нямали за какво друго да пишат и мистериозният побой над един янки в холандски бордей е привлякъл вниманието на редактора.

— Нарекли са го бордей?

— Да, макар че според мен си беше просто мизерна квартира в доста колоритен квартал.

— В който основният цвят е червено.

— Точно така — казах, като вдигнах поглед от бюрото си и се зазяпах в потрепващите листа на дървото пред прозореца ми. — Забелязах, че много от бордеите използват обикновени бели флуоресцентни светлини. Макар че електриково синьото също доста се котира.

— Направил си проучване?

— Давам ти малко описания, нали много ги обичаш.

— Супер — рече тя и си представих как се ухилва. — Но дай да се върнем на фигурките с маймунки — още ли са у теб?

— Двете, които откраднах, да. Потърсих третата в куфара на Американеца, но я нямаше.

— Мислиш, че мъжете, които са го пребили, са я взели?

— Би било логично.

— И после, когато са се прибрали, са открили, че техните фигурки са изчезнали.

— Така предполагам.

Тя замълча, помъчи се въпросът, който всъщност искаше да зададе, да прозвучи съвсем небрежно:

— Чарли, според теб колко може да струват тези фигурки?

— Представа си нямам — отвърнах. — Ако ги видя на място, което ограбвам, ще ги подмина като боклуци.

— Явно не са боклуци.

— Така изглежда. Искам да кажа, никой няма да пребие човек така само за кеф, едва ли.

— Да не забравяме, че според теб е бил изтезаван.

— Така ли казах? О, имаш предвид счупените пръсти. Да, не знам защо са го направили.

— Е — отвърна Виктория, — хората обикновено прибегват до мъчения, когато искат информация, нали така? Освен ако не са садисти, де, но случаят не е такъв, защото са се задоволили с пръстите на едната ръка. Което означава, че или Американеца им е казал онова, което са искали да чуят или че са разбрали, че няма да им каже нищо.

— Или пък нещо им е попречило. Или уплашило. Сигурно има поне още хиляда други обяснения. И никога няма да узнаем нито едно от тях.

— Да — рече тя, звучеше разочарована. — Но да предположим, че им е казал това, което са искали да узнаят, може да им е съобщил името ти, нали?

— Възможно е.

— Повече от възможно?

— Честно ли? Не ми се вярва. Искам да кажа, изобщо не са имали причина да питат за мен. Доколкото разбирам са търсили третата фигурка. Не са знаели, че Американеца ме е наел, за да открадна техните фигурки същата нощ. Така че щом им е казал къде е третата фигурка, не е имало нужда да му задават повече въпроси.

— Вероятно си прав.

— А и да не забравяме, че не са идвали да ме търсят.

— Правилно. Обаче има и още нещо, Чарли. Мъжът с ножа, който е проникнал с взлом в апартамента след теб — той как се вписва в цялата история?

— И аз това се питам. Но ми хрумна нещо — нали първо отказах на Американеца? Надявал се е, че въпреки това ще свърша работата, и е бил прав, но не е бил сигурен. Да кажем, че на другия ден се е притеснил и е наел някой друг набързо — някой, който не е имал, както той го нарече „моя талант“.

— Което си е така. Защото е използвал чук, за да влезе вътре и е оставил кочина след себе си.

— Чук или нещо подобно, но следиш логиката ми. Освен това търсеше същото, което и аз, защото започна от възглавницата.

— И е знаел, че трябва да си тръгне преди десет.

— Именно.

Виктория замълча и започна да си тананика, докато обмисляше теорията ми. Почесах се по ухото, докато чаках развързката.

— Ако си прав — рече тя, — Американеца е поел страхотен риск. Представи си, че двамата се бяхте засекли.

— Че ние се засякохме! Предполагам обаче, че от негова гледна точка, а и като знам какво се е случило с него по-късно, е трябвало да се подсигури, че *някой* ще му вземе фигурките.

— Така е. Хей, знаеш ли какво си можел да направиш? Да се върнеш обратно в кафенето, след като си открил Американеца, за да видиш дали някой друг не го чака.

— Да, но се сетих чак на другия ден. Едва ли обаче щях да мога да го направя. Ами ако полицията е завела Марике до кафенето? Мисля, че е много вероятно кафето да е нейно или поне да живее над него. И да предположим, че тя ме види да чакам там и ме издаде на полицията. Малко вероятно, но можеше и така да стане.

Виктория не отговори. Умът ѝ беше тръгнал по друга следа, проверяваше други идеи. Изчаках я да приключи с мисленето и когато проговори отново, направи го с известно колебание в гласа, сякаш току-що ѝ беше хрумнало нещо ужасно, но не искаше ненужно да ме тревожи.

— Чарли, ами ако мъжете са пребили така Американеца, защото вече им е бил казал това, което са искали да разберат? Ами ако в

крайна сметка им е съобщил името ти и те просто са си довършили работата?

— Започвам да се депресирам.

— Не мислиш ли, че трябва да се махнеш оттам? Искам да кажа, довърши си книгата, но тези мъже ми се струват опасни.

— Не само така ти се струва. Но книгата още не е завършена и не съм готов да напусна Амстердам. Тук ми харесва.

— Ясно. Като прибавим и момичето.

— Моля?

— Блондинката, Чарли. Не мисли, че не забелязах колко време отдели да ми я описваш.

— Марике? О, тя е доста привлекателна. Но се надявах, че не съм чак толкова прозрачен.

— Хайде, поредната девойка в беда? Падаш си по тези работи.

— Така ли? Слушай, Вик, ако искаш да знаеш истината, мина ми през ума, че Американеца може да е казал *нейното* име на мъжете. Но това наистина не е моя грижа. Имам чувството, че тя е знаела в какво се забърква.

— Има и още нещо, нали?

— Ами моите двайсет хиляди евро. В крайна сметка свърших работата, за която ме бяха наели. Но ако Американеца не оживее и не си ги получа, аз така и така вече имам двете фигурки. Може би ако успея да открия и третата...

— Чарли...

— Ще внимавам.

— Но защо да рискуваш? Имаш шестте хиляди евро, които си намерил и мога да се опитам да взема малко повече за книгата.

— Ако успея да реша проблема с куфара.

— Да. Но какво ще кажеш да се обадя тук-там?

— Не става. Не още. Изчакай, докато премисля всичко отново. Слушай, Виктория, трябва да затварям. Някой чука на вратата. Пази се!

— Не аз трябва да се пазя — отвърна ми тя, когато понечих да затворя слушалката. — Аз от какво да се боя? Да не се порежа на някой лист хартия ли?

7.

Мъжът, който заварих от другата страна на вратата на апартамента си, приличаше на полицай, откъдето и да го погледнеш. Беше над среден ръст (макар че не и за холандец), с изправена стойка, която му придаваше вид на войник, застанал мирно. Косата му беше късо подстригана и върху квадратните му рамене висеше тъмен шлифер, който скриваше черния костюм. Единственото нещо, което не се връзваше, бяха очилата, без рамки, последен писък на модата, очила, каквито би носил шведски дизайнер.

— Господин Хауърд? — попита той.

— Чарли Хауърд, точно така.

— Аз съм инспектор Бургграве от амстердамската полиция. Бих искал да поговорим.

Казаното от него прозвуча като нещо средно между молба и заповед и понеже разликата ми се стори доста смътна, поканих го във всекидневната, без да кажа нито дума. Бях установил, че репченето пред полицейски служител е най-бързият начин да си стъжниш живота. И все пак...

— Имате ли нещо против, ако ви попитам как влязохте в сградата, инспекторе? Обикновено посетителите трябва да ми звъннат отдолу.

— Един човек излизаше — отвърна той, без да навлиза в излишни подробности.

— Разбирам, и ви пусна просто така?

Той кимна.

— Не сте споменали, че сте полицейски служител?

Получих озадачен поглед, сякаш си насилвах късмета.

— Простете — отвърнах аз, — но това е жилищна сграда и смятам, че хората, които живеят в нея, имат определени отговорности един към друг. Особено, когато става въпрос за чужденци. Много ли ще ви притесня, ако ви помоля да се легитимирате?

Той въздъхна и бръкна в самото си със заучен жест, извади коженото калъфче и го разтвори пред очите ми. Запомних името и ранга му.

— Всичко е наред значи. Да ви донеса ли нещо за пиене?

— Не — отвърна той и върна картата обратно в джоба си.

— Ще седнете ли?

Инспекторът остана прав, държеше се така, сякаш изобщо не ме беше чул, и междувременно оглеждаше всекидневната ми, видя купищата книги на пода и масичката за кафе, писалището и лаптопа ми, копие от последния ми ръкопис, а до него телефона ми и пепелника с няколко фаса в него. Погледът му премина по поставеното в рамка първо издание на „Малтийският сокол“ на Дашиъл Хамет, което висеше на стената, и по панорамния прозорец, който гледаше към канала Биненкант отдолу и баржите, закотвени покрай брега. Човек свиква с начина, по който един полицаи се отнася към дома му — как подробно оглежда всичко, сякаш господ му е дал право да си завира носа, където пожелае. Бургграве не беше по-различен, макар че може би беше малко по-усърден от повечето си колеги.

— Документите у вас ли са?

— Моля?

— Документите за визата.

— О, нямам такива — отвърнах. — Европейски съюз и така нататък.

Премигна зад лъснатите до блясък очила.

— Паспортът тогава.

— Един момент — отвърнах и го оставих, за да отида до спалнята и да си взема паспорта. Когато се върнах, го заварих да разглежда отблизо корицата на романа на Хамет.

— Любител на книгите ли сте, инспекторе?

Той само ме погледна.

— Това известна книга ли е?

— Много известна.

— Повечето хора си слагат картини по стените.

— Е, аз не си падам много по изкуството. Поне не в традиционния смисъл.

— Чували ли сте някои от нашите холандски майстори?

— Един-двама — признах си. — Макар че никога не съм харесвал Ван Гог.

Подадох на Бургграве паспорта си, той го отвори и се втренчи в мен съсредоточено, сякаш подозираше, че ще открие несъответствие между снимката в паспорта и лицето ми. После извади бележник и химикалка от палтото си и започна да записва данните ми.

— Какво правите в Амстердам, господин Хауърд?

— Работя върху книга — отвърнах и посочих ръкописа. — Пиша криминални романи. Може да сте чели някоя от книгите ми?

— Не съм — отвърна той и се съсредоточи върху бележките си. — Вероятно не сте много известен извън родината си.

— Продавам се много добре в Япония.

— Япония не е Холандия.

Ясно ми стана защо са го направили инспектор.

— Това рутинна проверка ли е? — попитах, като посочих паспорта си.

— Един човек се е свързал с вас преди няколко дни, господин Хауърд. В сряда вечер.

Той погледна нагоре и се втренчи в очите ми.

— Страхувам се, че не си спомням — отвърнах аз, колкото се може по-небрежно.

— Изпратил ви е имейл.

— Така ли? Изобщо не си спомням, но напоследък работя страшно много. Не знаете името му, така ли?

Бургграве продължаваше да ме изучава, търсеше някакви издайнически знаци. Усмихнах се колкото се може по-любезно и наклоних глава встрани.

— Казва се Парк.

— Не — отвърнах аз и поклатих глава, държах се, все едно се мъча да си спомня. — Страхувам се, че името не ми говори нищо.

— Разполагаме с лаптопа му. Според данните от него сте прочели съобщението му.

— О! — възкликнах аз. — Чакайте, чакайте. Да. Имах едно съобщение, сетих се сега, като го споменахте, може и от този човек да е било. Изтрих го веднага, защото беше много странно. Искаше да се видим в някакъв бар, доколкото си спомням. Обикновено читателите

ми пращат въпроси свързани с някои от романите ми или ме питат дали ще им дам автограф. Рядко искат да се срещнат с мен.

— Срещнахте ли се с него?

Ококорих очи от изненада, после поклатих глава.

— Разбира се, че не. Пушите ли, инспекторе?

Избягах набързо от втренчения му поглед към бюрото си и взех пакета с цигари. Изнесох му цяло представление, докато си търсех огънче: погледнах под ръкописа си, в най-горното чекмедже на писалището, после го оставих за малко, за да ида до кухнята, като му подсказах с незапалената цигара в ръка и завъртане на очите какво търся.

В кухнята, изпуснах дъха, който не знаех, че съдържам и се опитах да помисля накъде да поведе нещата. Истината беше, че разполагах с малко възможности. Какъвто курс поемех сега, трябваше да го следвам и да видя къде ще ме отведе. Да лъжа един холандски полицейски служител, че не съм се срещал с мъж, който впоследствие е бил пребит до смърт, не беше най-умното нещо на света, но можеше да се окаже правилната линия на поведение, ако го изиграех както трябва. В крайна сметка бях останал с впечатлението, че Бургграве още не беше надникнал в миналото ми и ако не му дадох повод за подозрение, можеше никога да не се обади в британското посолство и изобщо да не разбере за досието ми.

Пресегнах се към печката, сграбчих кутията с кибрит, която държах там, и се върнах обратно във всекидневната. Тъкмо се канех да запаля, когато Бургграве посочи към запалката, която стоеше на съвсем видно място върху бюрото ми.

— Точно пред очите ми — отвърнах аз и махнах с ръка. — Непрекъснато го правя.

Бургграве с нищо не показва дали ми е повярвал, или не. Предполагам, че нямаше особено значение. Пресегнах се към запалката и си запалих цигарата, пламъкът се отрази в стъклата на очилата му.

— Значи не сте се срещнали с господин Парк? — попита той отново.

— Нали това казах.

— Но на него не сте му казали?

Издишах дима в стаята.

— Имате предвид дали съм отговорил на имейла му? Не, не съм. Предполагам, че е било грубо от моя страна. Но, разбирате ли, човек никога не знае какво искат такива хора или доколко са нормални. Реших, че като не му отговоря, той ще помисли, че не съм прочел съобщението му.

— Но компютърът ви е изпратил съобщение, че сте го прочели.

— Автоматично потвърждение, май така се казваше. Не съм помислил за това.

— Значи възможно е да е отишъл в този бар.

— „Кафе де Бруг“ — Кафенето на моста, май беше. Знам го къде е. Предполагам, че може и да е отишъл. Защо се интересувате, ако нямате нищо против, че ви питам?

Бургграве ме погледна отново изпитателно, сякаш запаметяваше изражението ми, за да може да прецени ефектът, който думите му щяха да произведат върху мен.

— Господин Парк е в болница. Бил е нападнат.

— О, боже! В кафенето ли?

— В апартамента си.

— И мислите, че може да знам нещо за това?

Бургграве предпазливо кимна с глава.

— Съжалявам, но не мога да ви помогна — отвърнах аз. — Какво казва господин Парк за всичко това?

— Той спи.

Намръщих се, опитах се да се направя на озадачен от противоречието между сериозното изражение на лицето му и думите, които беше казал.

— Искате да кажете, че е в безсъзнание ли?

— Може да умре.

— Боже! Съжалявам да го чуя. Искаше ми се да можех да ви помогна.

Протегнах ръка да се сбогувам, но Бургграве само я изгледа с леко отвращение, преди да се запъти към входната врата.

— Ще останете ли в Амстердам, господин Хауърд? — попита ме през рамо той.

— Докато довърша книгата си.

— Може ли да поговорим отново?

— Добре. Инспекторе, паспорта ми?

Бургграве се спря. Протегнах длан към него и след като се поколеба за миг, той бръкна в джоба на самото си и ми върна червената книжка.

— Извинете — успя да промълви през стиснати зъби.

— Няма проблем — отвърнах.

8.

След като той си отиде, поседях известно време на писалището си, пушех и гледах през прозореца фигурите, които вятърът рисуваше по повърхността на канала. Запитах се дали да не поработя върху ръкописа и проблема с куфарчето, който Виктория беше открила, но знаех, че няма смисъл. Умът ми бе другаде, заангажиран от кашата, в която се бях забъркал. Чудех се колко разумно беше да лъжа Бургграве и тогава ми хрумна, че Виктория може би беше права и просто трябваше веднага да напусна Амстердам. Не че имаше нещо, което да ме задържа: вещите ми се побираха в два сака, плащах наема си за седмица и щях да си тръгна с близо шест хиляди евро в джоба от последния си обир. Хубава фантазия беше, така както си го мислех, но щеше да си остане само фантазия. В действителност бях казал на Бургграве, че ще остана в обозримото бъдеще и щеше да изглежда подозрително, ако заминех. Пък и освен това имах усещането, че ако го направя, ще изпусна много заинтригуваща възможност.

Облегнах се на стола, издърпах средното чекмедже на писалището и го сложих на пода до краката си. После заопипвах с ръка мястото, където беше чекмеджето, докато пръстите ми не откриха това, което търсеха. Поставих двете фигурки на маймуни върху писалището пред мен, едната си запушваше ушите, а другата си затискаше устата, подпрях глава с ръце и се замислих за третата маймунка, тази, която закриваше очи и тогава ми хрумна, че в положението, в което се намирах, и аз виждах толкова, колкото нея. Колко струваше целият комплект фигурки? Кой колекционираше подобни неща? И можеха ли да бъдат продадени безпроблемно?

Въздъхнах и бутнах маймунките по гръб с един замах на пръстите си, после ги стиснах в шепата, облякох си палтото, метнах си шала и излязох навън в брулеция, осеян с капчици дъжд, бриз.

Когато стигнах до „Кафе де Бруг“, вътре беше почти пълно. Клиенти с плетени пуловери и вълнени шапки си грееха ръцете около чашите с кафе „Веркеерд“ и един-двама похапваха парчета вкусен

ябълков пай с бита сметана. Клиентелата се състоеше почти изцяло от холандци и аз се почувствах неловко, когато се обърнах към младежа зад бара и прекъснах фона от гласове с английския си.

— Марики тук ли е? — попитах го аз.

Мъжът ме погледна намръщено.

— Кой си ти?

— Приятели сме.

Мъжът се намръщи още повече и аз устоях на изкушението да го предупредя да не излиза навън, отвъд стъклената врата на кафенето, да не би от вятъра лицето му да не застине в това изражение.

— Тя тук ли е? — опитах отново.

Мъжът неохотно набра някакъв телефон и когато му вдигнаха, измърмори нещо на холандски. Долових думата „енглесман“, но това беше всичко, което успях да разбера. По средата на краткия разговор мъжът замълча, изгледа ме и явно ме описа подробно. Казах му, че името ми е Чарли, но той се престори, че не ме чува и вместо да ми подаде слушалката, затвори телефона.

— Гор е — рече той и ми посочи вратата в дъното на салона, на която пишеше „Служебен вход“. — Чака те.

Оставих младежа да си упражнява мръщенето, минах покрай няколкото останали маси и влязох през вратата. Дървеното стълбище ме отведе на площадката на втория етаж, където открих Марики. Гледаше надолу към мен. Беше с клин и торбест суичър, косата ѝ беше немита и хваната небрежно отзад на главата, не носеше никакъв грим. Но дори и с намръщената си физиономия, много по-страшна от тази на приятелчето ѝ от долния етаж, тя пак бе в състояние да ме накара да забравя всичко, за което си мислех.

— Трябва да поговорим — казах, без да се осмеля да срещна погледа ѝ.

Марики ме изгледа за миг, после се обърна и влезе през вратата зад нея. Последвах я и съвсем скоро се озовах в светла стая с изглед към улицата и моста, който се простираше над канала Кайзерсграхт и благодарение на който кафенето бе получило името си. По средата на стаята бе разположен комплект плетени мебели, а в дъното се виждаха двойно легло и закачалка за дрехи, плюс няколко полица наблизко, пълни с провизии за бара: кафе на зърна, бирени фъстъци, салфетки и други такива неща. Марики се настани със свити крака върху

плетеното канапе, а аз предпочетох да седна на ръба на едно от креслата, подпрях лакти на коленете си и потрих ръце, за да се стопля.

— Трябва да знам какво става — започнах аз. — Искам да ми кажеш с кого си говорила и какво си казала. Каж ми всичко.

— Майкъл е жив — отвърна тя след известно мълчание. — Според мен едва ли те е грижа за това, но той е жив.

Смекчих тона си.

— Разбира се, че ме е грижа.

— В болницата, машина диша вместо него. Само спи. Пръстите му... — потръпна.

— Казах, че ме е грижа, Марике.

Тя ме изгледа втренчено, стискаше и отпускаше ръката си. Не бях сигурен какво видя в мен в този миг, още по-малко пък бях сигурен, че ѝ хареса.

— Защо избяга? — попита ме тя най-накрая.

— Знаеш защо.

— Защото си страхливец — отвърна тя и вирна брадичка към мен.

— Може би. Но и да бях останал, това нямаше да помогне на Майкъл. Не знаех дали мога да обясня какво правех там. Инструментите ми бяха с мен. Не те познавах изобщо.

— Не беше редно.

— Ами Майкъл ми плати да върша нередни неща. Имам чувството, че в миналото и той самият е вършил лоши работи.

— Може никога повече да не отвори очи.

— Знам. Говорих с човек от болницата.

— Ходил си в болницата? — попита тя, гледаше ме внимателно, здраво стиснала устни.

— Обадох се по телефона. Не смятах, че е безопасно да ходя там. Не съм сигурен дали и ти трябва да ходиш. В момента почти за нищо не съм сигурен.

— Може би трябва да продължиш да бягаш. Страхливец.

Въздъгнах.

— Виж, полицията идва у дома сутринта.

Присви очи. Разбрах, че поне събудих интереса ѝ.

— Разпитвах ме за Майкъл. Знаеха, че сме се срещали. Казаха, че са го разбрали от компютъра му, но не знам дали да им вярвам.

— Откъде другаде ще разберат?
— Това исках да те попитам.
— Ха! — възкликна тя и вдигна ръце. — Мислиш, че аз съм им казала? Мислиш, че и аз съм страхлива?
— Мисля, че си разстроена. В шок. Може да не си знаела какво говориш.
— Нищо не съм им казала.
— Не казвам, че е било нарочно. Може дори да не си спомняш. При шок така става. Може да си им казала, че съм се срещал с Майкъл. Може друго да не си им казала. Те да са си измислили останалото.
— За глупачка ли ме вземаш? Нищо не съм им казала.
— Добре — отвърнах и вдигнах ръце, за да я успокоя. — Но все пак те знаеха. Нямаха представа дали е важно, но дойдоха да говорят с мен.
— Какво им каза?
— Че никога не сме се срещали.
— И те ти повярваха?
— Не съм сигурен. Каза ли на полицията за двамата мъже, с които беше Майкъл?
Тя погледна към пода.
— Естествено.
— Познаваш ли ги?
— Не, описах ги.
— Полицията знае ли кои са?
Повдигна рамене.
— Мисля, че не. Искаха да разберат дали Майкъл ги познава отпреди.
— И?
— Казах, че не знам. Истина е — рече тя с широко отворени очи.
— Никога не съм се срещала с приятелите на Майкъл.
— Големи приятели.
— Така ги наричаше пред мен.
— Ами маймунките? — опипах почвата аз. — Каза ли на полицията за тях?
Тя бавно поклати глава.
— Какви са тези маймунки всъщност? Колко струват?
— Нищо не струват.

— Сигурна ли си? Когато ти показах едната онази нощ... Очите ти...

— Да?

— Се ококориха. Все едно държах ярка лампа в ръце.

Тогава понечи да се усмихне, сякаш бе готова да ми се присмее, но се овладя и подпря брадичка с ръце.

— Нея съм я виждала и преди — отвърна тя, простичко. — Тази с покритите очи. Но не и другите.

— Но какво означават те, Марике? За теб? За Майкъл?

— У теб ли са? — попита тя и ме погледна.

Поклатих глава.

— Къде са?

— На сигурно място.

— Заведи ме при тях.

— Не още. Не знам в какво съм се забъркал. Те са ми застраховката.

— Ще си получиш парите — отвърна тя студено.

— Може би. Но точно сега искам да получа някои отговори. Защо не ми кажеш за втория крадец? Знаеше ли за него?

Лицето на Марике се изпъна, изражението ѝ наподобяваше въпросителен знак, устните ѝ се свиха, за да образуват точката в основата на извивката, която веждите и носът описваха.

— Значи не си знаела. Мисля, че ти вярвам. Имаше втори човек, Марике. Проникна в апартамента в Йордаан, докато още бях вътре. Търсеше същото, което и аз.

— Не знам нищо за втория човек — отвърна ми тя.

— Мисля, че Майкъл го е наел. Искал е да има резервен вариант, когато му отказах.

— Но защо да го прави?

— Защото е искал да получи маймуните точно тази нощ. Даде ми ясно да го разбере. Това ме разтревожи, но не чак толкова, колкото е трябвало.

Марике разгъна крака и стъпи на земята, запъти се към прозореца в предната част на стаята. Обви ръце около раменете си и се загледа в едва доловимото си отражение върху стъклото. Наблюдавах я как се оглежда, заплепен от кръглата форма на изображението. Пак тези лунички на врата ѝ. Малки несъвършенства. Предизвикателства.

— Искаше само теб — отвърна тя. — Никой друг. Препоръчаха те. Някакъв човек от Париж. Приятел.

— Не може да бъде — отговорих аз. — Познавам един човек в Париж, но той щеше да ми каже.

— Не и ако Майкъл не е искал да ти казва.

— Напротив, дори тогава.

— Така ли мислиш?

— Да. Мъжът, за когото се сещам, ми осигурява работа. Така си изкарва парите. Но трябва да му вярвам, за да вървят нещата. Той го знае.

Присви рамене.

— Вероятно и Майкъл е трябвало да му вярва.

— Не по същия начин.

— Разбира се, че по същия начин — отвърна тя, обърна се към мен, лицето ѝ беше открито, както никога досега.

— Не — настоях. — Не разбираш. Този човек е търговец на крадени вещи.

— Така ли?

Погледнах я с очакване, дадох време на думите си да влязат нейде в дебелината ѝ глава. Не го направиха обаче. Вместо това отекнаха в моята.

— Марике — попитах аз, — с какво си изкарваше хляба Майкъл?

— Не знаеш ли?

Поклатих глава.

— Ами той е като теб, Чарли.

— Точно като мен?

— Да, крадец, разбра ли?

9.

Седях на стола пред писалището с преплетени зад врата пръсти и се опитвах да измисля как да реша проблема, на който се бях натъкнал.

Никълсън беше моят убиец. Това поне ми беше ясно от самото начало на книгата, а знаех също как да докажа вината му. Единственият проблем беше куфарчето, онова с ужасната тайна вътре — дясната ръка на жертвата — иконома Артър. Бях се погрижил главният ми герой Фолкс да разбере всичко — как Никълсън искал Артър да умре, за да може да влезе в дома на господаря на Артър и да си вземе снимката, с която го изнудваха, как си беше създал алиби, убеждавайки жена си, че е прекарал вечерта в кабинета си, докато в действителност беше хванал такси до другия край на града, беше убедил Артър да го пусне в апартамента си, удушил го, отрязал ръката му и я взел със себе си обратно в куфарче, което открил в апартамента на Артър, след което използвал ключовете на Артър, за да влезе през вратата и после студените му мъртвешки пръсти, за да отвори електронния сейф със скенер за пръстови отпечатаци. Не бях обърнал внимание, обаче, докато Виктория не ми го каза, че бях накарал Фолкс да измъкне куфарчето от кабинета на Никълсън, за да докаже вината му, при което Никълсън рухва и признава стореното, но не бях обяснил по какъв начин точно куфарът накрая се е озовал от строго охранявания полицейски склад за веществени доказателства в дома на Никълсън.

Беше си засечка. Преди решавах подобни проблеми като просто карах Фолкс да прониква с взлом, където трябва и да манипулира уликите както му харесва. Но тук не можех да го направя, защото куфарчето се намираще в полицейския участък и независимо колко далеч си позволявах да стигам с фантасмагориите си, възможността Фолкс да ограби полицията минаваше отвъд допустимата граница. Единият начин да реша проблема бе, като въведа нов герой, да речем някое печено ченге, което Фолкс да убеди да му помогне. Може ли после ченгето да го арестуват, задето е дал куфара на Фолкс? Идеята не

беше лоша, но не ми се понрави, защото трябваше да пренаписвам доста неща. Щом ченгето щеше да играе такава роля, трябваше да се появи по-рано и да измисля няколко сцени, в които Фолкс да говори с него и да спечели доверието му, а това означаваше прекалено много работа. Пък и ако нещата тръгнаха в тази посока, къде щеше да бъде изненадата за читателя, когато Фолкс отвореше шкафа в апартамента на Никълсън и извадеше куфарчето?

Докато се борех с тази мисъл, телефонът ми звънна и аз вдигнах. Беше Пиер, отговаряше на обаждането ми. Повече от сигурен съм, че Пиер не е истинското му име, но истината е, че трябва да използваш някакво име, когато говориш делово с някого и понеже беше французин и живееше в Париж, Пиер ми се струваше напълно подходящ избор. На Пиер му беше все тая как го наричам, стига да получаваше дела си от всяка работа, която ми прехвърлеше и комисионната си от всяка крадена вещ, която имах нужда да шитне.

— Чарли, имаш ли работа за мен в Амстердам? — започна той.

— Може би — отвърнах, облегнах се на стола и вдигнах крака върху писалището, като кръстосах глезени. — Въпреки че всъщност зависи от теб, Пиер. От това колко мога да ти вярвам, ако трябва да бъда точен.

— Чарли... Моля те. Ние сме приятели. Не си говорим по този начин.

— Обикновено не — рекох, погледнах вдясно и оправих рамката, в която се намираше романът на Хамет. — Но както чувам, нещата са се променили. Разбрах, че даваш името ми на всеки, който го поиска.

От другата страна на линията настъпи мълчание. Изчистих едно прашно петънце от стъклото на рамката.

— На американци, Пиер — подсетих го. — Почитатели на работата ми. Това говори ли ти нещо?

— Чарли...

— Помисли си. Дано да си имал основателна причина.

— И той ми е приятел — започна предпазливо Пиер. — Стар приятел. Искаше най-добрия, когото познавам в Холандия. Ти си най-добрият, Чарли.

— Това звучи успокояващо. Каза ли ти какво иска?

— Само името ти. Казах, че ще ти се обадя, както сме се уговорили, но на него не му хареса.

— Защо?

— Не ми каза.

— Знаел си, че е крадец?

— Разбира се. Затова го познавам — отвърна той с нотка на изненада в гласа.

— И не се усъмни, че иска да наеме някой друг?

— Малко, да. Но мнозина губят кураж.

— Реши, че е заради това ли?

— Дванайсет години са много време, нали?

Седнах изправен на стола и притиснах слушалката към ухото си.

— За какви дванайсет години става дума, Пиер?

— Не знаеш ли?

— Какво да знам? Вътре ли е бил?

— Не ти ли каза?

— Не, не ми каза — отговорих, пресегнах се да си взема химикалката и я изпробвах дали пише върху заглавната страница на ръкописа си. — За какво е лежал?

— Ами убил е човек.

— Убийство?

— Не. Онзи се направил на герой — искал да попречи на Майкъл да вземе диамантите.

— Значи с бил крадец на бижута? — попитах, докато скицирах проснат труп с въпросителен знак, който се мъдреше точно по средата му.

— Диаманти, Чарли. Това крадеше. Само диаманти.

— И някой се е опитал да го спре.

— Пазач, да.

— И той го е убил?

— Изглежда.

Замислих се за миг върху това. За мъжа, седнал срещу мен в мъждиво осветеното кафене. За това как изглеждаше съвсем нормален човек. Не и престъпник, никога не бих си го помислил. Нито убиец.

— Къде е станало? — попитах, докато скицирах диамант горедолу голям колкото трупа, който бях нарисувал.

— В Амстердам.

— И е лежал в холандски затвор?

— Да.

— Не са го депортирали?

— Какво означава това?

— Не са го изгонили от страната. Не са го пратили обратно в Щатите. Мислех, че така става.

— Това не знам.

Повторих ченгела на въпросителната с химикалката, драсках отгоре, докато очертанятията не се размазаха. После започнах да въртя химикалката около точката.

— Пиер, каза ли ти нещо за работата? Искаше ли да продадеш нещо после?

— Не. Но... не са били диаманти?

— Не. Маймуни бяха.

— Маймуни?

— Фигурки — отвърнах аз, хвърлих химикалката встрани и разтърках очи. — Евтини на вид. Три на брой. Едната си затваря очите, другата — ушите, третата — устата. Чувал ли си за тях?

— Разбира се.

— Мислиш ли, че могат да струват много?

— Не знам. Зависи от много неща.

— Струва ли си да убиеш заради тях?

— Убил е?

— Този път не — казах и въздъхнах. — Работата е там, че той е в болница, Пиер. И хич не е добре със здравето, доколкото разбирам. Наистина не съм сигурен в какво си ме забъркал този път.

— Не знаех за това — отвърна замислено той. — Тъжно ми е да го чуя. Беше човек, на когото можех да имам доверие. Също като теб.

— Никога не съм убивал човек.

— Така е. Но какво мога да направя?

— Можеш да разбереш какви са тези три маймуни. Да провериш дали могат да се продадат.

— Но, разбира се. Това е лесно. Ще започна веднага.

— И Пиер, повече не давай името ми на разни хора. Особено на осъдени убийци.

Затворих и забарабаних с пръсти по ръкописа, синкопирайки мислите си. Три маймунки, трима крадци, трима мъже в кафето. Всичко в комплект по три като комбинация за ключалка, на която не

знаех кода. И колко убийства дотук? Почти две, доколкото знаех.
Надявах се само да няма трето.

10.

Малко по-късно позвъних на Виктория и започнах направо:

— Слушай, мислех си, ами ако има две куфарчета?

— Продължавай.

— Да предположим, че Фолкс успее да се снабди с второ куфарче и да го сложи в кабинета на Никълсън.

— Същото куфарче.

— Точно така. Нали помниш, че Фолкс се опитва да отвори сейфа, когато чува, че Никълсън влиза и се скрива в килера. Но да кажем, че този път оставя вратата откритата, за да види как точно изглежда куфарчето.

— Така вижда и кой е убиецът. Което означава, че книгата ти свършва на десета страница.

— Колко съм глупав! Добре, друго. Фолкс разбира какво е куфарчето от някого от полицейския участък, може от някоя служителка, в замяна на един обяд. Куфарчето е съвсем обикновено, така че той отива и купува второ.

— Само че, ако истинското куфарче е в полицията и всички, които го знаят, включително и Никълсън, ще са наясно, че е номер.

— По дяволите!

— Не става въпрос само за куфарчето, Чарли. Имаш нужда от ръката. Трябва да разрешиш ефектно случая и да завреш окървавената ръка право в лицето на Никълсън. И в лицето на читателя също. Това е кулминацията.

— Ще намеря още една ръка.

— Още една ръка? И откъде ще я намериш? Ще отрежеш и другата ръка на Артър ли?

— Не, разбира се, че не. Ами племенницата на Артър, актрисата? Да предположим, че не е актриса, а майстор на специални ефекти.

— Искаш протеза ли?

— Не че толкова искам, просто си помислих, че може да свърши работа.

— Но пак ти липсва второто куфарче или поне логичен начин да се добереш до оригиналното.

— Има нужда от доизкусуряване.

— Точно така.

Въздъгнах тежко в телефонната слушалка.

— Знаеш ли, не ме окуражи кой знае колко.

— Ами и ти не успя да оправиш нещата, както ми се искаше. Явно и двамата сме разочаровани.

— Хм.

— Но се радвам да те чуя. Тревожих се за теб.

— Мило.

— Вярно е. Кажете как вървят нещата?

— Нещата в света на крадците ли?

— Кои други?

— Май става доста интересно. Или заплетено, зависи от гледната точка.

— Осветли ме.

Така и направих. Разказах на Виктория за посещението на инспектор Бургграве от холандската полиция, за разговорите ми с Марике и Пиер и какво бях научил за Американеца. В действителност предадох цялата история като сюжет за нов роман, който замислях и когато приключих, тя рече:

— Значи и той е крадец. Странно, че те е наел.

— Нали?

— Наистина ли мислиш, че е изгубил кураж?

— Не знам. Ти как мислиш?

— Трудно ми е да преценя, без да го познавам, естествено.

Естествено.

— Но ми се вижда странно да има достатъчно смелост да планира кражба, а да не му стигне да я извърши.

— И аз така мисля. Освен това е убил човек, Виктория. Ако беше преживял някакъв катарзис в затвора, може би щях да го повярвам, но прероден престъпник не планира нов удар още с излизането си на свобода.

— Това че е убил човек, хич не ми харесва. Прибави го към пистолета, който си открил в апартамента и ето ти шайка, способна наистина да нарани някого.

— С чупене на пръсти и разбиване на глави, искаш да кажеш?
— Горедолу. Ами *блондинката* — попита тя, изричайки думата с презрение. — Тя какво има да каже по въпроса?
— Името ѝ е Марике, както знаеш. И честно казано не мисля, че ми разкри всичко, което можеше да ми каже.
— Никога не го правят.
— Блондинките ли?
— Фаталните жени, Чарли.
— Едва ли може да се нарече такава!
— По-добра от тази няма да намериш. Това те кара да се чудиш какво щеше да направи Фолкс в твоето положение?
— Фолкс нямаше да изпадне в моето положение. Досега щях да съм пренаписал първите няколко глави, за да му дам малко повече нишки, за които да се хване. Помисли само: мъжът, който знае всичко, е в кома; фаталната жена, както ти я нарече, крие истината от мен.
— По всевъзможни начини.
— Забавно. Какво друго? А, да, Пиер, който ме забърка в тази каша, знае толкова, колкото и аз, може би дори по-малко. Остана и крадецът вандал, когото няма надежда да открия.
— Плюс Здравеняка и Слаботелесния. Които с всеки изминал миг все повече и повече ми звучат като комедийно дуо, между другото.
— И накрая маймунките.
— Които те направиха на маймуна.
— Туш!
— Това е една от запазените реплики на Слаботелесния.
— От успешния им театрален сезон в Блекпул?
— Абсолютно — въздъхна тя. — Е, и какво ще правиш?
— Моля?
— Каква е следващата ти стъпка към разрешаването на загадката?
— Кой е казал, че ще разрешавам нещо?
— Никой. Реших, че ще искаш да разбереш какво се е случило. Заради честта на крадците и така нататък.
— Да, да. Работата е там обаче, че трябва да се погрижа първо за себе си, Вик. И ми се струва, че доброто, което мога да направя точно сега, е да не замесвам името си в цялата тази каша. Така че ще довърша книгата си и после ще реша накъде да поема, това е.

— Значи мислиш да се махнеш?

— Да, щом завърша книгата.

— Замислял ли си се да дойдеш в Лондон? Поне ще можем да се видим и да си поговорим най-сетне не по телефона.

— И да се лиша от загадъчния си ореол? Да ти позволя да свържеш името ми с лице?

— Чарли — каза ми Виктория, сякаш бях бавноразвиващ се, — виждала съм снимката ти стотици пъти върху кориците на книгите, забрави ли?

— О, да — отвърнах аз. — Забравих.

11.

След като приключих разговора си с Виктория продължих известно време да разигравам нови сюжетни идеи, но не ми хрумна нищо, което да реши проблема с куфарчето, или поне нищо смислено. Истината беше, че насилвах нещата, опитвах се да завърша книга, която още не беше готова да бъде завършена. Някъде, дълбоко в подсъзнанието, умът ми си играеше с пъзела, който му бях подредил и след известно време, макар че представа нямах точно кога, мозъкът ми със сигурност щеше да получи гениално просветление и да се озова в ролята на дете, което тича да покаже на родителите си мозайката, която е наредило. Дотогава обаче просто трябваше да чакам.

Хвърлих молива си, включих компютъра, влязох в интернет и тръгнах да задоволявам любопитството си. Заредих Уикипедия и написах думите „три умни маймунки“. Натиснах „търси“ и скоро открих това, което ми трябваше.

„Трите умни маймуни символизират една максима. Заедно превъплъщават пословичния принцип «не виждам зло, не чувам зло, не говоря със злост».“ Трите маймуни са Мизару, покрива си очите и не вижда зло; Киказару, покрива си ушите и не чува зло и Ивазару, покрива си устата и не говори със злост.

Източникът, популяризирайл тази графична максима, е гравюра от XVII век върху врата на прочутия храм Тошо-го в Нико, Япония. Максимата, обаче, вероятно е дошла в Япония от Индия през Китай през VIII век (периода Ямато) с легенда от будистките школи тендай. Макар че учението няма нищо общо с маймуните, представата за трите маймунки възниква от игра на думи. „Зару“ на японски, с което се означава отрицателната форма на глагола, звучи като „сару“, или маймуна.

Мъдростта, която се крие в поговорката, е част от учението на бог Ваджра, че ако не чуваме, виждаме или говорим за злото, то няма

да ни сполети. Същата идея е отразена и в английската поговорка „Споменеш ли дявола — и той се появява“.

С други думи посланието, което маймуните носеха, бе, да не се забъркваш в неприятности. Кой би могъл да оспори това? Не и аз, със сигурност. Изключих лаптопа си, облякох си палтото и излязох от апартамента с намерение да се разтъпча из квартала, преди да открия някой бар, където да изпия няколко бири, да хапна нещо и вероятно да завържа някой и друг разговор.

Планът беше добър, даже страхотен, но пропадна в мига, в който отворих входната врата на сградата, в която живеех, и открих инспектор Бургграве в подножието на стълбите. До него стоеше униформен колега, а зад тях беше паркирана кола с надпис „Полиция“.

— Господин Хауърд, арестуван сте — заяви ми той.

— Но, инспекторе — отвърнах му аз, — дори не бях споменал името ви.

Закопчан с белезници на задната седалка на полицейската кола, която се носеше през тесните улици на Амстердам, под втренчените погледи на непознати, се почудих дали не трябва да поправа Бургграве. Не бях *арестуван*. Нямаше как да съм, не и докато не ме вкарат в ареста. Но като се замислих, реших, че сега не е моментът да се заяждам за правилната употреба на думите в английския език с човек, който явно хич не ме харесваше. Сега беше моментът да запазя съвета за себе си.

Добре, че го направих, защото Бургграве с всички сили се опита да ми попречи да се свържа с адвокат и когато, най-накрая, такъв се появи в полицейския участък, в който ме бяха завели, английският му беше също толкова зле, колкото моят холандски. Като начало тримата седнахме около масата за разпити в оскъдно обзаведено помещение и започнахме да се разправяме на холандски, а след това и на развален английски, кога да ми бъде разрешена първата почивка. Препирнята продължи десетина минути, накрая се обърнах директно към Бургграве и му казах съвсем спокойно, че съм решил за сега да позволя

да ме разпитват без присъствието на адвокат. И тогава направихме кратка почивка.

Когато продължихме, към Бургграве се бе присъединил същият униформен полицай, присъствал и на ареста ми. Държеше книга с меки корици в ръка. Бургграве хвърли книгата на масата пред мен, аз я вдигнах и разлистих страниците, все едно се чудех дали да ѝ посветя следващите два часа от живота си и да я прочета. Обаче вече знаех какво става в нея, защото това беше първият ми криминален роман „Крадецът и петте пръста“, написана от Чарлз Е. Хауърд, имаше го във всички добри книжарници.

— На кого да напиша посвещението? — попитах, като направих знак на приятелчето на Бургграве да ми даде химикалката си. — На любимия ми холандец, може би?

Бургграве грабна химикалката от протегнатата ръка на колегата си и го изгледа кръвнишки. После седна на пластмасовия стол от другата страна на масата за разпити.

— Снимката — рече Бургграве, като отвори задната корица на книгата, — това не сте вие.

— Прав сте.

— Защо така?

— Читателките харесват красиви писатели — отвърнах аз, като присвих рамене. — Този май беше модел, избран по каталог.

— Но използвате истинското си име.

— Парадоксално, но факт.

— Пишете книги за престъпници.

— За крадец, да.

Той повдигна едната си вежда.

— И вие сте престъпник.

— Почакайте — отвърнах и се почесах по главата, — предполагам, че имате предвид инцидента от младежките ми години.

— Били сте осъден за кражба.

— Всъщност, за това че съм дал нещо, макар че, признавам, то бе предшествано от дребна кражба. Бях осъден на обществено полезен труд. Какво от това?

Бургграве прехапа устни и се облегна на стола.

— Интересно е. Мисля, че сте престъпник, пишете книги за престъпник и лъжете, че не сте се срещали с престъпник.

— Ами — започнах аз, — не се определям като престъпник. Що се отнася до лъжата, не знам за какво говорите.

Бургграве театрално поклати глава, все едно е озадачен от отговора ми, след което свали кристалночистите си очила, за да ги избърше ненужно с носната си кърпа. Когато свърши, ги сложи отново и премигна към мен, сякаш ме виждаше за пръв път и очилата изведнъж му осигуриха рядка форма на суперзрение, което му позволява да прозре ясно лъжите ми.

— Казахте ми, че не сте се срещали с господин Парк?

— Така ли? Трябва да призная, че не си спомням всички подробности от нашия разговор.

— Казахте, че не сте се срещали с него. Но аз имам свидетели. Трима мъже са ви видели в „Кафе де Бруг“ в сряда вечерта.

— Как е възможно? — попитах. — Надявам се, че не сте им показали снимката от корицата на романа ми. Би било крайно подвеждащо.

— Описаха ви.

— Явно умеят да описват много живо.

— Мога да уредя да ви разпознаят, ако желаете.

Замислих се. Нямахше особен смисъл да продължавам да го дразня.

— Не мисля, че е необходимо — отвърнах аз.

— Значи признавате, че преди ме излъгахте?

— Да, срещнах се с господин Парк. Но ви казвам, страхувам се, че не си спомням какво точно сме говорили предишния път. Знам, че разговорът ни тогава не беше официален разпит.

Бургграве изръмжа гърлено.

— Защо се срещнахте? — рязко попита той.

— Предпочитам да не казвам.

— Вече сте арестуван — рече той и ми размаха пръст. — Трябва да отговаряте на въпросите ми. Човекът лежи в болница.

— Нямам вина за това.

— Докажете го.

— Как?

— Отговорете на въпросите ми!

— Не съм сигурен, че ми вярвате. Смятам, че сте доста закостенял човек, инспекторе — обърнах се към безмълвния му колега.

— Винаги ли е такъв? — попитах го.

Полицаят ме изгледа тъпо, после поклати глава притеснено. Използваше химикалката, за да си води записки върху бележник с жълтеникави страници. Не можех да прочета какво пише, защото беше на холандски. Сигурно правеше реферат върху книгата ми.

— Кажете ми защо се срещнахте с него — попита Бургграве.

— Добре — рекох, — ще ви кажа. Искаше да напиша книга.

— Книга ли?

— Мемоарите му. Спомена, че е бил в затвора, май за кражба каза. Разбрах, че дори е убил човек. Беше решил, че мога да напиша биографията му вместо него, понеже пиша книги за крадци. Казах му, че е невъзможно. Аз пиша романи, не биографии.

— И очаквате да ви повярвам?

— Ако искате, вярвайте — отвърнах аз, — това е истината. И не ви го казах досега, защото според мен миналото на човек си е негова работа. Какво значение щеше да има?

Бургграве поклати недоверчиво глава, после направи знак на колегата си да запише това, което се канеше да каже:

— В колко часа си тръгнахте?

— Към девет може би.

— Срещнахте ли се с него на другата вечер?

— Не.

— Къде бяхте по време на нападението?

— Нямам представа кога е било.

— Четвъртък вечер.

— Пиших — казах аз. — Довършвах последната си книга.

— Не сте ли напусkali апартамента си?

— Чакайте да видя, май излязох да се поразтъпча за малко. Да, мисля, че си спомням. Малко след десет, там някъде.

— Къде?

— Из квартала.

— До „Сент Якобстраат“?

— Може. Не си спомням много ясно.

— Опитайте, господин Хауърд. Мисля, че трябва да положите малко повече усилия.

Изправи се и каза на колегата си нещо на холандски.

— Ще ви отведе до килията ви — обърна се към мен. — Там ще ядете.

— Няма ли да ме пуснете?

— Вие сте арестуван. Не го забравяйте.

Как можех да го забравя? Трябва обаче да отдам дължимото на холандците, знаеха как се прави арестантска килия. Стените, които ме ограждаха, бяха боядисани в два цвята — долната половина в тъмнобежово, а горната — в светлобежово. До едната стена имаше твърд пластмасов нар с тънък лекъосан дюшек отгоре, на отсрещната стена имаше метална тоалетна и мивка. Нямахме прозорец, през който да гледам с копнеж навън — единствената светлина в стаята идваше от луминесцентната лампа, вградена в един от панелите на тавана, до отвора на климатика. Вратата към килията ми беше направена от някакъв вид подсилен метал, в нея имаше прорез, малко по-голям от отвора на пощенска кутия и именно през него ми подадоха подноса с храна и пак през него час по час пазачът надничаше, за да провери дали не ми е хрумнало да прокопая тунел за бягство през бетонния под с пластмасовите си прибори за хранене. Сигурно бяха измислили нещо умно и за стените, защото не чувах никого от другите събратя арестанти. Ако предположех, че имаше и други, защото съществуваше нищожна вероятност да съм единственият задържан в Амстердам, заподозрян в извършване на престъпление.

Нямахме нищо общо с единствената арестантска килия, която бях виждал в Англия, когато за пръв път ме арестуваха за кражба. В центъра на Бристол, в един късен съботен следобед. Мястото ми бе послужило като урок за цял живот колко потискащо може да бъде затвореното пространство. Не ми помогна много, че ареста беше пълен с пияни футболни хулигани, които псуваха, беснееха и пееха, ритяха решетките и няколкото метални стола, дърлеха се и се заяждаха един с друг, нахъсвайки се за поредния побой. На фона на всичко това изглеждах много млад и беззащитен, което не беше никак изненадващо, понеже бях само на шестнайсет. Освен това бях гъзар, изобщо не можех да се меря с тях, и честно казано, изкарах си акъла от страх.

Убеден съм, че признанието ми ще прозвучи банално, но започнах да крада още в интерната. Разбирате ли, събота и неделя, когато повече деца си отиваха у дома при родителите, аз се шляех из празните училищни коридори и от време на време пробвах по някоя врата наслуки. Повечето класни стаи бяха заключени, но се случваше да намеря някоя отворена, влизах и крачех из стаята, сядах и се вслушвах в тишината или в неясните крясъци на децата, които играеха на площадките отвън. За начало ми стигаше, че се намирам някъде, където не бива да бъда, при това без никой да го знае. Беше си нещо мое в един свят, лишен от правото на уединение.

Много ясно, че скоро самото ми присъствие в класната стая престана да бъде кой знае каква тръпка и аз открих, че започвам да се оглеждам какво да взема. Не търсех нещо конкретно, но всяко чекмедже и всеки шкаф криеха тайна, а аз бях от децата, които искаха да разберат тези тайни, дори и да се окажеха съвсем обикновени молив и хартия. Почти винаги бяха моливи и хартия. И частица от мен оставаше разочарована.

И така започнах да тършувам из спалните помещения на момчетата. Изчаквах да няма никой, което не беше толкова трудно, после отивах до някое легло и отварях едно-две чекмеджета до него, за да видя какво има вътре. Намирах писма от родители, лекарства, книги, уокмени, пари. Много рядко взимах нещо дребно, което момчето нямаше да забележи, да кажем гумичка или картичка за рождения ден и после неизменно я връщах обратно следващата събота. Веднъж намерих презерватив.

Презервативът беше ценно нещо, затова го прибрах в чекмеджето с ключалка до леглото ми. Всички имахме чекмеджета, които се заключват, до леглата си. Тогава ми дойде на ум, че всеки държи най-ценните си вещи именно тези чекмеджета. Някои чекмеджета никога не се заключваха и съдържанието им обикновено се оказваше доста скучно. Но мен ме интересуваха заключените, затова скоро се запитах как мога да проникна в тях?

Отговорът, естествено, беше, като ги отворя с шперц. Фактът, че тогава няхах представа как се отключва ключалка с шперц, не беше пречка, която можеше да застане на пътя ми. Много скоро се сдобих с малка отвертка от кабинета по трудово и с метален инструмент с дълго острие от научната лаборатория. И взех да се упражнявам. С часове.

Всъщност вероятно съм прекарал всяка свободна минута, опитвайки се да отворя собственото си чекмедже, бъзиках щифтчетата, мъчех се да насиля цилиндъра на патрона да се завърти. Отне ми седмици, може би дори половин срок. И накрая един ден взе, че се отвори, просто ей така. Заключих го с ключа си, опитах пак и втория път пак успях. Станах по-бърз, по-сръчен. След няколко дни опитах да отключа чекмеджето на момчето, което спеше до мен. Беше същото. Хрумна ми да опитам ключа си и открих, че ставаше и за неговата ключалка! Открих, че ключът ми ставаше приблизително за една от всеки осем ключалки. С ключа ставаше по-бързо, отколкото с инструментите, така че продължих да пробвам. Но запомних наученото.

Доиде великденската ваканция и се озовах отново у дома в Клифтън. Домът на родителите ми беше на мое разположение през по-голямата част от деня и имах прекалено много свободно време. Една сутрин бях отегчен до смърт, пръстите ме засърбяха и издърпах училищния си куфар изпод леглото. Започнах да ровя из него, докато намерих отвертката и шперца. После слязох долу и се захванах с ключалката марка „Йейл“ на входната врата на родителите ми. За голяма моя изненада йейлската ключалка действаше горе-долу на същия принцип като ключалките на чекмеджетата в училище и се оказа само малко по-трудна за отваряне. Заключих и отключих вратата няколко пъти, след което реших да се изкача до следващото ниво.

Нашите съседи, семейство Бейли, бяха отишли на почивка във вилата си в Испания. Бях влизал в къщата им няколко пъти, но никога сам и реших да променя нещата. Огледах се надве-натри и бутнах езика на бравата на задната им врата с една от дебитните карти на родителите си, след което близо час разучавах резето с квадратната глава. Накрая се плъзна назад, нещо вътре в мен ми подсказваше, че точно така ще стане, след което не ми оставаше нищо друго, освен да натисна дръжката и да вляза вътре.

Озовах се в едно място, което ме накара да се почувствам като крал — място, където сам създавах правилата си. Първо отидох до спалнята им, естествено, понеже бях на възраст, в която шкафовете в спалнята обикновено гъделичкаха любопитството ми. Въпросните шкафове не ме разочароваха. В дъното на единия имаше голям гумен изкуствен член и вазелин. Разгледах го подробно, след което го върнах и обиколих останалата част от къщата — банята с цвят на авокадо,

спалните за гости с тапети на цветчета, кабинета на господин Бейли, гимнастическия салон на госпожа Бейли, долу — трапезарията и кухнята, които бяха обединени в едно помещение, всекидневната и гардеробното антре. Скоро открих, че съм гладен и се върнах в кухнята да видя дали няма нещо за хапване. Бръкнах в металната кутия за бисквити и открих близо петдесет лири в брой. Върнах парите обратно, обслужих се с пакет солено-кисел чипс от най-близкия шкаф, след което си тръгнах, като отново заключих вратата след себе си.

През следващата седмица проникнах в няколко от съседските къщи, винаги през задната врата. Често имаше само обикновена секретна брава, която изобщо не ме затрудняваше. В малко от домовете откривах нещо кой знае колко интересно — фактът, че бях вътре в тях, беше повече от достатъчен, за да ми създаде тръпката, която търсех. Но свикнах винаги да си взимам нещо за ядене, дори и да не съм особено гладен. На няколко пъти, когато чувах шум от улицата и трябваше притеснено да изчакам да отmine или пък хладилникът започнеше да бръмчи, или някоя тръба изгъргореше, ми се искаше да намеря къде да се скрия, веднъж ми се наложи спешно да използвам тоалетната.

Но щем превъртах отново и отново лентата с подvizите си, изброявах обзавеждането на всички стаи и вещи, които бях видял, вида на ключалките, които бях отворил и скришни местенца, в които бях проникнал. Не след дълго мислите ми се връщаха към петдесетте лири в кутията за бисквити на семейство Бейли. Седяха си просто ей така, нямаше да потрѣбват на никого, докато Бейли не се върнеха от Испания, а и да ги нямаше, когато се върнат, можеше изобщо да не забележат, можеше като нищо да предположат, че са ги изхарчили, преди да заминат. Стигнах до убеждението, че всичко е наред и една неделна сутрин отново бутнах езичето на бравата на задната им врата, изядох още един пакет солено-кисел чипс и прибрах в джоба си парите от тенекиената кутия. Този път на излизане заключих и двете брави, тъй като няхах намерение да се връщам повече, но вместо да си ида у дома, извървах няколко пресечки до най-близкия квартал с общински жилища. Отне ми известно време, докато обикалях по тесните, заринати с боклуци, задни улички, да открѣя мястото, което търсих, но щом го открих, разбрах, че точно това ми трябва. Беше малка къща с тераса, с изгнили единични прозорци и пръснати детски играчки в

калния заден двор. Влязох през задната портичка и надникнах през немития прозорец на вратата към двора. Вътре не светеше и нямаше никакви признаци на живот. Извадих инструментите от джоба си и се заех с обикновената цилиндрична ключалка. Езичето щракна за нула време и аз влязох вътре.

Обиколката не ми отне много време. Горе имаше само две спални, мокро помещение с пералня и тясна баня. Долу имаше всекидневна, от входната врата се влизаше директно в нея, и открит кухненски бокс. Намерих си няколко шоколадови бисквити в кухнята и се върнах във всекидневната, за да оставя парите на някое хубаво място. Мислех дали да не напиша и бележка, но после реших, че това е глупава идея, по-добре беше да се махам оттук. Точно това се канех да направя, когато изведнъж вратата към двора се отвори с трясък и вътре влетяха двама полицаи, повалиха ме като на ръгби мач и ме приковаха на земята. Оказа се, че били от общинската полиция, бях направил грешката да вляза в къща в район под наблюдение с висок процент на кражби с взлом. Излишно е да споменавам, че полицаите изобщо не се впечатлиха от това, че съм се правил на Робин Худ, закопчаха ме с белезници, хвърлиха ме на задната седалка на малката патрулна и ме откараха в централния градски участък, където прекарах най-дългия следобед и най-дългата вечер в живота си, преди баща ми да дойде да плати гаранцията и да ми отпрати най-съкрушения поглед, който някога съм имал нещастieto да видя.

Сега, като се замислих, предполагам, че тези от вас, които са чели втория ми роман за Фолкс „Крадецът в театъра“, може би си спомнят голяма част от тази история, понеже я използвах като част от миналото на Фолкс, за да обясня как така той е станал крадец. Има някои различия, естествено. Първо, там не се споменава изобщо за интернат, защото Фолкс е обикновен човек, в когото читателите могат да познаят себе си. И Фолкс взе не само парите, освен това се опита да донесе нови играчки на хлапето от общинската къща. И, естествено, Фолкс не се бе разциврил като хлапе пред полицаия, който го арестуваше. Но едно беше истина, както за мен, така и за Фолкс — от този ден насетне, реших винаги да запазвам за себе си нещата, които крадях.

Часовникът над вратата на килията ми показваше десет вечерта, и вече знаех, че няма да прекарам нощта в собственото си легло. Бях

уморен и потиснат и изведнъж ми се дощя просто да затворя очи и да не виждам бежовите стени за известно време. Свалих си обувките, легнах върху покрития с найлон дюшек и придърпах грубия единичен чаршаф над главата си, опитвайки се да не мисля за нищо друго, освен колко бавно мога да дишам. Не помолих да ми загасят лампите в килията обаче, защото знаех, че нямаше никакъв шанс да заспя.

12.

На другата сутрин тъкмо ровичках из бърканите яйца в чинията си, когато ключалката изщрака, вратата на килията се отвори навътре и на прага се появи инспектор Бургграве, придружен от униформен полицаи.

— Американеца умря — съобщи ми той.

— Тогава по-добре ми намерете адвокат — отвърнах му аз. — За предпочитане такъв, който говори английски.

Когато адвокатът пристигна, оказа се, че всъщност е англичанин. Каза ми, че името му е Хенри Ръдърфорд и че го изпращат от британското посолство. Ръдърфорд беше нисък с огромно колкото плажна топка шкембе и физиономия на катерица, издути бузи и двойна брадичка. Оплешивяващото му теме имаше само няколко редки кичура коса и яката на ризата му, която изглеждаше поне с един номер по-малка, се беше впила в увисналата и нагъната кожа на врата му. Здрависа се с лепкава длан и след като му описах накратко ареста си и му представих редактирана версия на това, което бе довело до него, той ми зададе по-важния въпрос:

— Къде си учил, скъпо момче?

Казах му, че в „Кингс“ и проведохме обичайния разговор на тема колеж. После заговори по същество и ме попита дали съм се възползвал от правото си на адвокат след арестуването си.

— Пратиха ми някакъв холандец — отвърнах му. — Едва говореше английски.

— Добре — рече той и когато го погледнах въпросително, добави: — Може да ни е от полза. Тук, в Холандия, са неблагоприятни, да знаеш. А колко пари имаш?

— У мен ли? Имах около шест хиляди евро, когато ме арестуваха.

— Шест хиляди! Боже, това са ужасно много пари да ги разнасяш така. Но аз говоря за гаранцията, скъпо момче.

— О! Достатъчно вероятно. Може да ми е нужно известно време да я събера.

— Добре. Предполагам, че сега трябва да обсъдим тактиката. Много ли каза?

— Само това, което казах и на теб. Не им хареса.

— Лоша работа — отвърна той и попи лъсналото си чело с кърпа на квадратчета. — Има ли още?

Само го погледнах.

— Много добре, не е нужно да ми казваш. Нито изглеждаш, нито звучиш като убиец — всеки глупак може да го види. Но фактът, че не отговаряш на въпросите им, може да създаде проблеми.

— Мога ли да се позова на принципа, че никой не може да бъде принуждаван да свидетелства срещу себе си?

— Разбира се, че можеш. Но трябва да се запиташ по какъв начин ще ти помогне. Целта е да ги убедиш, че не си убил онзи американец, нали така?

— Но, ако не могат да съберат доказателства...

— Да, да, но защо да ги настройваме срещу нас? — попита той, като махна с ръка. — Този Бургграве е истински професионалист. Репутацията му се гради върху случаи като този.

— Казваш, че такива не му минават.

— Казвам, че трябва да обмислиш внимателно това, което можеш да му кажеш. И това, което не си му казал още.

— Да го оставя да ме разпита още веднъж, така ли?

— О, ще трябва да го направиш, млади момко. Той ще настоява дори. Важното е какво ще искаш да му кажеш.

Там е работата, че нищо повече не исках да му казвам. От опит знам, че едно от предимствата на правния съвет е, че можеш да не го приемеш. И така в продължение на няколко часа Ръдърфорд седя доста сковано до мен в стаята за разпити, водеше си записки в бележника с една много красива тюркоазена писалка, като през това време Бургграве опита всичко, което знаеше, за да ме накара да проговоря. Отправяше ми заплахи, лъжи, обещания. И с всеки въпрос, който подmineх или всеки глуповат отговор, който му давах, изражението му ставаше все по-мрачно, веждите му все по-сморъчени. От време на

време Ръдърфорд прекъсваше серията от въпроси с навременно възклицание и Бургграве стискаше дясната си ръка в юмрук, забиваше нокти в дланта си, броеше до десет и опитваше нещо друго. Не стигна доникъде обаче и начинът, по който това му се отразяваше, си заслужаваше да се види.

— Кажете ми истината — заповяда той в един момент, като движеше бавно юмрук по масата за разпити. — Отговорете ми.

— Не знам каква истина искате да чуете — отвърнах аз.

Той ме погледна и аз го погледнах. Ръдърфорд предложи, че е време да направим почивка. Бургграве замълча толкова, колкото да изкриви лицето си в израз на тиха ненавист, после рязко се изправи и напусна стаята, без да погледне назад. И аз станах от стола, протегнах ръце, разкърших раменете и врата си, докато не изпука. Не мириших много добре. Целият вонях на пот от това, че бях прекарал нощта с дрехите. Обърнах се да погледна Ръдърфорд, беше се облегнал на стола и се почесваше по слепоочието с края на писалката.

— Още колко дълго смяташ, че ще продължи това? — попитах аз.

— О, още доста. Упорит е, нали?

— Може и така да се каже.

— Сигурен си, че не искаш да му кажеш цялата история? Можем да дадем показания и да излезем оттук до час.

— Уговорка за обяд ли имаш?

— Мисля си за теб, скъпо момче.

— Не се съмнявам. Как да ида до тоалетната?

Оказа се, че трябва да бъда придружен от полицаи. На полицаия му беше неловко и пристъпваше от крак на крак, докато слушаше как шурти урината ми, след което си сложи асансьорното изражение „зяпам в нищото“, изчаквайки ме да си измия лицето и подмишниците на една от мърлявите мивки. Когато се върнах обратно в стаята за разпити, Бургграве вече беше там и гледаше Ръдърфорд над ръба на пластмасовата си чаша за кафе.

— Надявам се, че не сте сложили много захар в моето — рекох аз и бях удостоен със същия поглед.

Кафето не беше толкова зле с оглед на обстоятелствата. Държах чашата си в ръце, докато Бургграве повтаряше същите въпроси, които ми беше задавал и предишния път. Защо всъщност съм се срещнал с

Майкъл Парк? За какво сме си говорили? Какво точно съм правил в нощта, когато е бил убит?

Искаше ми се да му изкрещя да престане да бъде толкова глупав. Марике му беше казала за Слаботелесния и Здравеняка, защо не тръгнеш по тази следа? Със сигурност досието ми на малолетен престъпник и дребната лъжа за срещата ми с Американеца, не бяха достатъчни да отвлекат вниманието му от неоспоримия факт, че последните двама души, видени заедно с Американеца, буквално го бяха хванали за ръцете и краката и го бяха завлекли до апартамента му? Не знаеше за фигурките на маймунките, това беше нормално, но явно умишлено не искаше да види очевидното.

Помислих си по какъв начин бих могъл да повдигна въпроса, но не виждах как да го направя, без да стане ясно, че знам повече, отколкото казвам. Можех да си представя поредицата въпроси, които щеше да предизвика и странните отговори, които трябваше да измислям: Откъде знам за двамата мъже? *Защото Марике ми каза.* Защо сте говорили с Марике и какво сте обсъждали? *Животът през двайсет и първи век.* Защо досега не споменахте за двамата мъже? *Току-що ми хрумна.* Каква е връзката между двамата мъже и Майкъл Парк? *Претърсете ме.*

Скоро безсмислието на това, което Бургграве правеше, започна да се отразява върху концентрацията ми и аз преминах към фаза, в която изобщо изключвах всичко, което казваше. Умът ми се насочи към други неща и започнах да си мисля какво ще правя, когато изляза навън. Вероятно нямаше да мога да напусна Амстердам веднага, но къде щях да отида, когато се махнех оттук? Италия, беше първата ми мисъл. Далече от постоянното ръмене и хапещия вятър, под яркото зимно слънце и огромните открити пространства и кафенета по терасите, в които сервираха превъзходно тъмно еспресо. Вариантът с Рим ми харесваше. Виждах се как се разхождам около Колизеума следобед, похапвам близо до фонтаните в Тиволи привечер. Флоренция беше също вариант, както и Венеция. Макар че не бях сигурен за каналите — може би за момента се бях преситил от канали. Във Флоренция имаше толкова много изкуство и култура, толкова много картини и произведения на изкуството, че като нищо можех да напълня джобовете си с лири. Или по-скоро евро. Но все пак може би Италия

не беше отговорът. Може би трябваше да помисля и за други възможности. Може би...

Вратата на стаята за разпити се отвори и наруши концентрацията ми, влезе една жена, облечена в морскосин костюм с панталони. Косата ѝ беше прошарена, събрана в практична къса прическа, а челюстта — изпълнена с решимост. Кимна бързо на Ръдърфорд, после се наведе до ухото на Бургграве и му прошепна нещо със сериозен тон. Докато говореше, изражението на Бургграве премина през целия спектър на неудоволствието, след което застина във физиономия на огорчено смирение и в този момент той стана и последва жената в коридора.

— Разбра ли какво му каза тя? — попитах Ръдърфорд.

— Боя се, че не можах да чуя нищо.

— Не изглеждаше доволна. Може би са заловили истинския убиец.

— Човек не знае.

— Хубаво би било да престана да отговарям на едни и същи въпроси.

— Изобщо не чух да им отговаряш.

— Е, мислех си дали да не го направя. Дори и само за да го накарам да млъкне.

— Не съм убеден, че ще предизвика желанния ефект.

— Вероятно няма — погледнах към бележника на Ръдърфорд. — Много неща ли си отбеляза?

Ръдърфорд вдигна писалката си и ми показа най-горния лист. Покрит беше със заврънкулки, сложни извивки и щрихи.

— Колко ти плащам все пак?

— Всичко е за сметка на правителството на Нейно Величество — отвърна ми той.

Седяхме мълчаливо известно време, гледах как Ръдърфорд добавя нови екземпляри към колекцията си от заврънкулки. И аз нямах нищо против една химикалка и лист хартия. Особено хубава писалка като на Ръдърфорд. Вероятно и аз можех да нарисувам малко заврънкулки и като нищо щяхме да накараме Бургграве да оцени усилията ни, когато се върнеше. Може спечелилият художник да получи плодова близалка и шанс да си върви у дома.

Станах от масата, протегнах ръце и крака, след което се запътих към ъгъла на стаята. Помещението се оказа квадратно. Дванайсет крачки всяка страна. Точно се канех да ги премеря в педи за по-сигурно, но вратата се отвори, преди да успея и Бургграве и жената влязоха отново.

— Господин Хауърд — започна жената, като подпря ръце върху хълбоците си. — Аз съм детектив-инспектор Ример. Госпожица Ван Клееф току-що ни даде писмени показания. Кълне се, че сте били с нея в „Кафе де Бруг“ четвъртък вечерта. Казва, че сте били при нея цялата вечер. Вярно ли е?

Бургграве понечи да каже нещо, но детектив-инспекторката го прекъсна с едно махване на ръката. Обърна се към мен, за да чуе отговора ми. Замислих се за миг и след това предпазливо кимнах с глава.

— Тогава може да си вървите — каза тя. — Полицията на Амстердам-Амстеланд ви благодари за сътрудничеството.

Навън, на паркинга, двамата с Ръдърфорд си стиснахме ръцете и се сбогувахме.

— Само за мое сведение — попита Ръдърфорд, докато оправяше сакото и вратовръзката си, — коя е госпожица Ван Клееф?

— Откъде да знам, по дяволите.

— Но...

— Не се тревожи за това — успокоих го, като го потупах по рамото и махнах едно мъхче от сакото му. — Свърши ми чудесна работа вътре, Ръдърфорд. Оправда доверието в професията ти.

— Радвам се, че мислиш така.

— Да, така мисля. Даже искам да ти дам нещо дребно в знак на признателност.

Бръкнах в джоба на палтото си и извадих кафявия плик, който дежурният полицаи ми беше върнал. Извадих шестте хиляди евро от плика и сложих пачката в ръката му.

— Наистина няма нужда — отвърна той, като алчно погледна към парите. — Не свърших кой знае каква работа.

— Глупости — рекох аз и стиснах ръката му. — Свърши повече от достатъчно. Но ако се чувстваш малко неудобно, какво ще кажеш да

го наречем предплата? Имам чувството, че може отново да имам нужда от услугите ти.

Ръдърфорд прокара език по месестите си устни.

— Малко допълнително пари никога не са излишни, скъпо момче. Но трябва да обещаеш, че ще се обадиш, ако имаш нужда от мен. Имаш ли телефона ми?

— Имам го. Желая ти приятен ден, Ръдърфорд.

— На теб също, скъпо момче. На теб също.

13.

Понеже предишната нощ не бях спал, първото нещо, което направих, след като се разделих с Ръдърфорд, беше да намеря най-близкия магазин за цигари и да си купя един пакет. Запалих веднага и изпуших първата, а след това и втората цигара чак до филтъра. След това се върнах обратно в магазинчето и си купих талон трамвайни билети. Имаше спирка точно пред магазина и изчаках само няколко минути, докато трамваят с три вагона пристигне. Качих се, продупчих два от билетите и пропътувах краткото разстояние до Лейцеплейн. От Лейцеплейн тръгнах на изток, покрай претъпканите с туристи барове, ресторанти и казиното на брега на канала и влязох през входа на Вонделпарк.

Макар и в делничен следобед през зимата, паркът беше доста оживен. Хора на ролкови кьнки и ръждясали велосипеди се стрелкаха покрай мен, двойки се разхождаха ръка за ръка, младежи седяха скупчени върху раниците си и пушеха цигари със сладникав аромат, покрай мен се изреждаше обичайният парад от откачалки — едно момиче си беше пробило лицето с безброй метални нитчета, а мъжът, който вървеше до нея, беше излязъл на студа само по мрежест чорапогащник и кожен бандаж.

Завлякох уморените си кокали чак до Синята чайна и седнах на една маса отвън, настаних се на плетения пластмасов стол и си поръчах кафе „Веркеерд“. Изпуших още няколко цигари и изпих кафето, като оставих кофеинът, никотинът и леденият вятър да победят умората и паренето в очите ми. После си поръчах второ кафе, седях и си го пиех, изпуших още една цигара, докато накрая студът и никотинът ми дойдоха в повече — зарових ръце в джобовете и продължих разходката си.

Направих пълна обиколка на парка, отне ми близо час. Пръстите на краката ми също вече започваха да усещат студа и носят ми беше изтръпнал. Умът ми обаче се бе прояснил, едва ли щях да се разсъня повече от това. Затова се насочих право към един страничен изход на

парка и след това към друга трамвайна спирка, където продупчих още два билета и се придвижих с трамвая колкото може по-близо до „Кафе де Бруг“.

Марике не изглеждаше изненадана, че ме вижда. Без да промълви нито дума, остави бара на грижите на жената на средна възраст, с която работеше и ме поведе към апартамента на горния етаж. Щом влязохме, тя се настани на плетеното си канапе и запали свита на ръка цигара. Цигарата се оказа с марихуана. Предложи ми да си дръпна и когато махнах с ръка, издуха дълга струя сладникав дим към лицето ми. Премигнах, вдишах съвсем малко.

Беше облечена с джинси с ниска талия и яркорозов пуловер. Шоколадовият ѝ корем се виждаше и от начина, по който пуловерът се впиваше и очертаваше чудесно гърдите ѝ, разбрах, че не носи сутиен. Изчаках да залепи устни отново за цигарата и да си дръпне още веднъж и щом си напълни устата с пушек, подкарах направо:

— Поела си страшен риск с показанията си — рекох аз. — Ами ако вече им бях казал истината?

— Не смятах, че изобщо ще им кажеш нещо — каза тя и издиша кръгчета от син дим заедно с думите си. — Нали и на мен така ми каза, когато намерихме Майкъл.

— Тогава беше различно. Беше импулсивно.

Марике ме изгледа за миг и, дори за толкова кратко време, зениците ѝ изглежда се разшириха мъничко и чертите ѝ започнаха да омекват.

— И какво като съм рискувала? — попита тя, леко провлачваше думите. — Ти не си убил Майкъл. Знам го.

— Съжалявам, че е мъртъв.

Тя кимна и дръпна още веднъж от цигарата с трева.

— Той те харесваше — успя да промълви с измъчен глас.

— Говорили сме само веднъж.

— Няма значение — продължи и се закашля. — Каза, че си умен.

— Явно не достатъчно, за да не ме арестуват.

— Но не си им казал какво искаше от теб Майкъл. За кражбата?

Поклатих глава.

— Казах им, че Майкъл е искал да напиша книга за него. Нищо повече.

— Повярваха ли ти?

— Не. Но ти си дала показания и трябваше да ме пуснат. На Бургграве никак не му хареса.

Дръпна си още веднъж от тревата. Явно ѝ харесваше. Напрежението в лицето ѝ намаля отново и очите ѝ се замъглиха, погледът ѝ стана замечтан. Почудих се колко ли е изпушила, откакто Майкъл беше умрял. Доколко е била в час, докато е давала показанията си.

— Какво им каза, че сме пушили трева заедно?

— Казах им, че сме любовници — отвърна тя, съвсем спокойно и тръсна малко пепел в една чаша на масата за кафе.

— Но те знаят, че си имала връзка с Майкъл.

— Да, но не е чак толкова трудно да повярват, че може да съм спала и с теб — каза тя и изправи гърба си. — Или че не си искал да казваш на полицаите за това.

Насилих се да вдигна поглед от гърдите към лицето ѝ.

— Можех да им кажа, след като вече е бил мъртъв.

Тя се намръщи.

— Но аз им казах вчера.

— Вчера ли? По кое време?

— Късно беше, може би към единайсет — отвърна тя и се нацупи. — Отидох в участъка, когато жената ме извика. Ример, нали?

— Но Бургграве ме държа до днес следобед — казах донякъде на себе си. — Нищо чудно, че му беше ядосана.

— Не знаех.

— Да — отговорих аз и се извърнах към нея, — на това е разчитал. Имам усещането, че не вярва и на двама ни.

Марике свали цигарата и ме погледна въпросително, движенията ѝ бяха забавени.

— Но сега всичко свърши, нали?

— Не знам — отвърнах и присвих рамене. — Може би. Двамата мъже, с които се е срещал Майкъл, знаят ли за теб?

— Не, внимавахме.

— И наистина не знаеш имената им?

Тя поклати глава, после изведнъж вдигна рязко поглед.

— Но ти знаеш къде живеят. Нали си бил там?

— И?

— Можем да кажем на полицията!

— Не виждам как — казах аз. — Веднага ще стане ясно, че лъжем.

Марике отново си дръпна замислено. После кимна, сякаш за да потвърди идеята, която се оформяше в ума ѝ.

— Ще кажем, че сме открили някакви документи, че Майкъл е оставил имената им тук, където мога да ги откроя.

— Но ние не знаем имената им.

— Адресите тогава.

— Може и да стане. Не съм сигурен. Искаш ли да ги хванат?

— Разбира се.

— Но не сме сигурни, че те са го убили.

— Кой друг може да бъде?

— Е, точно това е въпросът.

Облегнах се назад и вдигнах ръце нагоре, сякаш бях готов да приема всякакви предложения. Марике ме гледаше, лицето ѝ беше съвсем сериозно. Не отместих поглед. Втренчих се в нея на свой ред, просто така. Най-ненадейно тя се изкиска. Кикотът се изплъзна от устата ѝ, сякаш нямаше представа, че ще излезе и заедно с него се появи облак упойващ дим. Тя потисна смеха си, ококори очи, присви се на две, като цялото ѝ тяло се разтресе. После се изправи, пое дълбоко въздух, задържа го и се помъчи да си възвърне самообладанието. Изпъна гърба си и вдиша дълбоко през носа, гърдите ѝ се издуха през розовия пуловер по начин, който се опитах да не забелязвам. Погледнах я отново в лицето, в ъгълчетата на устните ѝ трептеше замаяна усмивка и тя отвърна очи от мен и се втренчи в ъгъла на тавана. Помъчи се отново да придаде сериозен израз на лицето си, но още една усмивка ѝ се изплъзна. Тя я отпрати, пропъди я от лицето си с две ръце, въздъхна, дръпна още веднъж, по-дълбоко, отколкото досега, загаси цигарата с трева в пепелника на ниската масичка помежду ни, изправи се и прекоси разстоянието до мен. Спря само за миг при краката ми, после, сякаш най-накрая бе взела решение, ме възседна, наведе лицето си към моето и притисна устни към моите. Разтвори устата ми с език и издиша леко и когато се целунахме, димът от марихуана се понесе около нас, закачи се в ухаещата ѝ на сладко коса и задраска в гърлото ми.

Лежахме на леглото на Марике, докато тя палеше нова цигара с трева, която изпушихме заедно. Докато въртях кичур от косата ѝ между пръстите си, гледах как димът се носи нагоре и увисва във въздуха над мен. Отпусна глава върху гърдите ми и праметна крак през кръста ми. И докато дърпах за последно, най-сетне ме попита това, което през цялото време беше искала да узнае.

— Чарли, ще ми дадеш ли двете маймунки?

— Но ти нямаш третата — отвърнах и издишах дима.

Поклати глава на гърдите ми.

— Каква е ползата?

— Дай ми ги. Моля те. Искам двете, които открадна.

Изиграх цял етюд уж че обмислям предложението.

— У теб ли са двайсетте хиляди?

— Майкъл ме накара да ги прибера тук.

— Тогава трябва да идем до моя апартамент.

14.

Честна дума, в мига, в който стигнахме до апартамента ми, разбрах, че някой е влизал вътре. Заради интуицията на крадец. Заради дребните неща, които бях научил през годините на влизане с взлом. Заради факта че вратата ми беше изкъртена от пантите и лежеше просната на пода на всекидневната.

Щом видях вратата, казах на Марике да ме изчака в коридора и влязох предпазливо вътре. Не очаквах да заваря никого, но не исках и да поемам излишни рискове. Не ми беше нужно много време, за да проверя. Трябваше да претърся само всекидневната, кухнята, банята и спалнята. Щом се убедих, че няма никого, върнах се до входната врата и казах на Марике да ме последва.

— Извинявай за неразборията — казах й аз.

— Но това е абсурдно — възкликна тя. — Чарли, това е ужасно.

Наистина беше ужасно, дори и за начинаещ взломаджия. Беше разпръснал по пода всичките ми вещи — книги, ръкописи, бележки, дискове, снимки, дори и лаптопа ми. Беше нарязал и изтърбушил меката мебел във всекидневната, същото беше сторил и в спалнята с дрехите, чаршафите и матрака, на който спях. В банята беше свалил декоративния панел на ваната, извадил шперцовете ми от скривалището им и ги беше изсипал във ваната. В кухнята всички врати на шкафовете зееха отворени и храната и посудата в тях беше изсипана на голяма лепкава купчина на пода. Вратата на хладилника съща беше отворена и в основата му се беше събрала локва вода, откъдето се беше разпростряла до покупките и беше образувала воняща токсична каша.

Изведох Марике от кухнята и се върнахме обратно във всекидневната. Запътих се към писалището и пътьом вдигнах счупеното му чекмедже от пода. Оставих чекмеджето настрана, коленичих и опипах мястото, където чекмеджето беше стояло. Пръстите ми претърсваха отвора, но колкото и да се стараех, не

можаха да открият фигурките. Раменете ми увиснаха, обърнах се към нея и поклатих глава.

— Няма ги.

— Не — промълви тя през стиснати зъби, като пубертет, който се опитва да отрече очевидното.

— Съжалявам — казах й. — Мислех, че тук са на сигурно място. Бях сложил добри ключалки на вратата. А и не мислех, че някой ще разбере, че съм замесен.

— Кой може да знае?

— Може арестът ми да е намерил място във вестниците. Това ме е свързало с Майкъл и е било лесно да открият къде живея. Повече от ясно е, нали така? Вторият взломаджия, мъжът, който проникна в апартамента в Йордаан, докато още бях там, той го е направил.

Марике ми се намръщи.

— Кое му е ясното? — попита тя.

— Ами нали видях какво направи с апартамента? Постъпил е по същия начин и тук. Порил и рязал на поразия. Влязъл е, като е разбил вратата. Оставил е същата кочина. И не е просто случайна кражба. Ако беше случайна, лаптопът ми нямаше да го има.

— Но кой е този човек?

— Ти ми кажи.

— Не знам. Откъде да знам?

— Мисля, че Майкъл го е наел. И мисля, че ти е казал за това.

— Разбрахме се, че не е — отвърна тя, махна с ръка във въздуха и после посочи към мен. — Не говори такива неща. Не са истина.

Марике тропна с крак, след което започна да вика и крещи. Можех да й кажа да млъкне, че може да пречи на съседите, но после си спомних, че шумът от разбиването на вратата и обръщането на апартамента ми изобщо не ги беше трогнал, така че я оставих да си вика колкото иска. Толкова добра беше, че част от мен се изкушаваше да я последва. В крайна сметка обаче млъкна и ме погледна така, сякаш аз бях единствената причина за настоящите несгоди в живота й.

— Каза ми, че били на сигурно място — рече тя и отново вдигна обвинително пръст. — Ти си идиот. Държал си ги в писалището си. Това е глупаво. Първо там бих потърсила.

— Той обаче не е потърсил първо там, иначе нямаше да си направи труда да изтърбуши едно напълно прилично канапе.

Депозитът ми за щети отиде.

— Шегуваш ли се? Мислиш, че можеш да ме разсмееш ли? Няма да се смея. Ти си глупак. Маймунките ги няма. Ти си един голям, голям глупак. И като се замисля, че аз... с теб — изсъска тя. — За какво? За какво?

— Искаш да кажеш, че се преструваше — отвърнах, като разтърках клепачи.

— Глупак — крещеше тя и размахваше ръце във въздуха. — Глупак!

Тегли един шут на съсипаното канапе, после продължи да рита каквото ѝ попадне. Когато спря да рита мебелите, тропна отново с крак. После изкрещя, погледна ме с още по-голямо презрение, отколкото ми се искаше, и накрая излетя от апартамента ми.

След като си отиде, се отпуснах на един стол и потърсих с копнеж добре подредената стая, с която бях свикнал и която обичах. След като се концентрирах достатъчно добре, почти успях да си я представя, но скоро се отказах, защото пропастта между образа в главата ми и този пред очите ми беше много потискаща. Вярно беше, че склонността ми към обирите бе голям недостатък, но никога не бях правил подобно нещо в нечий дом. Щеше да ми отнеме часове наред да почистя и вероятно трудно щях да обясня на хората от компанията, която ми беше дала под наем апартамента, какво се е случило и да ги убедя, че наистина няма нужда да се обаждат в полицията. Щеше да ми се наложи да платя за нова врата, ново канапе и ново легло, плюс за щетите, на които се натъкнех, докато разтребвах. С оглед на всичко това, оказа се, че този ден щеше да ми излезе много скъп, особено ако включите и шестте хиляди евро, които бях дал на Ръдърфорд и двайсетте бона, които не успях да си прибера от Марике.

Половин час по-късно все още лежах на пода, опитвайки се да намеря сили да стана и да се захвана с чистенето и да преборя умората, която започваше да ме наляга отново, когато телефонът иззвъня някъде изпод камарата разхвърляни книги до мен. Разрових книгите, докато не открих пластмасовата слушалка, след което я допрях до ухото си.

— Чарли — сърдечно се обади Пиер, сякаш ми се обаждаше след промеждутък от много години, — къде беше? Звъня ти от вчера, но ти не вдигаш. Започнах да си мисля, че си напуснал Амстердам.

— Започвам да си мисля, че трябваше да го сторя, Пиер. Каж ми какво откри?

— За маймунките, новините не са много добри, съжалявам. Ако бяха много стари, направени от слонова кост, може би щяха да струват нещо. Но иначе не.

— Мисля, че са направени от съвременен материал. Гипс, може би.

— Тогава не струват нищо.

— Страхувах се, че точно това ще кажеш. Изобщо ли няма да можем да ги продадем?

— Няколко души колекционират такива маймунки. Единият е швейцарец, говорих с него. Но цената не е добра. Той колекционирал метални маймуни, златни да кажем, но обикновено идвали от Япония. Не се интересува от твоите маймуни. Съжалявам, Чарли.

— Не, няма проблем. Донякъде го очаквах. И аз имам да ти кажа нещо, Пиер. Страхувам се, че новината е лоша.

Постарах се да му съобщя, че Майкъл е мъртъв, без да изтъря новината безчувствено или да заеквам и се вайкам без причина. Казах му кога е станало и му изказах съболезнованията си, след което млъкнах и изчаках Пиер да реагира по някакъв начин. Помълча известно време, после с малко неискрен глас ми благодари, че съм му казал и промърмори кратка молитва.

— Искаш ли да се опитам да разбера дали ще има опело?

— Не, благодаря ти.

— Стори ми се добър човек — казах аз.

— Да. И отличен крадец.

— Сигурен съм — замълчах за миг, после се изкашлях. — Пиер, не искам да бъда груб, но трябва да те попитам нещо. Когато Майкъл говори с теб за това какво му трябва, препоръча ли му още някого?

— В Амстердам ли? Не. Само теб, Чарли.

— Тогава къде би отишъл, ако е искал да наеме втори крадец?

— Това не знам. Защо му е да го прави?

— Точно това се питам и аз — отвърнах му. — Но не се тревожи. Вече много ми помогна.

— Щом казваш, Чарли. Но моля те пази се, Чарли. В момента в Амстердам явно не е безопасно място за крадци.

Нямаше как да не се съглася с него. Затворих телефона, разтърках очи, изстенах жално, след това станах от пода и се отправих обратно към кухнята. Всичко си беше така, както го бях оставил, жалката свинщина по средата на пода. Прескочих локвата от хладилника и сригах една кутия от овесени ядки и руло домакинска хартия настрани, така че да има върху какво да стъпя. След това започнах да ровя из лепкавите гадни боклуци, докато не открих кутията с прах за пране. Избърсах ръка в панталоните си, бръкнах в кутията и зарових в праха с аромат на цитрусови плодове, докато не открих това, което търсех. Огледах се, за да проверя дали някой не наблюдавали извадих двете маймунки от скривалището им на дъното на кутията. Избърсах гранулите от праха за пране, после вдигнах фигурките пред очите си и се запитах вероятно за стотен път какво им е толкова ценното.

15.

Станах рано на следващата сутрин, което можеше да ме изненада, като се има предвид, че предишната нощ в ареста не бях спал, ако не беше фактът, че след като го бяха нарязали и изтърбушили, матракът ми вече не беше толкова удобен. В известен смисъл ранното ми ставане беше същинска благодат, защото означаваше, че щях да свърша голяма част от чистенето и подреждането, без това да повлияе кой знае колко върху плановете ми за деня. До девет успях да извикам дърводелец, който да постави нова врата на апартамента ми, след което двамата се заехме заедно да монтираме старите ми брави на новата врата. Можех да сменя ключалките, разбира се, по щеше да ми струва солидна сума, а и нямаше особен смисъл, тъй като те си работеха. Не бях оставил резервна връзка с ключове да се мотае вътре, пък и този, който беше нахлул и без това бе имал твърдото намерение да заобиколи двете надеждни брави.

Щом приключих с дърводелеца и го изпратих да си върви, се обадох на Хенри Ръдърфорд и го попитах дали не иска да го почерпя една закуска. Той прие с удоволствие и се уговорихме да се срещнем в един кафе-ресторант на „Вестермаркт“, недалеч от „Вестеркерк“ и къщата на Ане Франк. Пристигнах преди него и се настаних на една маса до прозореца. Когато се появи, си поговорихме общи приказки над чиниите с пържени яйца и шунка и чашите със силно черно кафе, след което го попитах дали не може да ми отдели час-два и да ме придружи до градската библиотека. Ръдърфорд се съгласи с готовност, характерна за хората, които обичат пари в брой, и аз го поведох надолу по канала Принсенграхт под приятните лъчи на утринното слънце, което се отразяваше във водата и огряваше пъстрите холандски баржи и престижните кафяви тухлени сгради покрай бреговете на канала. В библиотеката Ръдърфорд говореше, а аз слушах как на перфектен холандски уреди с момичето на гишето да ни осигури достъп до машината за микрофилми и поредицата от диапозитиви, съдържащи стари броеве на „Де Телеграф“ и „Ен Ер Це Ханделсблат“ отпреди

дванайсетина години. Момичето взе диапозитивите в ръка и ни отведе до отделна стаичка, където Ръдърфорд метна сакото си на гърба на стола и запретна ръкавите на ризата си, а пък аз придърпах още един стол, така че да седна до него и да му помагам, с каквото мога.

Двамата заедно прекарахме три от възможно най-протяжните часове от живота ми пред старовремската на вид машина, прехвърляйки набързо купища заглавия на холандски, които рядко добиваха дори смътно значение за мен. Чест прави на Ръдърфорд, че нито веднъж не се оплака и макар че аз се извиних неколкократно за същността на задачата, която му поставих, той се оказа самото определение за прилежно усърдие. С течение на времето достигнах до фазата, в която можех да затворя очи и да продължа да виждам как жълтеникавите вестникарски архиви се въртят от вътрешната страна на клепачите ми. Ако не ни беше излязъл късметът, сигурен съм, че не след дълго щях да нарежа цялото мероприятие, да кажа на Ръдърфорд да остави всичко. Но Ръдърфорд изведнъж нададе приглушен радостен вик и ми показа това, което търсехме на първата страница на един октомврийски брой на „Де Телеграаф“ от 1995 г.

Ръдърфорд набързо си записа някои подробности, след което се преместихме в един бар малко по-надолу по канала. Поръчах два печени сандвича с шунка и няколко чаши „Хайнекен“ и след като напълнихме стомасите си с храна, Ръдърфорд разгъна листа, на който си беше водил бележки и ми каза каквото исках да знам.

— При всички случаи обирът не е бил добре изпипан — започна той, като попи мазните си устни с хартиена салфетка. — Статията, която открихме, е съдебен репортаж от процеса срещу твой американски приятел. Явно се е опитал да извърши една от най-големите кражби на диаманти в историята на Амстердам.

— Така ли?

— О, да. По това време имало една доста голяма търговска компания, казвала се е „Ван Зант Диамантс“. Чувал ли си за нея?

— Нищо не ми говори.

— Няма и откъде да ти говори — Ръдърфорд пресуши част от бирата си, като междувременно махна с ръка, за да ми покаже, че се кани да продължи: — Минали си пет-шест години, откакто са били купени — рече той и изпъшка — от една южноафриканска

мултинационална компания май. По онова време обаче са били голяма компания в Холандия. Всеки холандец я е знаел.

— И са се занимавали с търговия на диаманти?

Остави халбата си встрани и поклати глава.

— Скъпоценни камъни, май е по-точно казано, макар че са били основно диаманти. Подобно на много холандски търговци на скъпоценни камъни внасяли изкопаните в мините камъни от бившите холандски колонии и ги обработвали тук, в Амстердам. Имаха фабрика до Остердок със значителен брой складове, ако си спомням правилно — вдигна очи към тавана, сякаш отговорът беше издълбан над главите ни. — Да, така е, името на компанията беше изписано на фасадата на сградите.

— Значи са били голяма работа.

— Да. Също като диамантите, с които търгуваха. Без съмнение едни от най-хубавите камъни в света.

— И Майкъл е откраднал няколко?

— Да, макар че за броя им може да се поспори. В статията не ставаше ясно. Явно част от камъните са били открити в дома му, така са го хванали, но се предполага, че са били откраднати много повече. „Ван Зант Диамантс“ обаче отрekli незабавно.

— Потулили работата?

— Явно това се намекваше. Несъмнено е щяло да накърни интересите им, ако хората разберат, че мерките им за сигурност не са железни.

Кимнах, като си дадох вид, че не забелязвам начина, по който Ръдърфорд гледаше към остатъка от сандвича ми.

— Значи е бил съден за обир?

— Обир при утежняващи вината обстоятелства и убийство. Затова са го осъдили накрая.

— Да, убил е един пазач.

— Пазач от охраната, който е работел за компанията — отвърна Ръдърфорд, като си погледна бележките. — Някой си Роберт Волкерс, на 44 години. Явно е заварил Американеца, докато онзи се е опитвал да проникне в главния склад за диаманти. Американеца го е застрелял.

— Носел е пистолет? — попитах аз, като напъхах последния залък от сандвича с шунка в устата си.

— Така изглежда — отвърна Ръдърфорд със стиснати устни.

— Никога досега не съм чувал професионален крадец да носи пистолет.

Ръдърфорд присви рамене.

— Е, твоят американец е носел. Според прокурора, застрелял пазача, но бил толкова разтърсен от целия инцидент, че е избягал от склада, без да вземе диамантите, за които бил дошъл. Тези, които взел, не стрували кой знае колко.

— Според „Ван Зант Диамантс“.

— Да, според тях. Но Американеца така и не потвърдил нито едното, нито другото.

— Значи какво, бил е арестуван веднага след обира ли?

— На другия ден — отговори Ръдърфорд и вдигна показалец.

— Което вероятно му е дало време да скрие най-скъпите скъпоценни камъни, ако наистина ги е взел.

— Вероятно.

Прокарах последната хапка от сандвича си с глътка бира и изплакнах с нея устата си, за да изчистя трохите от зъбите си.

— И какво е станало на процеса? — попитах аз, докато почиствах с език кътниците си. — Майкъл признал ли се е за виновен?

— Признал си за обира. Имало достатъчно косвени улики, не на последното място и диамантите, които открили в дома му. Но отхвърлил обвинението в убийство.

— Интересно. На какво основание?

— Казал, че изобщо не е видял пазач.

— Само един ли е бил дежурен?

— Оказало се, че не — каза Ръдърфорд и погледна в записките си. — Били са двама, макар че по време на обира другият пазач е бил в съвсем различна част на сградата. Явно нищо не е чул, макар че той открил трупа. Записах името му някъде. Важно ли е?

— Не знам — отвърнах аз. — Вероятно не.

— Тук е някъде. А, да, Луис Ракер.

— Ракер? Като „хакер“?

— Почти.

— Ясно.

Замълчах и за миг се замислих върху това, което Ръдърфорд ми беше казал. Самият аз като крадец изобщо не приемах голяма част от чутото, част от фактите просто не се връзваха.

— Чудя се защо тогава е избягал?

— Извинявай?

— Щом като не е видял никакъв пазач, както твърди, защо си е тръгнал без диамантите?

— Там е въпросът, нали? — отвърна ми Ръдърфорд, облегна се на стола си и разпери ръце в израз на недоумение, сякаш искаше да прегърне цялото кафене. — Човек би предположил, че щом като Американеца не е видял никакъв пазач, е взел толкова скъпоценни камъни, които е искал.

— Да, човек би предположил точно това. Но доколкото разбирам, съдебните заседатели са решили друго.

— Е, да. В края на краищата си е признал, че е бил на местопрестъплението, имал е мотив, не е имал солидно алиби.

Въздъгнах и зарових лице в дланите си.

— Всичко това е доста объркано, Ръдърфорд.

— Е, това е само една вестникарска статия. Може да се върнем и да потърсим още. Само че — рече той и леко се намръщи — наистина трябва да се върна в офиса следобед.

— Няма нищо — казах, надничайки през протегнатите си пръсти. — И без това не знам дали ще помогне с нещо. Съдебният репортаж вероятно съдържа по-голяма част от информацията по делото.

— Вероятно си прав. Но има нещо, което още не съм ти казал.

Свалих ръце.

— О?

— Полицията, който е арестувал Американеца. Познай кой е.

— Да не би да е Бургgrave?

Ръдърфорд кимна, игрива усмивка се разпростря върху лицето му.

— О, да — рече той и се надигна от стола си. — Любимият ти холандец.

16.

— Какво означава това? — попита ме Виктория, когато ѝ се обадох по-късно. — Този Бургграве ли го е арестувал?

— Не знам — отвърнах аз. — Може да е просто съвпадение.

— Не вярваш в това.

— Не вярвам ли?

— Не. Главният герой никога не вярва. Разправя на всички, че е просто съвпадение, но иначе си мисли, че това означава нещо. И така разрешава случая.

— Не и този път — отговорих и се усмихнах. — Този Бургграве е добър полицай. Може да не го харесвам като човек, но той знае какво прави. И не е толкова необичайно, че някога е арестувал Майкъл. Все някой е трябвало да го арестува.

— И този някой случайно разследва и убийството му?

— Ами, опитай по този начин: да кажем, че е поел случая, защото е имал вземане-даване с Майкъл. Или са му го възложили заради това. Твърде възможно е. Шефът му не може да не знае за връзката.

— Предполагам. Но въпреки това...

— Въпреки това — погледнах през прозореца, над най-високите клони на дървото пред кооперацията ми, към ниските сиви облаци, които започваха да се скупчват, натезали от дъжд. — Знаеш ли — рекох аз, ей така между другото, — мисля, че четеш прекалено много криминални романи.

— Ами това ми е работата.

— Понякога обаче се тревожа, че е нещо повече от това — изпънах врата си и погледнах на запад, където синьото небе от началото на деня отстъпваше място на дъждовните облаци. — Каж ми кога за последен път си ходила на среща?

— Истинска ли? Не въображаема?

— Съвсем истинска!

— Снощи, по една случайност.

Рязко извърнах глава.

— О!

— Но не се тревожи. Беше пълна катастрофа. Брат на една приятелка.

— Заради нея ли излезе с него?

— Вероятно. Но не това беше проблемът. Имаше изкуствени зъби.

— Сериозно? На колко години беше?

— На трийсет и две — отвърна тя чинно. — Също като мен.

— И беше с чене?

— Почти изцяло. Дори го свали, за да ми го покаже.

— Да не съм изостанал нещо с модата? Не знаех, че лошата устна хигиена е такъв афродизиак в наши дни.

— Ха-ха! Всъщност направо го съжалих. Станала злополука, горкото копеле. Работи като сценичен работник в един театър и лебедката, която използвал не била закрепена както трябва, отплеснала се и го цапардосала право в лицето.

— Ох!

— Да, ох!

— И ти довърши човека, като си изпусна нервите — отвърнах аз през смях.

— Бяха жълти! Не яркожълти, но все пак жълти. Не можах да откъсна поглед от тях. И той ги извади, за да мирясам.

— Само че ти не миряса.

— Не, по дяволите, не мирясах! Работата беше там, че когато ги извади, той продължи да говори. И случайно погледнах от зъбите към венците му. Бяха... ужасии, Чарли.

— Може да е бил свестен човек.

— *Беше* свестен човек. Но я си представи да се събуждаш до тези венци всяка сутрин. Уф! Дойде ми прекалено. Но виждаш ли, имам истински живот. Само че понякога е по-фантасмагоричен от книгите, които чета.

— Така е.

— Но пак не е нищо в сравнение с това, в което ти си се забъркал. Вълнуващо е, не мислиш ли?

Въздъгнах.

— По-скоро е тревожно. Тези хора вече са влизали в дома ми. А аз бях в арестантска килия. Чудя се какво още може да се случи.

— Може да си прихванал нещо от блондинката.

— Вик!

— Възможно е.

— Дръж се сериозно, забъркал съм се в голяма каша.

— Ще я разнищиш, сигурна съм.

— Така ли? Още не знам дали изобщо искам.

— А имаш ли избор? Събитията сякаш са срещу теб.

— Боже!

— Така е. Наистина, Чарли, ще ти се наложи да разрешиш този случай, ако искаш да те оставят на мира.

— Ясно е, че ти няма да ме оставиш на мира. Но чуй ме, какво ще кажеш да възложи надеждите си на Бургграве?

— Умникът, който те арестува ли?

— Не е чак толкова лош. В крайна сметка аз го излъгах.

— Но ти не си убиецът.

— Не съм.

— Тогава кой е?

— Туш! — Чух тихо тропане по прозореца и когато вдигнах глава, видях, че първите капки дъжд вече барабанят по него. Капчиците вода започнаха да се събират и после да се спускат надолу по стъклото. — Ако трябва да бъда честен — продължих аз — повече ме интересуват маймунките. Пиер твърди, че не струват нищо, но виж какви големи неприятности създават. На какво са готови хората само за да се доберат до тях.

— Случаят с блондинката е показателен.

— Благодаря.

— Значи маймунките са ключът?

— Така предполагам — казах аз, докато облаците наистина се отрициха и дъждът се изля като пелена, клоните на дървото пред прозореца ми се огъваха под напора му.

— Или те, или вторият крадец — отвърна Виктория.

— Това пък откъде?

— Нали каза, че той е нахлул в апартамента ти.

— Да — отвърнах, като насочих вниманието си към телефона, докато дъждът биеше по стъклото досами рамото ми. — Наистина го

казах, нали?

— Но сега не си сигурен.

— Да ти кажа истината, никога не съм бил — обърнах стола си и огледах стаята, сякаш за да освежа паметта си. — Взломът при мен приличаше на взлома в апартамента на Здравеняка, със сигурност. Но имаше и разлики. Като изключим цялата свинщина, рязането и всичко останало. Това, което ме притеснява, е вратата ми.

— Дето си я намерил на пода.

— Точно така. Който е влязъл в апартамента ми, е пробил пантите и после е теглил един шут на вратата. Докато вторият крадец използва чук или нещо подобно, за да разбие вратата на апартамента в Йордаан. Гадно, но върши работа.

— Наистина ли има толкова голямо значение?

— Така мисля. Пробиването на пантите е било по-чисто, но е отнело повече време. А защо вторият крадец ще опитва нещо друго, щом чукут му е вършил работа досега?

— Може вратата ти да е по-яка.

— Не мисля. Вратата ми нямаше да издържи на удар с чук.

— Значи — каза Виктория бавно, сякаш се мъчеше да си събере мислите, — ако не е бил вторият крадец, кой тогава е бил, дявол да го вземе?

— Ами задай си един въпрос — какво са търсили?

— Маймунките.

— Да. И защо са им били?

— Това не знам. Въртим се в кръг.

— Не и ако направим едно предположение.

— Какво предположение?

— Че който и да е влязъл в апартамента ми, вече е имал третата маймуна.

Зачаках. На зъбчатите колелца в главата на Виктория не им трябваше много време да зацепят.

— А! И са искали пълния комплект.

— Естествено.

— Значи са били Здравеняка и Слаботелесния?

— Така предполагам. Вторият крадец можем да го изключим — взломът не е в стила му, а дори и да беше, няма как да го открия.

— Точно така. Прогоних го от ума си. А сега какво?

— Ще открия какво им е толкова важното на тези проклети маймуни.

— И как възнамеряваш да го направиш?

— Имам няколко идеи.

— О, не. Не бъди такъв. Каж ми.

— Не още. Нещата може и да не се получат.

— Не е честно, Чарли. Знаеш ли, започвам да си мисля, че пишеш прекалено много криминални романи.

— Ха! — възкликнах аз и мрачно погледнах към писалището си.
— Точно сега няма такава опасност. Все още не съм решил проблема с куфарчето.

— Чудех се докъде си стигнал, но не знаех дали трябва да попитам.

— Бях зает с други неща, нали знаеш.

— Знам. Просто си помислих, че в килията си имал толкова много време за размисъл...

— Не стана. Опитах, но не можах нищо да измисля. Ами ти?

— Ти си писателят, Чарли!

— О, разбира се, забравих, нали затова ми плащат големите пари?

17.

Чакаше ме пред къщи. Слизах по стълбите отпред, все още мокри от скорошния пороен дъжд, и слагах слушалките на уокмена в ушите си под плетената шапка. Тръгнах на запад, като почти не обърнах внимание на шума от запален двигател или на усещането, че колата пълзи по мократа калдъръмена улица на метър-два зад гърба ми. Чак когато колата се изравни с мен, го видях как се навежда през широката предна седалка до шофьора на стария мерцедес и осъзнах, че ми маха. Свалях си слушалките и наведох глава към отворения му прозорец.

— Инспектор Бургграве — казах аз, колкото се може по-мило. — Минавахте случайно ли?

Изглежда ме строго, не беше в настроение за игрички.

— Качвай се в колата — рече той, говореше равно с тон на робот.

Наклоних главата си под ъгъл и се вгледах в него. Набола брада, омачкани дрехи. Очите му зад ръбатите очила бяха зачервени и устните му се бяха напукали. Изглеждаше така, сякаш не беше мигвал цяла нощ, но не ми се вярваше да е прекарал нощта в колата си, за да ме чака да изляза. Човек като Бургграве просто щеше да се качи до апартамента ми.

— Качвай се — повтори той.

— Арестуван ли съм?

— Просто се качи в колата.

— Значи е дружеска визита. Страхувам се, че имам други планове за сутринта. Вероятно можем да се видим някой друг път?

Ръката му стисна волана, кожата на кокалчетата му започна да побелява. Пое си дълбоко въздух, след което пусна волана и махна към света от другата страна на покритото със струйки дъжд предно стъкло.

— Нека просто да се поразходим с колата.

— Не, не днес — отвърнах аз и продължих нататък.

Бургграве натисна съединителя и започна да пълзи по улицата до мен, гумите му шляпаха през локвите. Мълча известно време и аз имах

чувството, че се опитва да подреди мислите си. Или това, или се мъчеше да овладее гнева си.

— Ти не си убил Американеца — каза той накрая, сякаш обясняваше случката на дете. — Сега го знам. Но си бил с него онази нощ на „Сент Якобстраат“.

Срещнах погледа му. Изглеждаше така, сякаш си вярва.

— Детектив-инспектор Ример знае ли, че сте тук? — попитах аз.

Бургграве изръмжа, дълбоко гърлено ръмжене.

— Бил си на „Сент Якобстраат“ — повтори той, като се мъчеше да съдържа гласа си.

— А вие знаете за Здравеняка и Слаботелесния — казах. — Двата мъже, които са принудили Майкъл да се върне обратно до апартамента си? Марике ви е казала за тях.

Изчака ме да продължа с разтревожен поглед.

— Но арестувахте мен, вместо да разследвате тях. Продължавам да се чудя защо.

— Ти ме излъга.

— Хората лъжат полицаи всеки ден. Обикновено не прекарват по една нощ в ареста заради това.

Лека усмивчица раздвижи чертите му. Харесваше му, че ме е изнервил, а това ме изнерви още повече. Спрях се и той закова мерцедеса до мен.

— Не знам какво искате от мен — казах аз.

Не каза нищо. Стояхме и се измервахме с поглед, всеки се мъчеше да открие нещо уличаващо в очите на другия, мощният двигател на колата му бръмчеше между нас. Имаше нещо, макар че не знаех какво беше.

— Имате ли нещо да ми кажете, инспекторе? Защото съм готов да чуя всичко. Каквото и да решите да споделите. Имам повече въпроси, отколкото отговори, разбирате ли?

Замисли се. Разбрах от начина, по който изражението му омекна, че се двоуми дали да рискува с мен. Но в следващия миг лицето му помръкна, той стисна зъби и сграбчи отново волана. Тръсна глава, сякаш реши да смени курса на поведение, после извърна поглед от мен, натисна газта и колата се плъзна напред по калната улица.

Първоначално се почудих дали не трябваше да постъпя, както беше поискал и да се кача в колата му. Запитах се дали щеше да ми каже нещата, които едва не ми каза. Вероятно е смятал, че ще го направи, стига да излезем за малко от Амстердам, но аз не бях сигурен, че ще успее надмогне себе си. Той не ми вярваше, и то с основание, защото тогава ще ми казва повече, отколкото трябваше да знам? И какво искаше да му кажа аз в замяна?

Начинът, по който беше протекъл разговорът, не ме задоволяваше. Изпитвах натрапчивото усещане, че бях пропуснал една възможност, макар че нямах представа каква точно. А може би, в края на краищата, наистина се бях предпазил от нещо. Може би Бургграве е възнамерявал да забрави за добрите обноски. Може би е възнамерявал да ме откара на някое усамотено място и да изтръгне с бой от мен къде са маймуните. Може би, може би... Имаше прекалено много „може би“, прекалено много въпроси без отговори, всичките замъгляваха ума ми и ми пречеа да мисля ясно.

Изминах краткото разстояние от моята улица до моста Остердокскаде, в края на Остердок. Вляво от мен се намираше величествената фасада от червени тухли на Централна гара, сърцето на холандската железопътна система и дом за парцаливи скитници и наркомани с оцъклен поглед, проститутки, които не можеха да си позволят подслона на осветените стъклени будки и студенти, приведени на две от тежките раници на гърбовете им. Отдясно се намираше откритото пространство на Източния док, дъждовните капки падаха върху повърхността на водата от перилата на моста, на който стоях облегнат. Тъмните, изпъстрени с нефт вълни се спускаха и издигаха равнодушно, тласкайки купища боклуци към бетонния край на дока. Търговските кораби бяха акостирали навсякъде — влекачи, товарни, туристически баржи и дори един старовремски туристически кораб, който беше превърнат в плаващ хостел. Разнебитени понтонни къщи, които чакаха да ги ремонтират или да ги предадат за старо желязо, бяха пръснати тук-там заедно със стари гумени лодки.

Краищата на дока бяха оградени от анонимни сглобяеми складове, където се извършваха незначителни индустриални операции или се съхраняваха сложни химикали. Между складовете видях голи бетонни дворове с камари дървени палети и малки мотокари, паркирани до лъскавите беемвета и мерцедеси на фабрикантите.

Случайни бачкатори, нахлупили пластмасови каски, облечени в избелели гащеризони и груби работни обувки, пушеха цигари или говореха по радиостанциите.

Доковете представляваха просторно открито пространство и бръснещият вятър, който бе последвал проливния дъжд, се вихреше необезпокоявано по повърхността на водата и ме прорязваше, сякаш минаваше право през плата на палтото, вълнената шапка и ръкавиците. Духнах топъл въздух в ръцете си и ги разтрих, без да спирам да вървя, прилепих брадичка до гърдите си, за да попреча на вятъра да стигне до голия ми врат и доста дълго се борих със студа, докато открия сградите, които търсех.

Комплексът от зидани от камък складове очертаваше извитата площ близо до входа на пристанището, там, където водата от района на доковете се срещаше с огромната шир на прилива, който разделяше централен Амстердам от северните му квартали. Бяха всичко на всичко три фабрики, свързани помежду си с пасажи, разположени на нивото на четвъртия етаж на шестетажните сгради. Всичките бяха празни и изглеждаха така, сякаш бяха стояли неизползвани много години. Повечето от единичните прозорци с лице към дока бяха счупени или изкъртени и погледнато по-отблизо се виждаше, че от долния етаж на сградите беше останал само бетонен скелет, а дворовете около тях бяха пълни с треволяк, изоставени метални клетки и изгорелите останки на едно „Рено 19“. По протежение на фасадата на средната сграда със стилни избледнели бели букви бяха изписани думите „Ван Зант Диамантс“, точно както беше казал Ръдърфорд.

Наистина не знам какво се надявах да открия. Някой прошарен стар служител на „Ван Зант Диамантс“, може би. Работник, който се беше трудил тук преди дванайсет години и понеже не бе успял да си намери друга работа, се мъчеше да стопли покритите си с ръкавици ръце над огъня в някой варел, изгарящ от нетърпение да разговаря с мен и да ми даде интересна и полезна информация, толкова ценна сама по себе си, колкото диамантите, които Американеца беше или не беше откраднал. Но не би. Истината е, че там нямаше нищо друго, освен застоен въздух и празно пространство; черупката на спомена за едно място, съществувало някога.

18.

Когато се върнах в апартамента, направих си чаша горещ чай и няколко препечени филии, след което започнах да ровя из портфейла си, докато не открих визитката на Хенри Ръдърфорд. Набрах го от домашния телефон, незабавно се включи телефонен секретар. Един Ръдърфорд с тенекиен глас ме подкани да оставя съобщение и аз му се подчиних с най-краткото, което успях да измисля.

Щом върнах слушалката на вилката, се облегнах назад на стола, вдигнах крака на писалището и склупих пръсти под формата на пирамида под брадичката си. Седях така известно време и изглеждах сякаш, поне така смятах, обмислям цял куп ужасно сложни неща. Всъщност изобщо не мислех. Понякога просто действа успокояващо да седиш по такъв начин, да опреш брадичка на върховете на пръстите, да прехвърлиш тежестта си на задните крака на стола и да гледаш безцелно към другия край на стаята. Не след дълго се усетих, че си играя сам със себе си, накланях стола една идея повече от естествената му точка на равновесие, аха да падна и се подпирах на пети, точно преди да се прекатуря. Можех да стоя така с часове, най-малкото докато стаята около мен потънеше в пълен мрак, но преди здрачът да реши сериозно да се настани, телефонът иззвъня и аз го вдигнах, за да се наслушам на пухтене и хриптене.

— Чарли — каза запъхтяно Ръдърфорд. — Обадил си се и си ми оставил съобщение.

— Да — съгласих се аз. — Как си? Не ми звучиш много добре.

— Току-що изкачих четирите етажа до офиса. Проклетият асансьор отново се е развалил. Кълна се, че го развалят нарочно, за да ни държат във форма.

— Не си ли се замислял, че вместо да ти навреди, може да ти е от полза?

— О, ще се оправя — каза той неуверено. — Дай ми една секунда и старото тупкало ще се оправи отново. Ще ми кажеш ли от какво имаш нужда? Как мога да ти помогна?

— Тази компания „Ван Зант Диамантс“, за която ми говореше — рекох, — дето Майкъл е ограбил. Мислех си... спомена, че компанията била семейна?

— Точно така.

— Знаеш ли дали някой от тези Ван Зант още е жив?

— Има един — отвърна Ръдърфорд. — Живее близо до Музеум Плейн, квартала с музеите, мисля. Във всеки случай е отшелник.

— Имаш ли адреса му?

— Мога да го намеря. Но се съмнявам, че ще ти помогне по някакъв начин.

— Бих искал да опитам. Да видя поне дали ще иска да говори с мен. Мисля, че няма да ми навреди.

— Рискуваш да биеш път напразно. Да дойда ли с теб? Знаем един хубав ресторант наблизо...

— Няма нужда — срязах го аз. — Не се хаби по тези стълби повече, отколкото трябва. Обаче ако можеш да ми намериш адреса, ще ти бъда много благодарен.

— Ще накарам секретарката ми да го потърси. Ще ти се обади веднага, щом го намери.

Точно както обеща, десет минути по-късно ми се обади една холандка с делови тон, която ми даде адреса и телефона на господин Нилс ван Зант, без изобщо да понечи да се увери с кого говори. Щях да ѝ благодаря за труда, но тя затвори, преди да успея. Странно — холандците ще ви кажат, че са прями, но никога груби. Защо да се хабиш да разкрасяваш казаното с любезност, ще ви попитат? Просто казваш каквото трябва. Странното е, макар че разумната половина от мен не можеше да не се съгласи с този подход, емоционалната ми половина се терзаеше винаги, когато го изпитвах на гърба си. Този път не беше по-различно и аз поклатих удивено глава, затваряйки телефона. Честно казано, тази мисъл още ме тормозеше, когато си взех палтото и се отправих пеша към Централната гара, за да хвана трамвай за Музеум Плейн.

Вече се беше стъмнило, когато стигнах до наподобяващия замък Рийксмузеум и докато крачех под свода от арки, който минаваше по средата на сградата, пътят ми бе осветен от поредица от фенери, покрити с орнаменти. Излязох от музея и се озовах на брега на плитко, отразяващо светлината, езеро, обвито в мъгла. Отвореният наблизо бар

кафене изливаше неонова светлина и музика към мрачното местенце, но аз му обърнах гръб и тръгнах на север да търся резиденцията на семейство Ван Зант.

Едва ли бихте сметнали къщата за внушителна, но тя бе впечатляваща според амстердамските стандарти, най-вече защото беше отделена от останалите и имаше истинска морава отпред. Моравата изглеждаше добре поддържана и беше в забележително добро състояние, като се има предвид количеството дъжд, което градът беше изтърпял през последните няколко месеца. Сочната трева бе осветена от две охранителни лампи в предната част на имота и светлината, която идваше от прозорците на първия етаж. Точно пред мен две успоредни линии от оформени като конуси кипариси ограждаха покрита със ситен чакъл алея, която водеше право към огромната двойна входна врата на къщата. Искаше ми се да тръгна по този път право към богато орнаментираната месингова хлопка, но една позлатена порта препречваше входа ми. Точно до лакътя ми имаше домофон, натиснах копчето и сведох лице до говорителя.

Чух бръждене и пукот и после един женски глас ми отговори просто с „Да?“.

— Здравейте — започнах аз, — вкъщи ли си е господин Ван Зант?

— Кой е?

— Казвам се Чарли Хауърд. Бих желал да разговарям с господин Ван Зант.

— Нямате среща, нали?

— Не — признах си, — но ще му бъда много благодарен, ако може да ми отдели пет минути.

— Невъзможно е без уговорена среща.

— Мога ли да си уговоря среща?

— Трябва да се обадите утре сутринта.

— Не мога ли да си уговоря сега?

— Много е късно.

С това връзката прекъсна. Новата порция прямота и този път ми понесе толкова добре, колкото и предишния. Детинската половина от съзнанието ми беше готова да си поиграе на чукни по вратата и бягай, но скучната зряла половина скоро надделя. Заврях лице между пръчките на портата и погледнах с копнеж към къщата. Част от мен се

изкушаваше да прескочи оградата и да влезе вътре през някой прозорец само за да види дали Ван Зант ще говори с мен, ако успее да заобиколя жената, която се беше обадила на домофона. Имаше вероятност обаче той да извика полиция. И с оглед на последните събития планът не ми се стори кой знае колко добър.

Неохотно се отдалечих надолу по улицата. Имаше още няколко къщи в подобен стил, макар че малко от тях имаха заключени порти. Две-три входни лампи светнаха, докато минавах покрай тях, но останах с впечатлението, че са сложени, за да помагат на гостите, а не да спират крадците. Друга нощ това би ме накарало да се замисля дали районът не е пълен с лесни мишени, но умът ми беше зает с различни неща, а и с Бургграве по петите ми моментът не беше подходящ да замислям непредвидени кражби.

Стигнах до края на улицата, после завих наляво, веднъж и още веднъж, докато не се озовах срещу входа на музея на Ван Гог. Тъкмо затваряха и последните посетители се точеха надолу по бетонните стъпала, мнозина от тях носеха тубуси с плакати. Без всякакво съмнение повечето тубуси съдържаха копия на проклетите слънчогледи. Бяха изложени на витрината на всеки магазин за сувенири в града. Предлагаха се на картички, на фланелки, върху покривки за маса и чаши за кафе. Можехте да си ги купите върху подложки за компютърни мишки, бейзболни шапки или пъзели. Едва ли средностатистическият турист знаеше, че Ван Гог е рисувал и други неща.

Трамвайната спирка, към която се бях запътил, се намиреше малко по-надолу от сградата на музея и когато стигнах до нея, открих, че стоя точно срещу къщата за диаманти „Костерс“. По принцип не вярвам в знамения, съдба, космическо равновесие и тем подобни, но честно казано, съпадението беше страхотно. Като оставим съпадението настрана обаче, може би просто се нуждаех от извинение, за да си пробвам отново късмета си при Ван Зант. Не исках да оставя нещата така и от опит знаех, че упорството обикновено води до някакво решение, което беше добре дошло. И ако нямаше да имам възможност да говоря със самия Ван Зант, по-добре беше да го разбера веднага, отколкото да си губя времето и да чакам до сутринта, за да се обадя по телефона.

И така, вече решил, пресякох обратно трамвайните линии, прокарани в асфалтовата настилка и заобиколих отново към „Ян Луйкен Страат“. И, да му се не надяваш, точно когато се зададох от другия край на улицата, видях как същите тези порти се отварят и от тях излиза една добре облечена жена. Тя беше с бежов шлифер, телесен чорапогащник и високи обувки и носеше малка пътна чанта в ръка. Косата ѝ беше вдигната на кок и на лицето ѝ беше изписано делово изражение. Видях я как заключва вратата зад гърба си и после я изчаках да се отдалечи надолу по улицата, бях повече от сигурен, че жената, с която бях говорил по домофона, току-що бе приключила всекидневните си задължения. Останах на мястото си, докато не зави зад ъгъла, след което се приближих до домофона и натиснах копчето за втори път.

Не последва незабавен отговор. Погледнах към осветените прозорци на първия етаж, за да видя признаци на раздвижване, но не успях да различа абсолютно нищо. Може би къщата беше празна, макар че малко се съмнявах. Жената, с която бях разговарял, не каза, че Ван Зант си е у дома, но аз имах впечатлението, че е вътре. По думите на Ръдърфорд рядко излизал от къщи и въпреки че един средностатистически собственик можеше да остави светнато някъде, за да възпре крадците, необичайно бе човек да остави толкова много включени лампи.

Тъкмо се канех да натисна бутона още веднъж, когато търпението ми беше възнаградено. Този път никой не се обади по домофона, чу се само кратко бръмчене, преди вратата да се отключи автоматично. Признавам, бях изненадан, но понеже не бих пропуснал да се възползвам от късмета си, бутнах вратата и влязох вътре, после се отправих по късата алея към входната врата, ситният чакъл хрущеше под краката ми като хиляди малки буболечки. Когато стигнах до вратата, дори опитах нещо оригинално — вдигнах месинговата хлопка и почуках с нея по дървото.

Тишина.

Изчаках секунда и почуках отново. Този път чух викове. Холандският ми беше, в най-добрия случай, елементарен, но определено останах с впечатлението, че ме наругаха. Какво, по дяволите, ставаше? Да не би човекът да искаше да използвам шперцовете си и сам да си отключа?

Почуках трети път и виковете се чува по-отблизо. Колкото повече приближаваха, толкова по-гневни ставаха, сякаш човекът, който крещеше се движеше много бавно и раздразнението му се увеличаваше с всяка измината крачка. След малко гласът се чу от другата страна на вратата и накрая долових как резето се вдига и в процепа между вратата и рамката се появи гневно лице.

Там е работата, ако трябва да съм напълно честен, че понякога в романите си изграждам героите въз основа на хора, които срещам в реалния живот. Мога да посоча поне два случая, когато взех цялостното физическо описание и характеристиките от познанства, които имах. По-често обаче героите ми представляваха амалгама от двама или повече души. Стар роднина може би, примесен с нещичко от кондуктора във влака от предния ден, с финалните щрихи на телевизионен говорител. Друг път взимах физическото описание от снимка в някое списание и влагах в него черти от характера на историческа фигура, за която бях чел или пък заразявах героя с болест, която изследвах. Но никога досега не се бях сблъсквал с истинско превъплъщение на герой, съществувал единствено в света на въображението ми. Колкото и невероятно да изглежда, приликата беше толкова поразителна, че щях да го опиша най-добре, ако повторех първите редове, които му бях посветил на страниците на романа си.

Старецът имаше кожа, която свидетелстваше за живот, изпълнен с трудности. Сбръчкана, съсухрена и нагъната на ситни бръчици по цялото му чело и в ъгълчетата на очите. Там, където беше опъната, отгоре на носа например, изглеждаше тънка като паяжина, а пък на врата се бе усукала като протритото парче стар канап. Косата му беше оредяла и толкова бяла и мека, че приличаше на пух за възглавници, а от двете страни на главата два кичура стърчаха над огромните му уши също като топчетата памук, които слагат във флаконите с лекарства. Имаше сиви и воднисти очи, като камъчета на морския бряг, и сякаш гледаше право през мен, все едно бе сляп. Раменете му бяха заоблени, а гърбът превит и той ходеше с помощта на бастун от тъмно дърво. Върху кокалестата му фигура висеше черен костюм на иконом, допълнен от бяла риза, пожълтяла около яката и опърпана папийонка,

която вероятно за последно беше връзвана при потъването на „Титаник“.

Добре, де, мъжът пред мен не носеше униформата на иконом, но във всяко друго отношение приликата беше достатъчна, за да ме накара да подскоча. Колкото и да е странно, и той направи същото, след което се хвана за сърцето с ръката, с която държеше бастуна. Подпря се на рамката на вратата, устните му се отваряха и затваряха безмълвно, като риба на сухо. После ме погледна и печално поклати глава, стисна зъби и очите му се смръщиха. Изведнъж започна отново да мърмори обиди на холандски.

— Чакайте — прекъснах го и вдигнах ръка. — Боя се, че съм англичанин. И не исках да ви уплаша.

Той млъкна насред изречението, след което превключи на език, който можех да разбера.

— Кой сте вие? — попита и присви очи.

— Казвам се Чарли Хауърд. Вие ли сте господин Ван Зант? Бих искал да разговарям с вас, ако е така.

— Нямате уговорена среща, нали?

— Не.

— Тогава трябва да си вървите. Това беше грешка. Взех ви за икономката си. Помислих, че си е забравила ключовете.

— Току-що си тръгна.

— Вземете пример от нея.

Понечи да затвори вратата. Преди да се замисля, пъхнах крак в процепа и бутнах с длан врата. В очите му пробяга тревога. Бузите му трепереха. За миг, сигурен бях, явно си помисли, че се каня да го напада.

— Искам само да поговорим — рекох. — Моля ви. Важно е.

Той поклати глава решително и бутна отново вратата. Силен беше дъртият козел и ако не бях препречил вратата с крак, щеше да я тресне под носа ми. Вратата обаче се опря в крака ми.

— Махнете си крака — нареди ми той, раменете му трепереха.

— Няма да ви отнема повече от пет минути.

— Ще извикам полиция.

— Слушайте, става въпрос за Майкъл Парк.

Името го сепна. Изведнъж силата, която упражняваше върху вратата, започна да отслабва. Погледна ме с известно безпокойство и

тогава разбрах какво трябва да кажа.

— Мъртъв е, господин Ван Зант. Това дойдох да ви кажа.

19.

Нилс ван Зант ме въведе в едно помещение, което приличаше на библиотека. Целите стени бяха покрити с полици с книги, повечето с кожена подвързия, изглеждаха почти като фалшиви, като онези глупави поставки за видеокасети с формата на книги. Беше напълно възможно да е купил цялата колекция само за да напълни стаята с книги и да се прави на интелектуалец, но не ми се вярваше. Останах с впечатлението, че именно в тази стая прекарва по-голяма част от времето си. Голямата маса за четене до прозореца отпред беше покрита с купища книги, извадени от рафтовете, и сред тях се мъдреха няколко бележника и една пишеща машина. Ако казаното от Ръдърфорд, че Ван Зант е домошар, беше вярно, ето значи с какво се занимаваше.

Предполагам, нямаше нищо лошо, че имаше и барче с напитки и докато ме канеше да седна на едно тапицирано с плат кресло, сложено по средата на стаята досами внушителната камина, той наля на двамата по един бърбън. Не ме попита дали пия бърбън — довери се на предположението си, така както ми повярва и за това, че Майкъл наистина е мъртъв. Новината със сигурност го беше развълнувала и бях уверен, че треперенето на ръката му, докато слагаше ледчетата, не се дължеше единствено на възрастта му.

— От какво е умрял? — попита той, погледна крадешком към мен, докато държеше две кубчета лед над една от чашите.

— Бил е убит — отвърнах. — Пребит.

Веждите на Ван Зант се вдигнаха нагоре, макар и не от изненада. По-скоро в знак на потвърждение, че още едно от предположенията му се беше потвърдило.

— В затвора ли?

— Не. В Амстердам. Пуснали са го миналата седмица.

Ван Зант пусна ледените кубчета в чашата и стисна устни.

— Казаха ми.

— От полицията ли? Не се учудвам. Не изглеждат толкова ентузиазирани, колкото би трябвало да бъдат.

— Повечето от тях са глупаци. Заловили ли са убиеца?

— Не още.

— Знаят ли кой е?

— Не питате, когото трябва.

Ван Зант закуцука към мен с помощта на бастуна и ми подаде питието. Подържах го известно време в ръка, не ми се искаше да отпивам, понеже не знаех дали паренето няма да ми дойде в повече. Не си падам по твърдия алкохол. Бира, да. Вино при подходящ повод. Но уиски? Бърбън? Така и не можах да ги харесам. Мога да ги пия, разбира се, но все още не се бях научил да им се наслаждавам.

Ван Зант се настани внимателно в креслото срещу мен, след това се пресегна, сграбчи една цепеница и я хвърли в огъня. Жаравата изсъска от удара и няколко въгленчета политнаха нагоре към комина. Облегна се в креслото и отпи от чашата си.

— Вероятно се чудите защо съм дошъл — започнах аз.

Той ме погледна смутено, пламъците от огъня се отразяваха в питието му.

— Истината е, че съм писател — продължих. — Майкъл Парк искаше да ме наеме.

— Да ви наеме?

— Да му напиша мемоарите. Има пазар за подобни неща сега. Истинските престъпления се продават много добре в Европа и Щатите. Искаше от мен да разкажа историята му.

Ван Зант свали питието в скута си и наклони глава на една страна, каменните му очи се присвиха.

— Имате навика да пишете книги за убийци ли?

— Там е работата — отговорих. — Твърдеше, че е невинен.

Ван Зант се разсмя, но не беше искрено. По-скоро показан смях, даже повече приличаше на лай. Искаше да разбере колко абсурдно му се струваше това, което току-що бях казал, сякаш бях изрекъл една от най-старите и най-широко разпространени лъжи във вселената.

— Невинен — рече той, сякаш думата беше киснала в оцет. — Беше убиец.

— Моите уважения, но не останах с такова впечатление.

— Но, разбира се — каза той, като махна със свободната си ръка. — Беше крадец, нали? Лъжец. Застреля един от пазачите ни. И за

какво? За няколко евтини диаманта? Питието, което държите в ръката си, струва повече. Чашата струва повече.

Отпих глътка от бърбъна. Имаше хубав вкус и щом се налагаше да образувам небцето си, вероятно трябваше да започна с най-доброто. Защипа ме, все едно хиляди иглички се забиха в езика ми. Преглътнах внимателно и сподавих кашлицата.

— Според мълвата — рекох дрезгаво аз — бил взел повече от няколко евтини камъка.

— Не е вярно — отвърна Ван Зант, раменете му се напрегнаха. — Ако ви го е казал, това е просто поредната лъжа.

— Всъщност прочетох го във вестниците. След като беше нападнат. Заинтригува ме.

— Журналисти — отговори Ван Зант, нова пантомима на отвращение.

— Излезе в много вестници.

— И?

— Щом като предположението е било лъжа, реших, че може би вие ще ми кажете истината.

— Не сте ли се отказали да напишете книгата? — попита той и повдигна вежда.

— Обмислям възможността. И в действителност мога да подходя по два начина. Мога да пиша въз основа на всички налични факти или да карам само с това, което знам в момента. Може да не е точно, но ще работя само с това, с което разполагам.

Нещо проблесна в очите на Ван Зант. Кратка усмивка се заигра на устните му.

— Позовавате се на любовта ми към истината?

— На любовта ви към книгите — отговорих и магнах с ръка около мен. — Към писаното слово.

— Ха! Вашата книга едва ли ще е Шекспир според мен.

Присвих рамене.

— Със сигурност трябва да бъде малко по-достъпна за съвременния читател.

— Ще бъде боклук.

— Възможно е. Без вашата помощ.

Ван Зант пресуши още малко от бърбъна си, пресъхналото му гърло положи извънредно усилие, докато преглъщаше. Когато ме

погледна отново, в погледа му се четеше нещо ново. Приличаше на радост, сякаш страхотно го забавлявах. Изглеждаше като хищник, който си играе с някоя беззащитна жертва.

— Политиката на компания „Ван Зант Диамантс“ не позволява да се обсъждат въпроси, свързани със сигурността. Знам го, защото отговарях за сигурността.

— Вече няма компания „Ван Зант Диамантс“. Няма и такава политика.

Обърна чашата си до дъно и се почуди какво да направи след това. Работата беше там, че му се говореше за това. Това им е лошото на нещата, за които не трябва да се говори — винаги те изкушават да ги кажеш.

— Оставете диамантите — опипах почвата аз. — Да си говорят каквото искат. Интересува ме какво точно се е случило в нощта, когато Роберт Волкерс е бил убит. Това ще искат да узнаят читателите ми. Как е минал обирът.

— И как е станало убийството?

— Може би. Но защо не започнем с простите неща. В това няма нищо лошо, нали? След като вече се запознахме, сигурен съм, че сте се погрижили да осигурите модерна охранителна система. Бихте ли ми я описали?

Бръкнах в джоба си и извадих бележник със спирала и химикалка. Ван Зант огледа и двете внимателно и засмука бузи.

— Притежавахме най-добрата охранителна система в Амстердам — заяви той.

— Не се съмнявам.

— За мен беше въпрос на принципи. Погрижих се да направим сериозна инвестиция. Затова имахме толкова малко... инциденти.

— Разбирам. Но как действаше? Имахте сейф или нещо подобно?

Ван Зант поклати глава уклончиво, сякаш бях намерил точните думи, но не съвсем.

— Трезор?

Той се усмихна и раздрънка леда в чашата си.

— Лично го поръчах — рече той. — Отлична стомана. Стените бяха дебели двацет сантиметра.

Раздалечи леко ръцете си, сякаш за да ми демонстрира метричната система.

— Това е необичайно, така ли? — отвърнах, включвайки се в играта.

— Вратата имаше пет стоманени резета. Беше с три ключалки.

— Наистина ли? Три?

Ухили се.

— Добре е за книгата ви, нали?

Усмихнах се.

— Да — отвърнах, като междуременно си отбелязах в тефтера, че е имало една или най-много две ключалки. — Къде се намираше трезорът?

— Във фабриката.

— Къде по-точно във фабриката?

— В центъра — отвърна той и седна изправено в креслото си.

— Наистина ли? Не искате да разкривате точното му местоположение, така ли?

Усмихна ми се, сякаш му бях задал въпрос, който се беше надявал, че ще му задам.

— Беше много добре охраняван. Искахме хората да знаят това. В края на деня всички диаманти се прибираха вътре.

— До един ли? Това звучи доста рисковано?

— Нямаше никакъв риск. Бетонният под беше дебел с метри. Около трезора беше излята стена от бетон. Имаше и клетка.

— Клетка ли?

— С дебели стоманени пръчки. Ей-такива — каза той, сви ръката си на тръба и погледна през нея към мен.

— Пръчките можеха ли да бъдат прерязани?

Поклати уверено глава.

— Ами с кислород?

— Щеше да отнеме часове.

— Така е. Не беше ли тогава ключалката слабото място?

— Коя по-точно?

— Значи са били няколко.

— Пишете пет — рече той и посочи към бележника ми с малко по-голям ентузиазъм.

— Това ли е било всичко?

— Беше достатъчно — каза той и се потупа по гърдите.

— Заедно с пазачите предполагам, че е било. Колко бяха дежурни между другото?

Ван Зант изнесе цяло представление, докато се чудеше дали да ми каже, или не. Въртя чашата в ръце, прехапва устни. Накрая рече:

— Имаше четирима през деня и двама през нощта.

— Винаги ли?

— Винаги.

— Спомняте ли си името на пазача, който е бил на смяна с Роберт Волкерс в нощта на убийството му?

Ван Зант се поколеба.

— Не си спомням.

— Сигурен ли сте?

— Беше много отдавна.

— Но онази нощ е била различна. Наистина ли не си спомняте?

— Не — отвърна той и поклати решително глава.

Вгледах се в очите му, но те бяха спокойни като планински езера. Наведох глава и прегледах бележките си, за да видя докъде ни беше отвел разговорът. Хубаво беше, че играех само ролята на биограф. Въпросите ми бяха малко несвързани, сигурен бях, че ще се отплеснем някъде по пътя. Ван Зант ми казваше повече, отколкото очаквах, но все още само нещата, които искаше да сподели. Почудих се дали не е по-добре да се отклоня от фактите и да заложа на емоциите му. Може би това щеше да го накара да се разговори.

— Кажете ми какво беше мнението ви за Майкъл Парк?

— Той е убиец.

— Да, но какво изпитвахте към това, което е извършил?

Ван Зант присви рамене и вдигна бастуна си от пода.

— Какво значение има това? Застрелял е човек, нали? Човек със семейство. Жена. Дъщеря. Изпитвах това, което всеки би изпитал.

— Да, но какво беше то? Гняв?

Той се намуси.

— Омраза?

Той искрено поклати глава.

— Дори и когато ви е откраднал диамантите?

Ван Зант размаха пръст към мен и изцъка с език.

— Обиждате ли ме? — попита той. — За какво? Заради този американец? Какво е той за вас? Той е нищо. Той е ето това — рече той, вдигна едно от кубчетата лед, които се топяха на дъното на чашата му.

— Твърдеше, че бил невинен.

— Той беше крадец.

— Това си го е признал. Защо не си е признал, че е убиец?

Ван Зант изсумтя недоволно.

— И да прекара живота си в затвора?

— Накрая точно така е станало.

— Това не е моя грижа. Моя грижа беше пазачът ми. Семейството, което имаше. Моя грижа беше безопасността на всичките ми служители.

— Това е много благородно.

Ван Зант кимна, после пресуши до капка чашата си и наклони глава назад, така че можех да виждам как адамовата му ябълка се спуска и вдига. Махна към моето питие.

— Не ви ли хареса?

— Харесва ми — отвърнах аз и успях да преглътна още една глътка. Този път щипането не беше толкова силно, сякаш първата глътка беше притъпила вкусовите ми брадавици. Паренето на гърлото си остана, но вече бях подготвен за него и не беше такъв шок. Преглътнах и опитах друг въпрос:

— Чудя се, ако Майкъл Парк вече е бил убил пазача, защо не е взел всичките камъни? Вече е бил престъпил линията, така че според мен е трябвало да се възползва максимално от случая.

— Но не е успял да проникне в трезора.

— Професионален крадец?

— Беше надежден.

— Ами ключалките! Кой имаше ключове или комбинации за тях?

Вие ли?

— Комбинации. Сменяха се всеки ден. Аз ги знаех.

— А също и пазачите?

Ван Зант поклати глава.

— Значи не е възможно Майкъл да е накарал Роберт Волкерс да му каже кода, преди да го убие?

— В никакъв случай.

Ван Зант отхвърли идеята с леден тон, след което се надигна от креслото и отиде още веднъж до барчето. Наля си втори бърбън, без да си направи труда да предложи и на мен. Имах усещането, че бях довел нещата толкова далеч, че ако не престанех да го притискам, вероятно скоро щях да стана нежелан гост.

— Ще ми бъде интересно — започнах аз, ненавиждах се заради това, което се канех да направя — да чуя малко повече от историята на компания „Ван Зант Диамантс“. Сигурен съм, че читателите ми ще се радват да научат повече неща. Бихте ли ми разказали?

20.

По-късно вечерта, след като Ван Зант най-накрая се беше уморил да възхвалява чудесата на фамилната си империя, се прибрах в апартамента и си напълних ваната. Когато водата стана достатъчно гореща, за да ми оцвави кожата, добавих малко студена и влязох вътре. Отпуснах се във вдигащата пара вода и зарях поглед в белите плочки на отсрещната стена. От време на време оставях гърба си да се плъзне по порцелана и главата ми да потъне под повърхността на водата. Потопен отдолу, чувах някакво метално ехо в ушите си и усещах как косата ми се носи над главата като водорасли. Бавно се повдигах на повърхността, изплювах водата от устата си и усещах как кожата на лицето ми настръхва от влажния въздух.

Ван Зант ме беше излъгал, разбира се, макар че не знаех точно колко. Винаги съществуваше вероятността паметта му да е започнала да му изневерява, но бях сигурен, че съзнателно ме излъга за някои неща. Не можех да му се сърдя, тъй като и аз самият го бях излъгал. Във всеки случай не беше нищо лично, защото беше повтарял една и съща история вече цяло десетилетие. Странното бе колко неубедителна бе основната версия. Както самият Ван Зант каза, компанията винаги е твърдяла, че в нощта на убийството на Роберт Волкерс са били откраднати само шепя евтини камъни, същите, които открили в дома на Майкъл при ареста. От известно време подозирах, че това са глупости, но Ван Зант беше казал нещо, което ме накара да се уверя напълно. Имало само един трезор, така ми каза той, и в края на всеки работен ден всички камъни от етаж за шлифоване се връщали там. Добре тогава, щом е така, как е могъл Американеца да сложи ръка върху евтините парченца цирконий, защо не е влязъл в трезора, където са се съхранявали всички останали камъни?

Противоречието бе достатъчно да ме накара да се замисля и много скоро излязох от ваната, изтрих се с една хавлия, увих я около кръста и се запътих към писалището си. Вдигнах телефона и позвъних отново в офиса на Ръдърфорд, докато чаках телефонния секретар да се

включи отново, погледнах през тъмния панорамен прозорец как полуголото отражение на моя милост виси във въздуха над най-високите листа на дървото, което растеше на брега на канала, точно пред сградата, в която живеех. Отражението ми изглеждаше измършавяло и с хлътнали очи като на беглец от оня свят. Вдигна ръце към мен, разпери пръсти широко и ми помахва вяло, сякаш не беше сигурно дали наистина бях там. Усмихнах се леко и точно се канех да му кажа нещо, когато сигналът за съобщение, записан върху телефонния секретар на Ръдърфорд, прекъсна мислите ми и аз се откъснах от двойника си, за да му кажа две приказки.

Ръдърфорд ми се обади на следващата сутрин и ме събуди от дълбокия сън, в който сънувах, че ми бяха изпадали всички зъби, до последния, и единственото нещо, в което успях да ги събера, за да ги занеса на зъболекаря, беше чаша кока-кола. Когато телефонът иззвъня, тъкмо се бях втурнал към кабинета на зъболекаря, когато пътя ми препречиха безброй зомбирани пътници, а всички бели зъби съскаха и се разтапяха в чашата с кока-кола, която държах в ръцете си. Звъненето си проправи път в съня ми и аз се помъчих да вдигна мобилния си, докато се провирах през тълпата от хора. После, слава богу, звъненето изведнъж доби смисъл за невроните в мозъка ми, аз се събудих стреснато и сграбчих телефонната слушалка.

— Ало? — успях да промълвя, преди да прокарам език по зъбите си, за да проверя дали още са тук.

— Ръдърфорд се обажда. Получих съобщението ти. Надявам се, че не ти се звъня много рано.

— Не, изобщо — отвърнах, надигнах се на лакти и разтърках лице с ръка. — Точно преработвах една глава, която ме торможеше. С какво мога да ти помогна?

— Не трябва ли аз да те попитам? Казал си да ти се обадя, веднага щом чуя съобщението.

— А, да — почесах се по главата и потиснах една прозявка. — Така казах. Извинявай, Ръдърфорд, малко съм се отнесъл май. Как си с времето по-късно тази сутрин?

— Една секунда — рече той и си го представих как проверява графика си. — Мога да се освободя за малко. Какво си намислил?

— Още една услуга — отвърнах аз. — Ще се нуждая и от помощта на секретарката ти, но се надявах, че може да дойдеш с мен

да се срещнем с един човек.

— С Нилс ван Зант ли?

— По една случайност, не. Имам предвид пазача, който е бил дежурен заедно с Роберт Волкерс в нощта на убийството му. Спомена, че се казвал Ракер.

— Имаш ли адреса му?

— Затова се нуждая от секретарката ти. Нямам го в указателя си.

— Добре, ще видя какво мога да направя. Ще ти се обадя.

Така и направи, в рамките на един час. Но новините не бяха такива, на каквито се надявах. Оказа се, че нито един от нас няма да говори с Луис Ракер в близко бъдеще, защото според секретарката на Ръдърфорд бил мъртъв поне от две години, което обясняваше защо не бях успял да открия името му в телефонния указател. Беше удар, така е, защото той май бе единственият човек, за когото можех да се сетя, намирал се в близост до фабриката на Ван Зант по време на обира. Всяко зло за добро. Ръдърфорд беше открил адреса на майка му.

— Живее на „Апололаан“. В стария южен квартал — съобщи ми той.

— Има ли шанс да дойдеш с мен?

— Всички шансове — отвърна той с готовността, която шест хилядарки в употребявани банкноти може да купи.

Имотът, пред който се срещнах с Ръдърфорд, представляваше едноетажно бунгало от червени тухли с двойни прозорци, закрити от долната страна с непрозрачно фолио. Фолиото беше там, предположих, да осуетява любопитни погледи, макар че това ми се стори доста безсмислено, когато видях отвора за котки в основата на изработената от пластмаса входна врата. Големината му ми навя мисълта за котарак с размерите на средно голяма немска овчарка. Отворът беше огромен и всеки човек под среден ръст, включително и вашият верен приятел, нямаше да има никакъв проблем да провре ръка и глава през него и да отвори пластмасовата дръжка на вратата отвътре. Ако случайно беше заключена, ключовете най-вероятно удобно щяха да висят наблизко, очаквайки да свършат работата, за която са предназначени.

Не че всичко това имаше някакво значение, разбира се, защото най-дръзкото нещо, което смятах да направя в момента, беше да пристъпя напред и да натисна звънеца. И да чакам. Да го натисна втори път и отново да чакам. И трети път...

Погледнах към Ръдърфорд.

— Сигурен ли си, че това е точният адрес?

— Разбира се. Но може би първо трябваше да се обадим по телефона?

— Може би — отвърнах аз и се обърнах отново с лице към вратата, като потропвах нервно по бетонното стъпало.

— Защо не позвъниш още веднъж? — попита Ръдърфорд.

— Не е ли малко грубо?

— Защо да е грубо? Може да не те е чула.

Поклатих глава, докато обмислях предложението му.

— Прав си. Ще рискувам.

Така и направих. Но този път натиснах звънеца по-дълго отпреди, за да се уверя, че няма начин да не го чуят. Щом го пуснах, тишината ме накара да се почувствам странно неловко и аз бях почти готов да натисна звънеца отново, просто за да запълня внезапната празнина. Вместо това хванах ръце зад гърба си и се залюлях на пети, после погледнах отново към проклетия отвор за котки. Дори и Ръдърфорд можеше да се провере през него, можеше ли да има убедително доказателство от това за безсмислието на приспособлението. Че той имаше глава с размерите на метеорологичен балон, в края на краищата.

— Може би трябва да си вървим — рече той и повдигна закръглените си рамене.

— Може би си прав.

Само че не беше. Защото, точно когато се накахме да си ходим, една сянка премина покрай стъклените тухли от двете страни на входната врата и после чух как ключът са превърта в ключалката. След миг вратата се отвори и аз се озовах изправен срещу жена на средна възраст, която държеше чиния с храна в едната ръка и мръсна вилица в другата. Жената носеше цветна найлонова престилка и гъстата ѝ прошарена коса беше прибрана от лицето в удобна, макар и не особено стилна, конска опашка.

— Е — каза тя, като проточи „е“-то така, че то увисна завинаги пред нас.

— Еееееее — повторих същото и аз, след което потърсих с поглед помощ от Ръдърфорд.

— *Гуденморген* — започна той, жизнерадостно, и продължи с все същия тон, макар че подробностите от това, което казваше, ми убягнаха, докато не чух името Луис Ракер, след което Ръдърфорд махна към мен и обясни, че сме *енгелс* и накрая попита дали случайно не говори нашия език.

— Да — отвърна тя съвсем спокойно. — Но аз не съм госпожа Ракер, а медицинската ѝ сестра.

— Така ли?

Тя кимна.

— Може ли да говорим с госпожа Ракер?

Жената си пое дълбоко дъх и протегна двете си ръце към нас, като вдигна вилицата и чинията, докато не се изравниха с раменете ѝ и каза нещо от сорта, че и тя знаела толкова, колкото и ние.

— Може да опитате, разбира се — обясни тя. — Но не мисля, че тя говори английски.

— Моят приятел може да превежда — отвърнах и посочих към Ръдърфорд.

Жената повдигна отново безпомощно рамене, после отстъпи назад и ни пусна да влезем, като махна с вилицата.

— Моля — рече тя. — Заповядайте.

Погледнах към Ръдърфорд и прекрачих прага преди него, краката ми потънаха в износените нишки на тъмночервен килим. Щом влязох, очите ми взеха да смъдят така, сякаш бях изстискал лимонов сок в тях. Миризмата на котка беше невероятно силна. Работата е там, че съм алергичен към котки, но на това място миризмата не беше просто във въздуха, а се беше просмукала в самата къща. Котешка пикня и котешки косми на килима, котешка миризма по тапетите, котешка храна в подноса до краката ми. Навсякъде — КОТКА. Но малкият разбойник, виновен за всичко това, не се виждаше никакъв.

Кихнах и сложих ръка на лицето си, разнасяйки нова доза котешка смрад към ноздрите си, така че кихнах отново.

— Добре ли си, скъпо момче? — попита ме Ръдърфорд, докато си бършеше краката зад мен.

— А-ха — кимнах, запуших с пръсти носа си и стиснах здраво очи.

— Алергичен сте към котки ли? — попита проникателно сестрата.

— Някои котки — отвърнах и едвам успях да потисна втората кихавица, преди да ме разтърси.

— Ето — каза тя сложи вилицата върху чинията и ме хвана за горната част на носа със свободната си ръка, стискаше здраво с палец и показалец.

Премигнах, после отново за малко не кихнах, но открих, че не мога, докато ме държи по този начин. Може би просто болката ме разсейваше, защото тя стискаше доста здраво.

— По-добре ли е? — попита тя.

Кимнах внимателно, но преди да успея да се измъкна от хватката ѝ, тя ме поведе за носа към една слабо осветена стая вляво от нас. Запрепъвах се след нея с вирнат нос, без да мога да видя дали има някакви препятствия по пътя ми.

— Ето — повтори тя и този път чух как остави чинията, преди да ми покаже как да стисна носа си. — Опитайте.

— Добре — успях да промълвя аз.

— Седнете. Моля.

Тя ме бутна да седна и аз се стоварих върху една мека кушетка, покрита с вълнена кувертюра, която със същия успех можеше да е изтъкана и от котешки косми. Ръдърфорд ме погледна състрадателно и после тръсна огромния си задник до мен, като на секундата вдигна алергичен облак прах, който още повече влоши нещата. Извадих носната си кърпа и я сложих пред носа си точно навреме преди поредната кихавица, след което я задържах и прехапах здраво език, докато успея да се овладее донякъде, после вдигнах глава и за пръв път забелязах, че не сме сами. В другия край на стаята седеше жена, отдавна прехвърлила пенсионна възраст. Беше много дебела с подути китки и глезени, вероятно гонеше осемдесетте. Носеше син пеньоар или някаква рипсена нощница и на скута ѝ имаше няколко одеяла. Отгоре върху одеялата се намираше конкретната причина за всичките ми страдания, гигантска котка с цвят на мармалад — тялото ѝ беше толкова подуто, все едно някой хулиган я беше хванал при последното ѝ излизане от бунгалото и насила я беше натъпкал с хелий. Създанието едва надигна глава да ни огледа, преди да зарови носа си отново в предните лапи и да затвори очи, доволно да лежи там и да издава колкото се може по-голяма воня, без да помръдва дори един мускул.

Свалих кърпата и успях да изобразя върху лицето си подобие на усмивка, макар че усилията ми сякаш не оказаха никакъв ефект върху старата дама и взех да се чудя дали изобщо ни вижда. Очите ѝ бяха малки като топлийки, като миниатюрни смарагдови гвоздейчета, помръкнали с годините. Изглеждаха съсредоточени върху една точка на стената, разположена на няколко педи над челото на Ръдърфорд. Погледнах нагоре и Ръдърфорд направи същото, но нито аз, нито той можяхме да разберем какво друго, освен безличния тапет, приковаваше вниманието ѝ. След като се спогледахме, двамата отново се обърнахме към сестрата.

— Карине — каза тя, с напевен глас, викаше старата жена така, сякаш се надяваше да накара срамежливо дете да каже „добър ден“. — Карине — повтори тя и после ни погледна измъчено, кършейки ръце.

Погледнах отново към възрастната дама. Разсеяно чешеше и галеше топката котешка плът между пръстите си. Осъзнаваше ли присъствието ни? Имах усещането, че мога да спукам найлонова торбичка до ухото ѝ и тя нямаше дори да трепне.

— Глуха ли е? — попитах.

Сестрата поклати глава.

— Говори ли изобщо?

— Понякога — сестрата се усмихна насила. — Мисля, че няма кой знае колко посетители.

И аз така си мислех. Стисна котката, сякаш беше единственото ѝ близко същество в цялата вселена и погледна строго пред себе си, стискаше устни, сякаш седеше в увеселително влакче, което всеки момент щеше да се спусне надолу към бездната.

— Отдавна ли работите тук? — попита Ръдърфорд сестрата, сменяйки подхода.

— Само от един месец — отвърна тя и присви рамене.

— Знаете ли нещо за сина ѝ? Говори ли за него?

— Да. Това е той — отвърна тя, доволна, че най-сетне може да помогне с нещо и се пресегна към малката масичка от тиково дърво до стената, където имаше една-единствена снимка в рамка. Подаде я на Ръдърфорд и двамата се вгледахме в мъжа на снимката.

Луис Ракер на снимката беше на същите години и със същото телосложение като Ръдърфорд, само дето имаше повече коса. Петънце колкото монета беше започнало да оредява на темето му. Имаше тъмни

рунтави вежди и зъбите му бяха криви и раздалечени. Това обаче, което най-много ме порази, както при него, така и при майка му, бяха очите. На снимката гледаше право към камерата, но човек имаше чувството, че нещо му липсва. Ако трябва да бъда откровен, Луис Ракер не изглеждаше като най-умния холандец, живял някога на света.

— Има ли други близки? — попитах.

— Мисля, че не — отвърна сестрата и хвърли печален поглед към пациентката си.

— Болна ли е?

— Малко. Сърцето — каза тя и се потупа по гърдите.

— А умът? — попитах, като завъртях пръст на слепоочието си.

— Добре е. Говори понякога.

— За сина си ли?

— Не. За времето. Или за Анабел.

— Анабел?

— Котката.

Кихнах, сякаш самото споменаване на създаването, раздвижи нещо в носоглътката ми.

— Може утре, ако дойдете, да говори — предложи сестрата.

— Да — съгласих се, кимнах и се изправих на крака. — Сигурно сте права.

Усмихнах се окуражително на сестрата, докато чаках и Ръдърфорд да стане. Точно се канехме да си ходим, когато ми хрумна една последна мисъл. Вдигнах ръка към сестрата, дръпнах ципа на джоба си и извадих оттам двете фигурки на маймуни, които носех. После пристъпих към възрастната дама, наведох се, като се постарях да не ми се догади от котката.

— Знаете ли какво е това? — попитах тихо, като вдигнах маймунките до нивото на очите ѝ и ги завъртях. — Луис имал ли е някога такава маймунка?

Започнах да размахвам фигурката пред нея, все едно беше джобен часовник на хипнотизатор. Ляво-дясно, ляво-дясно. Постепенно движението я омагьоса и тогава, съвсем неочаквано, като телевизор, който за секунда вади кристалночист образ, възрастната дама съсредоточи поглед точно върху фигурката. Очите ѝ светнаха, ирисите ѝ се разтвориха като разцъфващи малки пъпки и тя вдигна треперещата си ръка от котката, за да хване маймунката. Сграбчи

пръстите ми, за да вземе маймунката, но точно когато ѝ я подавах, ръката ѝ се отпусна и маймунката падна на пода. Пресегнах се да я вдигна, но когато се изправих, невиждащият поглед се беше върнал отново.

— Искате ли да я подържите? — взех ръката ѝ, разтворих лепкавите ѝ пръсти и сложих фигурката върху дланта ѝ. Но ръката ѝ беше отпусната. Опитах се да свия пръстите ѝ, така че да стисне фигурката, но нямаше никакъв смисъл, те бяха напълно безжизнени.

— Означава ли това нещо за вас? Знаете ли какво е?

Никакъв отговор. Със същия успех можех да питам и восьчна фигура.

— Хайде — подкани ме Ръдърфорд и постави ръка на рамото ми.
— Няма смисъл.

— Може би утре — предложи отново сестрата.

— Да — успях да промълвя. — Може би.

Навън, на улицата, далече от котката, си поех няколко дълбоки глътки въздух, за да прочистя дихателните си пътища, после пъхнах маймунките в джоба си и вдигнах въпросително вежди към Ръдърфорд.

— Мислиш ли, че изобщо разбра, че бяхме там? — попитах.

— Опасявам се, че не.

— Аз също — напълних си отново дробовете с въздух и се огледах наоколо, като печално поклатих глава. — Май само ти загубих времето.

— Не, изобщо не си — увери ме той, като постави ръка на гърба ми. — По една случайност знам идеалното местенце за обяд.

21.

След като хапнахме в близката сладкарница, се разделихме и аз отидох отново да потърся Марике. Открих я зад бара на „Кафе де Бруг“, косата ѝ беше вдигната с тюркоазена шнола, а на тънката ѝ талия имаше вързана престилка. Изглеждаше стресната, когато влязох, вероятно за пръв път, откакто се бяхме запознали, не знаеше как да реагира. Трябваша ѝ няколко секунди, за да реши как да се държи и накрая се върна към явно обичайното си настроение — мрачно.

В бара имаше само още един клиент, възрастен мъж с дебело сако от конски косъм, носеше шита вълнена шапка и имаше малка чашка с ром на масата пред него. Кимнахме си, когато влязох, но той не успя да фокусира размазания си поглед върху мен. Облиза устни и се втренчи в рома, изглеждаше така, сякаш може да не се накани да отпие следващата глътка цял следобед.

— Една бира — казах ѝ. — И не ме гледай така. Не съм най-голямата грешка, която някога си правила.

Без да промълви нито дума тя свали една малка чаша от полицата над бара и започна да налива от крана. Бирата образува пяна отгоре и тя я обра от ръба на чашата с пластмасова шпатула. Отпих една глътка и видях как ме гледа. Не го беше очаквала и разбирах, че не знаеше как да го приеме. Дали бях някой тъп англичанин, който се е влюбил в нея, или идвах за нещо друго?

— Хубава бира — рекох. — Чашата е чиста и обслужването е безупречно. Трябва да се гордееш със себе си.

Разсмя се. Поне разведрих малко настроението.

— Колко години си мислиш, че имаш пред себе си тук? Две или три, може би, преди да напуснеш и да позволиш на някой богаташ без грам мозък да се ожени за теб?

Смях и намръщване. Кой би си помислил.

— Искам да кажа, сигурно това е планът, нали? Ако предположим, че наистина си изпуснала диамантите.

Удивително е какво може да направи една-единствена дума с лицето на някого? Лицето на Марике стана напълно безизразно. Неприязънта и недоверието се изпариха, остана втрещена, сякаш лицето ѝ се рестартираше, докато чакаше следващите команди да бъдат прехвърлени към мрежата от мускули под кожата ѝ. Не остана така дълго време, но беше достатъчно, за да се уверя, че съм на прав път.

— Майкъл е избягал с тях, нали? Според слуховете бил откраднал цяло състояние тогава, така че кой знае какво струват сега, нали?

Нацупи се и се опита безгрижно да погледне през прозореца, не искаше да се предаде толкова лесно.

— Това, което не разбирам, е какво общо имат маймунките с всичко това. Или защо ти трябваша и трите. Ще ми кажеш ли?

— Защо да ти казвам?

— Може да е в твой интерес.

— Но маймунките не са у теб. У теб няма нищо, което да ме интересува.

— Трябва първо да се надрусаш, така ли?

Присви устни. Нямах нищо против. Цял ден можех да гледам устните ѝ.

— Що се отнася до маймунките — отвърнах аз. — Взех ги веднъж, мога да ги взема пак.

— Как ще го направиш?

— Това е мой проблем. Въпросът е колко ценни са за теб? И преди да се замислиш, двайсетте хилядарки не стигат. Искам половината диаманти.

Хвърли поглед към стареца, после го съсредоточи върху мен.

— Говори по-тихо.

— Разбира се — отвърнах. — Но не отговори на въпроса ми.

— Не мога да ти дам половината. Те нямат нищо общо с теб.

— Но с теб имат, така ли? Слушай, може да си спала с Майкъл, но едва ли е било любовна история.

— Нищо не знаеш.

— Ами кажи ми.

Тя се втренчи сърдито в мен и си пое дълбоко въздух, премигна един-два пъти. После погледна отново през прозореца, този път

разсеяно, и тихо въздъхна. Забелязах, че кръстоса пръстите си върху бара, макар че не знам дали го направи съзнателно. Не задържах дълго поглед върху ръцете ѝ; лицето ѝ привлече вниманието ми. В профил изглеждаше толкова изящна, като потомствена млада владетелка върху пощенска марка. Руси кичури по изсветлели от слънцето слепоочия, луничките, пръснати по тях. И тези устни, деликатни и издадени нагоре, само чакаха да се впият в някой глупак, достатъчно загубен да се влюби в тях.

— Как се запозна с Майкъл? — попитах аз. — Бил е излязъл от затвора само преди няколко дни?

— Пишеше ми писма — отвърна тя, обърна се към мен, говореше обезоръжаващо монотонно. — Мили писма.

— И ти му отговаряше?

— Да, защо не?

— Бил е убиец. Това не те ли притесняваше?

— Не сме говорили за това.

— Говорихте ли за диамантите?

Поклати глава.

— Не в писмата. Надзирателите ги четат.

— Значи сте се видели на живо?

Марике забави отговора за миг. Пресегна се към полицата над главата си и свали още една чаша. Напълни я с вода от чешмата от мивката на бара и отпи една глътка. Ръцете ѝ не трепереха, ни най-малко, но водата явно я успокои до известна степен.

— Работех там — каза тя накрая.

— В затвора?

— Четири години. В кухнята.

— И какво, разказвал ти е по малко от историята си всеки път, щом сипеше пюре от картофи в чинията му?

— Тъпо. Питаш ме как е станало и после започваш да говориш глупости.

— Лош навик, права си. Продължавай.

Отпи още една глътка вода, после потупа устни с върха на пръстите си. Сediaх и чаках, докато тя стискаше долната си устна. Накрая продължи.

— Майкъл беше... любезен. Освен това беше различен, американец в холандски затвор. Обичаше да разговаря с готвачите и

надзирателите, с хората, които живееха извън затвора.

Млъкна, сякаш очакваше да изръся някоя простотия, но аз се въздържах.

— Питаше ме всякакви неща — какво съм правила вчера? Къде съм ходила събота и неделя? Каква е прогнозата за времето? Каква е колата ми? Често ли ходя до Амстердам? Разбира се, беше ни забранено да отговаряме на подобни въпроси. Казваха, че можело да е опасно.

— Ако един затворник научи прекалено много за теб?

— Или ако те хареса. Може да те накара да му вършиш услуги, да му носиш разни неща.

— Майкъл правеше ли го?

— Никога.

— Но ти е писал писма.

— Отначало, не. Докато работех там само ме питаше разни неща. Но после загубих работата си.

— Как се свърза с теб? Каза ли му адреса си?

— Не — отвърна тя, като поклати глава. — Аз се свързах с него.

— Ти?

Повдигна рамене.

— След като напуснах, ми липсваха въпросите му. Липсваше ми това да му разказвам за нещата, за които ме питаше. И не знаех дали някой друг му отговаряше. Ставаше ми мъчно, като се сецах за него. Така че отидох да го видя пак.

— И той просто си изля душата?

— И той изпитвал същото. Беше... се влюбил в мен.

— Практично.

— Тогави ми каза за диамантите.

— И предполагам си се направила на изненадана. Само дето вече си знаела за тях, нали? Искам да кажа, трябвало е само да попиташ някого в затвора за какво е вътре или да погледнеш в някой стар вестник. Може да си го направила, преди той да ти е разказал. Както каза, американец в холандски затвор си е цяло събитие.

Изчака ме да се доизкажа, нито се съгласи, нито го отрече. Нямаше нужда. На мен ми беше съвсем ясно.

— Но не ти е казал къде са, бил е прекалено предпазлив. Дванайсет години могат да те научат на голямо търпение.

— Каза ми, че са у него — сниши гласа си и се наведе към мен през плота на бара. — Каза, че имал много диаманти — прошепна тя. — Но не били довършени.

— Искаш да кажеш шлифовани?

— Шлифовани, да.

— Поради което не е успял да ги продаде незабавно. Трябвало му е прикритие. Човек в Париж според мен.

— Извинявай?

— Нищо, продължавай.

— Няма още много. След като го посетих, той започна да ми пише писма и аз му отговарях. Скоро след това го освободиха.

— Не. Не си искала да рискуваш да изгуби интерес.

— Когато го пуснаха, дойде в Амстердам.

— И ти му устрои посрещането, което е очаквал. След това ти е шепнал сладки празни приказки на ушенце, докато случайно не е споменал, че прибирането на диамантите не е толкова лесно, колкото си се надявала. Трябвало е да се погрижи за трите маймунки и да вземе от останалите двама, у които били. Това те е съкрушило.

Стиснати устни.

— Не беше така.

— О, мисля, че точно така е било. Но можеш да се придържаш към сладникавата приказка, щом ти харесва. Ключовият въпрос са маймунките, нали така? Каза ли ти какво означават още тогава или трябваше да го обработиш малко предварително?

— Каза ми всичко — рече тя и се изправи, — повече отколкото е казал на теб.

— Без съмнение. Но аз бях само крадец под наем. Ти си била неговата единствена и истинска любов.

Изражението ѝ стана сериозно.

— Трябваше да му донесеш маймунките. Щяхме да заминем от Амстердам.

— С диамантите?

— Разбира се.

— Значи още са в града.

Кимна и извърна очи, сякаш беше повече от очевидно.

— Къде?

Точно в този миг вратата на кафето се отвори и младежът, когото бях видял зад бара в началото на седмицата, влезе вътре. Забеляза ме веднага и застина, докато си сваляше ципа на якето. Каза нещо на Марике на холандски, тонът му беше враждебен и беше достатъчен да накара стареца да вдигне поглед от рома си и да го погледне въпросително. Нямахше нужда да отговарям обаче, защото Марике го направи вместо мен. Явно това, което му каза, го успокои, защото след като ме изгледа заплашително, изчезна през вратата в дъното на бара.

— Докъде бяхме стигнали? — попитах, като извърнах стола си отново с лице към Марике.

— Донеси ми маймуните и ще ти кажа — отвърна тя, докато гледаше към вратата, през която беше изчезнал колегата й. — Иначе как мога да ти се доверя?

— Искаш да внесеш доверие във връзката ни? Не мислиш ли, че е малко късно за това?

— Не, ако ми донесеш маймунките.

— Прозвуча толкова искрено.

Погледът й стана строг.

— Но, ако ги вземеш, не ги оставяй в апартамента си. Донеси ги тук.

— Ще видим — казах й. — Човек не знае, може да разбудя всички загадки и да запазя диамантите за себе си.

Стисна здраво зъби.

— Какво? Мислиш, че се шегувам ли?

Станах от стола до бара и си закопчах палтото. После пъхнах ръце в джобовете и кимнах на сбогуване. Хубаво ми стана, по един детински начин, да говоря за липсващите фигурки и да предлагам да пробвам да ги намеря, докато през цялото време стискам две от тях в джоба между пръстите си. Едва не се изкуших да ги извадя и да ги размахам ухилено, но не го направих. Все още не знаех колко може да понесе.

Вън от кафенето започваше да се спуска здрач, температурите бяха паднали с няколко градуса и уличните лампи от страната на канала бяха запалени. Когато си погледнах часовника, видях, че приближаваше пет и половина и понеже нямах желание да се бутам в трамвай, пълен с хора, връщащи се от работа, огледах се за най-близката велосипедна стойка. Открих една съвсем наблизо, запътих се

към нея и мигом си избрах едно светлосиньо колело с калници и плетена кошница, прикрепена към кормилото. Металната верига, с която предното колело беше вързано към металната стойка, беше заключена с модерен катинар. Наложих се да си извадя шперцовете и да я отключа, преди пръстите ми да са замръзнали. Заключих отново веригата за стойката, измъкнах колелото от плетеницата от педали и кормила и го побутнах към улицата, където се готвех да метна крак върху седлото и да отпраша надалече.

Преди да успея да го сторя, обаче, един бял микробус се появи от близкия паркинг и се засили право към мен. Шофьорът не зави. Вместо това удари спирачки и спря микробуса точно пред мен, препречвайки ми пътя. Предните врати се отвориха със замах.

Знаех всички изтъркани лафове за шофьори на бели микробуси, разбира се, но безумието ме сащиса и ми трябваша няколко секунди да си събера ума и да се приготвя да посрещна шофьора. Както се опомних обаче, срещата, която последва, беше различна от тази, която очаквах, защото двамата мъже, които изскочиха от микробуса бяха със скиорски маски на лицата и единият носеше бейзболна бухалка на рамо. Отворих уста да кажа нещо, но преди да произнеса звук, мъжът замахна с бухалката и ме цапардоса право в слънчевия сплит. Болката беше мигновена и парализираща. Избухна от гърдите до края на пръстите ми, принуди ме да пусна колелото и ми изкара въздуха. Краката ми се подвиха и аз паднах на колене върху калдъръмената улица, а колелото се стовари до мен. Погледнах нагоре, мъчейки се да си поема дъх, и видях как маскираният мъж замахва още веднъж с бухалката. Този път, когато ме улучи, не почувствах нищо.

22.

Куфарчето не искаше да се затвори. Натисках с все сили капака и се мъчех да затворя закопчалките, но все не успях. Нещо пречеше. Сложих куфарчето на пода и стъпих върху него. Когато пак не стана, скочих с два крака върху капака. Поддаде, но не много. Реших да го отворя и да се опитам да сложа по друг начин ръката на иконома Артър, но когато вдигнах капака, вътре нямаше никаква ръка — имаше мъжка глава. Мъжът ме гледаше умолително, очните му ябълки щяха да изхвъркнат от процепите на маската, която носеше, и той изстена. Стенанията му станаха по-силни и главата му се заклати, сякаш се опитваше да каже нещо, но не можеше. Пресегнах се, бръкнах с пръсти в устата му и претърсих влажния отвор, докато пръстите ми не усетиха нещо твърдо. Стиснах предмета с все сили и задърпах. От устата му изскочи фигура на маймунка, цялата покрита със слюнка. Вдигнах фигурката към носа си и я помирисах. В синусите ми проникна сладка пиперлива миризма и се заклеци в мозъка ми. После очите ми изведнъж се отвориха и мъжът, който държеше главата ми изправена, като ме дърпаше за косата, поднесе ароматните соли отново под носа ми.

Зашлеви ми един шамар за всеки случай и аз изломотих нещо, което пресъхналите ми устни отказаха да произнесат членоразделно. Събрах малко слюнка в уста и я преглътнах — в този момент ми призля. Получих внезапен и неконтролируем пристъп, гореща вълна се понесе от гърдите към скалпа ми и превърна челото ми на гореща плоча. Ушите ми изпукаха и гърлото ми се сви. Превих се на две и си изповръщах червата.

Мъжът пусна косата ми и отскочи, за да не го изцапам. Ръмжеше, докато от устата ми се точеха лиги и жлъчка. Искаше ми се да обърша устните си с ръка и да изтрия потта от челото си, но открих, че не мога, защото ръцете ми бяха вързани за гърба на пластмасовия стол, върху който бях седнал. И краката ми бяха вързани здраво за металните крака на стола. Горещината беше непоносима. Искаше ми се

да ме съблекат и хвърлят в леден басейн, копнеех да излеят отгоре ми тонове ледена вода. Обърнах се замаяно към мъжа и точно се канех да го помоля за помощ, но докато разделях устните си, които имаха вкус на повръщано, за да оформя думите, погледът ми се замъгли и аз открих, че гледам към дълъг размазан тунел, който водеше само до безсъзнание.

Вторият път, когато се свестих, мъжът държеше главата ми назад и наливаше вода в гърлото ми. Задавих се и я изплюх, за малко щях пак да повърна. Мъжът опита да ми налее още вода, но аз поклатих глава, изстенах и бутнах чашата. Той отстъпи назад и ме огледа за миг, после започна да вика през рамо нещо на холандски, докато приятелят му не влезе в стаята при него. Двамата мъже бяха облечени с джинси и кожени якета и косата на Слаботелесния, който бе държал чашата вода, беше разрошена и сплъстена от маската, която по-рано беше носил. Здравеняка нямаше коса. Макар да ги бях виждал само веднъж в кафенето с Майкъл, често си бях мислил за тях и веднага се сетих кои са.

Нещо ме удари в носа, погледнах надолу и видях, че локвата повръщано все още стои на пода пред мен. Вдигнах очи и огледах стаята, в която ме държаха. Бях идвал тук. Матракът и завивките още бяха нарязани и съсипани, дървеният сандък се намираше точно където беше стоял и преди и капакът на тавана си беше на мястото, точно над раклата. На голия под, малко по-далеч от стомашното ми съдържание лежах двете маймунски фигурки.

Мъжете видяха, че гледам към тях и си казаха нещо. После Слаботелесния се наведе и ги взе, пъкна ги в джоба на коженото си яке и вдигна ципа, като ме погледна разтревожено, сякаш можех да му ги открадна пред очите. Не знаех как очаква да го направя. Само напрежението в гърдите ми от това, че ръцете ми бяха вързани зад гърба, беше достатъчно, за да ме накара да присвивам лице от болка, всеки път, когато си поемех въздух. Гръдният ми кош беше натъртен и ме болеше там, където ме бяха ударили с бейзболната бухалка и се опасявах, че поне едно от ребрата ми може би е счупено. Донякъде беше добре, че не можех да движа ръцете си, защото това означаваше, че няма да усложня травмите си или да вдигна ръка, за да открия в

какво ужасно състояние се намира тилът ми. Въпреки това бях прекарвал много по-хубави вечери.

— Ти си англичанин — каза Здравеняка накрая.

Кимнах, после се намръщих, защото стаята се залюля на една страна.

— Знаеш ли кои сме?

Този път поклатих глава много внимателно.

— Ние те познаваме. Господин Марли Хауърд. Ти си писател.

— Да — успях с мъка да промълвя.

— И крадец.

Срещнах очите му. Бяха хлътнали и много тъмни. Присви глава между яките си рамене, вдишваше и издишваше през широките си ноздри, докато чакаше да му отговоря. Слаботелесния ни следеше с поглед като запален фен на оспорвано спортно състезание. Погледнах към пода, помъчих се да се съсредоточа и Здравеняка повтори думите си.

— Ти си крадец. Открадна от нас.

— Беше грешка — казах с дрезгав глас.

— Казваш го сега.

Вдигнах поглед.

— Всъщност, повтарям го от една седмица. Откакто убихте Майкъл.

Слаботелесния се обърна към Здравеняка, канеше се да каже нещо, но Здравеняка вдигна ръка и го спря. Приблужи се към мен и клекна точно пред стола ми, лицето му беше на сантиметри разстояние от моето. Свъси вежди и ме погледна право в очите, поглаждаше брадичка с пръсти като играч на голф, който преценява трудна дупка. За миг помислих, че ще ме удари, но вместо това той просто стоеше там, без да промълви нито дума и дишаше бавно, опитвайки се да прочете нещо в изражението ми. Не бях сигурен какво точно търси и бях прекалено слаб, за да се преструвам, за това го оставих да ме разбира както си иска. След малко постави ръце на бедрата си и се изправи отново.

— Заспивай — каза той и с тези думи вдигна обувия си с кубинка крак във въздуха и ритна стола ми, така че той се претърколи и аз се стоварих на една страна, нов пристъп на болка запулсира в гърдите ми.

Не зная как съм заспал, но наистина успях да подремна, макар и за кратко. Събудих се от игличките в ръката си. Беше изтръпнала и започваше да пулсира. Стиснах зъби и се преборих с болката и спазмите в целия си гръден кош, докато се мъчех да се изправя отново. Но не можех да го направя. Ъгълът беше прекалено неудобен. Забих чело в пода и опитах да се надигна леко, за да може кръвта да се върне отново в ръката ми. Помогна малко, но ужасно ми се искаше да протегна и разтърся ръката.

— Хей — провикнах се, нотката на страх в гласа ми ме изненада.
— Хей, боли ме ръката. Моля ви. Наистина ме боли.

Чух шум от стъпки навън в коридора.

— Моля ви — продължих. — Поне ми помогнете да се изправя.
Изтръпнала ми е ръката.

Видях сянката на пода до прага на стаята, но тя не се приближи.

— Моля ви, умолявам ви. Развържете ми ръцете. Нека да ги протегна. Моля ви.

Ново суетене, само че този път сянката се отдалечи. После лампата в коридора угасна и не след дълго започнах да вия и да се проклинам. Можех да млъкна, да се отчая, но вместо това се вбесих. Псувах, скърцах със зъби и започнах да се мятам насам-натам със стола, като изкрещявах всеки път, щом ме заболяше от раните, което ставаше често, докато някак си успях да се преметна така, че да легна на другата си ръка. Лежах така, един бог знае колко време, с лице, притиснато към пращия под, дишах на пресекулки, гръдният ми кош пулсираше болезнено от време на време и раната на тила ми се превръщаше в източник на ужасно главоболие, докато най-накрая Здравеняка и Слаботелесния не се върнаха обратно в стаята и не се изправиха отново над мен.

— Ставай — нареди ми Здравеняка.

— Не мога.

Той махна нетърпеливо на Слаботелесния и двамата заедно ме изправиха и вдигнаха стола отново на крака. Представа нямах кое време е, макар че нещо ме караше да си мисля, че вероятно е късно през нощта или рано сутринта. Слаботелесния изглеждаше уморен и изтощен, така че вероятно бях прав. Във всеки случай наистина нямаше никакво значение.

— Разкажи ни за Американеца — нареди ми Здравеняка.

Премигнах, опитах се да си събера ума и да приведа мислите си в някакъв ред.

— Името му беше Майкъл Парк — започнах аз, опитвайки се да раздвижа челюстта си и да оближа устни. Киселият гаден вкус още беше там.

— Току-що беше излязъл от затвора. Бил е осъден за...

— Да, да. Кажете ни откъде го познавах.

— Нае ме. Да открадна маймунките от вас. Докато вечеряхте заедно.

— Лъжеш — каза той и замахна с ръка назад, сякаш искаше да ме удари.

— Не — отвърнах и се дръпнах. — Това е истината, наистина. Каза, че му имате доверие. Но уреди да вечеряте така, че да мога да открадна фигурките. Каза ми къде живеете и къде ги държите.

Той бавно свали ръка.

— Защо го е направил?

— Не знам. Но щеше да се махне от Амстердам веднага щом му ги дам.

— Той ли ти го каза?

— Да, и аз му повярвах.

Здравеняка се замисли върху това, което му бях казал, а Слаботелесния не го изпускаше от очи, подобното му на плъх лице потрепваше, а дългите ръце висяха отпуснато отстрани. Слаботелесния хич не ми харесваше. Със Здравеняка можех да разговарям, но имах чувството, че Слаботелесния няма мозък, за да се разбере с него. Изглеждаше нервен, вечно на ръба, макар че имах чувството, че си е такъв по характер, а не взема наркотици.

— Както и да е — започнах, опитвайки се да накарам Здравеняка да говори, — какво значение има това за вас? Майкъл е мъртъв и вие имате трите маймуни.

Здравеняка наведе глава и присви отново рамене, сякаш се стягаше за нещо и този път наистина си помислих, че може да пристъпи напред и да ме удари. Пое си дълбоко въздух, огромният му гръден кош се вдигаше и спускаше, докато ръцете му се стягаха в юмруци отстрани. Виждах го как ги стиска, кожата на кокалчетата му започна да побелява.

— Защо казваш това за маймунките?

— Изглежда очевидно. Откраднали сте фигурката на Майкъл. Затова сте го пребили — за да ви каже къде е. Сега си върнахте и двете, които ви бях откраднал.

— И по-рано каза, че сме го убили. Не е вярно.

Слаботелесния нервно поклати глава.

— Ако вие не сте го убили, тогава кой?

— Ти — рече Здравеняка. — Затова полицията те арестува.

— Беше грешка.

— Още една грешка — изви глава първо на една страна, после на другата. — Полицаят, който те арестува, Бургграве, той не прави грешки.

— Този път направи. Слушай, истина е, че отидох до апартамента на Майкъл, след като откраднах маймунките от вас, но той вече беше пребит. Лежеше във ваната. Пръстите му бяха счупени.

Здравеняка рязко си пое дъх и извърна лице встрани, сякаш се притесняваше от картината, която рисувах. Езикът на Слаботелесния се стрелна от устата му като на гущер.

— Каза ли нещо?

— Не.

— Лъже — намеси се Слаботелесния решително. — Опитва се да ни изиграе.

— Не, не — отвърнах. Истина е. Повярвайте ми.

Здравеняка вдигна ръката си, за да ни накара да млъкнем и двамата.

— Последната маймуна не е ли у теб? — попита той.

— Не е ли у вас?

Погледна ме право в очите, отново се опита да прочете мислите ми. Този път и аз направих същото. Къде беше третата маймуна? Щом не беше нито у мен, нито у тях двамата, тогава у кого беше? И дали ми казваха истината, че не са убили Майкъл? Трудно ми беше да преценя, като се има предвид, че ме бяха пребили с бейзбол на бухалка и ме бяха вързали за стола.

— Какво ще кажете — продължих аз — да ме пуснете и аз да ви донеса третата маймуна? Мисля, че знам къде може да е.

— Къде?

— Някъде, където трябваше да я потърся най-напред. Ако ме пуснете, ще я намеря и ще ви я донеса обратно.

Тогава Здравеняка се ухили, разкривайки всичките си пломби. Дори се изкиска накрая.

— Лъжеш. Ще идеш в полицията.

— Повярвай ми, това е последното нещо, което ще направя.

— Но аз не ти вярвам — той кимна към Слаботелесния. — И приятелят ми казва, че трябва да те убием. Започвам да се съгласявам с него.

— Не, чуй ме. Знам къде е.

— Нищо не знаеш.

Той махна към Слаботелесния и двамата излязоха от стаята, като затвориха вратата зад себе си.

Щом си тръгнаха, се върнах моментално към това, което правех, преди да влязат. Ако се замислите, да си крадец е горе-долу същото като да си илюзионист. Всичките тези ключалки, вериги и въжета действат на същия принцип. Но докато да си крадец означава да влизаш в затворени пространства, да си илюзионист значи да излизаш от тях. Всеки специалист по човешки ресурси може да потвърди, че двете професии изискват много сходни умения. Което просто е заобиколен начин да ви кажа, че в края на краищата бях успял да разхлабя въжетата, с които бяха вързани китките ми за стола.

Истината е, че се мъчех да развържа въжетата от мига, в който бях дошъл в съзнание. Боляха ме гърдите, докато го правех и това да огъваш китки и извиваш пръсти, когато ръцете ти са изтръпнали, определено е доста болезнено, но беше много по-добре, отколкото да бъдеш убит. Така че се мъчех да разхлабя въжето и да развържа възлите и след няколко часа успях да се справя с първите възли. От там нататък повтарях едно и също упражнение, само трябваше да дърпам малко повече въжетата и да извивам малко по-силно китките си, докато не разхлабих въжетата достатъчно, за да измъкна ръцете си. Тъкмо това направих, когато Здравеняка и Слаботелесния излязоха от стаята и ме оставиха да се оправям както мога.

Разбира се, това беше само първата крачка и след като внимателно протегнах ръце, огледах охлузванията по китките си и ги

разтърсих, за да им вдъхна малко живот, трябваше да повтора същия процес с въжетата, с които бяха вързани краката ми. Този път, обаче, виждах какво правя и какво има насреща ми, и щом разхлабих първия ключов възел, остана само въпросът дали разполагах с достатъчно време да довърша работата си, преди някой от двамата да влезе с танцова стъпка обратно в стаята и да ме довърши с бейзболната бухалка.

Подобни мисли не помагаха. Нещо повече, подобни мисли определено спъваха усилията ми, като ме караха да прибързвам и да дърпам въжетата прекалено силно. Проблемът беше, че макар и да си давах сметка, че ме забавя, бях толкова притеснен да не изпусна шанса си за бягство, че продължих да действам по същия начин; непрекъснато си плетях пръстите и палците. Но все пак ужасът помогна до известна степен, защото отклоняваше ума ми от раните. А това да мисля за нещо друго вместо за болката, която изпитвах, беше от жизненоважно значение. Накрая се освободих напълно и успях да се изправа, олюлявайки се, и да започна да се подготвям за предизвикателството да се покатеря на тавана.

Когато се опитах да се набера нагоре, изпитах страхотна болка, признавам това с ръка на сърцето. Имаше вероятност повече да съм си навредил, отколкото помогнал с този опит, като се има предвид, че трябваше да напрегна ребрата си, но преживяването наистина ме накара да си помисля, че може би всичките тези приказки как при екстремни условия хората събирали допълнителни сили, са верни, защото въпреки всичко успях да се изтегля нагоре и го направих, без да викам и да пъшкам, въпреки болезнените спазми, които обливаха тялото ми.

И понеже или трябваше да го направя, или да умра, изборът беше буквално този, почувствах огромно облекчение, когато най-накрая проврях лакътя и бедрото си през капандурата и наврях глава под износената изолация на тавана, за да установя, че пистолетът още си стои там, където го бях скрил, точно както се случват нещата, когато планетите са подредени както трябва и добрият господ е в благосклонно настроение.

Не че имах време да мисля за такива неща точно сега, защото бях прекалено зает да издърпам дръжката на пистолета колкото се може по-тихо, докато не открих, че нещо пречи. Патроните изпадаха. Не

това исках. Нескопосано ги напъхах обратно, после напипах друго лостче, надявах се, че това е предпазителят. Дръпнах го на една страна, не се случи нищо лошо, тогава провесих крак от тавана и скочих върху капака на раклата, колкото се може по-тихо.

Вдигнал пистолета напред като особено застрашително фенерче, отидох до вратата и се ослушах за някакъв шум от страна на двамата мъже, който да подсказе, че са ме чули. Напрегнах слуха си, но в тишината чувах единствено звука от дишането ми; кратко и накъсано в гърлото ми. Излязох в коридора, насочих пистолета към тъмното пространство пред мен и последвах цевта към втората спалня. Вратата беше затворена. Погледнах през рамо, после отново към вратата и се почудих дали да не я отворя с шут. Накрая се протегнах и завъртях дръжката колкото се може по-бавно и тихо, вратата се откряна и надникнах вътре.

Стаята беше тъмна. След няколко напрегнати мига, очите ми се приспособиха и успях да различа очертаванията на Слаботелесния, който спеше върху походното легло. До него, на пода, лежеше коженото му яке. Пристъпих на пръсти до якето и се наведох, като през цялото време не изпусках мъжа от око, опипах якето му, докато пръстите ми не откриха фигурките на маймуните. Още си бяха в джоба с ципа. Не посмях да отворя ципа, затова направо взех якето и излязох заднешком от стаята в коридора, където се оказа, че Здравеняка ме чака с бейзболната бухалка на рамо.

Не очакваше пистолета обаче. Ако го беше очаквал, предполагам, че щеше да ме издебне отстрани на вратата и да ме цапардоса по главата веднага щом се появи. Вместо това стоеше срещу мен в дъното на коридора и когато запали крушката отгоре, вероятно си помисли, че само видът на бухалката ще е достатъчен да ме накара да се предам. Очите му се разшириха, когато изпънах ръка и насочих пистолета към него. После се присвиха и сбърчи чело.

— Но ние те претърсихме — оплака се той.

— Това да ти е за урок да не държиш пистолети вкъщи — прошепнах. — Всеки може да го намери.

— Но...

— Пусни я — срязях го и посочих към бухалката. — И тръгни заднешком. Веднага. Назад.

Поколеба се. Размахах пистолета към него. Бавно Здравеняка подпря бухалката с дръжката на стената.

— Не, на пода — изсъсках.

Здравеняка понечи да коленичи.

— Не ти — рекох. — Бухалката. Остави я на пода.

Направи каквото му казах.

— Добре, сега се отдръпни от нея.

Направи няколко крачки назад и аз видях входната врата, забелязах, че беше поправена на две на три, а не сменена. В този миг той извика нещо на холандски към втората спалня и миг по-късно Слаботелесния изломоти нещо в отговор. Поклатих глава и този път Здравеняка не каза нищо, но вече беше прекалено късно. Тръгнах напред по коридора, заобиколих Слаботелесния, който се появи зад гърба ми със замъглен поглед, челюстта му увисна до пода в мига, в който ме видя с якето и пистолета.

— Къде са ключовете от микробуса? — попитах, размахвайки пистолета между двамата.

Слаботелесния още беше прекалено шокиран, за да отговори, а Здравеняка се бавеше.

— Ключовете — извиках, насочих пистолета към Слаботелесния и стиснах още по-здраво спусъка. — Веднага.

Безмълвно посочи към якето, което държах и аз го разтръсках, докато не ги чух да дрънчат.

— Добре — продължих, като се обърнах отново към Здравеняка. — Ти отвори вратата. Така. Сега се дръпни още назад. Още, още. Така.

Погледнах още веднъж към Слаботелесния, за да се уверя, че не се е приближил повече.

— Ако чуя някой от вас да излезе на стълбите, преди да съм излязъл оттук, ще стрелям. Ясно?

Слаботелесния стоеше с отворена уста и гледаше безпомощно към партньора си, но Здравеняка кимна и спокойно скръсти ръце на тила си. Запътих се към вратата, пистолетът се люлееше като махало ту към единия, ту към другия и когато прекрачих прага, просто се обърнах и хукнах надолу по стълбите, започнах да прескачам по няколко стъпала, за да стигна до долния край на петте етажа, колкото се може по-бързо в моето състояние. Когато бях на финалната отсечка, дишах тежко, главата ми беше олекнала и имаше явно опасност

сърцето ми да изскочи от гърдите, но не чух никакви стъпки зад гърба си. Стигнах до входната врата, дръпнах резето и излязох в тъмната студена нощ. Бързах, колкото можех, като ровех из джобовете на коженото яке, докато не открих ключовете от вана и кривнах към канала, за да ги хвърля във водата. Помислих си дали да не метна и пистолета, но накрая реших да го увия в коженото яке, пъхнах го под мишница и тръгнах да търся най-близката стоянка за велосипеди.

23.

Отбих се в апартамента си колкото да сложа малко дрехи и паспорта си в един сак и да си взема шперцовете. Сложих и пистолета в сака и тъкмо се канех да избягам от сградата, когато реших да ида до банята и да видя какви са пораженията ми. Вдигнах ризата пред огледалото и видях, че имам тъмнолилави следи по средата на гърдите, сякаш някой беше нарисувал мишена отгоре ми. После наведох глава и опипах леко кръвта, която се беше съсирила в косата ми. Пуснах студеният кран на ваната и намокрих една хавлиена кърпа. Използвах я, за да почистя кръвта, доколкото можах, като внимавах да не отворя раната. После си смених ризата с един суичър без кървави петна по него, облякох якето на Слаботелесния с маймунките в джоба и излязох навън. На улицата нямаше следа от двамата мъже, но нямах и намерение да ги чакам. Вместо това прекосих Квартала на червените фенери до „Сент Якобстраат“ и се подготвих за нещо, което трябваше да направя много по-рано.

Входната врата на сградата беше точно там, където я бях оставил преди по-малко от седмица, когато Марике за пръв път ме беше превела през нея. Хвърлих ѝ един поглед и се почудих дали да използвам шперцовете си, за да вляза, но се отказах. Ярка лента, уведомяваща, че това е местопрестъпление, беше залепена на нивото на очите и съществуваше, макар и минимална възможност вратата да е под наблюдение. И дори и да използвах шперцовете, имаше риск да се натъкна на някой от другите обитатели на сградата, докато се качвах нагоре към стаята на Майкъл. Помотах се наоколо и размишлявах. Танцова музика дънеше от секс магазина в единия край на сградата и някакво реге или ска се чуваше от кафето в другия край. Слабо долавях далечния вой на сирена някъде в града.

Като размислих, реших, че не ми е удобно да вляза през входната врата. Може би всичко щеше да е наред, но защо да вървя срещу инстинктите си? Отдалечих се от вратата и минах отново по „Сент Якобстраат“, после по най-близката пресечка и след това до гърба на

сградата. Щом стигнах там, намерих едно тъмно ъгълче, където скрих сака си и една боклукчийска кофа на колелца, която избутах от другата страна на уличката под покрива, който ме интересуваше.

Качих се върху кофата за боклук и опрях единия си крак в стената, с помощта на подскок, който проряза болезнено натъртеното място върху гърдите ми, успях да набера достатъчно височина, за да се хвана за извития край на плоския покрив, който се простираше точно под задния прозорец на Майкъл.

Лишен от стимула на надвисналата смърт, на опасност, избълвах порой от ругатни, пъшкане и стонове на отчаяние. Щом мъките ми свършиха, останах да лежа по гръб, без да пророня нито звук и се загледах в перестите сиви облаци в нощното небе над мен. Облаците леко преливаха с цветовете на дъгата от светлината на неоновите лампи, сякаш небето беше тъмно и опасно море, осеяно с фосфоресциращ планктон. Наслаждавах се на странния ефект, докато си поемах въздух. Междувременно бръкнах в джоба си, извадих чифт хирургически ръкавици за еднократна употреба и ги сложих на ръцете си. После се претърколих на една страна, погледнах нагоре към прозореца на банята и се стегнах за едно последно усилие.

За щастие имаше метален улук, който минаваше достатъчно близо до перваза на прозореца и можех да се покатеря по него, като по някаква причина катеренето не се оказа толкова болезнено, колкото очаквах. След като се покатерих на няколко метра, подпрях десния си крак на една от металните скоби, които държаха улука за стената и се пресегнах към перваза. Набрах се колкото се може повече и сграбчих рамката на прозореца, който се вдигаше нагоре, така че да мога бавно да го отворя. Отне ми известно време, най-накрая успях да го вдигна достатъчно, за да пропълзя през него и до този момент краката и ръцете ми се бяха разтреперили, а ребрата си усещах като горещи ножове в гърдите си, но някак си все пак успях да се оттласна от улука, хванах се за рамката и се издърпах през прозореца с едно-единствено плавно движение.

Спуснах се върху тоалетното казанче, оттам на пода в банята. Помещението тънеше в мрак и ми трябваше известно време, за да се ориентирам опипом, докато намеря ключа на лампата и включи слабата крушка, която висеше от тавана. Точно пред мен още стояха размазани по белия порцелан на ваната засъхнала кръв, кичури коса и вероятно

кости от черепа, просмукваха се в пожълтелите плочки и тъмния цимент на стената. Някак странно беше обаче, че тялото му също не беше тук. Като изключим кървавите следи, трудно можех да повярвам, че се намирам насред местопрестъпление. Не знам какво очаквах — рисунки с тебешир или следи от работата на криминалозите може би — но ги нямаше. Почудих се колко време трябва да мине, преди да разрешат на собственика да почисти ваната и после се замислих дали той въобще щеше да си направи труда. Може би гарсонията щеше да се превърне в поредното празно жилище с незаконно настанили се хора в Амстердам.

Стига толкова. Не мислех, че ще открия в банята това, което търсех, а и не ми се искаше да преравам всичко, за да го открия, но спрях колкото да вдигна капака на тоалетното казанче и да надникна вътре. Върху застоялата вода плуваше прозрачно найлоново пликче с няколко грама бял прах като безжизнена медуза, но нямаше нищо друго необичайно. Сложих обратно порцелановия капак и влязох в тясната стая, като светнах лампата на вратата.

И стаята си беше същата като преди, макар че куфарът на Майкъл го нямаше и сега върху сгъваемата кухненска маса имаше напечатан жълт лист, който приличаше на полицейски формуляр. Заставах по средата на стаята с ръце на хълбоците и огледах интериора, питайки се откъде да започна и колко време щеше да ми отнеме. Опитвах се да се поставя на мястото на Майкъл, чудех се какво ли бих направил аз, ако живеех тук. Осъзнах, че съм пропуснал обстоятелството, че и Майкъл беше крадец. И ако приличаше изобщо на мен, щеше да държи ценностите си там, където повечето хора, особено безпринципните крадци, няма да се сетят да погледнат. Бях скрил шперцовете си зад страничния панел на ваната си, двете фигурки на маймуни в кутия за прах за пране и теорията ми беше, че Майкъл може да е направил същото. Ако беше толкова добър, колкото твърдеше Пиер, третата маймунка вероятно изобщо не беше напускала апартамента му, независимо колко убийци, полицаи и експерти бяха ровили из него.

Това беше на теория. Сега бях отново в гарсонията и ми беше трудно да си представя къде може да беше скривалището му. Беше толкова тясно, почти нямаше мебели, че възможностите бяха ограничени. Започнах с очевидното, издърпах чекмеджетата от скрина

до леглото и претърсих празнините зад тях. После обърнах чекмеджетата наопаки и проверих долната им страна. Нямаше нищо друго, освен валма прах и боклуци, така че ги върнах обратно и дръпнах леглото от стената. Имаше метална рамка и никакви видни отвори, където да може да се скрие нещо. Опипах около одеялото и чаршафите, после вдигнах матрака и претърсих и под него. Когато не открих нищо, пузнах матрака, натиснах го тук-там, като хирург, който опипва за херния, след което се отказах и насочих вниманието си към кухненския ъгъл.

Сгъваемата кухненска маса и столовете не ставаха, но разклатих газовата бутилка, за да проверя има ли газ в нея, след което насочих джобното си фенерче към гърба на малката печка. Открих миниатюрен свят от изгорели трохи и почернели парчета от един господ знае какво, но нищо съществено. Изправих се с ръце на хълбоците и погледнах към алуминиевата мивка. Възможно бе да е скрил нещо в пластмасовата U-образна тръба под нея, но беше малко вероятно, така че засега оставих тръбата. Погледнах нагоре и забелязах псевдомраморната фасунга. Фасунгата беше направена от непрозрачен материал и много вероятно беше да има нещо вътре. Преместих един от кухненските столове, качих се върху него и тъкмо се канех да я развъртя, когато чух как входната врата на кооперацията се отваря, после затваря, и шум от стъпки по стълбището отдолу.

Стъпките бяха премерени, сякаш човекът, на когото принадлежаха, не бързаше да стигне там, накъдето се беше запътил. Огледах се из стаята, чудех се дали имам време да върна всичко, както го бях заварил, но знаех, че не бих могъл да го направя, без да вдигна много шум. Вместо това развих фасунгата и разхлабих горещата крушка, така че стаята потъна в мрак и собственикът на стъпките нямаше да види, че свети под входната врата на гарсоньерата. Докато се опитвах да пропъдя многоцветните шестоъгълници, които се бяха образували пред очите ми и се мъчех да не обръщам внимание на миризмата на изгорял найлон от ръкавиците за еднократна употреба, опипах слепешком вътрешността на фасунгата, докато не се уверих, че вътре няма нищо.

Междувременно стъпките се приближиха. Едва ли някой полицаи щеше да проверява апартамента толкова късно през нощта, помислих си аз, но нямаше как да съм сигурен, а и винаги можеше

някой да се опита да влезе, без да има изрядни правни основания. Стегнах се и се подготвих да побягна при първото докосване на ключалката, пръстите на краката ми се бяха свили в маратонките и умът ми вече репетираше скока към банята. Стъпките се приближиха още по-близо, след което чух изскърцването на хлабава дъска на площадката точно пред вратата. Последвалата тишина продължи сякаш цяла вечност. Беше толкова тихо, че чувах скърцането на капачките на колената си. Цялото ми тяло изстина, после, преди да се усетя, ме обля гореща вълна. Сдържах дъха си, доколкото можех, но се страхувах, че тупкането на сърцето ми може да е толкова силно, че да ме издаде. Всичко това взе да ми идва малко в повече, и бях на косъм да се втурна към прозореца, когато накрая, за голямо мое облекчение, стъпките продължиха и аз чух отмерени крачки по стълбите към горния етаж. Или човекът, на когото принадлежаха стъпките, беше пиян и се клатушкаше бавно нагоре, или беше стар и се нуждаеше от почивка, или просто беше достатъчно любопитен, за да спре пред апартамента, където някой беше убит наскоро, но важното беше, че нямаше да влезе при мен. Изчаках, докато стъпките престанаха да се чуват и после завъртях фасунгата обратно, извърнах поглед от крушката и я завих отново.

Слязох от стола, извадих си отвертката и незабавно развъртях ключа на лампата на стената. Проверих празнината зад ключа, после направих същото и с контактите, сложени на пода, близо до мивката. Никаква полза. Монтирах контактите обратно по местата им. След което реших да вдигна килима и да проверя дъските. Сценарият беше малко вероятен. Ако Майкъл трябваше да вземе маймунката набързо, дъските не вършеха работа. Имаше възможност, разбира се, но не ми се понрави и реших да я оставя за последно. Колкото и да ми се искаше да я избегна, банята изглеждаше по-вероятна.

Първо проверих страничния панел на ваната, в случай че наистина бяхме на една и съща вълна. Махането му се оказа доста трудно. Една от главите на винтовете беше смачкана и панелът беше завинтен под странен ъгъл, така че доста се озорих, докато го извадя, много ясно, че не биваше да си правя труда. Панелът скриваше единствено долната част на пластмасовата вана и металните тръби, а нямаше да тръгна да се занимавам с водопровода.

Нямаше закачалка за кърпи, нито стойка за душ в банята, пък и дори да имаше, маймунката май беше прекалено голяма, за да се побере в нещо подобно. Проверих пластмасовата поставка на четката за тоалетна и открих само жълтеникавокафява утайка в съдината отдолу. Светлината над главата ми идваше от една гола крушка, нямаше нито аптечка, нито шкаф за дрехи.

Огледах отново кървавата сцена във ваната, обезцветения порцелан и плочките и изтръгнах. Беше нещо съвсем дребно, но металната запушалка на преливника ми се наби на очи. Извадих отново отвертката си и с нея много внимателно извадих запушалката от ваната, без да си изцапам ръцете със засъхналата кръв и парчетата кожа наоколо. Вътре нямаше гумено уплътнение, което да я държи и тя изскочи право в дланта ми без никакъв проблем. Още нещо се показа с нея. От вътрешната страна имаше залепено найлоново пликче. Дръгнах пликчето и то веднага излезе от канала. Беше съвсем сухо, но миришеше доста гадно. Разклатих го, отворих го и извадих съдържанието му. Не беше липсващата маймунка — беше нещо много по-интересно.

24.

Докато успея да върна всичко там, където го бях заварил и да се провря през прозореца на банята обратно на плоския покрив, беше почнало да се зазорява и навън валеше слаб дъжд. Прибрах си сака от скривалището и хвърлих ръкавиците в кофата за боклук, после я бутнах пак там, където си беше, и се запътих да търся място, на което да събера мислите си.

Открих едно кафене наблизо, на няколко пресечки разстояние в посока към канала Сингел. Собственикът, който току-що отваряше, погледна към измъченото ми изнурено лице и ме пусна да му направя сефтето с първото кафе. Изпих го, седнал до гравираната витрина, като греех ръце около чашата и си мислех за събитията, които ме бяха довели дотук, където се намирах сега. На масата пред мен беше листът, който бях открил, сгънат в канала на Майкъл. Беше фотокопие на документ и не беше идеално, но вършеше работа, колкото да ми каже за какво е било предназначено. Отпихах от кафето и чаках кофеина да стигне до сивите ми клетки и да ми помогне да осмисля значението на това, което бях открил, като междувремево слушах тракането на посудата, която собственикът вадеше от миялната машина, докато продължаваше да се подготвя за настъпването на новия ден.

Час и половина по-късно, когато приключи с хамалската работа и намери време и той самият да изпие едно кафе, го помолих за нещо за хапване, той кимна и изчезна в задното помещение, през това време аз отидох до тоалетната и се погрижих отново за окървавената кожа на тила си. Появих се след няколко минути, притискайки раната си с книжна салфетка, и заварих чиния с вероятно най-хубавото студено месо и сирене, които някога бях опитвал. Предъвквах храната заедно с мислите си близо час, след което отидох до телефона с монети в дъното на кафенето и набрах номера от визитната картичка, която Ръдърфорд ми беше дал. Очаквах да оставя съобщение на секретаря му, но за моя изненада Ръдърфорд вдигна, звучеше уморен.

— На бюрото си ли спиш? — попитах, след като си разменихме поздравии.

— Прехвърлиха ми обаждането — обясни, после се прозина. — Чудех се дали няма да се обадиш.

— Колко мило — отвърнах. — Работата е, че се нуждая от още една услуга.

— Не си пак в пандиза, нали, скъпо момче?

— Още не. Но съм натясно, Ръдърфорд, и се чудех дали не можеш да ме приютиш за ден-два. Мога да ида на хотел, само че...

— Не си го и помисляй — прекъсна ме той. — Сериозно. Знаеш ли къде е Остерпарк?

Казах му, че знам.

— Много добре. Живея от западната страна. Имаш ли химикалка?

— И салфетка.

— Браво на теб! — рече той, после ми продиктува адреса си и ме попита дали ще мога да го намеря.

— Няма проблем — отвърнах му аз. — Мога ли да дойда веднага?

— Разбира се, ще направя чай.

Благодарих му отново и затворих, после платих на собственика на кафенето, като, преди да се сбогувам с него, оставих няколко евро на подноса за бакшиши се отправих натам, откъдето бях дошъл порано тази сутрин. Раната на главата ме заболя от студения въздух и взех да треперя. Загърнах се плътно с коженото яке на Слаботелесния, пяхнах едната си ръка в джоба, а другата, която носеше сака, скрих навътре в ръкава.

От „Сент Якобстраат“ пресякох туристическата част на Дамарк и след като минах покрай Уде Керк, навлязох в самото сърце на Квартала с червените фенери. Картичката ми беше ужасно позната. Тук-там пияни купонджии се препъваха по вратите на будките на проститутките и работещите денонощно секс клубове, дрехите им бяха раздърпани, а движенията сковани и непохватни. Междувременно, групички работещи момичета, стиснали здраво ръце отпред, се отдалечаваха от района, облечени с винилени палта и високи до коляното винилени ботуши. Отправяха се към Централна гара, а оттам към предградието, от което идваха. На тяхно място идваха други

момичета, за да застъпят на не толкова доходоносната дневна смяна, пластове тежък грим придаваше на лицата им изражение на пресилен оптимизъм.

Наведох глава, за да избегна очите им, вместо това гледах неравния асфалт под краката си и си тананиках вяло една ръгби песничка, известна само на шепа от сънародниците ми. Скоро наближих Нюмаркт, излязох от Квартала на червените фенери и навлязох в Китайския квартал. Около мен започнаха да изникват източноазиатски бакалии, месарници и ресторанти, нашарени с яркожълти и червени йероглифи, които не можех да разгадая. Скорострелното жужене на китайски изпълни ушите ми и странни аромати на месо ме удариха в ноздрите.

Тръгнах надолу по улица „Зеедик“ и точно минавах покрай едно магазинче за вестници, когато собственикът изскочи на улицата с поставка за картички в ръце и я навря право в лицето ми. Заради картичките не виждаше къде ходи и се заби директно в мен. Поставката падна от ръцете му и се стовари на земята, картички и джобни карти се пръснаха по цялата улица. Наведох се да събера стоката, без да съм сигурен дали мъжът ругае себе си или мен и докато се присягах за една шепа паднали картички, нещо на прозореца на първия етаж над магазинчето привлече погледа ми. Поколебах се и се вгледах в прозореца, вече знаех, че мъжът ругае мен, но не ми пукаше. До прозореца беше допрян познат мотив, не повече от две стъпки висок и отгоре имаше още китайски йероглифи. Не можех да прочета йероглифите, но мотивът ми беше ясен като бял ден. Три маймунки — едната си запушваше ушите, втората — устата, третата — очите.

Без да кажа нито дума, се изправих на крака и натиках част от картичките в ръцете на мъжа. След това минах покрай него и се насочих към стъклената врата с алуминиева рамка до магазина му. До вратата имаше сложени няколко звънеца, но аз не си губих времето с тях. Вместо това отворих вратата и влязох в неотопленото фоайе, където дъхът ми моментално се превърна в пара.

Пред мен се простираше тъмен склад и една осветена стълба, покрита с плюшен червен килим. Качих се по нея, вървах леко замаяно, като човек, който е бил хипнотизиран и на площадката на върха на стълбите се озовах пред втора врата с дебело стъкло, на което отново се мъдреха трите маймуни, макар че този път знакът беше по-

малък. Натиснах дръжката. Не беше заключено. Отворих вратата и влязох вътре.

Помещението, в което се озовах, беше тясно и обзаведено с евтини мебели. На очи се набиваше висок до кръста талашитен тезгях, на няколко метра, от който имаше три пластмасови стола. Стените бяха голи и боядисани в белезникав цвят. Единствените предмети върху тезгяха бяха безжичен телефон и малко звънче за клиенти. Изчаках няколко минути и когато никой не се появи, пристъпих към тезгяха и натиснах звънчето.

Да ви кажа, иска ми се да имаше повече звънчета като това, защото жената, която се появи в отговор на позвъняването, беше едно от най-красивите създания, които някога съм виждал. Висока може би метър и петдесет, тя беше ефирна като въздух и носеше сияйно пауновосиньо кимono, което подчертаваше тъмната, лъскава коса, вързана на кок на тила. Лицето ѝ беше гримирано почти като на гейша и когато се приближи, тя наведе глава по източен обичай.

И аз сведох глава, но когато вдигнах очи, очарователната усмивка изчезна мигновено от лицето ми. От двете ѝ страни стояха двама огромни мъже с рамене като канари и без каквито и да е вратове. Носеха сака и тъмни ризи, но щяха да изглеждат по-на място на някой тепих за сумо. Косата им беше зализана с гел, вървяха, като някак странно тътреха краката си, прехвърляйки значителната си тежест от единия на другия, сякаш способността им да се движат зависеше изцяло от сложна форма на безкрайно движение, като онези играчки с ред сребристи топки, които се удрят безспирно.

Азиатската богиня чакаше на тезгяха, усмихваше се сладко, докато двамата гиганти се извисяваха зад раменете ѝ, оформяйки странно подобие на трите майmunки. Съсредоточих се върху влажните ѝ очи и тя кимна, за да ме окуражи дискретно.

— Здравейте — започнах аз, направо гениално. — Продавате ли майmunки тук?

Жената поклати глава известно време, сякаш наистина се притесняваше, че нещо не е разбрала.

— Майmunки като тези? — попитах, като посочих през рамо към мотива, гравирани върху дебелото стъкло на вратата.

Тя поклати глава отново и после сведе очи, като необяснимо защо съсредоточи интереса си върху голия плот на дървения тезгях.

Много бавно една от горилите зад гърба ѝ завъртя врата си върху масивните рамене и аз чух как прешлените му изпукаха толкова силно, сякаш дъвчеше овесени ядки. Близнакът му вдиша дълбоко през носа си, изглеждаше така, като че ли може да изсмуче и последната молекула кислород от помещението само заради удоволствието да ме види как умирам.

Добих впечатлението, че нямат навика да си губят времето, така че започнах да ровя в джоба на коженото яке на слаботелесния, докато не открих двете фигурки на маймуни, след което ги поставих на тезгяха пред мен. Застанаха както дойде, едната запушила ушите си, другата закрила уста, като че ли се снишиха под сдържания поглед на красивото момиче. За мое голямо облекчение девойката вдигна глава, усмихна ми се несприноудено и двамата мъже зад гърба ѝ позволиха на яките си рамене да се отпуснат на една йота.

— Познати ли са ви? — попитах. — Тук ли са направени?

Момичето само премигна, сякаш чакаше да освободя главата си от подобни тривиални въпроси.

— Третата я няма. Можете ли да я направите? Или пък искате ли да купите тези? — като леко ги подбутнах към нея. — Колко бихте платили?

Този път момичето кимна, сякаш напълно разбра желанието ми. После бръкна под тезгяха, както реших за пари или счетоводна книга. Грешах. Ръката ѝ се появи заедно с малко метално чукче. Чукчето беше направено от някакъв матов, подобен на олово материал, но за разлика от нормален чук, двата края на главата бяха сплескани, така че отгоре приличаше на смачкан шестоъгълник.

Бръкна за втори път под тезгяха, извади една велурена кърпа и я разстла върху тезгяха. После взе двете ми маймунки, постави ги внимателно върху велура и преди да успее да я спра, вдигна малкото чукче във въздуха и го стовари силно върху едната, после върху другата фигурка с рязко силно движение, което мигновено превърна маймунките в малки късчета гипс и прахоляк.

Ахнах и протегнах ръка с отворена уста, но когато очите ми огледаха внимателно щетите, за пръв път ужасът ми внезапно беше заменен с първите проблясъци на разбиране. Сред парченцата гипс блестеше малък метален предмет. Пристъпих по-близо, разчистих с пръсти гипса и го взех. Предметът беше ключ, не по-голям от тези, с

които се заключваха куфарите и сред останките от втората маймуна имаше още един. Двата ключа имаха един и същ китайски йероглиф, гравирани отгоре. Взех ключовете в ръка и ги изучих върху дланта си. Значи беше вярно — маймунките не струваха нищо — за това обаче, което беше вътре в тях, си струваше да убиеш човек. Докато държах ключовете високо и се чудех колко чисти и лъскави бяха, въпреки гипса, в който бяха излети, момичето вдигна капака на тезгяха и ми махна с ръка да я последвам. Тръгнах подире ѝ, тя ми се поклони още веднъж, преди да направи крачка встрани и да помоли един от костюмираните сумисти да ми вземе чантата и да я претърси, докато партньорът му претърсва мен. Този, който ме претърсваше, не откри нищо интересно, но приятелят му извади пистолета от сака и му го показа. Огледаха ме внимателно, сякаш от нов ъгъл, повдигнах рамене колкото се може по-небрежно и после видях как те сръчно изпразниха пълнителя, прибраха пистолета обратно в сака ми и го сритаха в ъгъла. Когато свършиха, момичето ми направи знак да я последвам към една обикновена бяла врата в дъното на помещението. Точно това направих и двамата здравеняци се подредиха в редичка след нас, така че се отправихме групово към вратата, вероятно изглеждахме досущ като странна делегация от далечна планета от някой фантастичен сериал.

От другата страна на бялата врата имаше малък вестибюл, а след него масивна метална врата с кръгло колело отгоре. Металната врата беше по-широка и по-висока от нормална врата и изглеждаше направена от много лъскава стомана. Беше врата, която по-скоро очакваш да откриеш във Форт Нокс или на входа на свръхмодерно противоатомно скривалище. Отстрани, до вратата, имаше плосък екран и аз гледах безмълвно как момичето допря ръката си до него и как екранът проблесна ослепително срещу фината ѝ длан, също като фотокопирна машина. Последва силно изщракване и вратата леко поддаде навътре. Момичето кимна към сумиста от дясната ми страна, той пристъпи напред, завъртя колелото и я отвори широко.

Това, което видях зад вратата, беше достатъчно, за да спре дъхът ми. Тук, на първия етаж на обикновената на вид сграда в Амстердам, имаше трезор, с който всяка първокласна банка би се гордяла. Сейфове, разположени в редици един върху друг, заемаха цялата дължина на стаята, оформяха коридор, осветяван от примигващата светлина на флуоресцентните лампи. Сейфовете бяха изработени от

метал, подобен на този на вратата и блестяха на светлината, сякаш никога не бяха докосвани с пръст. Бяха поне триста, натъпкани един до друг и в стаята нямаше нищо друго, освен сейфовете и лампите, дори прозорец нямаше. Обърнах се да погледна към момичето и тя внимателно взе ключовете от ръката ми и ме поведе към центъра на металния коридор пред нас.

Малко след средата на коридора момичето спря и погледна китайския йероглиф на двата ключа, после ги свери с тези на един от сейфовете до хълбока ѝ. Махна към сейфа и видях, че отпред той има три ключалки. Момичето пъхна ключовете в две от тях и зачака да ѝ дам и третия. Не можех да го сторя, разбира се, защото третият ключ беше в последната маймуна, където ѝ да се намираше тя.

— Не е у мен — казах и ѝ показах дланите си, като повдигнах рамене, вместо обяснение.

Посочи към третия ключ и каза нещо на китайски, след това изигра как слага и последния ключ, врътва и трите ключалки и отваря сейфа.

— Знам — казах ѝ. — Но третият ключ не е у мен. Няmate ли дубликат? — попитах, като посочих към третата ключалка и после погледнах обнадеждено към момичето.

Момичето погледна разтревожено през рамото ми към един от сумистите и махна към вратата, през която бяхме дошли. Кимна набързо, след което започна да вади двата ключа, които беше пъхнала.

— Дубликат? — попитах. — Няmate ли дубликат?

Безполезно беше. Момичето постави двата ключа в ръката ми, малко високомерно според мен и се поклони съвсем леко, преди да се отдалечи в посока към вратата. Не я последвах веднага и забавянето ми беше достатъчно за стоящия по-наблизо сумист да постави огромната си длан върху рамото ми и да ме принуди да я последвам с категоричен тласък. Когато се върнахме в приемната, момичето влезе в съседното помещение, където мярнах ниска масичка, кожено канапе и телевизор, докато двамата сумисти ме придружиха до стъклената врата, подадоха ми сака и ме проследиха с поглед надолу по стълбите, докато не излязох на улицата.

По принцип можеше да се успокоя с мисълта да проникна с взлом в определен бъдещ момент, но няхах никакъв шанс. Не знаех как да надхитря скенер за отпечатъци като този, който пазеше трезора и не

притежавах високотехнологично оборудване, което да ми позволи да вляза през металната врата до него. И това, без да споменавам, че сейфовете бяха пословично трудни за отваряне или че двамата сумисти можеха да ме разкъсат като къс хартия за оригами, ако случайно ме спипат. Реших, че вероятността това да се случи е съвсем реална, защото бях съвсем сигурен, че мястото работи двамащ и четири часа в денонощието. Непрекъснатият достъп привличаше основно типа клиента, който според мен обслужвах, но по-важното беше, че Майкъл ми бе казал, че смята да напусне Амстердам веднага след като му дадох двете маймунки. Сградата, пред която стоях, се намираше точно на пет минути пеша от Централна гара, така че нямаше нужда да си гениален, за да се досетиш, откъде щеше да мине, преди да напусне града. Нямаше нужда също да си гениален, за да се досетиш какво имаше вътре в сейфа, но това, че знаех къде са диамантите, нямаше никакво значение, след като не разполагах с третия ключ. Изпъшках и поклатих глава. Бях уморен и скапан и имах нужда от почивка. Не изгарях от желание да вися пред сградата, която беше толкова добре позната на Здравеняка и Слаботелесния. С всеки изминал момент апартаментът на Ръдърфорд ставаше все по-привлекателно място.

25.

Апартаментът на Ръдърфорд се намираше на третия етаж на голяма величествена сграда с внушителна фасада. Френските прозорци на всекидневната гледаха към Остерпарк и далечните покрайнини на града и си представих, че Ръдърфорд часове наред е поглъщал обширната панорама. Обзавеждането беше в традиционен английски стил, наблягаше на флоралните мотиви, старинната мебел и акварелите. Някои от картините бяха оригинални и вероятно му бяха стрували солидна сума. Вероятно имаше значително наследство, защото държавната му заплата изглеждаше нищожна на фона на интериора.

— Скъпо момче — каза той, когато влязох за пръв път във всекидневната и той видя раната на главата ми. — Какво, за бога, се е случило?

— Бях отвлечен — отвърнах аз. — От двамата съучастници на Американеца.

— Убийците?

— Не мисля, че са убийци. Но със сигурност знаят да въртят бейзболна бухалка.

— Седни — каза той и потупа най-близкия стол. — Ще донеса нещо.

Върна се след малко с шишенце йод и памук и започна да почиства раната ми, мръщех се всеки път, щом сложеше йод върху нея или засегнеше място, където имаше сплъстена коса. Можех да помириша мириса на мускус от подмишниците му, докато се пресягаше към главата ми, притиснал огромното си шкембе към мен. Носеше панталоните от костюма си и официална риза с навити ръкави и от време на време ми подаваше по някой кървав тампон. Когато свърши, бях събрал доста голяма колекция от изпомацани тампони и Ръдърфорд ми подаде кошчето за боклук да ги хвърля.

— Промихме я — каза ми той.

— Усещам. Не съм мигвал изобщо и имах много напрегната нощ. Не знам дали беше редно да ти се натрапвам, Ръдърфорд. Може би трябваше да си взема хотелска стая под фалшиво име.

— И кой щеше да ти почисти раната? Камериерката? Мисля, че може да имаш нужда от шевове.

— Страхотно.

— Имаш ли здравна осигуровка?

Кимнах, после се прозинах.

— Добре, оправих леглото в стаята за гости — продължи той. — Можеш да останеш колкото си поискаш, естествено, страхувам се обаче, че аз ще трябва да вървя в офиса след малко. Освен ако — додаде, като вдигна пръст към устните си, — не се обадя, че ще закъснея. Като нищо мога да го направя. Да нямаш мозъчно сътресение?

— Най-вероятно. И това даже би обяснило доста неща. Но ти върви. Точно сега се нуждая само от сън.

— Много добре, ще ти покажа леглото. Ще ти намеря и някаква пижама.

Не се възползвах от пижамата. Беше поне няколко номера по-голяма, а и щом видях оправеното легло, пожелах единствено да се хвърля върху него и да затворя замъглените си очи. И след като Ръдърфорд ме остави да се оправям, аз си свалих обувките, но останах с дрехи и направих точно това, отпуснах се върху завивките и потънах в дълбок неспокоен сън.

Когато се събудих, много часове по-късно, главата ми беше залепнала за възглавницата. Сигурно се бях въртял доста в съня си и това явно беше отворило раната ми и тя отново бе започнала да кърви. Кръвта се беше съсирила и главата ми бе залепнала за калъфката, което превръщаше вдигането ѝ в доста рискована процедура. Щом се справих и успях да стана, погледнах към петното върху възглавницата и реших, че не е нещо сериозно. Обърнах възглавницата от другата страна.

Не бях имал време да дръпна дебелия плюшени завеси в стаята, преди сънят да ме споходи, и с облекчение видях, че навън още е светло. Разтърках подпухналите си очи и погледнах часовника до

леглото, видях, че приближава три следобед. Не чух никакъв шум в останалата част от апартамента, затова предположих, че Ръдърфорд още е на работа. Станах от леглото олюлявайки се и опипах внимателно раната на главата си, реших, че мога да рискувам и да се изкъпя.

Банята беше претруфена според холандските стандарти, душът се намираше в средата на вана с орлови крака. Свалих си дрехите и влязох във ваната, после обърнах душа така, че струята да бие във врата и раменете ми, а не в главата. Горещата вода шурна по моравите следи на гърдите ми, внимателно се насапунисах и се изплакнах. Наплисках лицето си с шепи и паренето в очите намалая, после се наведох, колкото можах, да се измия и надолу. Когато свърших, се изтрих с една от меките луксозни хавлии на Ръдърфорд и се върнах на пръсти до стаята си, за да си взема чисти дрехи от сака. Пистолетът беше още там, стоеше си между дрехите, но изобщо не го вдигнах да го погледна. Беше ми свършил работа и ме беше изкарал от апартамента на Здравеняка и за това и заради факта, че не му се беше наложило да стреля, щях да му бъда вечно благодарен. Но това не променяше отношението ми към притежаването на огнестрелно оръжие и аз се замислих колко ли още трябваше да почакам, преди да се отърва от него.

До пистолета лежеше паспорта ми и понеже не бях шпионин, по една случайност бе истинският ми паспорт, с истинското ми име и истинската дата на раждане. И него не го пипнах — беше ми достатъчно да знам, че е там.

Облякох се и си оправих леглото, после останах неподвижно за миг, после се престорих, че размишлявам какво да правя, но набързо се поддадох на изкушението да огледам апартамента на Ръдърфорд. Беше непознато място, в крайна сметка, и щеше да е пропуск, ако не видех разположението — ами ако станеше пожар!

Излязох от стаята и заставах пред затворената врата до всекидневната, в която бях влязъл първо. Затворените врати не ме задоволяваха, затова натиснах дръжката и се озовах в трапезария с овална маса от тиково дърво и осем богато резбовани стола за хранене. През прозорците се виждаше парка, както и от всекидневната, и на стените имаше още два ценни акварела, които в моментите, в които нарушавах закона, вероятно щях да се изкуша да задигна.

Интересно.

Продължих към вратата в дъното на стаята и се озовах във функционална преходна кухня, останах в нея само колкото да си взема пакет чипс. Кухнята водеше обратно към основния коридор и банята, в която бях взел душ. До банята се намираше спалнята на Ръдърфорд и аз надникнах набързо в нея. Не останах изненадан да видя, че в нея се мъдри легло с балдахин, макар че, без да ми се сърди Ръдърфорд, отдалече си личеше, че е ерген. Избраната от него покривка на леглото беше тъмносива на цвят и изобщо не си пасваше с интериора, а пък на вратите на гардероба висяха раиран костюм и няколко ризи. Излязох от спалнята и влязох в последната стая от апартамента, която се намираше между спалнята на Ръдърфорд и моята. Беше съвсем малка, но точно нея търсех — кабинета на Ръдърфорд.

Стените бяха покрити с лавици с книги, имаше удобно тапицирано кресло с етно шал в единия ъгъл и рогозка в същия стил на пода, плюс голямо антикварно писалище от тъмен дъб в срещуположния край. По бюрото имаше разхвърляни листове и кореспонденция, отгоре стоеше зелена настолна лампа и телефон с бутони. Настаних се върху въртящия се кожен стол и се пресегнах към телефона. Докато набирах, небрежно ровичках из листата и дреболиите върху бюрото на Ръдърфорд, без всъщност да се заглеждам особено.

— Ти си гениална — казах, когато Виктория най-сетне вдигна.

— Господин президент?

— Почти — усмихнах се, отворих една малка чекова книжка и взех да прелиствам страниците. — Как се чувстваш?

— Чудесно. А ти?

— Като крадец с разбита глава.

— Няма да питам. Но кажи ми защо съм гениална?

— Не знаеш ли?

— Всичко може да е — отвърна тя весело.

— Става дума за нещо, което каза последния път, когато говорихме.

— Че си прихванал нещо от блондинката ли?

— Не — отвърнах ѝ, прозвуча по-строго, отколкото ми се искаше. — Ще се издигна над това. Издигам се, докато говорим. Аз съм хелий. Аз съм балон с горещ въздух. Аз съм пресен хляб.

— Ти си писател, на който му липсват сравнения. Хайде, какво толкова съм казала, Чарли?

Затворих чековата книжка и запрелиствах един бележник.

— Каза, може би парафразирам леко, но беше нещо от сорта, че маймуните са ключът към всичко.

— Така ли съм казала?

— Да. И знаеш ли защо е толкова гениално?

— Изненадай ме.

— Защото маймуните съдържаха ключове. И цялата дандания е била именно заради тях.

— Така ли? Само ключове?

Обърнах бележника наопаки, после светнах настолната лампа и прелистих няколко страници от холандско-английски речник, разтворен върху бюрото на Ръдърфорд. Вдигнах речника за гръбчето и го разклатих, в случай че изпаднаше нещо интересно, но нищо не падна.

— Просто ключове за сейф — казах на Виктория. — С крадени диаманти вътре.

— Аха.

— Наистина „аха“. Има само един проблем.

— И той е?

— За да се отвори сейфа, трябва три ключа.

— О! И ти липсва една маймунка.

— Точно така. Въпреки че като се замисля, това че снощи ме отвлякоха също е проблем.

— Съжалявам.

— Бях отвлечен. Пребит с бейзболна бухалка. Знаеш как се прави.

— Не, Чарли, не знам. Мисля, че е по-добре да ми кажеш.

Така и направих. И докато осведомявах набързо Виктория, насочих вниманието си от нещата върху писалището на Ръдърфорд към съдържанието на чекмеджетата му. Чекмеджетата бяха седем на брой. По три от двете страни и едно в средата, точно над коленете ми. Единствено средното беше заключено и това както винаги погъделичка любопитството ми. Както си говорех, притиснах телефонната слушалка между врата и ухото си, взех един кламер от документите на Ръдърфорд, разгънах го и започнах да отварям ключалката.

— Чарли? — попита Виктория след няколко секунди. — Какво правиш?

— Нищо.

— Доста тежко дишаш.

— Така ли? Извинявай. Опитвам се да отворя нещо, докато говорим.

— Дано да е само това.

— Какво искаш да кажеш? — попитах, като спрях да мъча ключалката.

— Няма значение — рече тя. — Но Здравеняка и Слаботелесния — наистина ли смяташ, че третият ключ не е у тях?

— Нито третата маймунка — отвърнах и се заех отново със задачата. — Ако беше, нямаше да стоят в апартамента с мен. Щяха да идат да си вземат диамантите.

— Освен ако не са блъфирали.

— Защо да го правят?

— Защо някой изобщо прави нещо вече? Не знам, може би са искали да повярваш, че не те са убили американеца.

— Но те не са го убили. И какво им пука аз какво мисля? За тях аз съм просто крадец, който се е озовал на неподходящото място в неподходящо време. Не съм заплаха. Не съм пречка.

— Само дете сега маймунките им отново са у теб.

— Всъщност, не са. Маймуните отдавна ги няма. Те са на парчета. Сега у мен са само ключовете им и рискованото начинание да опразниш сейф, пълен с диаманти.

— Горкичкият.

— Ще стана, ако ме пипнат. По дяволите!

— Какво?

— Тази проклетия, която се опитвам да отворя. Току-що счупих кламера.

— Кламера ли? Защо използваш кламер... О, Чарли, трябва ли да знам какво правиш?

— Само едно чекмедже на писалище. Вероятно безинтересно.

— Твое ли е чекмеджето?

— Не ми задавай глупави въпроси, Виктория. Ти си гениална, забрави ли?

— Гениална. Да, разбира се. Гений, който не разбира нищо от криминални романи.

— Не си само ти.

— На теб хич не ти пука, така ли? Интересуват те само диамантите?

— Точно така — отвърнах разсеяно.

— Чарли, какво има?

— Чекмеджето — отвърнах — отворих го.

— И?

— Никога няма да се досетиш какво има вътре.

26.

Не, не беше третата маймуна. Но беше свързано с нея. Най-отгоре върху малка колекция от лични вещи имаше холандски паспорт, червен на цвят. Извадих го от чекмеджето и разлистих страниците и това, което видях там обърна всичко наопаки. Защо ли? Защото това беше абсолютно същия документ, фотокопие, от който бях открил в тръбата на преливника на ваната на Майкъл. Но какво търсеше той в апартамента на Ръдърфорд?

— Ще ти се обадя пак — казах на Виктория, после затворих телефона и дълго време гледах снимката в паспорта, за нищо конкретно не мислех, поне не на съзнателно ниво. Снимката трябваше да е отпреди пет години, предполагам, но приликата я имаше. Косата беше променена и очилата бяха заместени от контактни лещи, но нямаше съмнение кой е на снимката. Прочетох името и адреса поне двайсет пъти, после оставих паспорта и вдигнах телефонната слушалка.

Разговорът, който проведох, продължи не повече от две минути, но научих това, което очаквах да науча. Оставаше ми само да чакам. Минаваше четири и половина и очаквах, че Ръдърфорд ще се прибере някъде след пет. Докато го чаках, крачех из всекидневната и от време на време поглеждах през френския прозорец към колоездачите и тичащите за здраве, които обикаляха Остерпарк, в останалото време си мислех точно какво щях да кажа. Разбира се щом чух ключът му да се завърта в ключалката и стъпките му по коридора, всичко ми избяга от главата и трябваше да се оправям, с каквото ми дойдеше на ума.

— Чудесно е, че си станал — каза той, като остави велуреното си сако на гърба на едно от креслата и ми се усмихна. — По-добре ли се чувстваш?

— Главата ми започва да се прояснява — отвърнах му аз.

— Чудесна новина, а апетитът ти?

— Мога да почакам малко. Мислех, че трябва да си поговорим.

— Разбира се. Всичко наред ли е, скъпо момче?

— Ти ми кажи, скъпо момче — отвърнах аз и след това просто издърпах паспорта от джоба си и му го хвърлих. Ръдърфорд го изпусна, после се наведе да го вземе от пода. Отвори го, след което ме погледна с широко отворени очи и поклати глава, сякаш не разбираше какво става.

— Можеш да спреш да се преструваш — казах му. — Обадих се в британското посолство. Няма човек на име Хенри Ръдърфорд, който да работи за тях.

Беше готов да опита нещо друго. Видях го как превърта разни идеи през ума си, търси нови версии, които да свършат работа. Но после срещна погледа ми и изглежда видя в него нещо, което му подсказа, че такива повече не ми минават.

— Мамка му! — изруга той, раменете му увиснаха — знаех си аз, че не трябва да те оставям сам вкъщи. Въпреки че не очаквах да го намериш.

— Лош късмет явно.

— Май няма смисъл да се оплаквам?

Погледнах го строго.

— Да, явно просто трябва да съм благодарен, че не си ме ограбил до шушка. Тук има доста неща, които не са за изхвърляне.

— Нещо твое има ли?

— Зависи от гледната точка. Знаеш как е — отвърна той, като размаха безпомощно паспорта към мен, сякаш всичко, което се беше случило, бе извън негов контрол.

— Кажи ми.

— Какво има за каване? Двамата сме един дол дренки, ти и аз.

Намръщих се.

— И ти ли си крадец?

— Не — отговори ми той, махна с ръка към апартамента си по малко странен начин. — Измамник. Но вече нито ти, нито аз играем по правилата, нали така?

Поклатих глава, отпуснах се върху креслото срещу него и посочих паспорта.

— Какво правиш с това?

— Майки ме помоли да му го намеря — отвърна той с безизразен поглед.

— Американеца ли?

— Той същият.

— Значи си го познавал?

Кимна.

— Лежахме заедно.

— В Холандия ли?

— По една случайност недалеч от Хага. Излежахвах присъда за опит за измама, който се провали. Холандката, с която бях съдружник, се усъмни повече, отколкото трябваше, и провери прекалено обстойно компанията, която бях регистрирал.

— Мисля, че няма нужда да знам.

— Няма нужда. Искаш ли питие? Аз бих пийнал една биричка.

Поклатих глава и той ме остави за миг, след малко се върна от кухнята с голяма кутийка бира в ръка. Отвори я, охлаби вратовръзката, разкопча яката на ризата си и започна жадно да пие, подутото му гърло работеше извънредно.

— Между другото не се казвам Ръдърфорд — каза той и се оригна.

— Предполагам.

— Казвам се Стюарт. Ръдърфорд е просто измислена самоличност, която използвам. Намираш си подходящо име, подходящ изказ, подходящи дрехи и подходящ апартамент и — каза той, като привлече вниманието ми към стаята наоколо — си живееш като хората.

— Докато не влезеш в затвора.

— Рисковете на професията. Много време ли си лежал?

Поклатих глава.

— Нямам и намерение да лежа.

— Никой няма, синко. Майки със сигурност нямаше.

Стюарт удари още една голяма глътка бира, после се отпусна върху канапето, търбухът му се изду и се разтресе пред него като желе върху чиния.

— Кажи ми за паспорта — отвърнах. — Кога те помоли да го намериш?

Стюарт прехапа долната си устна, замисли се.

— Преди месец, може би. Обади ми се отвътре. Каза, че искал да проучи едно момиче.

— Марике.

— Под това име му се беше представила, да — отвърна той и кимна. — Но той подозираше, че има нещо.

— И те помоли да откраднеш паспорта ѝ?

— Не — прокара ръка назад по лъсналото си чело. — Помоли ме да намеря каквото мога. Успях да открия къде работи и да говоря с някакъв мъж, който също работеше там.

— Младият барман ли? Дето прави ужасни физиономии?

— Работеше зад бара. Предполагам, че може да е същият. Както и да е, барманите в Амстердам са същите като навсякъде другаде — не са добре платени.

— Значи го подкупи.

Той извъртя очи и ми показа потните си длани.

— Помолих го да прерови набързо нещата ѝ, нищо повече. Той ми донесе паспорта.

— Ти го фотокопира и го прати на Майкъл.

— Откъде знаеш това? — попита той и присви очи.

Поклатих глава.

— Няма значение. Как реагира, когато му го прати?

— Не знам — отвърна той спокойно. — Просто му го изпратих в една поздравителна картичка за рожден ден.

— Пазачите не са ли го намерили?

— Бях го сложил така, че да не могат. Залепих го между двата картона на картичката.

— Хитро.

— Не особено. Пазачите там са големи мърлячи. Не е трудно да ги надхитриш. Искам да кажа, съмнявам се, че точно тогава имаше рожден ден.

Приведох се напред с ръце на коленете и насочени към него пръсти.

— Името ѝ говореше ли ти нещо?

— На момичето ли? Не, докато не отидохме в библиотеката. Веднага щом открихме статията, нещата започнаха да ми стават ясни.

Вперих поглед в него.

— Ким Волкерс. Фамилията ѝ е същата като на пазача, който Майкъл е убил.

Стюарт кимна.

— Само дете не е убивал никого. Поне така твърдеше винаги. Но си прав за името. Сети ли се, че му е дъщеря?

— Така предположих.

— Майки също, предполагам. Макар че, подозирам, че е знаел през цялото време.

— Какво те кара да го кажеш?

— Имах някакво усещане. Нещо в гласа му. Не мога да го обясня.

— Има само още няколко неща, които не разбирам — продължих.

— Само няколко?

Усмихнах се, подпрях глава върху ръцете си.

— Най-вече едно — защо се е сблизил с момичето, след като е разбрал коя е? Сигурно е бил наясно, че работата ѝ не е чиста.

Стюарт повдигна рамене и потъна още по-надолу, крепейки кутийката с бира върху шкембето си.

— Майки беше странна птица. Кълнеше се, че не е убивал пазача, но не беше и като повечето затворници. — Замълча, лицето му помръкна, а пръстите му разсеяно забарабаниха по кутийката с бира. — Работата беше, че не роптаеше, задето е в затвора. Аз се ядосвах непрекъснато, а той не, за него като че ли беше добре дошло.

— Покаяние?

— Може и така да се каже.

— Но това не се връзва, щом не е убил пазача.

— Не.

— И не обяснява защо не я е разобличил.

— Освен ако го е направил. Насаме, да кажем.

Наведох глава от едната страна до другата, все едно имитирах кантар.

— Не останах с такова впечатление.

— Аз също. Но и това е вариант.

Стюарт вдигна безпомощно ръка нагоре, после глътна от кутийката с бира. Седеше по нетипичен за един Ръдърфорд начин, с увиснало над панталоните шкембе и разкрасени крака. Контрастът ме накара да осъзная какво представление изнасяше, когато се превъплъщаваше в дадена роля и давайки си сметка за това, застанах нащрек. Много се съмнявах, че истинското му име е Стюарт. Сигурно от години не го беше използвал.

— Ти не си адвокат — рекох.

— Не.

— Само от любопитство, как успя да го спретнеш този номер? Искам да кажа, да ме представляваш.

Ухили се, все едно разправяше за наскорошно сексуално похождение.

— По-лесно, отколкото си мислиш. Просто се помотах известно време в полицейския участък сутринта. Дочух как няколко униформени полицаи си говорят, че си отказвал да дадеш показания в отсъствието на адвокат. Изчаках да се разкарат и се представих на дежурния сержант, или както там ги наричат тук.

— Но не пожелаха ли да ти видят документите?

— О, аз имам документи. Всеки може да си ги набави.

— Разбирам. Не, забрави, нищо не разбирам. Как изобщо разбра да дойдеш в полицейския участък?

— По вестниците пишеше за ареста ти — рече той, звучеше изненадан, че не съм се сетил. — Отидох веднага, щом разбрах. Реших, че мога да разбера нещо, което да ми бъде от полза.

— За какво?

Повдигна рамене.

— За диамантите — подканих го.

Той кимна, бавно. После ме погледна опечалено. — Нещата се подредиха по-добре, отколкото бях очаквал.

— Голям номер си им свил.

— Е — отвърна той и навири брадичка, — щом си изкарваш хляба с нещо, трябва да си добър в него. Предполагам, че не крадеш разни неща само като хоби.

— Може и така да го наречеш.

— Чакаш да се появи нещо, което да си заслужава времето ти, така ли?

— И риска.

— Рискът е половината от удоволствието.

— Не и за мен — отвърнах аз и поклатих глава.

— Хайде де, не ти ли е тръпка, когато влизаш с взлом в нечий дом? Не ти вярвам.

— Може да е страничен ефект от това, което правя.

— Сигурно.

— Сериозно. Преди всичко съм писател. Само от време на време си допълвам малко доходите.

— Това ми напомня — рече той, като посочи с дебелия си пръст към челото ми. — Прочетох една от книгите ти онзи ден. Разбрах кой е убиецът още в трета глава.

— Може просто да си го налучкал.

— Не, разбрах го. Това не означава, че не ми хареса.

— Отклоняваме се от темата — казах аз, изправих се на крака, минах зад креслото си и се хванах за облегалката. — Каза, че си знаел за диамантите от самото начало?

Стюарт отново кимна, когато наклони брада към гърдите си, дебелия кожа около врата му се нагъна като дебела яка на поло.

— Чух за тях вътре. Там няма какво друго да правиш, освен да говориш. А за човек като Майки се носеха какви ли не легенди.

— Как така?

— Ами, той беше мълчалив — рече той, надникна в отвора на бирената кутийка и леко разклати съдържанието ѝ. — Почти всеки затворник, когото познавам, е готов веднага да ти разкаже защо е вътре, какво се е объркало и как следващия път ще постъпи по друг начин. Всеки иска да знае каква е работата. Всяка подробност се забелязва.

— Като например?

— Като например малката маймунка, която държеше в килията си. Странна фигурка, нали така? Непрекъснато я гледаше. Това караше хората да говорят.

— И какво говореха?

— Всякакви неща. Не след дълго — каза той, като замислено подпря глава — човек като Майки се превърна в основна тема на разговор.

— Основната тема е била, че се е измъкнал с цяло състояние от диаманти.

— И не само.

— Питал ли си го някога за това?

— Разбира се.

— И той какво ти каза?

— Нищо — разклати кутийката, отпи още една глътка. — Но това се промени.

Почаках малко, опитах се да не насилвам нещата.

— О? — казах колкото се може по-небрежно.

Стюарт се ухили, ясно му беше какво се опитвам да направя.

— Слушай — започна той, — ще навържа някои от парчетата сега, става ли? Но смятам, че ти си англичанинът, когото е накарал да му открадне двете маймуни. Искам да кажа кой друг може да е?

— Продължавай.

— А ти отрече. Поне така твърдеше в началото.

Млъкна, изчаквайки ме да го потвърдя, но не го сторих. Явно нямаше голямо значение. Измамникът по същество е разказвач на истории и Стюарт искаше да разкаже хубава история.

— По някаква причина Майки се нуждаеше от тези маймунки. Ставаше късно вече миналия четвъртък и той започна да си мисли, че няма да го направиш. Обади се на мен.

— Като резервен вариант.

— Само че не беше сигурен, че му трябва резервен вариант.

— Точно така. И ти се съгласи да проникнеш с взлом в баржата и апартамента вместо другия.

Издаде жаловит гърлен звук, приличаше на квичене.

— Първоначално не. Както казах, аз съм цар на измамите, не съм спец по взломовете. Но... — вдигна очи към тавана и кимна, сякаш за да признае моралното си падение. — Ставаше късно и за него беше важно да вземе маймунките същата вечер, нали така? Знаех, че и той имаше маймунка в затвора, знаех колко важна беше за него. Затова го поразиграх малко, накарах го почти да ми се моли да му помогна, но внимавах, не исках да изпусна възможността. Признавам, че не бих могъл и да се справя по-добре, защото именно тогава той ми призна за диамантите.

— Колко ти предложи?

— Половината — рече той и отпи от бирата си.

— Лъжеш.

Лукава усмивка потрепна върху лицето на Стюарт.

— Откъде си толкова сигурен?

— Устните ти се движат.

— Боже! — възкликна той, простря ръка нагоре, после я отпусна върху шкембето си. Тази реплика е стара колкото баба ми, а тя умря преди близо двайсет години.

— И така да е, вярно е, нали? Бих казал, че по-вероятно са били десет процента.

— Можеш да гадаеш, друже. Трябва да знаеш само, че бяха достатъчно, за да се навия.

— Значи ти си бил вторият крадец.

— Какво съм бил?

— Мъжът, който е влязъл с взлом на двете места след мен.

— Щом така казваш. Звучи логично, но не съм знаел със сигурност, че ти си бил там.

— Бях там — отвърнах му и стиснах ръцете си. — Бях в апартамента в Йордаан, докато го претърсваше. Срязва матрака с нож.

— Да, аз бях. Къде се беше скрил?

— На тавана — погледнах нагоре, сякаш същият капак беше изникнал и на тавана на Стюарт, за да ми помогне да обясня. — Успях да се скрия, но не можах да те видя.

— Иначе щеше да ме разпознаеш, още когато за пръв път ме видя в полицейския участък — рече той, все едно наистина му се искаше.

— Имал си по-голям късмет, отколкото предполагаш.

— Макар че какво можеше да им кажеш?

— Загадка.

— Така ли?

— Знаеш ли — казах аз, като се почесах по натъртеното място на гърдите, — по една случайност вярвам на това, което ми казваш. Знаех, че човекът, който влезе в апартамента, е начинаещ. Какво използва за вратата, между другото?

— Пожарогасител. Намерих го на улицата.

— Аз реших, че е било чук, макар че явно и с пожарогасител става.

— На мен ми свърши работа със сигурност — отговори той и се ухили отново.

— Но защо изобщо тръгна да претърсваш апартамента? Сигурно вече си бил разбрал, че съм взел първата фигурка от баржата.

Стюарт поклати глава.

— Нямаше как да проникна в сейфа, нали? Казах на Майки, че няма да мога, но предполагам, че това показва колко отчаян е бил. Настояваше да опитам.

— Но когато си влязъл в апартамента и маймуната я е нямало, вероятно си предположил, че съм минал преди теб?

— Нямаше никакви следи от влизане с взлом.

— Защото не съм влизал с взлом. Използвах шперцовете си.

Нацупи се.

— Нямаше откъде да го знам, нали? Възможно беше, но също така имаше вероятност и маймунката да е била преместена.

— И какво направи, след като си тръгна?

— Отправих се към кафенето, където работеше момичето. Майки искаше да се срещнем там. Но когато отидох, той вече си тръгваше, така че дойдох тук и изчаках да ми се обади.

— Със Здравеняка и Слаботелесния ли беше?

— Да, имаше двама мъже.

— Мислиш ли, че те са го убили?

— Възможно е. А може да е и момичето. Или пък ти — погледна ме със свъсени вежди.

— Или ти — предположих.

— Виж какво — каза Стюарт, седна изправен и разля част от бирата върху корема си — знаеш, че не съм аз.

— И аз също — отвърнах, после вдигнах ръка и опипах раната на главата си, махнах една коричка от засъхнала кръв. — И след като ме цапардосаха с бейзболната бухалка по главата. Здравеняка и Слаботелесния казаха, че не са те.

— Тогава значи е момичето.

Наклоних леко глава.

— Може би. Макар че е трябвало да изчака, докато Здравеняка и Слаботелесния си тръгнат, после да го пребие и след това да се върне обратно в кафенето, за да се срещне с мен. Кое то няма как да стане. Сигурен ли си, че не беше с Майкъл и с другите двама мъже.

— Абсолютно — рече той, през цялото време, откакто се беше прибрал, изглеждаше напълно сериозен. — Само дето вече може да е била в апартамента му. Не влязох в кафенето, след като го видях, че си тръгва, но не я видях и през витрината.

— Възможно е.

— Или някой лъже.

— Или някой друг го е убил.

— По дяволите, може да е било самоубийство.

От погледа ми трябваше да му стане ясно, че не е смешно. Той се свлече върху канапето, после пресуши остатъка от бирата си.

— Ти ли разби апартамента ми? — попитах.

Намръщи се, изтри устата си с опакото на ръката.

— Не знам нищо за това. В интерес на истината даже се мъчех да разбера къде живееш. И теб ли те ограбиха?

— Не съм сигурен, че имам право да се оплаквам за това.

— Взеха ли маймунките?

— Страхувам се, че да.

Стюарт ме изгледа втренчено, след което махна към мен с бирената кутийка.

— Знаеш ли, че погледна встрани, когато го каза. Това е сигурен знак, че лъжеш.

— Истината ти казвам — отвърнах аз и отвърнах на погледа му.

— Глупости. Мигна.

Въздъгнах, после разтрих първо врата, а после наболата си брада.

— Ами секретарката ти, която ми се обади?

— Някаква скица в един бар. Дадох ѝ няколко банкноти.

— Беше доста лаконична.

— Така ли? Явно получаваш това, за което плащаш.

— А историята в библиотеката — продължих, като изпънах ръце нагоре. — Защо беше нужно цялото това разтакаване? Киснахме там с часове.

— Е, не можех веднага да ти намеря това, което търсеше, нали така?

— Но три часа!

— Да — ухили се самодоволно той, — усетих, че започваш да губиш търпение, иначе щях да изкарам още час-два.

— Нямаше нужда.

— Проявих усърдие. Освен това ми плати доста добре.

— Шестте хиляди евро? Намерих ги в сейфа на баржата.

Поклати глава, забавляваше се.

— Лесно дошли, а?

— Нещо такова. Истината е, че реших, че може да са белязани и ще успея да ги изпера през банковата ти сметка.

Той подсвирна.

— Какво мислеше — да си поискаш една част обратно ли след време?

— Мина ми през главата.

— От адвокат? Боже, ти си роден оптимист.

Облегнах се на стола и отново поставих ръце върху облегалката му.

— Един последен въпрос — казах аз. — Марике, Ким, която там е — мислиш ли, че третата майmunка може да е у нея?

Той прехапа устни, после бавно кимна.

— Според мен вероятността е доста голяма. Ще кажа още, като човек, който те познава, че вече си претършувал апартамента ми.

— Хей — отговорих му аз и се усмихнах, — щом си изкарваш хляба с нещо, трябва да те бива в него.

27.

Никога не бях виждал „Кафе де Бруг“ толкова препълнено. Всички маси бяха заети и над помещението се виеше цигарен дим. На бара бяха и момичето, и младежът и заради навалицата тя първоначално не ме видя. Седнах на един висок стол и си запалих цигара с кибритче от съседния пепелник, приличах малко, поне според мен, на Клинт Истууд в някой от уестърните му. Хич и не исках да знам как изглеждам в действителност.

Когато най-накрая ме видя, разбрах, че е решила да не ме обслужва, а да ме остави на бързоръкия си приятел. После обаче размисли и ми наля една бира.

— Благодаря, Ким — казах аз, когато я сложи пред мен.

Ръката ѝ не пусна чашата. В момента единственото важно нещо беше, че ме чу да произнасям истинското ѝ име.

— Можеш да я оставиш вече — продължих. — Иначе ще ми бъде много трудно да пия.

Когато пак не помръдна, отлепих пръстите ѝ от чашата и я вдигнах към устните си, отпих глътка от леденостудената течност. После дръпнах още веднъж от цигарата. Гръдният кош още ме болеше, когато вдишвах дълбоко, макар че направих всичко възможно да не го показвам. Издишах пушека през ноздрите си, бръкнах в джоба на якето и извадих паспорта ѝ. Плъзнах го към нея.

— Хайде да се поразходим — предложих. — Кажи на приятелчето си да си заработи надницата сам.

Изпих още една голяма глътка бира, след това станах от бара и я изчаках навън. Появи се след пет минути, беше ѝ трябвало повече време, отколкото очаквах, да си сложи черното пухено яке и ръкавиците. Поведох я към осветения мост на канала, без да продумам нито дума, и изчаках, докато стигнем до средата на моста, преди да си дръпна за последно от цигарата, после хвърлих фаса в покритите с мазут води отдолу и се облегнах върху тухления парапет.

— Майкъл е знаел — започнах, докато гледах надолу в тъмната, подобна на извара, повърхност. — Открих фотокопие в апартамента му.

Посрещна думите ми с мълчание. Или не знаеше какво да каже, или чакаше да чуе докъде ще стигна. Истината беше, че и аз не знаех, но явно трябваше да кажа още нещо.

— Беше в тръбата на преливника на ваната. Знам, че е имал копието, преди да излезе от затвора. Така че е знаел коя си. Знаел е, че е убил баща ти.

Извади ръце от джобовете на якето си и ги обвини около себе си. После ритна покритите със сажди тухли, наведе глава, сякаш част от нея вече го знаеше.

— Не ти ли каза? — попитах и тя мрачно поклати глава. — Спала си с мъжа, който е убил баща ти — продължих, думите прозвучаха по-жестоко, отколкото ми се искаше.

Накрая тя рече:

— Не бях аз.

— Освен ако нямаш двойничка, за която да не знам, сигурен съм, че си била ти.

— Не. Марике, може би, но не и аз.

— Не разбирам добре каква е разликата.

— Не знаеш какво е — рече тя и ме погледна ядосано.

— Предполагам, че не знам. Предполагам, че изобщо не разбирам.

Тя се обърна и се облегна с гръб върху парапета, подпря се с лакти върху каменния цокъл и погледна нагоре към тъмното нощно небе. Дъхът ѝ се изпаряваше във въздуха, замъгляваше лицето ѝ, но видях, че кожата ѝ бе поруменяла от студа и така скулите ѝ изпъкваха повече. С русата коса, която висеше свободно на раменете, и хлътналите очи в нея имаше някакъв наркомански шик, приличаше на модел от модните подиуми от 90-те години.

— Нямах намерение да хлътвам по него — каза тя, съвсем тихо, полу на себе си. — Първоначално ми беше неприятно. Но все пак истина беше. Ако се бяхме срещнали случайно и не знаех кой е, щях да бъда привлечена от него.

— Но ти винаги си знаела кой е. Какво е направил.

Затвори очи, сякаш за да попречи на думите ми да стигнат до съзнанието ѝ и да се съсредоточи върху своите.

— Когато за пръв път ми каза, че е невинен, бях толкова шокирана. Не защото се ядосах — обърна се към мен, — а защото исках да повярвам, че е истина.

— Може и да е било.

Прехапа леко долната си устна и кръвта се дръпна от нея.

— Не — рече тя и поклати глава.

— Разбрах, че го е казал на много хора.

— Малко убийци признават вината си.

— Някои държат на това. Някои дори пледират, че са виновни.

Тя си пое дълбоко въздух, овладя се.

— Бях на девет години, когато се случи. Видях снимката му във вестниците. Видях очите му и разбрах, че е бил той, още преди процеса. И тогава изведнъж всичко свърши. Той беше в затвора и аз не знаех нищо за него. Дали мислеше за мен? Дали изобщо знаеше, че съществувам? Дали знаеше какво ми е отнел?

— Едва ли е можел да го забрави.

— Защо не. Тогава не го познавах. Знаех само това, което казваше майка ми, просъскваше името му, говореше ужасни неща. Наричаше го чудовище.

— Предполагам, че е било по-лесно да мислиш за него по този начин?

— Разбира се — отвърна тя. — Беше просто. Но после, когато разговаряхме за пръв път — не знам, той беше толкова... различен.

— И те заболя.

— Да.

— Но нещата се промениха.

Тя се напрегна и за миг се почудих дали ще продължи. Имаше всички основания да не го направи. Не бях неин адвокат, нито пък бях от полицията. Можех да заявя, че ми дължи истината, но какво всъщност означава това? Вероятно тя просто искаше някой да я изслуша, защото след кратка пауза продължи отново.

— Не се промениха дълго време — продължи колебливо тя. — Първоначално едвам си поемах въздух, когато разговаряхме. Но се научих да се владея, блокирах част от себе си. И открих, че искам да чуя това, което имаше да ми каже.

— На Фройд много щеше да му хареса.

Ким затропа с крака по земята и притисна още по-здро̀во ръ̀це към тя̀лото си. Я̀вно трепереше.

— Можем да влезем въ̀тре — предложих. — И да ми разкажеш останалото на то̀пло.

— Не. Тук е добре.

— Обичаш да ти е гадно?

Повдигна ра̀мене.

— Кога реши да вземеш диамантите? За̀щото това е бил планът, нали?

Погледна ме, беше ужасена.

— О, може би първоначално си мислела да му навредиш по някакъв начин, може би дори да го убиеш, но както разбирам всичко се е променило, когато си започнала да го харесваш. Предполагам, че си се уверила, че най-добрият начин да му отмъстиш е, като му вземеш онова, което е чакал дванайсет години. Разбира се, нямало е нищо ло̀шо в това, че диамантите са стрували малко съ̀стояние.

— Не — отвърна тя и погледна към краката си.

— Така мисля. Според мен точно така е станало. Само че си започнала да задаваш прекалено много въ̀проси и Майкъл е станал подозрителен. Накарал е свой приятел да поразрови нао̀коло и той е открил нещо наистина шокиращо — момичето, което толкова е харесвал, е съ̀щото онова момиче, чийто ба̀ща е убил.

Ким бавно поклати гла̀ва, сякаш се опитваше да отрече логиката в това, което ка̀звах.

— Това, което не разбирам, е за̀що се е оставил да го лъжеш. За̀що е продължил с играта?

— Обичаше ме — отвърна тя с равен глас.

— О, сигурен съм, че така ти е казал. Въ̀просът е, за̀що ти си се престорила, че му вярваш?

То̀гава се разплака, но без да прави циркове. Леки конвулсии разтърсваха тя̀лото ѝ и тя трепереше до мен с наведено лице, сополи проблясваха в ноздрите ѝ. Преха̀па отно̀во долната си устна, по-силно този път, но аз се опитах да не се разчувствам.

— Не си го убила ти — реко̀х, изведнъж бях сигурен в това.

— Не — прошепна тя.

— Защото не си могла. Дори и част от теб да се е радвала, когато си го видяла в това състояние. Затова припадна, според мен, когато видя, че нещо, което толкова силно си искала, се е случило. Това е нормално. Така си мисля. Макар че истината е, че не ме интересува особено. Сега искам само трите маймунки. И мисля, че третата е у теб.

Тя ме погледна смаяно.

— Не.

— Казваш ми, че не е в апартамента ти, че ако се качим горе сега, няма да я намеря сред вещите ти?

— Не е у мен. И какво значение има изобщо? Ти ми каза, че другите две не са у теб.

Погледна ме, челюстта ѝ се стегна и зъбите ѝ изтракаха, зърнах известно предизвикателство в очите ѝ. Определено ме подозираше, и не можех да я виня. Но нямах време да мисля повече, защото чух изскърцване на спирачки и се обърнах точно навреме, за да видя как познатият бял микробус се носи право към мен.

— Ти ли им се обади? — извиках. — Преди да излезеш ли?

Нещо в очите ѝ ми подсказа, че съм прав. Погледнах я, после я сграбчих за ръката и я блъснах към здравеняка, който току-що беше изскочил от шофьорската кабина с бейзболна бухалка в ръце. Блъсна се в нея, бутна я настрани и се засили, като вдигна бухалката на рамото си и замахна с все сили, пристъпвайки към мен. Този път знаех какво ще последва и отскочих назад, глътнах си стомаха точно навреме, за да избегна удара, после се втурнах и го блъснах в каросерията на вана, сграбчих го в мечешка прегръдка, преди да успее да замахне втори път. Забих коляно в корема му, и още веднъж — в слабините. Изпусна бухалката с пъшкане и се преви, но все още имаше достатъчно сили, за да се протегне и да ме сграбчи за врата, стисна ме здраво с ръкавиците си. Опитах се да се откопча от пръстите му, като междуременно се мъчех да му бръкна в очите, но той дръпна глава, за да не мога да го стигна и преди да успея да се освободя, Слаботелесния също се присъедини и изви ръката ми назад под ужасен тъгъл, за малко да я счупи при рамото. Изревах от болка, ритях безполезно с крака и политнах назад, за малко щях да се прехвърля през парапета на моста. Точно бях на ръба да се предам, когато чух силен гърмеж в нощното небе и напрягайки очи, успях да зърна Стюарт, вдигнал над главата си димящия пистолет, който бях взел от апартамента на здравеняка.

— Пуснете го — извика той, играейки съвсем достоверно ролята на отчаян стрелец. — Пуснете го веднага, по дяволите!

Здравеняка и Слаботелесния замръзнаха, все още ме държаха за врата и рамото.

— Пуснете го — повтори Стюарт, този път вдигна пистолета и го насочи към Слаботелесния.

Хватките около врата и рамото ми бавно започнаха да се отпускат и не след дълго успях да се освободя и да се отдалеча от тях. Преглътнах внимателно и предпазливо завъртях рамото си.

— Да се махаме оттук — извиках аз и махнах със здравата си ръка към Стюарт.

Стюарт обаче имаше други намерения. Докато стоях и гледах, той прекоси моста и сграбчи Ким за косата, изви главата ѝ назад и опря дулото на пистолета в слепоочието ѝ, така че кожата ѝ се нагърчи около него. Погледна към мен, в широко отворените ѝ очи се четеше страх и аз на свой ред я изгледах уплашено, докато Стюарт изсъска.

— Къде е? Къде е третата маймуна?

Поклати глава, изгубила ума и дума.

— Не е у нея — отвърнах аз, колкото се може по-спокойно.

— Кажи къде е, кучко? Кажи ми или господ ми е свидетел, ще дръпна проклетия спусък.

Изхлипа, думите ѝ убягваха. На улицата при кафенето вече се бяха събрали зяпачи и нямаше да мине много време, преди някой да извика полиция или да реши да се направи на герой. Не можех да си представя как ще обясня всичко това на Бургgrave.

— Не е у нея — повторих, този път по-високо. — Пусни я. Знам къде е. Повярвай ми, има само едно място, на което може да бъде.

Той се обърна, най-после схвана, че говоря на него и пусна косата ѝ.

— Ела с мен — рекох аз. — Трябва да вървим.

Свали пистолета от слепоочието на Ким и пусна предпазителя почти в транс, сякаш машиналните действия можеха да отклонят вниманието му от белята, която беше направил с момичето, което се свлече на земята пред него. Погледна към нея, без да помръдне, пристъпих напред, за да измъкна пистолета от увисналата му ръка. Стиснах го за китката и го дръпнах да дойде с мен. Когато пак не

помръдна, го сграбчих за ръката и го задърпах към най-близката
оживена улица.

28.

Преди обяд на другия ден последвах две тийнейджърки през заключващата се врата на една модерна жилищна сграда в южната част на града. Спрях пред пощенските кутии, колкото да ги оставя да се качат на асансьора и вратите му да се затворят след тях и после се качих по стълбите до втория етаж, където влязох през противопожарния вход от огнеупорно стъкло, минах покрай три еднакви на вид дървени врати, преди да открия тази, която търсех.

По средата на вратата имаше шпионка на нивото на очите и месингова брава с дръжка досами хълбока ми. Почуках два пъти на вратата и когато никой не дойде да ми отвори, огледах коридора от двете страни, уверих се, че е чисто, след което си сложих чифт гумени ръкавици за еднократна употреба, извадих шперцовете от джоба на палтото си и се заех с ключалката. Мина известно време, тъй като си имах работа с истинска модерна ключалка, но не беше по-трудна за отваряне от останалите, с които се бях занимавал напоследък. Освен приглушеното бръмчене на климатика, монтиран някъде над главата ми, коридорът беше съвсем тих, така че нямаше нужда дори да навеждам глава, за да чувам прищракването на щифтовете. Когато и последният си отиде на мястото, завъртях топката, прекрачих прага и заключих вратата зад гърба си.

В апартамента цареше полумрак и не виждах почти нищо. Опипах стената, за да намеря ключа на лампата и когато я светнах се озовах в началото на коридор, боядисан в цвят магнолия. До краката ми имаше няколко чифта обувки, а на закачалката отстрани висеше яке с качулка. Напред и вляво имаше вход, който водеше към малка кухня без прозорци. Светнах лампата в кухнята и огледах вградените шкафове, инковата печка и газовите котлони отгоре. Плотовете бяха покрити с мръсни чинии и чаши за кафе, а в миксера си седяха остатъците от шейка, приготвен за закуска.

Върнах се обратно в коридора, минах покрай банята, после завих наляво и влязох в сравнително голяма всекидневна под формата на

буквата Г, с плюшен бежов килим, модерен телевизор с плосък екран, стъклена масичка за кафе и черен кожен диван. Завесите, които стигаха от тавана до пода, бяха дръпнати, което обясняваше защо е толкова тъмно. Оставих ги както си бяха, за да не привличам нежелано внимание, след което се върнах обратно по стъпките си, за да видя какво има зад последните две врати в апартамента. Зад първата имаше килер, наблъскан с всевъзможни домашни боклуци: прахосмукачка, дъска за гладене, още обувки, няколко якета, шапки и шалове, плюс една стълба. Втората врата водеше към стая, в която имаше място колкото за спалня, двукрилен гардероб и скрин с чекмеджета. Леглото не беше оправено и на пода лежеше купчина мръсни дрехи. До леглото имаше будилник и роман с меки корици.

Спалнята беше толкова подходящо място за начало, колкото и всяко друго и затова започнах търсенето си от нея. Коленичих, бутнах дюшека и светнах с джобното си фенерче под леглото. Открих самотен бял спортен чорап и цял свят от прахоляк и валма, но това беше всичко. Опипах рамката на леглото, за да проверя за тайници, но нищо не открих. Пребърках кальфките на възглавниците, после пухения юрган, мирисът на застояла пот, който ме лъхна право в носа, ме накара да остана доволен, че съм си сложил ръкавици. Когато и там не открих нищо, насочих вниманието си към гардероба и след това към скрина с чекмеджета, извадих ги едно по едно и проверявах зад и под тях по обичайния начин. После дръпнах гардероба и скрина от стената и осветих с фенерчето си зад тях. Отидох и взех стълбата от килера, за да погледна и върху гардероба. Накрая прерових мръсните дрехи на пода, джобове и всичко останало, докато не се уверих, че спалнята е чиста. След което върнах стълбата обратно на място.

От спалнята се прехвърлих във всекидневната. На пръв поглед нямаше много за претърсване и умът ми скоро започна да се чуди. Типично в мой стил се улових, че отново мисля за книгата си. Отдавна не се бях замислял за нея и докато спокойно си вършех работата, започнах за пореден път да проследявам обратите в сюжета, които бяха довели до проблемите ми. Не след дълго започнах да се питам дали в крайна сметка няма да откроя лесен начин да се измъкна от ситуацията. Щеше да се наложи да поработя, но можех да пренапиша началото на историята и да се улесня. Проблемът беше обаче, че не исках Фолкс и читателите много лесно да разберат кой е убиецът. Но

трябваше да постигна някакъв баланс, по някакъв начин да нагодя логиката, без да убивам книгата. Можех да се освободя от куфарчето, помислих си. Можех да го заместя с пазарска чанта от известен магазин и така Фолкс щеше да може безпроблемно да се снабди с втора. Или пък ръката на иконома можеше да си остане на местопрестъплението. Това не беше толкова интересно, предполагам, защото част от загадката беше как убиецът е проникнал в сейфа, охраняван от скенер за отпечатъци, до който самият Фолкс не е успял да се добере. Щеше ли Виктория да се съгласи? По-важното беше дали аз щях да остана доволен?

Честният отговор беше „не“. Трябваше да се напъна и да направя нещата по-трудни, а не да се хващам за лесни решения. До гуша ми беше дошло от този почти завършен ръкопис, който обаче още не можех да предам, затова възможността наистина ме изкушаваше. Обаче, ако издателите ми не се съгласяха, какво щях да правя? Да започна всичко отначало, да хвърля четири месеца работа на боклука и без пукната пара от нея.

Смяната на пейзажа можеше да помогне. Италия още ме привличаше и ако идех там, може би имаше шанс да открия вдъхновението, което търсех. А дори и да не успеех, времето щеше да бъде по-слънчево и зимните нощи не толкова мразовити. Плюс италианките, за които човек трябваше да се замисли. Тъмнокоси, с маслинена кожа. Прекрасни крака, по принцип. А и винаги бях искал да понауча малко езика, още откакто бях гледал „Ваканция в Рим“^[1] за пръв път. Можех да си направя и аз една ваканция в Рим. Да позагледя евентуално малко образа на Грегъри Пек. Пък и доколкото ми беше известно, там нямаше да има набити италианци, които да искат да ме целят с бейзболна бухалка.

Почудих се колко пъти Грегъри Пек се беше появявал по телевизора, който заемаше почти цялата всекидневна. Не достатъчно вероятно, което беше жалко, защото телевизорът си беше хубав, с 42-инчов екран и предполагам, че на него Грегъри щеше да изглежда много добре. Колкото и да беше страхотен телевизорът обаче, не ми помогна да открия това, което търсех, същото се отнасяше и за канапето, стъклената масичка и купчината вестници и списания, скрити зад вратата.

Минах покрай банята, като реших, че скривалището не може да се окаже два пъти поред в банята, оставих и килера, защото преравянето на всички боклуци вътре ми се струваше прекалено трудоемко и затова реших да го оставя за последно. В такъв случай наред беше кухнята, където миризмата на засъхнала храна по цялата посуда беше достатъчно силна, за да ме накара да сбърча нос. Нямах много доказателства, че тук се готви, но това не означаваше, че няма къде да се търси.

Кофата за боклук преливаше от опаковки на готови храни и когато отворих микровълновата, видях, че беше цялата в мазнини. Шкафовете по стените съдържаха богато разнообразие от различни марки овесени храни и хляб в различни фази на мухлясане, както и няколко пакета шоколадови пръчици, с които холандците поръсваха филиите си хляб за закуска. В долните шкафове имаше малка колекция от почистващи препарати, няколко тави и тигани и консерва с храна. Погледнах във фурната и зад абсорбатора, след което надлежно опипах дървения цокъл над и под кухненските шкафове, за да се уверя, че няма разхлабени. После отворих вратата на хладилника и едва не повърнах от мириса на развалени яйца, който ме блъсна в носа. Имаше кутия с мляко, някакво печено сирене и половин шоколад. Най-отгоре беше камерата. Дръпнах пластмасовия капак и бутнах пликчето със замразени зеленчуци на една страна. Нищо. Изправих се и случайно погледнах в един от процепите на електрическия тостер и, гръм да ме удари, там беше, стискаше очите си с ръце, сякаш чакаше да надникна вътре и да кажа „бау“.

Не мога да ви кажа колко се зарадвах да я видя отново. Това, което обаче мога да ви кажа е, че се завъртях, направих няколко глупави танцови стъпки, последвани от ужасен опит за ходене назад в стил Майкъл Джексън. Защото, да върви по дяволите книгата ми, имаше поне един случай, който можех да разреша сам-самичък.

[1] Американски романтичен филм с участието на Одри Хепбърн и Грегъри Пек — Б.пр. ↑

29.

Имах да свърша още няколко задачи, преди да напусна апартамента и за едната от тях ми трябваше помощта на Стюарт за час, час и половина. Щом свършихме, го оставих да си върши каквото беше намислил, като обаче ми даде достатъчно време да се върна до дома му и да проведе няколко телефонни разговора.

Първият номер, който набрах, беше централата на полицейския участък, оттам помолих да ме свържат директно с детектив-инспектор Ример. След като изчаках около минута, минута и нещо, през което време се наслушах на холандски напеви, най-накрая ме свързаха.

— Господин Хауърд — започна детектив-инспектор Ример. — Имате ли някаква информация за нас?

— Значи си ме спомняте — отвърнах.

— Разбира се. Тъкмо преглеждах протоколите от разпита ви.

— Представям си какво интересно четиво са.

— Докладът е доста кратък. Виждам, че не сте отговорили на много въпроси.

— Ще ми повярвате ли, ако ви кажа, че съм срамежлив?

Ример замълча достатъчно дълго, за да ми покаже точно какво мисли за отговора ми.

— Ами ако ви кажа, че имах впечатлението, че инспектор Бургграве вече си е съставил предварително мнение за мен?

Тя въздъхна.

— Нямам време за игрички, господин Хауърд. Какво желаете?

— О, нищо особено. Само да ви кажа: мисля, че знам кой е убил Майкъл Парк.

Ример се поколеба. Представих си я как се напруга и стиска телефонната слушалка.

— Ще се съгласите ли да дадете показания?

— В известен смисъл — отвърнах. — Ако се срещнете с мен.

— Кога?

— Днес, следобед, в четири часа. Доведете и заблудения си колега с вас, ако обичате.

След като ѝ дадох всички необходими подробности, затворих и набрах следващото име в списъка си. Оказа се, че разговорите, които проведох, бяха горе-долу в същия формат и всички, на които се обадох, без изключение не проявиха особено желание да се срещнат с мен. Ако бях по-чувствителен, можеше да се потисна, но истината беше, че никога не взимах нещата прекалено присърце и за щастие можех да се заинатя, когато ситуацията го изискваше. Всеки един от хората, на които се обадох, в крайна сметка се появи, което признавам реално се дължеше повече на стръвта на диамантите, отколкото на репутацията ми на любезен домакин.

Мястото на събитието беше един от шедьоврите на Стюарт. Намирахме се в стария централен склад в изоставените фабрики на „Ван Зант“. Около нас се търкаляха изпочупени щайги, прашасали дървени палети, изпочупени метални колички и празни варели. Подът беше покрит с боклуци, прахоляк и паднала мазилка до глезените и температурата не беше по-висока от тази навън, тъй като и дума не можеше да става за някакво отопление и повечето от прозорците бяха изпотрошени, което позволяваше на яростните пориви на зимния вятър, който набръчкваше повърхността на водата около Остердок, да се завихрят около нас.

За да придам на сцената някакво подобие на ред, бях си направил труда да подредя няколко щайги и палети в полукръг пред мен, но усилията ми явно не успяха да накарат гостите ми да се почувстват по-удобно. Ким, например, имаше нужда от шапка и шал, защото явно ѝ беше студено. Брадичката ѝ беше завряна в яката на пухеното яке, хубавите ѝ крака бяха кръстосани и тя духаше топъл въздух в шепите си. Не можех да я попитам как се чувства обаче, защото явно беше решила да няма нищо общо с мен или някой от останалите. Зареният ѝ поглед си го биваше, но не ме изненадваше, като се има предвид, че го упражняваше още откакто бе дошла.

Здравеняка и Слаботелесния седяха срещу нея, на една и съща касетка и забелязах, че Слаботелесния беше намерил време да се сдобие с ново яке на мястото на това, което му бях откъснал. От личен опит знаех, че якето не топли кой знае колко, но може би това нямаше значение. Вероятно беше част от униформата, която двамата с якото му

приятелче си бяха измислили преди години, дори и да беше само на подсъзнателно ниво. Представих си ги как се подготвят за извършването на някое голямо престъпление и процедурата, която най-вероятно следваха. Ключовете от микробуса? Тук. Кубинки? Тук. Бейзболна бухалка? Тук. Да облека ли коженото яке? О, *хайде, тръгвай.*

Като стана дума за облекло, инспектор Бургграве и детектив-инспектор Ример бяха най-прилично облечени. И двамата носеха униформени полицейски якета с дебела кожена подплата. Освен това те изглежда се чувстваха най-неловко на сбирката ни и създаваха впечатление, че ги отвлечам от много по-неотложни дела. Това бяха пълни глупости, разбира се, но те бяха полицаи в крайна сметка и щеше да е проява на лош тон да изглеждат доволни, че са ги накарали да дойдат някъде не по своя воля. Така че те крачеха наоколо и си поглеждаха часовниците и мобилните телефони и точно поради тази причина се забавих да започна с поне две минути повече, отколкото трябваше.

Стюарт беше седнал от едната ми страна и също като мен беше облечен с дебел пуловер с висока яка, макар че неговият беше няколко номера по-голям и много по-опънат на корема. Беше съчетал пуловера с вълнено спортно сако с кожени кръпки на лактите, а от джобчето му се подаваше носна кърпа с арабески, съвсем в стил Ръдърфорд. Последният му аксесоар, кожено куфарче, седеше на пода до краката му и ако някой случайно надникнеше вътре, щеше да открие, че е празно, също като главата на Здравеняка. Стюарт беше съвсем спокоен, така и трябваше, тъй като той единствен, освен мен, знаеше какво предстои да се случи.

До Стюарт беше последният ми гост Нилс ван Зант. Господин Ван Зант ми изглеждаше още по-крехък, отколкото ми се беше сторил в дома му, воднистите му очи бяха нащрек, но си личеше, че част от него се радва на тръпката от това да се върне обратно в старите сгради на фамилната компания и доколкото можах да преценя не обръщаше голямо внимание на студа. Беше облечен само с кашмирен пуловер и джинси, но от непринудения начин, по който беше седнал върху стария варел, сплел ръце върху дръжката на бастуна си, човек би помислил, че се е настанил удобно пред камината в кабинета си. Част от мен

копнееше по топлината на огъня — добре щеше да ми дойде и глътка бърбън за успокоение на нервите, преди да започна.

— Благодаря ви, че дойдохте — казах, като огледах групата пред себе си и вдигнах длани в знак на приветствие за добре дошли. — Някои от вас се познават, макар че се надявам, че няма да възразите, ако за момента се въздържа от обстойно представяне. Достатъчно е да кажа, че джентълменът от дясната ми страна — продължих и посочих към Стюарт — е Хенри Ръдърфорд, моят адвокат. Господин Ръдърфорд е тук, за да се увери, че всички разбират, че нищо от това, което може да кажа днес, не ме уличава в извършването на престъпление.

Погледнах към Бургграве и детектив-инспектор Ример и изчаках двамата да кимнат в знак на съгласие. Направиха го, макар и неохотно.

— За протокола — намеси се Стюарт, подгривайки за ролята си, — двамата полицейски служители, присъстващи тук, изразиха готовността си да се присъединят към това споразумение.

Помислих, че може да се опита да ги накара да го потвърдят устно пред него, но като всички големи измамници, Стюарт знаеше кога да спре. Бургграве и Ример го изгледаха с явна неприязън, но той не им обърна внимание. Като Ръдърфорд можеше да се издигне над подобни неща. В интерес на истината беше толкова убедителен в ролята си, че на Ким вероятно ѝ беше трудно да познае в надутия адвокат пред нея — полуделия стрелец, опрял пистолет в главата ѝ.

— Както повечето от вас знаят — продължих аз, — сградата, в която се намираме, е била основен склад и фабрика за рязане на диаманти на „Ван Зант Диамантс“. Господин Нилс ван Зант — подкарах нататък — е племенник на Марс ван Зант, основателят на семейната компания за търговия с диаманти. Господин Ван Зант се съгласи да се присъедини към нас днес, за да бъдат изяснени няколко момента, които иначе може да си останат догадки. Благодаря ви още веднъж, че дойдохте, господин Ван Зант.

Ван Зант наведе глава и ми помахна леко с ръка, почти царствено, сякаш ми даваше разрешение да продължа. Ако бях военен, трябваше да му отдам набързо чест, но никога не ме е бивало в такива неща, затова просто кимнах, сякаш му свалях шапка. Явно почтителното ми отношение му хареса, така че продължих с играта.

— Понеже имах удоволствието да разговарям предварително с господин Ван Зант, ще ви кажа, че семейството му е поставило

началото на търговията си с диаманти още в началото на деветнайсети век. Основната им дейност се е състояла в закупуване на необработени камъни от бившите холандски колонии и шлифоването им тук, в Амстердам, преди да бъдат продадени на първокласни бижутери и търговци на диаманти от цял свят. За разлика от мнозина от конкурентите си, те имат голям успех и бързо се превръщат в най-влиятелните холандски търговци на диаманти.

— За урок по история ли ни събрахте? — рязко ме прекъсна Ример.

— Не — уверих я. — Макар че според мен малко история би била от полза. И трябва да призная, че останах много впечатлен, когато господин Ван Зант ми разказа всичко това. Мисля, че едва ли ще преувелича, ако кажа — продължих, като отново кимнах към Ван Зант, — че „Ван Зант Диамантс“ са били една от най-великите компании, които тази страна някога е имала.

Ван Зант кимна с доволно изражение на лицето.

— И както всички вие знаете, Майкъл Парк, Американеца, беше пратен в затвора за убийството на пазач тук, най-вероятно при опит да открадне необработени диаманти от трезора на Ван Зант. Името на злощастния пазач е било Роберт Волкерс. — А това — казах аз и посочих към Ким — е неговата дъщеря Ким Волкерс.

Всички погледнаха мигновено към нея, въпреки че главите на Бургграве и Ример се завъртяха най-бързо. Ким остана невъзмутима, нито го призна, нито го отрече. Очите ѝ се преместиха от точката на забвение, в която се беше съсредоточила, към пода между краката ѝ.

— Истина ли е това? — попита Ван Зант, като погледна от Ким към мен и обратно към нея.

Ким не реагира, така че остана аз да го потвърдя.

— Моите съболезнования, тогава — продължи Ван Зант с печален глас. — Семейството ми беше дълбоко опечалено заради вас. Знаем, че всички от съвета на директорите много съжаляваха, но мисля, че майка ви получи щедро обезщетение.

Ким вдигна глава и се втренчи право в него, суровият ѝ поглед явно разтърси нещо във воднистите очи на стареца.

— Известно време се е представяла под името Марики ван Клееф — подех, обяснението ми беше насочено към Бургграве и Ример, за да не започнат да ме прекъсват с въпросите си. — Мога да обясня защо

още сега, но това ще ни накара да избързаме. А това, което, наистина ми се иска да направя, ако ми позволите, е да разкажа за моето участие.

Огледах лицата около мен, макар че не очаквах някой от тях да ме прекъсне. Всичките до един искаха отговори, дори и ако, както беше в случая с Ван Зант, бяха водени по-скоро от любопитство, отколкото от необходимост. Здравеняка и Слаботелесния не бяха продумали, но изобщо не ми се сториха изненадани, когато разкрих истинската самоличност на Ким. Видях обаче, че се почувстваха неловко, защото непрекъснато хвърляха погледи към вратите, през които бяха дошли и Слаботелесния седеше с ръце, здраво стиснати между краката, обувките му нервно потропваха по бетонния под. И двамата бяха извърнали лица встрани от Бургграве и Ример, подсъзнателно криеха физиономиите си, сякаш се тревожеха, че може да ги разпознаят от някоя отдавна забравена полицейска снимка.

— За целите на днешния следобед бих желал да предположите — казах аз, като извърнах поглед към Стюарт, за да акцентирам върху частта с предположението, — че освен писателска дарба, притежавам и някои таланти, които не са най-законните по същество.

— Ти си крадец — заяви Здравеняка.

— Чисто теоретично — отвърнах — ще се съглася с теб.

Бургграве се обърна и погледна многозначително Ример. Тя не му обърна внимание, но това не ѝ попречи да ме дари с леденостуден поглед. Повдигнах рамене, сякаш криминалните ми наклонности не бяха нищо повече от вреден навик, с който се бях сдобил преди години, и от който така и не бях успял да се отърся.

— Въз основа на това предположение — продължих аз — нека приемем, че Майкъл Парк се свърза с мен посредством моята страница в Интернет и ме помоли да се срещнем с него в „Кафе де Бруг“, където, по една случайност, работеше красивата, трагично осиротяла госпожица Волкерс. Да допуснем също така, че съм отишъл и докато сме си пиели бирата, Майкъл ме е накарал да му набавя някакви предмети — въпросните предмети са две фигурки на маймуни, които се намираха в домовете на тези двама господа.

Махнах с ръка към широкоплещестия и Слаботелесния. Колкото и да беше нелепо, все още не знаех истинските им имена, така че не можех да ги представя както подобава.

— Но ние ги познаваме — прекъсна ме Ример, изненада ме толкова, колкото й тях. — Вчера разглеждах преписка за тях.

Двамата мъже се спогледаха. Здравеняка поклати леко глава, сякаш искаше да успокои приятеля си, че няма за какво да се тревожи. Не бях толкова сигурен.

— Ще поясните ли? — попитах аз.

— Това е работа на полицията.

— Тц — срязва я Ван Зант, — някои хора твърдят, че има прекалено много такава „работа на полицията“ и недостатъчно работещи полицаи.

— Ако имате оплаквания, господине — отговори му Ример, — има съответните канали.

— Моментът едва ли подходящ — намесих се аз, — ако ми позволите да отбележа. — Усмихнах се любезно на Ван Зант и той съответно ме дари с още едно от царствените си кимвания. — И ако трябва да бъда честен, имената на тези джентълмени не ни интересуват кой знае колко. През последната седмица открих, че на имена не може да се вярва. Единственото важно нещо е, че двамата джентълмени притежаваха фигурките, които Майкъл искаше.

— Можете ли да ги опишете? — попита Ример.

— Не е важно.

— Ние ще отсъдим — намеси се Бургграве.

— С цялото ми уважение — обърна се Стюарт към него, — не мисля, че сте тук, за да съдите каквото и да било. Поне засега.

— Ръдърфорд е прав — рекох аз, — но за да стане ясно на всички, бяха толкова големи — раздалечих ръцете си на няколко сантиметра. — И бяха направени от гипс. Тази на Майкъл покриваше очите си. Беше част от комплекта, който ние англичаните наричаме „Трите умни маймунки“.

Бургграве се обърна към шефката си и започна да обяснява на холандски, като междуременно първо покри устата си, а след това и ушите си с ръце.

— Да, да — рече Ример отново на английски, сякаш разговаряше с глупак. — Всички са чували за тях. Имаха ли някаква стойност?

— Според мен не — отвърнах аз. — Но Майкъл ми предложи щедро възнаграждение, за да му ги осигуря. Сега би трябвало да кажа, че нямах никаква представа кой е, най-малко, че и той самият е крадец.

Но това нямаше кой знае какво значение, защото му отказах. Каза, че работата трябвало да се свърши на следващата вечер и ограниченото време ме притесни. За съжаление ми даде адреса, където въпреки всичко можех да намеря маймунките.

— Защо го е направил? — попита Бургграве, мъчейки се, според мен, да възстанови част от авторитета си, след като бе поставен на място от началството.

— Каза, че се надявал да променя решението си. За жалост, точно това направих. На другата вечер, докато Майкъл се хранеше с тези двама джентълмени в „Кафе де Бруг“, аз проникнах в домовете им и ги лиших от двете маймунки, които притежаваха. Проблемът беше, че когато се върнах, Майкъл си беше отишъл. Тогава се появи Ким и ми каза, че е бил повлечен към апартамента си от нашите приятели тук.

— Това не е вярно — намеси се Здравеняка. — Изпратихме Майкъл до вкъщи, но той ни помоли.

— Да, и аз си помислих, че сигурно така е станало. Вероятно е приближавало времето да се срещнем и вероятно вечерята ви не е приключила толкова бързо, колкото се е надявал. Кажете ми, когато стигнахте до апартамента му, той извини ли се по някакъв начин, може да се е престорил, че му е лошо?

Здравеняка повдигна рамене, сякаш бях налучкал истината.

— Станало е малко преди да дойдем двамата с Ким. Пожела да я придружа, защото Майкъл се беше отклонил от първоначалния план и тя се тревожеше. Тревожеше се донякъде за Майкъл, но в действителност я е било повече грижа за маймунките — погледнах към нея, но тя все така отказваше да ме погледне. — Когато пристигнахме, го открихме смазан от бой в банята.

— Значи тези мъже са го убили — рече Ван Зант, сякаш беше съвсем очевидно кой е извършил престъплението.

— Така предположих — съгласих се аз. — Даже бях сигурен в това и смятах, че знам защо. Не знаеха, че съм им откраднал маймунките и реших, че са искали да вземат фигурката на Майкъл. Поради някаква причина фигурката беше достатъчно важна за тях, за да го убият и за това той на свой ред държеше толкова много да открадна фигурките.

Бургграве извади ръце от джобовете на якето си и се пресегна към белезниците, които висяха на колана му. Ример го спря, като го докосна по ръката и поклати глава.

— Вече не мислите така обаче? — попита ме тя.

— Не. И то поради няколко причини. Едната е, че няколко дни след като бях арестуван по подозрение, че съм пребил Майкъл, напълно погрешно, бих добавил, двамата джентълмени ме отвлякоха и ме държаха вързан в апартамента си. Докато бях там, заявиха, че са го направили.

Бургграве изсумтя и вдигна ръце нагоре.

— И това ти е било достатъчно?

— Не, разбира се, че не. Но промених мнението си, когато разбрах, че според тях третата маймунка, тази на Майкъл, е у мен. Беше интересно. Искам да кажа, че след като мислеха така, това означаваше, че не са го извършили те.

— Това не означава, че не са го убили — безстрастно каза Ример. — Може да са го убили, защото не е искал да им каже къде е била третата маймунка.

— И аз си го помислих. Но щом като маймунката е била толкова важна за тях, че да ме отвлекат, за да я открият, не можех да разбера защо биха пребили Майкъл толкова жестоко, че да не може да им каже къде е.

Ример кимна бавно, сякаш беше решила засега да приеме моята версия.

— И когато им казах истината за това как Майкъл ме е наел, за да им открадна фигурките, те изобщо не ми повярваха. Струваше им се невероятно, сякаш имаха безрезервно доверие на Майкъл.

Този път видях как Здравеняка и Слаботелесния кимат, докато говоря.

— Защо ще му имат такова голямо доверие, запитях се аз? И много скоро отговорът стана очевиден. Даже малко се засрамах, че не съм се сетил по-рано. Тези мъже не бяха приятели на Майкъл, те му бяха съучастници.

За миг си помислих, че може да ги изпусна. Явно се притесниха и започнаха да се въртят нервно. Тогава Ример каза нещо, което накара всички ни да млькнем и да се обърнем.

— Вече го знаем. Пише го в досиетата им.

— Тогава защо не ги арестувахте за убийството на Майкъл?

— Това също е работа на полицията.

— Виждате ли — възкликна Ван Зант. — Когато не знаят отговора на нещо, така казват. Когато правят грешки, така казват. Работа на полицията.

— Казват го и от колегиална лоялност — намесих се аз. — Това е бил случай на инспектор Бургграве, нали, детектив-инспектор Ример?

Ример не отговори. Само ме погледна сърдито, сякаш за да ме накара да млъкна само със силата на волята си.

— Няма значение — казах й. — И без това не съм стигнал до същината на историята. Трябва отново да се върнем назад във времето. До обира, при който е бил убит Роберт Волкерс. — Обърнах се към Ван Зант. — Мисля, че мястото, на което са се съхранявали диамантите, е било тук някъде, нали така?

Ван Зант се поколеба.

— Да повтора ли въпроса си?

Присви очи и стисна устни. Изглежда ме преценяваше от нов ъгъл.

— Политиката на компанията не позволява...

— Глупости — прекъснах го аз. — Вече говорихме за това. Нали вече ми разказахте всичко. Така че нека ви попитам още веднъж — главното хранилище на диаманти е било тук някъде, нали така?

Ван Зант се забави с отговора. Дори и най-сериозният ми поглед не можеше да го застави. Ример обаче беше друго нещо.

— Отговорете на въпроса — нареди тя и сложи ръка на хълбока си, звучеше така, сякаш търпението й е на изчерпване.

Ван Зант зяпна, но тя беше непоколебима. Обърна се към мен като дете, на което са се скарали.

— Да — промълви едвам.

— Добре. Можете ли да го опишете, ако обичате?

Ван Зант въздъхна, завъртя очи, но в цялото му изпълнение имаше доста пантомима. Също както и в кабинета му, имах ясното впечатление, че той би се разприказвал на драго сърце, стига да е център на вниманието.

— Като шеф на охраната аз сам проектирах системата — започна той, уж неохотно, сякаш го карах за стотен път да разказва една и съща история. — Имаше голяма стая, направена от стомана, дебела много

сантиметри. Подът беше от бетон. Около стоманата имаше циментов кожух. Около кожата — стоманена клетка.

— И как се използваше този трезор?

Ван Зант изцъка с език, сякаш трябваше да знам, че ще стигне и дотам.

— В края на деня — продължи той — всички диаманти във фабриката се заключваха в трезора, заключваше се и клетката. Винаги дежуреха пазачи.

— Да. Много добра система, макар и на практика доста проста.

— Хубаво е да е просто — рече той. — Простото е сигурно.

— Донякъде — отвърнах, като хвърлих съзаклятнически поглед към Здравеняка. — Предполагам, че ключалката на трезора също е била добра.

— Както ви казах и преди, имаше няколко ключалки. Бяха от най-високо качество.

— Убеден съм. Прътите на клетката можеха ли да бъдат прерязани?

— Говорихме за това.

— Така е. Май уточнихме, че арматурните клещи не са вършили работа и че е можело да бъдат срязани само с кислород.

— И с това можеше да не стане.

— И по думите ви винаги е имало пазачи на смяна. Пазачи като Роберт Волкерс.

Ван Зант кимна.

— Колко?

Той се поколеба, вероятно усети промяната в тона ми.

— Нощно време бяха по двама.

— А в нощта, в която е бил убит Роберт Волкерс, колко бяха пазачите?

— Двама, разбира се.

— Сигурен ли сте?

Той изду бузи.

— Имаше двама пазачи.

— Интересно, защото по една случайност със сигурност знам, че пазачът е бил само един.

Ван Зант тропна с бастуна в земята, сякаш се надяваше да предотврати това, което възнамерявах да кажа.

— Двама пазачи — повтори той.

— Трябвало е да бъдат двама — продължих. — Няма никакво съмнение в това. И съм убеден, че документите от онова време ще го потвърдят. Потвърждават го и вестникарските репортажи за убийството на Роберт Волкерс, защото двамата с господин Ръдърфорд ги прегледахме онзи ден в градската библиотека. Вторият пазач се е казвал Луис Ракер. Господин Ракер, за съжаление, е починал преди малко повече от две години. Инфаркт. За наше щастие обаче Ръдърфорд успя да се свърже с майка му.

Кимнах към Ръдърфорд, той стана от щайгата, на която беше седял и се отдалечи от нас към огрения от слънце овален вход от западната страна на сградата. Навън имаше двор, а в двора — такси, двигателят му работеше, а вътре седеше притеснената на вид вдовица.

Докато чаках Ръдърфорд да се върне, огледах всяко едно от лицата около мен, после си погледнах часовника и накрая се изправих на крака. Нямах какво повече да кажа за момента и тишината беше някак странно потискаща. Сякаш изпълваше вътрешността на склада почти до задушаване, все едно някой бе оставил отворено кранче за газ и част от мен се тревожеше, че ако Ръдърфорд и Карине Ракер не се появят скоро на входа, някой може да каже нещо възпламеняващо и да вдигне всичко във въздуха.

Тогавя чух как вратата на колата се затваря, прозвуча като приглушен изстрел в далечината, и скоро след това двамата се появиха. Равните подметки на Карине Ракер стържеха по циментовия под като шкурка и сякаш ѝ трябваше цяла вечност, за да достигне до нас. С едната ръка стискаше Ръдърфорд, за да не падне, а в другата държеше издута кожена чанта. Преместваше тежестта между двата си крака, както готвач, който разделя жълтъка от белтъка в двете черупки. Беше облечена почти по същия начин, по който я бях видял и в апартамента ѝ. Под избелялото палто с подплата носеше син пенъоар на цветя, отеклите ѝ крака и глезени бяха обути в дебели чорапи, които се бяха събрали на коленете. Перуката на главата ѝ не струваше, беше сплъстена и проскубана едновременно и макар че си бе направила труда да се гримира, изглеждаше така, сякаш се беше научила да го прави в училище за клоуни.

— Госпожо Ракер — казах аз и протегнах ръка да помогна на възрастната жена, когато тя наближи до нашия малък приятелски кръг.

Тя здраво се хвана за китката ми, чантата се разлюля, после ме сграбчи за лакътя и щом успя да възстанови равновесието си, двамата със Стюарт я сложихме да седне на една палета, която бяхме подпрели за целта върху две дървени щайги. Седна тихо и възпитано с чанта върху коленете. Единственият признак, че се вълнува, беше начинът, по който пръстите ѝ стискаха чантата, кожените дръжки бяха здраво увити около ръцете ѝ.

Наведох се и я погледнах право в очите, после и се усмихнах колкото се може по-окуражително и я потупах по коляното. Възрастната жена изкриви изрисуваните си черти в крива пародия на собственото си изражение, атрофиралите мускули под кожата ѝ се мъчеха всячески да нагодят челюстите ѝ така, че да не изглежда като бито куче. Не исках да удължавам мъките ѝ, затова се изправих и отново се обърнах към останалите.

— През следващите няколко минути — започнах аз — ще трябва да ми простите за ужасния холандски и да разберете, че госпожа Ракер не говори английски. Решихме, че е най-добре да чуете историята ѝ от нея самата и затова аз млъквам и я оставям да ви каже това, което е дошла да сподели.

След което кимнах към въззрастната госпожа и понеже тя се поколеба за миг, Стюарт ѝ прошепна нещо с мил тон и то я накара да прочисти дихателните си пътища и да започне да говори. Не отне много време, но заради нюансите на това, което каза, и начина, по който го каза, накъсаната ѝ реч сякаш трая по-дълго, отколкото очаквах. Беше притеснена и неуверена и от време на време гласът ѝ се задавяше и тя поглеждаше надолу към пръстите си, които мачкаха кожената чанта. Тогава Стюарт поставяше ръка върху рамото ѝ и я подканваше да продължи, говореше ѝ така, сякаш е дете, оставено на грижите му и той искаше единствено тя да сподели тревогите си, за да може някой от нас да ѝ помогне.

Това, което я тревожеше, беше съвсем просто, което не го правеше по-малко травмиращо. Обясняваше онези неща, които не бе посмяла да сподели с години, факти, които беше заровила дълбоко в душата си. Синът ѝ Луис Ракер бил пазач във фабриката на Ван Зант. Не бил успял много в живота си, но ценял работата си и се радвал, че тя му позволява да издържа старата си майка, доколкото може. Двамата разчитали на заплата му, за да си осигурят покрив над главите и

храна в долапа и той бил готов почти на всичко, за да не загуби работата си. Така че, когато някой отишъл при него и му предложил възможност да изкара малко пари отгоре върху седмичната си надница, той се изкушил. От него се искало само да изчезне за час по време на една от нощните си смени. Ако си държи устата за това, че го е нямало, независимо от последиците, щял да получи голяма сума пари. Но ако казал на някого за договорката, последствията щели да бъдат страшни. Заплахата не била конкретна, но той имал ясното съзнание, че е напълно реална.

Изправен пред този избор горкият Луис се съгласил да изчезне през въпросната нощ. Когато се върнал, разбира се, открил Роберт Волкерс прострелян на земята до трезора на Ван Зант. По време на полицейския разпит си измислил оправданието, че е извършвал рутинна проверка на склада, когато колегата му е бил застрелян. Лъжата била инстинктивна реакция с оглед на положението, в което се бил озовал, но скоро се оказало, че трябва да се придържа към нея. На сутринта след нощта на убийството някой проникнал в бунгалото, в което живеел заедно с майка си, измъкнал я от леглото и дал на двамата ясно да разберат какво ще се случи, ако той някога каже истината. Така че Роберт никога не я казал. Но майка му била твърдо убедена, че вината и страхът, в който живял близо десетилетие, му причинили високо кръвно налягане, безсъние и напрежение и в крайна сметка го довели до инфаркта.

Когато стигна до края на историята си, думите на възрастната госпожа започнаха да се накъсват и изчерпват. Разхлипа се, извади една карирана кърпа от ръкава на палтото и си изтри очите. В този момент Ример ме погледна и рече:

— Тя свърши. Вие чули ли сте това, което има да каже?

— Да. И колкото и да е странно, вярвам на казаното от нея.

— Няма причина да не ѝ вярваме.

— Не, няма.

— Но какво значение има това? — попита Ким, най-накрая ме погледна в очите, гласът ѝ беше прегракнал, когато за пръв път си отвори устата. — Какво променя това?

— Още едно парче от мозайката — отговорих ѝ аз, опитвайки се да я успокоя, доколкото мога. — Още една следа към това, което се е случило онази нощ.

— Но ние знаем какво се е случило — намеси се Ван Зант.

— Наистина ли? Мисля, че знаем много малко. И това включва един много важен фактор — какво всъщност е откраднал Майкъл Парк в нощта, когато Роберт Волкерс е бил убит.

Срещнах погледа на Ван Зант и го задържах. Помислих си, че може да извърне очи, но той беше кораво дърто копеле и то достатъчно арогантно, за да си помисли, че няма да продължа нататък. Понякога обаче и аз бях доста арогантен и нямах намерение да се отказвам.

— Според слуховете семейството ви е изгубило малко състояние, господин Ван Зант. Смята се, че Майкъл е откраднал цял куп скъпоценни камъни, след като е убил единствения пазач, който се е осмелил да застане на пътя му. И фактът, че Ван Зант никога не са го заявили публично за повечето хора е равносилен на признание.

Ван Зант настръхна.

— Не коментирахме охраната на компанията. Знаете това. За нас беше важно правило.

— Важно е било, защото охраната не е била достатъчно добра. Истината е, че дори да сте имали десет трезора от калена стомана, сложени един в друг, сигурността на цялата система пак щеше да зависи от хората, които я охраняват. И когато е имало само един човек и този човек е бил корумпиран, всичко е отишло по дяволите, нали така?

— Не бива да говорите така — каза Ван Зант, като сниши глас и хвърли крадешком поглед към Ким. — Не и пред нея.

Насилих се да погледна към Ким и това, което видях, изписано върху лицето ѝ, беше достатъчно да ме накара да замълча. Устните ѝ бяха стиснати, а очите влажни и замъглени, сякаш в момента гледаше отвъд сцената пред нея, назад във времето към сцената отпреди дванайсет години, в която бе убит баща ѝ. Бащата, за когото е мислела, че отмъщава. Бащата, който се е оказал мошеник.

— Прости ми — казах аз, — но е вярно. Трябва да е. Добрите крадци винаги търсят най-лесното решение да откраднат нещо. И твоят баща е бил това решение. Трябвало е да се грижи за теб и за майка ти. Да предположим, че Майкъл му е предложил дял от това, което открадне? Да предположим, че му е казал, че ще е само този път, че веднъж е достатъчно? Само че не си е дал ясна сметка какво всъщност означава това. Защото хора като баща ти никога не го правят.

При подобни планове плячката се разделя между колкото се може по-малко хора. И тези двамата са се възползвали от това.

Посочих към Здравеняка и Слаботелесния. Слаботелесния се огледа да види реакцията на Ример, изражението му беше притеснено. Здравеняка просто се облегна назад, кръстоса огромните си ръце на гърдите и протегна обувките си с груби обувки крака.

— Някои крадци работят сами — продължих аз. — Майкъл не е бил от тях. Обичал е да има гръб. Хора, които да му помогнат да извърши удара. Хора, които да му помогнат да скрие плячката и да се освободи от нея. Малко мускули, ако стане нужда. В Амстердам тези двамата са били точно за това.

Здравеняка ми се ухили зловещо, сякаш страхотно го забавлявах.

— Едно нещо обаче все ме притесняваше. Майкъл е прекарал в затвора 12 години и само няколко дни, след като е излязъл, се свързва с мен. Но знае из основи работата, която иска да му свърша. Знае къде живеете и знае какви предохранителни мерки сте взели. Знае, че единият държи фигурката си в сейф на баржата. Знае, че другият спи с нея под възглавницата и че на вратата му има три хубави ключалки. Знае, че и на двете места няма аларма. Но откъде знае всичко това? Бил ви е приятел, това ми го каза, но нямаше да го знае, ако не ви е посетил, след като са го освободили, а нямаше начин да сте му казали.

Не обърнах внимание на широката усмивка на Здравеняка, твърдо решен да запазя самообладание. Отчасти заради Ким и отчасти заради самия Майкъл. Нямаше нищо смешно. Човекът беше убит, за бога!

— Имаше само един начин, по който би могъл да разбере — казах аз. — И когато разбрах, че е крадец, ми стана напълно ясно. Истината беше, че Майкъл е разбрал, защото е бил в домовете ви преди мен. Вече е бил проникнал и намерил маймуните. Истината е, че не просто е огледал жилищата ви — влязъл е в тях.

Млъкнах и погледнах уверено към здравеняка. Докато го изучавах, имах чувството, че смелостта му започва да намалява малко по малко. Искях ефектът, който бих нарекъл „капка по капка“ да стане порой. Искях да види нещата такива, каквито аз ги виждах. В известен смисъл Виктория се беше оказала права — между мен и Майкъл имаше нещо общо. Не беше само професията — бяхме част от един и

същ свят и не беше чак толкова невероятно някой ден някой да иска да ме пребие до смърт за нещо, което съм откраднал.

— Тогава възниква въпросът — продължих нататък, стори ми се, че говоря малко като робот — защо не е взел маймуните, когато е могъл? Те са били там и са го очаквали. Можел е да се пресегне, да ги грабне и да изчезне, преди да сте разбрали. Но не го е направил — отново замълчах за малко и този път се втренчих още по-решително в здравеняка, исках да разбере колко важно е всъщност всичко това. — После си спомних нещо друго, което ми беше казал. Каза ми, че не бихте го заподозрели, че е откраднал фигурките, дори и да откриете, че ги няма, след като ги взема. Каза, че причината била проста: вярвали сте му. И тогава се запитах, откъде идва това доверие? Отговорът, разбира се, е: идва от съвместната работа. Идва от това да си част от екип. И както инспектор Ример потвърди вече, вие тримата сте били банда. Кой знае колко пъти сте крали заедно? Според мен доста. Но големият удар е станал тук в нощта, когато Роберт Волкерс е бил убит.

Посочих наоколо, направих пълен кръг с ръка и си поех дълбоко дъх, сякаш във въздуха все още витаеше нещо оттогава. Погледнах към Карине Ракер, после вдигнах очи към металните греди на тавана и продължих:

— Истината е, че прекарах доста време в размисли за онази нощ. Дори идвах тук и се опитвах да си представя как е станало всичко. И знаете ли какво реших?

Отново срещнах очите на Здравеняка. В тях вече се четеше нещо различно. Любопитство, може би, а може би известна нотка на страх.

— Реших, че сте изчакали нощта, когато Роберт Волкерс е щял да остане сам тук, поне за малко. Може да сте го чакали той да ви каже кога ще е възможно или пък вие сте му указали деня и часа, но както и да е било, Роберт Волкерс е бил сам, когато тримата сте се появили и той ви е охранявал, докато Майкъл се е оправял с ключалките на трезора. Щом веднъж сте влезли вътре, взели сте колкото сте искали, дори може би всичко. После сте го убили.

С ъгълчето на очите си видях как Слаботелесния бясно клати глава. Здравеняка просто се намръщи и спокойно заяви:

— Не е вярно.

— Не е ли?

— Не сме го убили.

— Хмм. Добре — заявих, като рязко смекчих тона си и повдигнах рамене, — това беше първоначалната ми идея. Май не трябваше да я взимам насериозно. Последният ми роман е виновен, не мога да го довърша. Измислих шест възможни решения на това кой го е направил и как, но нито едно не върши работа. Така че защо разрешаването на този случай да е по-различно? Искам да кажа, няма да отгатна още първия път, нали така? — посочих към здравеняка, после размахвах пръст, сякаш двамата с него трябваше да сме наясно. — Честно казано, не бях убеден, че ти си го направил? Защо ти е да го правиш? Какъв възможен мотив имаш? Роберт Волкерс едва ли е щял да ви издаде — щял е да изгуби, както всички останали. И да не забравяме, че Майкъл винаги е отричал да е бил той. Освен това още не сме разнищили загадката с изчезналото оръжие, с което е било извършено убийството — димящия пистолет, както се казва.

Така че имах втора теория. Първоначално изглеждаше доста необикновена, ставаше повече за роман, след което се отказах от нея, защото беше прекалено невероятна. Но колкото повече неща научавах, толкова по-логична започваше да ми изглежда. Затова пороботих още малко върху нея, изгладих я, премахнах някои бабуни тук-там. И знаете ли какво? Започна да ми се струва, че вероятно това е единственият начин, по който е станало.

30.

— Според мен — продължих аз, — Роберт Волкерс е потърсил Майкъл, а не обратното. Казал му е кой е и с какво си изкарва хляба и му е обяснил, че може би има начин да си помогнат взаимно. На Майкъл, това е мое предположение, отначало не му е харесало. Повечето професионални крадци сами си намират работа. Така не трябва да разчитат на други хора да свършат нещо, както и не трябва да делят плячката. Но ние сме хора и несъмнено е бил изкушен от предложението на Роберт Волкерс. Можел е да му осигури достъп до трезора на „Ван Зант Диамантс“, а Майкъл се е занимавал само с диаманти. Вероятно се е позамислил малко и е решил, че е заинтересуван, но не желае да поеме сам всичките рискове. Ако това, което бил чувал, се оказало вярно, диамантите щели да стигнат за всички, нямало да е лошо да има гръб. Затова намерил двама местни разбойници и не след дълго заформил собствена банда.

Спрях и огледах лицата около мен, исках да се уверя, че няма да загубя никого от тях. Малко вероятно беше. Не бях задържал вниманието на публика така, откакто бях изнесъл първото си литературно четене — пред двама фенове от типа „Умирай трудно“ и притеснен собственик на книжарница на „Черинг Крос Роуд“. Ако не внимавах достатъчно, цялото това внимание щеше да ми излезе през носа.

— Волкерс — продължих — е бил наясно с част от организацията на „Ван Зант Диамантс“ и лесно е можел да разбере кога се очаква пратка и какво съдържа тя. Моята теория е, че е изчакал голяма доставка и след това се е погрижил пазачът, който е бил на смяна с него, да изчезне за час-два. После единственото, което е трябвало да прави, е било да охранява, докато Майкъл и неговите двама холандски приятели се занимават с металната клетка и трезора. Разполагали с достатъчно време, един умел крадец може да проникне във всеки сейф или трезор на света. В крайна сметка един сейф е толкова добър, колкото ключалката, която го заключва, и за жалост

тази ключалка винаги може да бъде насилена или отворена с шперц. След като Майкъл е приложил собствената си вещина, бандата е опразнила трезора и тъй като вече не са имали нужда от Роберт Волкерс, са го убили и са избягали с плячка, която да ги осигури за цял живот.

Чух как някой рязко си пое въздух, обърнах се и видях, че Ким се намръщи, присвила очи, стискаше здраво юмруци, така че ноктите ѝ се забиваха в кожата. Трудно беше да не кажеш нещо в този момент, да не се обърнеш директно към нея по начин, който да направи нещата малко по-лесни. Вместо това продължих:

— Обаче е трябвало да се пласират прекалено много скъпоценни камъни на пазара и тъй като Роберт Волкерс е бил мъртъв, се е вдигнала много по-голяма пушилка, отколкото им се е искало. Полицията е назначила амбициозен полицай, мъж на име Бургграве, и той явно е разрешавал всеки случай, който са му възлагали.

Бургграве наостри уши. Изправи се и присви очи зад квадратните рамки, сякаш някой го чешеше по гърба точно както трябва. Помъчих се да не му обръщам внимание, като вместо това се съсредоточих върху детектив инспектор Ример.

— И така, бандата е трябвало да се покрие и междувременно решили да приберат диамантите някъде на сигурно място. Били чували за едно място в Китайския квартал и макар че не било идеално (защото нищо не е, когато един от членовете на бандата е талантлив крадец), те били толкова сигурни в него, колкото било възможно да бъдат. Не можели да използват банка, защото банката щяла да задава прекалено много въпроси и да иска документи за самоличност, но мястото, което открили, било толкова сигурно, колкото и банката, но без излишни усложнения.

Извърнах се към Здравеняка и Слаботелесния и продължих да обяснявам на тях, като се помъчих да ги накарам да видят, че съм разбрал всичко. Вече ме слушаха внимателно, като чакаха да чуят какво ще кажа след това и дали ще трябва да го отричат, или не.

— По едно щастливо стечение на обстоятелствата сейфовете на това място се отваряли с три ключа. Било идеално: всеки член на бандата можел да има по един ключ и да е сигурен, че никой не може да офейка сам със скъпоценностите. Ключовете изглеждали така — казах аз, извадих два ключа от джоба и ги поставих на дланта си, за да

ги покажа на групата. — Но преди да им ги дадат, били напъхани набързо в гипсови калъпи във формата на трите умни маймунки. Не виждам, не чувам, не казвам. Това бил начинът на собственика да заяви, че не го е грижа какво се съхранява в трезора му — нямало да задава никакви неудобни въпроси. Двата ключа, които държа, бяха в двете фигурки, които откраднах за Майкъл. Затова третата фигурка е била толкова важна. Този, който я е намерел, е можел да сложи ръка върху скритото преди години съкровище с диаманти на „Ван Зант Диамантс“. И това, явно, е било достатъчно, за да бъде Майкъл пребит до смърт.

Подадох ключовете на Ример и видях как ги претегля в ръката си. Върху медта все още бяха останали няколко парченца гипс, което придаваше на историята ми още по-голяма достоверност. След миг, вдигна очи от ключовете и ме изгледа строго.

— Но преди малко казахте, че не са убили пазача — рече тя, като махна с ръка към Здравеняка и Слаботелесния.

— Да — съгласих се и се обърнах да видя как е Карине Ракер. В очите ѝ се четеше тревога, макар и само поради факта че бях погледнал право към нея за пръв път от доста време. Със сигурност няхах впечатлението, че английският, на който говорехме, значи нещо за нея, затова отново насочих вниманието си към Ример.

— Страхувам се, че точно тук нещата стават малко по-сложни. Честно казано това, което току-що ви разказах е по-скоро като първата ми редакция на финала. Но когато се замислих малко повече, когато наистина потърсих логиката, просто не се връзваше. Затова подходих от различен ъгъл. Сетих се за нещо, с което не се бях занимавал и си зададох един въпрос. Знаете ли какъв беше въпросът?

— Защо са убили баща ми? — попита Ким изневиделица.

— Не — отвърнах, като поклатих глава и смекчих тона си. — Това нямаше да ми помогне. Можеше да са го убили, за да няма свидетели или да не делят плячката, или просто защото някой се е разгорещил. Вероятностите бяха прекалено много. Не, това, което се запитах беше следното: откъде се е появил пистолетът?

— Може да са го носили със себе си — предложи Бургграве.

— Може, да. И може да са се отървали от него след това. Но защо? Още не съм срещал крадец, който да носи пистолет със себе си по време на работа. И знам от личен опит, че тези двама джентълмени

предпочитат бейзболни бухалки пред огнестрелно оръжие. Затова се почудих, дали Ван Зант не е карал пазачите си да носят оръжие.

— Па! — извика Ван Зант и вдигна ръце във въздуха, после отново тропна с бастуна си, сякаш сега вече наистина си бях загубил ума.

— Нямахте да е законно — каза ми Ример, като прекъсна изпълнението му. — В Холандия има строги закони за носенето на оръжие.

— И аз така реших. Но да предположим, че шефът на охраната на Ван Зант е бил по-загрижен за опазването на скъпоценните си камъни, отколкото за стриктното спазване на закона. Да предположим, че е предложил на пазачите си средство да се защитят.

— Не е вярно — възпротиви се властно Ван Зант.

— На мен ми изглежда логично — отвърнах му. — Винаги сте обичали да пазите в тайна въпросите, свързани с охраната. Всичко да е скрито-покрито. Да вземем нощта на смъртта на Волкерс — преживели сте най-големия обир в историята на компанията и въпреки това сте отказали да сътрудничите открито на полицията или въобще да разгласявате престъплението.

— Такова беше решението на директорите. Наша грижа беше да осигурим спокойствието на семейството на господин Волкерс. Трудни времена бяха.

— Да, така е. Но това ви е позволило да потулите новината, че „Ван Зант Диамантс“ е била въоръжила пазача си с пистолета, който го е убил.

Погледнах към Стюарт, после магнах към чантата, която Карине Ракер стискаше толкова здраво.

— Ръдърфорд, бъди така любезен — казах аз.

— Разбира се — отвърна ми той, наведе се и каза нещо на холандски на възрастната жена. Тя го изслуша, после кимна плахо и отвори закопчалката на дамската си чанта, раздели кожените прегради много предпазливо, бръкна вътре бавно, сякаш търсеше нещо невероятно чупливо. Ръцете ѝ се появиха от чантата по същия начин, държаха пакет, увит в както изглеждаше стара кърпа за чай. Подаде пакета на Стюарт и той го подаде на мен. Поех го, внимателно го развих и хванах предмета в него с крайчеца на плата.

— Това е пистолетът, предоставен на Луис Ракер от охраната на „Ван Зант Диамантс“. Държал го е прибран в гардероба си, след като е престанал да работи тук, в случай че мъжете, които заплашвали майка му се появят отново и си останал там, докато госпожа Ракер не решила да прегледа дрехите му, след като починал. Повече от убеден съм, че Роберт Волкерс е бил убит със същия пистолет. И той му е бил даден от неговия работодател.

— Това са само приказки — намеси се Бургграве и погледна към Ример. — Пистолетът, с който е бил убит, така и не беше открит. Безсмислено е да говорим за това.

— Можеше и така да е — рекох, като междувременно поставих пистолета до мен на земята и си сложих чифт хирургически ръкавици за еднократна употреба. — Ако не беше това.

И „това“, което имах предвид, беше втори пистолет и аз го извадих от задния си джоб, хванах го за предпазителя и го вдигнах, така че всички да могат да го видят. Очите им се втренчиха в него, сякаш бях фокусник, който се кани да направи световноизвестен номер.

— Готов съм да заложа сериозна сума, че това е пистолетът, с който е бил убит Роберт Волкерс — продължих аз. — И това е бил пистолетът, с който Ван Зант го е въоръжил. Както сами можете да видите, той е същият като пистолета, който ни донесе госпожа Ракер днес. И знаете ли къде го открих? Във вашия апартамент — казах и се обърнах към Здравеняка.

Здравеняка седна изправено за пръв път.

— Но той не е мой — рече той, прозвуча искрено смутен.

Изчаках малко, преди да отговоря, беше ми любопитно дали щеше да изгуби още малко самообладание.

— Никога преди не съм го виждал — добави той.

— Напротив — отвърнах му аз. — Макар че и тогава изглеждахте също толкова изненадан. Това беше пистолетът, който насочих към вас, когато се измъкнах от апартамента ви, след като ме отвлякохте. От погледа ви разбрах, че нямате никаква представа как съм се сдобил с пистолет. В крайна сметка не бях въоръжен, когато ме претърсвахте, преди да ме завържете на стола в спалнята. Истината е, че открих пистолета на вашия таван.

Изчаках отново, но той не ухапа вдицата. Останах с впечатлението, че наистина е озадачен.

— За пръв път го намерих в нощта, когато претърсвах спалнята ви за фигурката. Първоначално беше в раклата ви, но го скрих на тавана, защото имам навика да крия оръжия, които намирам. Ужасни неща са това пистолетите — могат да направят такива страшни бели. Но признавам, че изглеждахте силно изненадан, когато се появих от стаята ви с него. И нямам предвид изненадан, защото сте го търсили в сандъка и не сте разбрали къде се е дянал. Изненадан, защото нямахте представа, че в апартамента ви има пистолет. А според мен не сте имали представа, защото Майкъл го е бил оставил там.

Здравеняка се намръщи и ме погледна сърдито.

— Не ме разбирате, така ли? Майкъл не само е подготвял удара ми, когато е проникнал в апартамента ви. Той е оставил и пистолета.

Настъпи моментно мълчание. Челото му още повече се набръчка.

— Значи е искал да го натопи — обади се Стюарт.

— Не — отвърнах и се обърнах към него. — Защо му е било да го прави? Защо ще прекара дванайсет години в затвора, без да издаде останалите членове на бандата си и щом излезе, ще се опитва да ги натопи? Няма логика.

— Тогава какво? — попита Стюарт.

— А, ето тук става малко заплетено. Ще се върне малко назад. Майкъл ме нае да открадна две маймунки, нали така?

Стюарт кимна. Огледах се отново наоколо и открих, че Здравеняка и Слаботелесния също кимат.

— Въпросът е защо го е направил? Да, щяло е да му осигури алиби пред приятелите му, но още какво? От неговата гледна точка, той нямало да ви ограби. И смятам, че това е било много важно за него. Искам да кажа, прекарал е дванайсет години зад решетките и през цялото това време вие, двамата, търпеливо сте го чакали. Не сте се пробвали да приберете диамантите. Не, съгласили сте се да чакате, докато той излезе и всеки да вземе своя дял.

Завъртях свободната си ръка в знак на размисъл като преподавател, който се готви да се отклони от темата.

— Разбира се, съществува голяма вероятност просто да не сте могли да вземете камъните без него, но има и още нещо. Били сте банда и сте развили известна лоялност един към друг. Майкъл е искал

да открадне диамантите от вас, но не е искал да го направи лично. И освен това е искал да ви остави пистолета като компенсация, ако искате дори.

— Каква компенсация? — попита Ким, очите ѝ започваха да просветват.

— Понеже това е било оръжието, с което е извършено убийството. Щяло е да им позволи да вкарат истинския убиец на баща ти зад решетките, ако им създавал проблеми.

— Не разбирам — рече тя. — Как?

— Отпечатъци — отвърнах ѝ аз. — Отпечатъците на убиеца все още са върху пистолета, дори и дванайсет години след престъплението. Нали така, инспекторе?

— Възможно е — съгласи се Бургграве.

— Само възможно ли?

Повдигна рамене.

— Убиецът може да е използвал ръкавици.

— Разбира се — отговорих аз и се плеснах по челото. — Не бях се сетил за това. Носехте ли?

— Какво?

— Носехте ли ръкавици? Когато убихте Роберт Волкерс.

31.

Бургграве беше слисан, сякаш не можеше да повярва, че го бях казал. Стоеше с ококорени очи и отпусната върху раменете глава. После изведнъж се стегна и се втурна напред, сякаш искаше да ми забие един право в лицето. Преди да успее обаче, широкоплещестият и хилавия се изправиха едновременно и му препречиха пътя. Бургграве се извърна, за да погледне към Ример, която студено го преценяваше, макар че, според мен, не от съвсем нова светлина. Той не издържа на втренчения ѝ поглед и се обърна към мен с почервеняло лице.

— Това е лъжа — рече той. — Голям глупак си, ако мислиш, че можеш да говориш такива неща.

— Инспектор Бургграве прояви голямо усърдие в разследването на убийството — добави Ван Зант.

— Искате да кажете, че лесно се е оставил да бъде убеден да поеме в посоката, в която вие сте искали да бъде проведено — отговорих му аз, иззад стената от биячи. — Очаквате да ви повярвам, че толкова способен и награждаван инспектор като Бургграве няма да разбере за две минути, че Роберт Волкерс е бил в комбина с крадците, че Луис Ракер е бил подкупен, че организацията на охраната ви е била пълен провал? Моля ви. Веднага е щял да разбере. Но той вече го е знаел. Защото и той е бил замесен. И двамата сте били.

— Глупости — изсумтя Ван Зант, после се обърна към Ример. — Детектив-инспекторе, мисля, че е по-добре да сложите край на това представление, преди да съм накарал адвоката си да съди участъка.

— Замълчете — сръза го тя. — Да чуем какво има да каже.

— Но това е клевета.

— Достатъчно — излая тя. После се обърна към мен и рече: — Продължавайте.

— Диамантите струват много пари — казах аз. — Всеки го знае. И дори и най-добрата охранителна система на света си има своите недостатъци. Какво прави компания Ван Зант, за да се защити?

— Прави си застраховка — обади се Стюарт, отговорът изведнъж му беше просветнал.

— Точно така — отвърнах аз. — Направила си е солидна застраховка срещу кражба.

В този момент си дадох сметка, че започва да ми омръзва да надничам зад раменете на двамата си защитника, така че ги разделих и ги приканих да си седнат на местата. Бургgrave продължаваше да ме измерва с поглед, пръстите му се свиваха и отпускаха, беше разкراчил крака на ширината на раменете си, но не можеше да направи кой знае какво, докато шефката му беше до него, а ако стигнеше до саморазправа, пистолетът още беше в ръката ми. Изчаках Здравеняка и Слаботелесния да седнат и се уверих, че Ван Зант се размърда неловко, когато го погледнах, преди да продължа.

— Докъде бях стигнал? — попитах.

— Застраховка — повтори Стюарт.

— А, да. Застраховка. Както можете да си представите, сумите за застраховка срещу кражба в търговията с диаманти са огромни. И като шеф на охраната господин Ван Зант е трябвало да оправдае разхода. Какво по-добро оправдание от организирането на една кражба? Ако фалшифицирал документите, можел да поиска една сума от застрахователя, а да уведоми съвета на директорите, че е изплатена по-малка.

— Стига толкова — рече Ван Зант и с мъка се изправи на краката си. За миг погледна Бургgrave в очите, двамата се разбраха без думи. После се обърна и започна бавно да се отдалечава.

— Разликата щяла да влезе в неговия джоб — продължих нататък, като повиших глас, така че Ван Зант да може да ме чуе. — Така че сте намерили подходящ пазач, господин Ван Зант, и сте му предложили бонус, ако наеме местен крадец и организира толкова удобната за вас кражба, нали така?

Ван Зант не ми обърна внимание и продължи към изхода.

— Не е ли така, господин Ван Зант?

Махна с ръка, за да отхвърли думите ми, поклати глава, но не спря. Оказа се, че това няма голямо значение, защото с мълчаливо вдигане на палеца Здравеняка даде знак на партньора си и двамата се спуснаха след стареца, изминаха за секунди разстоянието до него, хванаха го за лактите и го вдигнаха във въздуха. Ван Зант се бореше,

риташе и хриптеше, краката му ритаха, но нямаше ни най-малък шанс да се освободи. След няколко секунди беше принуден да седне отново на мястото си, като този път, обаче, двамата джентълмени застанаха от двете му страни и нямаха никакво намерение да го пуснат да си ходи. За щастие, детектив-инспектор Ример не видя причина да се меси. Тя дори беше тази, която ми махна да продължа.

— Но се почудих откъде сте разбрали към кой крадец да се обърнете? И тогава ми стана ясно, че именно тук се е включил инспектор Бургграве. По онова време бил напорист млад полицаи, но всичките тези престъпления, които бил разрешил, накарали хората да говорят. Дали взимал подкуп? Били сте напълно убеден. Според мен сте се свързали с Бургграве, двамата сте се разбрали и след това всички парченца са си дошли точно на местенцата. Организирали сте измамата. Уговорили сте Луис Ракер да изчезне за един час. Вероятно инспекторът се е оправил лично или е познавал някой местен бабаит, който да окаже нужния натиск. Както и да е, във въпросната нощ Луис Ракер изпълнил нарежданията и Роберт Волкерс вкарал нашите, нищо неподозиращи крадци във фабриката и ги охранявал, докато си свършат работата. Оттук нещата се развили горе-долу както ви ги описах преди малко, освен, разбира се, развързката.

Млъкнах и прекосих малкия полукръг от зрители, в който стоях, гумените ми подметки потропваха тихо по бетонния под. Вдигнах пистолета над главата си и го размахвах, сякаш го използвах всеки ден, за да си размърдам мозъка. Но не се приближих прекалено близо до Бургграве, защото още не знаех каква може да бъде реакцията му. Засега явно изчакваше да чуе това, което имах да кажа, вероятно вярваше, че може да открие пропуски в теорията ми и да приключи въпроса още тук и сега.

— След като трезорът бил опразнен и крадците отдавна изчезнали — продължих аз, — Волкерс пак е разполагал с достатъчно време, за да докладва за кражбата, преди да се върне Ракер. Първо, той се обадил на шефа на охраната, а след това постъпило обаждане и в местния полицейски участък. Бургграве се отзовал пръв, естествено. Не би ме изненадало даже, ако двамата с господин Ван Зант са чакали някъде наблизко. Двамата се срещнали с Волкерс, както е било уговорено, но без да подозира това, пазачът вече се бил превърнал в сериозна заплаха. Вероятно Бургграве му е казал, че трябва да го

вържат или да го ударят с нещо по главата, за да изглежда всичко по-достоверно. Но преди това е трябвало да извади пистолета си и да им го даде. Ван Зант не е искал да се разбере, че пазачите му ходели въоръжени — това със сигурност щяло да анулира застраховката им.

Откъснах се от картинката, която рисувах и погледнах първо към Ван Зант, а после към Бургgrave. Опитах се да изключа от съзнанието си образа на Ким, който бях зърнал между тях — лицето ѝ беше прозрачно бяло, очите ѝ плътно затворени, а зъбите здраво стиснати.

— Не съм сигурен кой от вас го е застрелял — казах, — но бих предположил, че сте вие, господин Бургgrave. Господин Ван Зант е смятал себе си за бизнесмен, така че вероятно е вярвал, че е достатъчно да плати на Роберт Волкерс, за да държи устата си затворена. Може дори да е имал намерение да повтори същата измама в бъдеще време. Но за вас е било прекалено рисковано, инспекторе — нямало е начин да провалите разследването на такава дръзка кражба. Затова сте убили Роберт Волкерс и след това сте направили първата си сериозна грешка.

— Убийството на баща ми не е ли било достатъчно? — попита глухо Ким.

— Прощавай, права си. Лошо се изразих. Трябваше да кажа, че е направил първата си тактическа грешка. Съгласил се изобщо да прикрие използването на пистолета.

Срещнах погледа на Бургgrave и го задържах. Вях прав — не се съмнявах — но той все още не се издаваше с нищо. Ван Зант можеше да бъде пречупен от опитен следовател, в това изобщо не се съмнявах, но с Бургgrave щеше да е много трудно. Играехме неговата игра, помислих си аз, а в нея той беше много добър, опитен ветеран, и започвах да усещам, че колкото и удари да му нанасях, той можеше никога да се предаде.

— Сигурен съм, че първоначално инспекторът е възнамерявал да се отърве от пистолета, вероятно в някой от многобройните ви канали, но поради някаква причина, най-вероятно още пари, се съгласил да повери унищожаването му на господин Ван Зант. След като му дал пистолета, е имал достатъчно време да нанесе последни довършителни щрихи на сцената, преди да дойдат други полицаи. След което, в рамките на следващите двацет и четири часа, организирай натопяването на Майкъл, дори разпръснал из апартамента му няколко

диаманта, които господин Ван Зант си бил прибрал от последната доставка. Удивително колко бързо тръгнал по следите на крадеца — всички вестници гърмели. Но когато разбереш как се е добрал до Майкъл, вече не изглежда толкова удивително.

Най-сетне Бургграве проговори:

— Надявам се, че книгите ви са много по-добри от това — рече той. После се извърна към Ример и махна с ръка във въздуха.

— Илюзия. Фантазия.

— Не мисля. Макар че несъмнено пистолетът ще покаже дали греша — отвърнах, като отново привлякох вниманието на всички към пистолета, който държах в ръката си.

— Може да сте го купили отвсякъде — каза Бургграве.

— Ще видим — позволих си да се усмихна аз. Все още се радвах на това колко много го бях раздразнил, когато Ким ни прекъсна.

— Кажи ми останалото — рече тя с умолителен тон. — Искам да го чуя. Има още, нали?

— Малко — признах. — Да вземем Майкъл, например. Знаел е, че не е убивал никого — даже е знаел, че баща ти е бил още жив, когато си е тръгнал оттук. Затова се е досетил, че има нещо нагласено, особено когато Бургграве е открил онези евтини камъни в дома му. Но какво е можел да направи? И освен това, според мен, дълбоко в себе си се е чувствал виновен за убийството по начин, по който един не толкова морален човек едва ли би се почувствал.

Ван Зант изсумтя, сякаш това, което казвах, ставаше все по-малко достоверно.

— Смейте се — рекох аз, — но мисля, че е вярно. Може да не е дръпнал спусъка и може докрай да е отричал вината си, но част от него се е чувствала отговорна за случилото се. Предполагам, защото работата му е понамирисвала още от самото начало. Може би затова си е излежал присъдата, но не си въобразявайте, че не е бил наясно. Майкъл беше интелигентен човек, господин Ван Зант. Големите крадци обикновено са такива. През цялото време, докато е бил в затвора, си е мислил за случилото се, сглобявал е парченцата от това, което е знаел и накрая е разбрал всичко. Когато е излязъл, мисля, че едно от първите неща, които е направил, е било да проникне във вашия доста внушителен дом близо до Музеум Плейн. И знаете ли какво си мисля, че е намерил? Открил е, че изобщо не сте унищожили

пистолета, а просто сте го скрили в дома си, и то не кой знае колко добре. Кой знае защо сте го запазили? Вероятно сте си мислили, че може да ви послужи като коз срещу инспектора тук. Но постъпката ви е била глупава. И щом Майкъл го е намерил, вероятно е предположил, че може да уличи двама ви с Бургграве за убийството, излежано от него. Затова го е взел и няколко дни по-късно го е оставил в апартамента на някогашния си съучастник.

— Няма логика за мен — прекъсна ме Ример. — Защо да не донесе пистолета в полицията?

— Полицията, която го е натопила?

— Ако е мислел така, можел е да намери друг полицаи, някой, на когото да може да се довери.

— Не съм сигурен, че всичките ви колеги са почтени и благородни като вас, детектив-инспекторе.

Тя ме изгледа студено.

— Ще ми дадете ли пистолета? — попита тя.

Прехапах устната си и огледах оръжието в ръката си. Започвах да свиквам с него; пистолетът беше добре изработен и ми беше приятно да го усещам в ръката си. Но разбирах защо на Ример не й беше приятно да размахвам пистолета, особено след като можеше да докаже нещата, които твърдах, че може. Обърнах се към Бургграве и махнах с пистолета към него.

— Предполагам, че не възразявате — казах аз.

— Разбира се, че не — отвърна ми той доста сковано.

— Добре, тогава не виждам защо да не ви го дам, детектив-инспектор Ример. Виждам, че сте с ръкавици.

Подадох й пистолета и тя го пое от протегнатата ми ръка, извади пълнителя и го изпразни. После, с едно врътване на китката, върна пълнителя на мястото му и пхна пистолета в джоба на якето си.

— И другия — рече тя.

— Не виждам защо не — рекох аз и й направих знак да се приближи и да вземе пистолета, който Карине Ракер беше извадила от чантата си.

Ример пристъпи напред и вдигна пистолета, отново провери дали е зареден, и го пусна в другия джоб на палтото си.

— Ще запомните кой, кой е, нали?

— Приключихте ли с историята си? — попита тя.

— Не мислите ли, че думата „история“ е доста омаловажаваща с оглед на обстоятелствата? Страхувам се, че остана недоизяснен един малък проблем от по-скоро време, ако проявите още малко търпение.

— Слушам ви.

— Добре. Вашият колега тук, инспектор Бургграве — започнах аз, като посочих напрегнатата фигура от дясната ми страна — дълго е размишлявал през дванайсетте години, в които Майкъл е бил в затвора, за откраднатите диаманти. Трябвало е да са скрити някъде и ако е можел да сложи ръка на тях, стойността им щяла да надхвърли многократно парите, дадени му от Ван Зант. Разбира се — махнах към новите ми ангели хранители, които продължаваха да вардят стареца от двете му страни, — можел е директно да започне разследване срещу тези двама джентълмени, ако нещата не се получили толкова чисто, колкото преди. Но вероятно е можел да използва и други пътища, да пусне връзки в затвора и да види, дали Майкъл не се е изпуснал нещо. Майкъл нищо не бил споменавал, бил е предпазлив, но се говорело за малката фигурка на маймунка, която държал в килията си. Може би Бургграве веднага е разбрал какво означава — в крайна сметка, имам впечатлението, че през годините е изкарал доста пари, които не е могъл да вкара в банковата си сметка, — но дори и да е знаел, нищо не е могъл да направи без трите ключа. Хранилището в Китайския квартал не е под юрисдикцията на полицията, особено след като полицаят, който иска да надзърне в сейфовете им, не желае никой от колегите му да разбере. А Бургграве не е можел да се добере до фигурката на Майкъл вътре в затвора. По ирония на съдбата Майкъл намерил най-сигурното място на света да държи ключа си.

Ухилих се на Бургграве и демонстративно повдигнах рамене, исках още малко да го ядосам. От изражението му и от това, че леко трепереше, разбрах, че ако бях сам сега, щях да съм го загазил.

— Какво друго ви е оставало? Трябвало е да си гледате дванайсет години корумпираната полицейска служба и когато си е излежал присъдата, Майкъл е бил освободен. От този момент, според мен, не сте го изпуснали от поглед, следили сте го из целия град, открили сте гарсоньерата, в която се е настанил, забелязали сте младото момиче, с което се е срещал. Щели сте да продължите в същия дух и да го следите до безкрай, било ви е станало мания, докато една вечер не сте видели Майкъл да вечеря в „Кафе де Бруг“ със същите двама мъже, с

които бил откраднал диамантите. Няма как да знам какво точно се е случило, признавам, но не е невъзможно да сте видели как си тръгват заедно и да сте ги проследили до апартамента на Майкъл. Видели сте ги как влизат в къщата на Майкъл и как скоро другите двама си тръгват, предполагам, че тогава сте решили, че сега е моментът, че ако не действате веднага, ще изпуснете шанса си завинаги.

Спрях, надявах се, че може да ме прекъсне по някакъв начин, но той не каза нищо. Може би защото вече беше прекалено ядосан. „Кипеше“ — това е думата, която го описваше. Лицето му беше станало червено и пяна излизаше от устните му. Непрекъснато се надигаше на пръсти, сякаш се канеше да се нахвърли отгоре ми, виждах какви неимоверни усилия му коства да държи ръцете си отстрани до тялото, защото те не спираха да треперят и всички жили и вени по врата му се бяха издули до краен предел.

— Така че сте влезли в сградата и сте поставили ребром въпроса на Майкъл. Може би сте го хванали неподготвен. Във всеки случай разговорът не е минал, както сте се надявали. Няма е начин Майкъл да ви каже къде са диамантите, предизвикал ви е, че притежава доказателство, което ви уличава в убийството на Роберт Волкерс. Изгубили сте самообладание, разбира се. Искали сте на всяка цена да разберете къде са диамантите, къде са фигурките на маймунките. И в даден момент сте прибегнали до използването на сила, но Майкъл пак не ви е казал това, което сте искали да разберете. Вероятно вече е бил сглобил голяма част от мозайката и държанието ви не е подходило особено на уважаван полицаи от амстердамската полиция.

— Ще съжаляваш за това — прекъсна ме той, гласът му трепереше. — Не можеш да говориш такива неща безнаказано.

— В крайна сметка — продължих, като се опитах да го надвикам, — сте попрекалили, дори сте счупили няколко пръста на Майкъл като жесток инквизитор, но това не ви е довело доникъде. Майкъл е прекарал дванайсет дълги години зад решетките, чакайки да прибере диамантите и е нямал никакво намерение да разкрива местоположението им на човека, който го бил пратил в затвора. Може дори и да ви го е казал, не би ме учудило. И тогава сте разбрали, че той няма да се пречупи. Какво друго сте можели да направите? Не сте можели да го замъкнете в участъка и да предявите фалшиви обвинения

в това състояние, но не сте можели и да го оставите да се измъкне с диамантите. Така че — казах аз и присвих рамене, — сте го убили.

Бургграве ми се закани с глава, очите му пронизваха зад очилата, по челото му бе избила пот.

— Или може би трябва да кажа, решили сте, че сте го убили — продължих аз. — Удряли сте главата му в стената на ваната, докато е загубил съзнание и след това сте претърсили набързо апартамента. За щастие сте открили фигурката на Майкъл, тази, дето покрива очите си, предполагам също, че сте видели и фотокопираната страница от паспорт, която открих, влизайки в апартамента му малко след вас — уточних, като хвърлих на Ким предупредителен поглед, за да не тръгне да ме опровергава, — страницата, която показва, че истинското име на Марике ван Клееф е Ким Волкерс.

Бургграве изкриви лицето си от омраза, но аз вече бях загрял.

— Не съм много сигурен какво се е случило после. Или сте имали достатъчно време, когато сте ни чули с Ким да влизаме през входа на сградата и сте се качили на горната площадка или вече сте били извън сградата и сте се чудили какво да направите, когато случайно сте ни видели да идваме. И в двата случая вече сте били наясно, че Ким е дъщеря на пазача, когото сте убили и предполагам, че сте знаели и аз кой съм, тъй като сте ме видели да се срещам с Майкъл предната вечер и вероятно дори сте ме проследили до вкъщи. Освен това сте знаели, че ще открием тялото на Майкъл. Затова сте изчакали да влезем в апартамента и сте се обадили анонимно в полицията, най-вероятно от уличен телефон — има един малко по-надолу по улицата. След което, както сте правили през всичките тези години, сте се постарали да се отзовете пръв, когато са съобщили за обаждането.

Той си пое дълбоко въздух, сякаш се канеше да се изсмее на думите ми, но аз не му дадох възможност.

— Разбрали сте, че нещо не е наред, когато сте заварили само Ким в апартамента. За мой срам — признах си, като погледнах към госпожа Ракер, единствената слушателка, която не говореше английски — аз скочих през прозореца, когато чух сирените.

Госпожа Ракер ми се усмихна широко, сякаш току-що бях разказал любимия й виц. Кимнах й в отговор, сякаш се разбирахме чудесно и без думи, след което се обърнах отново към Бургграве.

— Заради реакцията ми сте си поставили за цел да ме откриете и щом сте разбрали от британското посолство, че съм бил осъждан за кражба, сте събрали две и две така, както се иска от един добър полицейски ум и сте започнали да се чудите дали Майкъл не е искал да измами двамата джентълмени. И когато е умрял, ви е хрумнало, че има голяма вероятност другите две маймунки да са у мен. Затова ме арестувахте по подозрение за съучастие в смъртта на Майкъл и ме държахте в ареста една нощ, без да вземете предвид показанията на Ким — натъртих, като погледнах многозначително към Ример, — че съм бил с нея по време на убийството, защото първо сте знаели, че е дала показания под фалшиво име и второ, сте били наясно, че лъже. За съжаление, когато разпитът не доведе доникъде, не можехте да ми счупите пръстите или да ми блъснете главата в стената. Но можехте да ме задържите за една нощ и в това време да влезете с взлом в апартамента ми, като буквално сте откачили вратата от пантите.

— Значи сега съм и крадец с взлом.

— Не се правете на толкова ужасен — рекох му. — Според мен това е много по-цивилизовано от убиец. Разбира се, вече бяхте влизали в апартамента ми преди, когато дойдохте да ме разпитвате за нападението върху Майкъл, но тогава нямате време да откриете, каквото търсехте. Сега ви се предоставяше възможност да претърсите спокойно, радвам се да кажа, че не сте успели да откриете двете фигурки, които бях скрил.

Погледнах отново към Ким, като този път в погледа ми се четеше извинение.

— Обаче отново не сте успели да овладеете този ваш гняв — продължих — и сте направили апартамента ми на нищо. Има вероятност да сте оставили отпечатъци и там, разбира се, постарях се да си сложа ръкавици, докато почиствах.

— Ако бъдат открити отпечатъци — отвърна Бургграве — ще са от първото ми посещение в апартамента ви. От нещата, които съм пипал тогава.

— О, да, това може да оспорите. Но как ще обясните, ако третата маймунка се окаже във вашия апартамент? Мисля, че колегите ви вече са там, нали, детектив-инспектор Ример?

Ример отвърна на погледа ми, без да обръща внимание на сащисаното изражение на Бургграве. Кимна бавно.

— Какво е това? — попита Бургграве, като се извърна към Ример и се навря в лицето ѝ. — Претърсвате дома ми! Това са лъжи. Не можете да го направите. По чие разпореждане?

— По нареждане на директора на полицията — отвърна му спокойно Ример.

Гледаха се втренчено известно време, никой не искаше да отстъпи на милиметър. Взаимната им ненавист беше очевидна дори и за слепец, макар че човек да завиди на самоувереността на Бургграве. Ако не бях толкова сигурен в себе си, дори и аз може би щях да помисля, че съм объркал всичко.

— Ще видим тази работа — рече той и тръгна към двукрилата врата в дъното на сградата, полите на полицейския му мундир се вееха зад него.

Погледнах изпитателно към Ример, очаквах да направи нещо. Тя задържа погледа ми известно време, без да се издава. И точно когато вдигнах ръце нагоре невярващо и отпуснах глава назад, тя бръкна във вътрешния си джоб и извади малка радиостанция.

32.

— Е, — казах, след като Виктория вдигна телефона — от балкона ми се вижда Айфеловата кула.

— Шегуваш се.

— Трябва да се наведеш и да си протегнеш врата, след това да надникнеш през всекидневната на апартамента от другата страна на улицата, но се вижда ясно като бял ден. Все едно гледаш през телескоп.

— О, Чарли!

— Но мога да подуша кроасаните от фурната долу. И от спалнята ми се виждат задръстванията.

— Ще можеш ли да пишеш?

— Разбира се, че ще мога. Свикна ли веднъж, шумът изобщо няма да ми пречи.

— И не съжаляваш, че не отиде в Италия?

— Никак даже. Бях загърбил Париж известно време. Беше прекалено очевидно, нали? Но тук е красиво.

— А жените?

— Чух, че имало в изобилие. Напоследък са плъзнали навсякъде. Все някоя храбра душа трябва да разтърси гнездото им.

— Блондинката те е довършила, а?

— Не е чак толкова зле — отвърнах ѝ аз. — Все едно са те проболи право в сърцето.

— Винаги си толкова драматичен.

— Рискове на професията.

— Чарли — каза Виктория, — имам още въпроси за случилото се.

— Още?

— Само няколко. Знаеш колко обичам пропуските в сюжета. Нямам мира, докато нещо не се получи както трябва.

— Но последния път, когато се чухме, заяви, че си доволна.

— И бях. Но после се прибрах у дома, довърших ръкописа, който четях, легнах си и изведнъж ми дойде на ума. Бам! Защо го е направил Американеца? Защо е предал Здравеняка и Слаботелесния и се е опитал да прибере сам всички диаманти? Нещо не ми се връзва. Не ми звучи в негов стил.

— Той беше крадец, Вики.

— Знам.

— Работата му е била да взима разни неща.

— Точно. Но се е размекнал, нали така? И ако те е наел, защото не му е стискало да си вземе сам маймунките, как така не е изпитвал угризения да прибере диамантите?

— Повярвай ми — отвърнах, — много си добра.

— Така ли?

— Да, Вик, в склада при мен имаше осем души, двама бяха професионални следователи и никой не ми зададе подобен въпрос.

— Накърнява ли теорията ти?

— Не, напротив. О, накърнява теорията, която изложих, за да угодя на всички. Но сега е нещо друго. Работата е, че си зададох същия въпрос, когато премислях нещата. И ми трябваше доста време, преди да измисля нещо смислено.

— И какво е то?

— Майкъл е възнамерявал да подари диамантите.

— Моля?

— На Ким.

— О, Чарли! Не говориш сериозно. Защо ще го прави?

— Първо, мисля, че се е чувствал виновен заради начина, по който са се стекли обстоятелствата около баща й. Освен това младото момиче е загубило баща си заради измама, в която и той е бил замесен, но е било толкова объркано, че е отишло да работи в затвора, където е бил и вероятният убиец. Представям си какво е изпитал, когато е разбрал коя е. И после, разбира се, съществува и вероятността наистина да се е влюбил в нея.

— О, я, стига!

— Не си я виждала, Вик. Наистина е хубава. Но у нея има нещо, което я отличава от другите. Предполагам, че след дванайсет години в затвора всеки мъж би я сметнал за доста привлекателна.

— Достатъчно привлекателна, за да ѝ даде цяло състояние от диаманти?

— За него, определено. Според мен е искал да я обезщети за загубата. А Здравеняка и Слаботелесния едва ли са щели да го разберат. Мисля, че и преди съм го казвал, но и у Майкъл имаше някаква притегателна сила.

— Не съм сигурна, че ти вярвам.

— Мисля, че тук малко излизаме от рамката на обичайното. Но знаеш как е, когато се влюбиш в някого. Можеш да изхвърлиш логиката през прозореца.

— Хм. Добре, може и да се съглася с теб донякъде. Да кажем, че е планирал да открадне всички диаманти и да избяга с нея.

— Възможно е. Или пък е така, както ми се струваше още в самото начало. Може би, след като е прекарал дванайсет години в затвора, е сметнал, че заслужава цялата плячка за себе си.

— Мисля, че това обяснение ми допада най-много.

— Е, това е разликата между нас двамата. Романтикът и наемникът.

— Както и да е, едва ли има кой знае какво значение. Нали е мъртъв и полицията е конфискувала всичките диаманти.

— Мммм.

— Мммм, Чарли?

— Може да се каже, че не са конфискували съвсем всичките диаманти.

— Но как е възможно? Каза, че си им дал двата ключа, които си откраднал и че си им казал къде могат да намерят третата маймуна. Да не би да имаше диаманти, скрити на друго място?

— Първоначално нямаше.

— Първоначално... О, Чарли, какво си направил?

— Нищо, което би трябвало да те изненада.

— Взел си няколко?

— Повече от няколко, ако трябва да сме точни.

— Но как?

— Много лесно. След като се уверих, че последната маймунка не беше нито у Здравеняка, нито у Слаботелесния, нито у Ким, бях сигурен, че Бургграве я е скрил някъде. Но преди да вляза в апартамента му, се върнах пак в Китайския квартал и си платих

собствен сейф. Не беше никак евтино, но имах предчувствието, че си струва. Разбира се, дадох ми три нови фигурки с ключове заедно с новия ми сейф. След което трябваше само да разбия фигурката, която си запушваше ушите и тази, която си притискаше устата и да отделя ключовете настрана. Когато открих третата маймунка в апартамента на Бургграве, я размених с маймунката, която си затваряше очите и която ми бяха дали сутринта.

— Значи сейфа, за който полицията е имала ключове, е бил празен?

— Не. Трябваше да оставя малко диаманти вътре. Доста диаманти всъщност. Иначе историята ми нямаше да бъде достоверна.

— Но си прибрал останалото.

— Виновен.

— Чарли, ти си луд. Ще те арестуват.

— Съмнявам се. Дадох им убиеца и заслужен дял от плячката. И не смятам, че Ван Зант ще тръгне да раздухва нещата. Те отричат за кражбата от години.

— Дано си прав за твое собствено добро. Много пари ли струват диамантите?

— Ще ми стигнат поне за няколко години.

— Не загрях веднага. Затова отиде в Париж, нали? Да се срещнеш с онзи човек — който те забърка във всичко това.

— Пиер. По една случайност ще се срещна с него днес следобед. За пръв път ще се свържа с физиономия към вероятно измисленото му име.

— Идва ми да се ритна. Защо не се сетих по-рано?

— Не знаеше, че съм взел диамантите.

— О, да.

— И забрави какъв съм всъщност. Мислеше, че безплатно ще разрешава престъплението и ще се задоволя само с вътрешното удовлетворение за усилията си.

— Защо не?

— Защото не съм такъв, Виктория?

— Така ли? Добре тогава, разбойнико, кажи ми, че не си дал част от диамантите на блондинката.

— Бих могъл да ти го кажа.

— Но няма да е вярно, нали? Чакай да отгатна: благодарил ти е по най-естествения за нея начин, после е избягала и ти е разбила сърцето.

— Едва ли. Казах ѝ да се маха. И ако има акъл в главата си, да си намери фалшив паспорт с нова самоличност. Няма гаранции, че холандската полиция няма да ѝ повдигне някое обвинение. Но по-важното беше, че едва ли би искала Слаботелесния и Здравеняка да тръгнат по петите ѝ.

— О, да. Какво стана с тях?

— Нямам представа, но съм сигурен, че по вестниците ще съобщят, ако им повдигнат обвинения. Макар че не ми се вярва. В края на краищата моето беше само история. Може и да беше добре навързана, но не е неоспоримото доказателство, от което Ример се нуждае, ако иска да повдигне обвинения.

— Не беше само историята, Чарли. Даде им отпечатъци.

— Мислиш ли? Не знам — минали са дванайсет години. И държах пистолета няколко пъти без ръкавици. Стюарт дори стреля с проклетото нещо.

— Свидетели тогава. Майката на Луис Ракер. Цяло чудо е, че е дошла на себе си, за да разкаже всичко.

Изсумтях, все едно току се бях порязал.

— Какво?

— Честно? Мислех, че си го разбрала веднага.

— Какво да съм разбрала?

— Добре, ще ти го кажа така — помниш алергията ми към котки?

— Разбира се.

— И си спомняш какво ми стана, когато отидох в къщата на Карине Ракер?

— Да, кихаше.

— Сега си помисли какво ти казах за фабриката.

— Добре, сега като го спомена, се сещам, че не си кихал във фабриката. Голяма работа. Не е толкова странно, че алергията ти не е била толкова силна извън дома ѝ.

— Но алергията ми е много силна, Вик.

— И?

— И виждам, че ще трябва да ти го кажа дума по дума. Карине Ракер, която дойде във фабриката, не беше същата Карине Ракер, която видях в бунгалото.

— Били са две?

— Само една.

— Тогава...

— Беше двойничка. Колежка на Стюарт.

— Но... но нали тя е имала пистолета — онзи, който Ван Зант е дал на горкия Луис.

— Защото аз ѝ го дадох.

— Вече съвсем се обърках. Чарли, нарочно ме въртиш. Как се сдоби с пистолета?

— Наистина ли искаш пак да се впуска в подробности какво правя, когато не пиша.

— Ох!

— Но, ако това ще те накара да се почувстваш по-добре, наистина открих пистолета в дома на Карине Ракер. Сутринта, преди да се срещнем с останалите във фабриката, нали си спомняш, че ти казах, че двамата със Стюарт ходихме по задачи? Първата, беше да се върнем обратно в бунгалото на Карине Ракер. Стюарт ѝ прави компания, докато аз прегледах набързо спалнята. Пистолетът беше в дъното на гардероба, точно както казах.

— Значи е било номер?

— Половината беше номер. Но пистолетът си беше истински. И наистина беше същият като този, който вече имах. И съм готов да се обзаложа на много пари, че бях прав за това, че Ван Зант е въоръжил пазачите си.

— Дори и така да е.

— Дори и така да е, си разочарована.

— Малко. Изглежда някак си...

— Подло.

— Щях да кажа непочтено.

— Права си. Беше непочтено. Но аз твърдо вярвам, че понякога целта оправдава средствата.

— Доколкото разбирам, Ръдърфорд е останал доволен от всичко това.

— Искаш да кажеш Стюарт. Не мисля, че си е нарушил съня заради него.

— Поиска ли ти част от диамантите?

— Не ми е искал и не съм му предлагал. Изкара шест хилядарки от мен, ако си спомняш, и предполагам, че ще ги използва, за да финансира следващата си измама.

— И аз така предполагам.

— Слушай тогава, може и да не ти е особено приятно, но истината е, че повечето диаманти са у мен сега.

— Да. Не бих казала, че ми е особено неприятно, Чарли, защото истината е, че ако не отделиш малко време наред цялата тази лудница, за да оправиш проблема с куфарчето, няма да мога да продам книгата ти в близко бъдеще.

— О, да — книгата ми. Радвам се, че я спомена. Работата е, Вик, че реших да я зарежа.

— Не можеш! Не говорех сериозно, Чарли. Просто ме ядоса малко, така да ме държиш на тъмно. Скоро ще измислиш как да я завършиш — знаеш, че ще успееш. Дори можем да поработим заедно сега, когато разполагаш с малко повече свободно време.

— Не ми харесва вече. Истината е, че имам друга история, която искам да разкажа. Само нахвърлях сюжета във фабриката в Амстердам, разбираш ли. Ще сменя имената и ще добавя една-две горещи сцени, за да стане по-пикантна, какво ще кажеш?

— Измислени мемоари? Не знам, Чарли. Може и да стане, предполагам. Но ти трябва добро заглавие.

— Странно. И аз си мислех същото.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.